

**Комунальний заклад Київської обласної ради
«Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж»**

***СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ЗАКЛАДУ ОСВІТИ***

**Збірник тез
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

5 листопада 2025 року

Біла Церква – 2025

УДК 377.1 ББК 74.56
С 91

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту цифровізації освіти НАПН України
(протокол від 29.12.2025 року № 18)

Рецензенти:

Пінчук Ольга Півлівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора Інституту цифровізації освіти НАПН України;

Іванова Світлана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, завідувач відділу Інституту цифровізації освіти НАПН України.

С 91 Створення сучасного освітнього середовища для підготовки конкурентоспроможних фахівців в умовах цифрової трансформації закладу освіти: зб. тез Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (05 листопада 2025 року, м. Біла Церква) / за ред. В. А. Ружицького, Л. Г. Кондратової. Біла Церква, 2025. 280 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Створення сучасного освітнього середовища для підготовки конкурентоспроможних фахівців в умовах цифрової трансформації закладу освіти», що розкривають теоретичні та практичні основи сучасного освітнього середовища в Україні, використання цифрових технологій у професійному розвитку викладачів, питання формування конкурентоспроможних фахівців в умовах цифрової трансформації закладу освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність інформації редакційна колегія не несе відповідальності.

ISBN 978–966–177–142–9

© КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж», 2025

ЗМІСТ

1. Алмужна Олександра, Збаразька Дарія, Жало Ольга — Building a positive learning environment: key factors for student development and success.....	9
2. Андрусенко Світлана Реалізація інклюзивних технологій у професійній діяльності вчителя фізичної культури.....	11
3. Антонець Євгеній Роль соціальних мереж у формуванні фізичної культури здобувачів освіти.....	14
4. Білявська Людмила .Сучасні інтерактивні методи навчання на заняттях музичного мистецтва.....	18
5. Бубенко Віра, Дубовик Софія, Жало Ольга — More than lessons: the power of teacher-student relationships.....	22
6. Буджин Дар'я, Титаренко Людмила Особливості розвитку критичного мислення здобувачів початкової освіти на уроках математики.....	25
7. Булітко Світлана Креативне занурення: гейміфікація та мультимедійний контент для розвитку критичного мислення в економічній освіті.....	29
8. Бутенко Ольга Цифрова компетентність педагога як складник професійної підготовки магістрів дошкільної освіт.....	35
9. Бутенко Анастасія, Жало Ольга — Cultivating success through a well-balanced learning environment.....	39
10. Висіцька Ангеліна, Жало Ольга Шляхи впровадження міжпредметної інтеграції на уроках англійської мови в початковій школі.....	43
11. Висіцька Вікторія, Счастлива Олена Digital learning tools that could be used in teaching practice in ukrainian schools.....	47
12. Вихристенко Жанна — Формування групової навчальної взаємодії майбутніх педагогів початкової ланки на основі технології партнерства.....	51

13. Власова Валерія Інтеграція арттерапевтичних технік та гейміфікації в сучасному освітньому процесі.....	55
14. Войналович Олена Формування цифрової компетентності майбутніх фахівців фізичної культури в умовах Нової української школи.....	59
15. Галашевська Вікторія Розвиток цифрової компетентності майбутніх педагогів під час проходження педагогічної практики.....	63
16. Годза Аліна Поєднання творчості та технологій: цифровізація як ключовий фактор сучасної художньої освіти.....	68
17. Голуб Каміла, Счастлива Олена The use of gamification in the english classroom.....	71
18. Дем'янчук Юрій Деякі особливості створення сучасного освітнього середовища для підготовки конкурентоспроможних майбутніх фахівців під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Соціально-правовий захист особистості».....	75
19. Джима Вероніка, Жало Ольга Foundations of a safe learning environment: teaching and caring in times of war.....	79
20. Дмитренко Нікіта Досвід використання мультимедійного контенту та гейміфікації в підготовці майбутніх фахівців.....	84
21. Донченко Юлія Використання цифрових інструментів на заняттях історії України.....	88
22. Друзь Анна, Коломієць Анжела, Жало Ольга The role of supportive learning environment in increasing primary school students' academic achievements.....	92
23. Дукова Наталія Досвід використання мультимедійного контенту та гейміфікації в підготовці майбутніх фахівців для формування природничої компетентності у дітей на уроках «Я досліджую світ»....	95
24. Дукова Наталія, Шуляк Валентин Актуальні проблеми створення сучасного освітнього середовища на уроках «Я досліджую світ» для підготовки конкурентоспроможних майбутніх фахівців: теорія та практика.....	98

25. Жало Ольга Розвиток м'яких навичок здобувачів освіти педагогічного коледжу та їх вплив на освітній процес у контексті реалізації міжнародного проєкту.....	102
26. Жало Ольга Формування готовності майбутніх фахівців початкової освіти до інноваційної діяльності під час педагогічної практики.....	108
27. Ковальова Світлана Цифрові інструменти сучасного вчителя мистецтва	113
28. Кондратова Людмила Використання цифрових інструментів в роботі викладача.....	116
29. Корчинська Наталія Використання цифрових технологій у роботі завідувача відділення закладу фахової передвищої освіти.....	120
30. Косяк Оксана, Єлизавета Вакуленко Цифрові інструменти для реалізації студентських ініціатив: досвід та кращі практики	124
31. Круківська Ірина, Алексєєв Андрій — Проєктне навчання в педагогічному коледжі: інтеграція предметних і педагогічних компетентностей.....	128
32. Куліш Анна «STEM та SPORT» – інтеграція цифрових технологій у систему професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури.....	133
33. Леонова Ольга Використання ікт на уроках української мови в початковій школі: цифрові рішення для творчого навчання.....	137
34. Литвин Ольга Науково-методична діяльність в умовах цифрової трансформації сучасного освітнього середовища коледжу.....	141
35. Літвін Юлія Формування цифрової компетентності та медіаграмотності здобувачів освіти.....	145
36. Лобко Таїсія Цифрова візуалізація творів дитячої літератури як засіб підвищення мотивації до читання.....	149
37. Лук'яненко Валентина The use of a digital educational environment in foreign language classes in institutions of professional pre-higher education.....	153
38. Медвідь Лариса Інтеграція soft skills у професійну підготовку майбутніх педагогів.....	157

39. Міната Вікторія, Жало Ольга Building confidence, cooperation, and growth: principles of an effective learning environment.....	160
40. Молокова Валерія, Счастлива Олена Top education technologies that are in trend nowadays.....	166
41. Ніна Молокова Формування моральної компетентності майбутніх вчителів молодших класів	169
42. Москаленко Вероніка, Жало Ольга Changes a teacher can make to create a positive learning environment in ukrainian school.....	173
43. Мусієнко Наталія Особливості використання цифрових інструментів в організації освітнього процесу заочного відділення.....	176
44. Мушинська Людмила Використання навчальних відео у виховній діяльності майбутніх педагогів початкової школи.....	182
45. М'якушко Аліна, Хомич Ольга Інтерактивні цифрові технології як засіб цифрової трансформації освітнього процесу в початковій школі.....	185
46. Нечипоренко Лілія Досвід використання мультимедійного контенту та гейміфікації в підготовці майбутніх фахівців.....	189
47. Опаряк Вікторія Використання мультимедійного контенту та гейміфікації в підготовці майбутніх фахівців.....	192
48. Панченко Тетяна Психологічні аспекти цифровізації освітнього середовища.....	195
49. Парфенова Тетяна Інноваційна цифровізація освітнього закладу у контексті сучасних ікт-тенденцій: досвід і перспективи розвитку.....	201
50. Парфенова Юлія Розвиток цифрової культури та медіаграмотності викладачів і студентів у процесі цифрової трансформації педагогічного коледжу.....	204
51. Рибак Ніна Створення сучасного цифрового класу через впровадження освітньої системи «Мрія».	206
52. Ружицький Валерій Використання штучного інтелекту в роботі керівника закладу освіти.....	209
53. Рябошапка Ольга Цифрові технології в освітньому процесі старших дошкільників та молодших школярів.....	212

54. Рябчук Наталія, Левченко Віктор Навчальна інфраструктура для здійснення практичної підготовки здобувачів освіти з дисципліни «Бази даних»	215
55. Савінчева Лілія Формування цифрової та медіаграмотності здобувачів освіти педагогічного коледжу.....	219
56. Саражинська Наталія Штучний інтелект у сучасній освіті: теоретичні засади, глобальні тенденції та практичне впровадження.....	223
57. Семигайло Ірина Цифрові інструменти для співпраці викладача і здобувача освіти: від google workspase до genially.....	226
58. Сергєєнко Ольга Впровадження гібридного та змішаного навчання як ключовий елемент сучасного освітнього середовища.....	230
59. Слущка Наталія Актуальні проблеми майбутніх вчителів образотворчого мистецтва у процесі вивчення мистецьких дисциплін.....	234
60. Слущка Наталія, Ткаченко Вікторія Розвиток медіаграмотності на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»	237
61. Стаднік Надія, Волинець Юлія Роль цифрових інструментів у розвитку педагогічної майстерності майбутніх вихователів.....	241
62. Счастлива Олена — Розвиток цифрової компетентності учасників освітнього процесу в умовах цифрової трансформації освіти.....	245
63. Товт Ірина, Вакуленко Єлизавета Створення сучасного освітнього середовища для підготовки конкурентоспроможних майбутніх фахівців.....	248
64. Тимченко Олена — Використання штучного інтелекту у процесі вивчення природничих дисциплін.....	251
65. Тищенко Артур, Счастлива Олена Requirements for a modern lesson in a primary classroom.....	256
66. Фастовець Ірина Створення сучасної професійної освіти для підготовки майбутніх фахівців початкових класів	258
67. Фастовець Ірина, Овчарова Надія Актуальні проблеми створення сучасного середовища в контексті професійного розвитку особистості.....	262

68. Хоренко Олександр Цифровізація освіти як чинник модернізації викладання математики і фізики в закладах освіти.....	265
69. Хоренко Тетяна Вплив цифрової трансформації коледжу на систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти	269
70. Черниш Любов Використання мультимедіа та гейміфікації у підготовці фахівців в умовах інклюзивної освіти.....	274

Oleksandra Almuzhna,
Daria Zbarazhska,
3-d year students,
Olha Zhalo, English teacher,
Kyiv Regional Council
Communal Institution “Bila
Tserkva Humanities
Pedagogical Professional
College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

BUILDING A POSITIVE LEARNING ENVIRONMENT: KEY FACTORS FOR STUDENT DEVELOPMENT AND SUCCESS

A positive learning environment is the foundation of an effective educational process and harmonious development of students. It creates a favourable atmosphere, increases motivation to learn and contributes to the formation of personal qualities. This study outlines the main elements that form a positive classroom culture and suggests actionable ideas for teachers to apply in practice.

Core components of a supportive learning environment include various aspects. Psychological climate plays a crucial role. It should be based on trust, openness, mutual respect and support between all participants in the educational process. It helps reduce stress levels, improve students' self-esteem, and develop their emotional resilience. It is important to prevent violence, bullying or any aggression.

Physical learning conditions also have a significant impact. High-quality lighting, ventilation, ergonomic furniture and modern equipment contribute to the productivity and well-being of students. In addition, a rationally organized space for active learning and communication adds convenience and has a positive effect on the educational process.

Modern methodological support is the main tool for effective learning. Interactive teaching methods, the use of the latest technologies, a project approach and individualization of learning allow taking into account the needs of each student. These approaches make the educational process more exciting and productive.

Social support is an important component of the functioning of a successful learning environment. An effective assistance system, which includes psychological, social and pedagogical support, facilitates easier adaptation of students, especially in difficult or crisis situations. Cooperation with parents, NGOs and social services adds sustainability to the educational process.

Inclusiveness ensures equal opportunities for all students, taking into account their individual characteristics and needs. Adapted educational materials, accessible space and modern methods support the development of each child in a harmonious environment.

Motivation and emotional comfort directly affect learning achievement. Positive emotions, support from teachers and peers, together with interesting learning material, stimulate the desire for knowledge and active participation in learning.

The cultural and moral atmosphere shapes basic human values. Honesty, tolerance, mutual respect and cooperation become the basis of students' moral development and contribute to the formation of a united team. Cultural practices add a broad view of the world and comprehensively develop personality.

Therefore, forming a positive learning environment – is a complex multifaceted task that requires attention to every aspect: from psychological comfort and physical conditions to methodical approaches and social integration. Integral consideration of all factors allows creating the most favourable conditions for the development and successful learning of each student. Continuous reflection, the adaptation of teaching strategies, and strong partnerships with families help ensure that the classroom remains a safe, welcoming, and inspiring space for every child, thereby contributing to high learning outcomes.

REFERENCES

1. Матеріали Міжвузівської науково-практичної конференції «Формування сучасного освітнього середовища: теорія і практика» // Зб. наук. пр. / Редкол.: Н.В. Ільченко (голова) та ін. Ірпінь, 2020. 100 с. URL: <https://tk.lntu.edu.ua/wp->

[content/uploads/2022/06](#)

2. Організація доступного освітнього середовища. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/MetodychkaODOS.pdf>

3. Теоретичні засади формування розвивального освітнього середовища початкової школи України. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153585639.pdf>

4. Фактори, які впливають на рівень навчальних досягнень учнів. URL: <https://naurok.com.ua/faktori-yaki-vplivayut-na-riven-navchalnih-dosyagnen-uchniv-129609.html>

Світлана Андрусенко

викладач фізичного
виховання, КЗ КОР
«Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У сучасному освітньому просторі важливого значення набуває **інклюзивна освіта**, яка спрямована на створення рівних можливостей для всіх здобувачів — незалежно від їхніх індивідуальних потреб та можливостей.

Фахівці з фізичної культури відіграють особливу роль у реалізації інклюзивних підходів, адже фізичне виховання сприяє не лише зміцненню здоров'я, а й соціальній адаптації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами (ООП) [4].

Тому підготовка здобувачів освіти фізичної культури до впровадження інклюзивних технологій є важливою складовою сучасної професійної освіти.

Мета роботи – визначити теоретичні засади та практичні підходи до підготовки здобувачів освіти фізичної культури до реалізації інклюзивних технологій у професійній діяльності.

Сучасна система освіти України перебуває на етапі активного впровадження інклюзивних підходів, що забезпечують рівний доступ до якісної освіти для всіх здобувачів, незалежно від стану здоров'я, психофізичних особливостей чи соціального статусу. У цьому контексті особливого значення набуває підготовка майбутніх учителів фізичної культури, адже саме вони відповідають за створення умов для фізичного розвитку, соціальної адаптації та гармонійного розвитку дітей з особливими освітніми потребами у колектив однолітків [1].

Фізична культура як навчальний предмет має унікальні можливості для реалізації принципів інклюзії, оскільки сприяє не лише розвитку рухових якостей, а й вихованню толерантності, взаємопідтримки, командної взаємодії. Водночас у практиці роботи вчителів фізичної культури спостерігається недостатній рівень готовності до реалізації інклюзивних технологій, що виявляється у труднощах під час організації занять із дітьми з особливими освітніми потребами, нестачі методичних знань та практичного досвіду.

Науковці і практики, які працювали над теоретичними засади та практичними підходами до підготовки здобувачів освіти фізичної культури до реалізації інклюзивних технологій у професійній діяльності.

Тому актуальним є питання підготовки здобувачів освіти фізичної культури до професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища. Необхідно сформувати у майбутніх педагогів систему професійних компетентностей, яка включає гуманістичні цінності, знання про особливості розвитку дітей з ООП, уміння адаптувати навчальні програми та вправи, а також здатність до співпраці з фахівцями інклюзивної команди [3]. Підготовка спеціалістів сфери фізичної культури і спорту має передбачати переорієнтацію їх фахової освіти зі спрямування переважно на вирішення завдань тренувальної спрямованості занять – формування культури майбутнього фахівця. Зокрема, створюючи умови для гуманізації навчального процесу шляхом обґрунтування концепції реалізації соціально-гуманістичних засад розвитку адаптивної фізичної культури в Україні. Визначені у концепції

заходи сприятимуть тому, що фізична культура стане елементом способу життя людей, увійде в їхній побут, стане невід'ємною частиною загальної культури, а її носій – фахівець з фізичної культури та спорту – регулюватиме її спрямованість, засоби, результати тощо з урахуванням її загальнокультурної і загальноосвітньої цінностей [2]. Отже, у результаті дослідження визначено, що успішна реалізація інклюзивних технологій у професійній діяльності фахівців з фізичної культури можлива лише за умови їх цілеспрямованої підготовки, яка включає:

- Формування толерантності, емпатії та професійної етики;
- Оволодіння знаннями про психофізичні особливості дітей з ООП;
- Здатність адаптувати навчальні програми і фізичні вправи до індивідуальних можливостей кожного учня.

Таким чином, підготовка здобувачів освіти фізичної культури до реалізації інклюзивних технологій є важливим напрямом підвищення якості освіти та розвитку гуманістичних цінностей у суспільстві.

Список використаних джерел

1. Волкова Н. П. Педагогіка: підручник. Київ: Академія, 2021. С.96-98.
2. Гребенюк О. І. Професійна підготовка вчителів фізичної культури до роботи з дітьми з особливими потребами. Харків, 2021. 54 с.
3. Зданюк В. В. Теоретичні основи формування готовності майбутніх вчителів фізичної культури до реалізації здоров'язберігаючих технологій у професійній діяльності. Кам'янець - Подільський національний університет, «Інтерсервіс», 2013. 218 с.
4. Концепція розвитку інклюзивної освіти в Україні. МОН України, 2020. 156 с.

Євгеній Антоненко
вчитель фізичного виховання
Коростишівський
педагогічний фаховий коледж
імені І.Я Франка
(м. Коростишів, Україна)

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ФОРМУВАННІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Сучасні умови життя характеризуються зростанням інтелектуального навантаження та зменшенням рівня фізичної активності. Надмірне занурення здобувачів освіти у цифрове середовище часто призводить до зниження мотивації до занять фізичною культурою, недостатнього усвідомлення його значення для психофізичного здоров'я та формального ставлення до навчальних дисциплін.

За умови раціонального використання соціальні мережі можуть виступати дієвим інструментом популяризації спорту, допомагати формувати здоровий спосіб життя та підвищувати зацікавленість молоді у фізичній активності. Однак відсутність системного підходу до використання соціальних мереж здобувачами освіти та недостатня готовність педагогів фізичної культури до роботи в цифровому просторі зумовлюють потребу у науковому вивченні даної проблеми.

У проведених дослідженнях сучасних українських вчених простежується зростання впливу соціальних мереж на розвиток освіти. Зокрема, О. Пищик підкреслила їх роль трансформації освітнього простору та формуванні цифрової культури [1, с. 48]. І. Бондаренко, О. Конопляник та Ю. Сергієнко доводять ефективність соціальних мереж як інструменту популяризації спорту та формування позитивного іміджу активного способу життя [2, с. 68]. О. Михнюк, М. Шевченко, М. Чос вказують на значення медіатехнологій у підвищенні мотивації здобувачів освіти до занять фізичною культурою [3, с. 14].

Фізична культура є складовою гармонійного розвитку здобувача освіти. Вона сприяє зміцненню здоров'я, підвищенню працездатності, формуванню ціннісного ставлення до власного тіла та способу життя. В умовах глобальної цифровізації освіти відбувається переосмислення підходів до залучення молоді до активної рухової діяльності. Значна частина освітнього процесу переноситься у цифрове середовище, де провідну роль відіграють соціальні мережі, які стають інструментом формування комунікації, самовираження та мотивації.

Термін «соціальна мережа» вперше запропонував британський соціолог Дж. Барнс у 1954 році для опису системи міжособистісних зв'язків, що формуються між людьми на основі спільних інтересів та взаємодії [1, с. 47].

На думку О. Пищик, соціальні мережі – це віртуальні програми, які створюють простір для комунікації, обміну інформацією, формування спільнот і розвитку цифрової культури особистості. Науковиця характеризує, що вони мають потенціал для формування соціальних навичок, розвитку критичного мислення та самореалізації здобувачів освіти [1, с. 47].

На основі аналізу наукових праць вчених, можна визначити поняття «соціальні мережі освітньому середовищі» як інтерактивні цифрові платформи, що забезпечують комунікацію, самовираження та обмін досвідом між учасниками освітнього процесу з метою особистісного й професійного розвитку.

На думку Ю. Сергієнко, у фізичній культурі вони забезпечують нові форми мотивації та самоорганізації молоді, сприяють формуванню позитивного іміджу фізичної активності та здорового способу життя [2, с. 68].

О. Михнюк, М. Шевченко та М. Чос додають, що за допомогою соціальних мереж формуються спільноти однодумців, де учасники обмінюються досвідом, досягненнями, отримують підтримку й натхнення, організовуються онлайн-челенджі та спортивні марафони [3, с. 15]. Є можливість поширювати освітні матеріали з фізичної культури, фітнесу,

раціонального харчування, гейміфікувати заняття через використання балів, рівнів, змагань для підтримки інтересу.

Викладач фізичної культури може стати прикладом для наслідування у соціальних мережах. Демонструючи власну активну життєву позицію, участь у спортивних заходах і ведення здорового способу життя, педагог формує у здобувачів освіти позитивні установки та підсилює довіру до власних рекомендацій. Присутність викладача у соціальних мережах як авторитетного лідера думок здатна мотивувати молодь, робити фізичну культуру цікавішою.

Для досягнення позитивного результату соціальні мережі доцільно використовувати за такими напрямками, як:

- мотиваційний (створення відео, блогів, сторінок кафедр фізичної культури та виховання, де поширюються приклади активного способу життя);
- інтерактивний (публікація відеоуроків, інструкцій, онлайн-змагань, інтерактивних тестів);
- рефлексивний (обговорення досягнень, ведення спортивних щоденників у цифровому форматі);
- комунікативний (взаємодія між студентами, викладачами, тренерами та спортивними спільнотами).

Окреслені напрями сприяють засвоєнню знань, формуванню ціннісних орієнтирів фізичної культури як складової особистісного розвитку здобувачів освіти. Потреба в ефективній їх реалізації зумовила необхідність дослідити різновиди соціальних мереж та визначити їх потенціал у сфері фізичного виховання, які представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Види соціальних мереж та їх роль у формуванні фізичної культури
здобувачів освіти

№ п\п	Вид соціальної мережі	Приклади платформ	Основне призначення у сфері фізичної культури
1.	Універсальні мережі	Facebook, Instagram, Threads, TikTok	використовуються для комунікації, мотивації, обміну

			досвідом, проведення спортивних челенджів
2.	Професійно-освітні	LinkedIn, ResearchGate	допомагають фахівцям фізичного виховання та тренерам обмінюватися досвідом, публікувати методичні розробки
3.	Освітньо-комунікаційні	ClassDojo, Edmodo, Moodle community	забезпечують підтримку зв'язку між студентами і викладачами у процесі навчання фізичної культури
4.	Відеоплатформи	YouTube, Twitch, Vimeo	використовуються для поширення освітніх і мотиваційних відео з фізичної культури, тренувальних програм

Платформи створюють інтерактивний освітній простір, у якому поєднуються навчання, практика, самовираження та обмін досвідом.

Таким чином, раціональне використання соціальних мереж у діяльності викладачів фізичної культури та здобувачів освіти відкриває нові можливості для підвищення інтересу до рухової активності, формування позитивних поведінкових установок і створення культури здорового життя в цифровому середовищі.

Список використаних джерел

1. Пищик О. В. Роль соціальних мереж у трансформації сучасної освітньої парадигми. *Імідж сучасного педагога*. 2024. №2(215). С. 45-50. URL: <https://surl.li/bthjfl>.

2. Бондаренко І., Сергієнко Ю., Конопляник О. Вплив соціальних мереж на розвиток фізичної культури і спорту. *Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2022. №25. С. 64-71. URL: <https://surl.lu/qnjqge>.

3. Шевченко М. О., Михнюк О. В., Чос М. В. Стратегії мотивації до регулярних занять фізичною культурою серед здобувачів освіти. *Педагогічна академія: наукові записки*. 2025. С. 1-21. URL: <https://surl.li/ntugaa>.

Людмила Білявська,
викладач методист вищої
категорії
Коростишівський
педагогічний фаховий коледж
імені І. Я. Франка
Житомирської обласної ради

СУЧАСНІ ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Інтерактивні методи навчання є невід'ємною складовою сучасної освітньої практики, особливо в таких дисциплінах, як музичне мистецтво. Використання таких методів допомагає не тільки зробити заняття більш цікавими та захоплюючими, але й значно підвищує ефективність засвоєння матеріалу. На заняттях музичного мистецтва інтерактивні методи активізують пізнавальну діяльність здобувачів освіти, майбутніх вчителів початкових класів, сприяють розвитку творчих здібностей, розширюють їх музичний кругозір та формують естетичний смак. До основних інтерактивних методів навчання на заняттях музичного мистецтва можна віднести рольові ігри, дискусії, проектну діяльність, евристичне навчання, а також використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), [1].

Рольові ігри — це метод, який дозволяє здобувачам освіти не лише відчувати себе частиною музичної композиції, але й краще зрозуміти музичні твори. Наприклад, здобувачам освіти можна запропонувати в ролі диригента або композитора імпровізувати свою музичну частину до конкретного твору, створювати сценки до музики або навіть втілювати образи певних музичних інструментів.

Одним із прикладів такого методу є гра, під час якої здобувачі освіти працюють у групах, розігруючи сценку або створюючи музичну інтерпретацію казки, добираючи музичні елементи, що найточніше передають настрій.

Наприклад, для казки «Червона Шапочка» можна вибрати легкі, веселенькі мелодії для сценок із бабусею, а драматичні темпи для моментів із вовком.

Такі ігри стимулюють уяву здобувачів освіти, допомагають розвивати емоційну виразність і дозволяють здобувачам освіти активніше взаємодіяти між собою. Вони вчать не лише слухати музику, а й творчо її осмислювати.

Дискусії на заняттях музичного мистецтва дають можливість здобувачам освіти висловлювати свої думки про музику, ділитися враженнями від прослуханого твору, а також аналізувати його структуру та виразні засоби. Наприклад, після прослуховування твору А Вівальді «Осінь» із циклу «Пори року» викладач може запропонувати здобувачам освіти дискусію на тему: «Які почуття виникають у вас при прослуховуванні цього твору? Як музика передає образ осінь?» [2].

Таке обговорення дає можливість здобувачам освіти виявляти емоції, аналізувати музику, розуміти її зміст і розвивати критичне мислення. Дискусії також сприяють розвитку мовлення, адже учні аргументують свої думки та пояснюють власні почуття.

Дискусії на заняттях музики можуть бути також зосереджені на обговоренні стилістичних особливостей композицій, порівнянні різних напрямків музики або творчості різних композиторів.

Проектна діяльність на заняттях музики є потужним інтерактивним методом, який не тільки активно залучає здобувачів освіти до пізнавальної діяльності, але й стимулює їх до творчого пошуку. Наприклад, здобувачі освіти можуть виконати проєкт, досліджуючи певну музичну епоху, підготувавши презентацію або виконавши характерні для неї твори. Такі проєкти допомагають здобувачам освіти краще зрозуміти історію музики, контекст творів та особливості виконання музичних композицій.

Важливим елементом проєктної діяльності є групова робота, де здобувачі освіти можуть поділитися завданнями: одні шукають інформацію, інші розробляють сценарій для виступу, треті працюють над оформленням проєкту. Проєкти можуть бути присвячені не лише композиторам, а й

музичним інструментам, музиці різних культур, вивченню конкретних жанрів музики, таких як джаз чи класична музика.

Евристичне навчання в контексті музичного мистецтва передбачає, що здобувачі освіти не просто отримують готові знання, а й самостійно їх відкривають. Наприклад, викладач може запропонувати здобувачам освіти прослухати кілька інтерпретацій одного твору й визначити, які музичні елементи змінюються та як варіації темпу чи динаміки впливають на емоційне звучання композиції. Такий метод не лише розвиває аналітичні здібності, а й дає можливість здобувачам освіти бути активними учасниками навчального процесу.

Використання ІКТ на заняттях музичного мистецтва дозволяє значно розширити можливості для навчання і творчості здобувачів освіти. Сучасні комп'ютерні програми, такі як «GarageBand», «Sibelius», «Finale», дають можливість здобувачам освіти створювати свої музичні композиції, працювати з різними музичними інструментами та ефектами, експериментувати з ритмами і мелодіями. Це дозволяє здобувачам освіти активно залучатися до музичної діяльності, розвивати свої творчі здібності та створювати власні музичні твори. ІКТ також сприяють інтеграції музики з іншими навчальними дисциплінами. Наприклад, здобувачі освіти можуть створювати мультимедійні проекти, поєднуючи музику, відео та графіку. Це допомагає краще розуміти взаємозв'язок між різними видами мистецтва і розвиває естетичний смак здобувачів освіти [3].

Ще одним прикладом використання ІКТ є можливість слухати та аналізувати різні музичні твори через інтернет-платформи. Онлайн-ресурси, такі як YouTube, Spotify або спеціалізовані музичні сайти, дозволяють здобувачам освіти отримувати доступ до широкого спектру музичних творів, що може бути використано для подальшого аналізу і обговорення на заняттях музичні ігри — це ще один інтерактивний метод, який активно використовується в навчальному процесі. Ігри на заняттях музичного мистецтва допомагають здобувачам освіти не тільки весело проводити час,

але й сприяють розвитку слуху, ритмічних навичок і музичної пам'яті. Наприклад, у грі «Музичні асоціації» здобувачам освіти пропонується під час прослуховування музичних фрагментів називати ті емоції або образи, які викликає цей твір. Можна також використовувати ігри, що допомагають розпізнавати темпи музики, динаміку чи темброву палітру інструментів.

Інша цікава гра — «Знайди ритм». Здобувачі освіти отримують короткий ритмічний фрагмент, який мають відтворити або продовжити. Така вправа розвиває ритмічний слух і поглиблює розуміння музичної структури [1].

Отже, сучасні інтерактивні методи навчання на заняттях музичного мистецтва значно розширюють можливості для розвитку музичних здібностей здобувачів освіти, майбутніх вчителів початкових класів. Рольові ігри, дискусії, проєктна діяльність, евристичне навчання, а також використання ІКТ не тільки роблять заняття більш цікавими і динамічними, але й сприяють розвитку емоційного, інтелектуального та творчого потенціалу здобувачів освіти, майбутніх вчителів початкових класів. Вони допомагають формувати в здобувачів освіти глибокі естетичні почуття, здатність до аналізу музики, а також стимулюють творче мислення і активну участь у процесі навчання.

Список використаних джерел

1. Борин О., Кіліченко О. Музичний розвиток молодших школярів як психолого-педагогічна проблема.

URL <https://conference.pu.if.ua/forum/files/30112017/1/borin.PDF> (дата звернення: 24.03.2025).

2. Весельська А. Психологічна модель розуміння музичних творів: структура і компонентний склад. *Наука і освіта*. 2016. №5. С.66-72.

3. Лобова О. Музично-творчий розвиток молодших школярів засобами музично-рухливої діяльності. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського*. 2016. № 2. С.109-113.

Vira Bubenko,
Sofiia Dubovyk,
3-d year students,
Olha Zhalo, English teacher,
Kyiv Regional Council
Communal Institution “Bila
Tserkva Humanities Pedagogical
Professional College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

MORE THAN LESSONS:

THE POWER OF TEACHER-STUDENT RELATIONSHIPS

In school safety is really important. Students and teachers do not learn and work well if they do not feel safe. Physical safety is being protected from physical risk, such as the risk of accident, injury, or building collapse. Psychological safety is feeling free to ask questions, make mistakes, and offer suggestions without the fear of being laughed at or having your ideas dismissed. Each type of safety encourages students to focus, learn, and collaborate with their peers. Safety is a big issue in Ukraine because of the war.

Schools sometimes suffer from damage, lessons are disrupted, and many children are frightened and anxious. When students are concerned about their safety and do not feel well, it is difficult for them to concentrate or retain what they are taught. Psychological safety and physical safety are intertwined. Without either one, learning is nearly impossible.

Strong teacher-student relations are also vital. Caring and respectful teachers' listening to students contribute to their empowerment. When students believe they have support, they are more likely to make an effort, even when coming to know is difficult. They also contribute to higher teacher morale and lower teacher burnout.

Safety, trust and relationships: an overview of Ukrainian schools today is what this article is about. It describes the difficulties schools have in teaching and how teachers create a safe space for students. Education is not just about teaching subjects; it is about care, support and hope.

Ensuring both physical safety and psychological safety is foundational for a positive learning environment. Without them, other efforts to improve pedagogy, teacher-student relationships and inclusion are less effective. We studied these dimensions and we can provide evidence from Ukrainian and international studies why these dimensions matter.

Physical safety refers to protection from bodily harm or hazard, including safe buildings, classroom infrastructure, protection from violence or accidents, healthy conditions (air, lightning, temperature), sufficiency of facilities and emergency preparedness.

Psychological safety is the state in which students and teachers feel emotionally secure: they believe they will not suffer humiliation, ridicule, neglect or threat when they make mistakes, ask questions, express ideas, disagree or expose vulnerabilities. It includes freedom from bullying, verbal abuse, intimidation or negative peer or teacher attitudes.

Both are interlinked: physical threats or discomfort (for example, unsafe facilities, war, displacement) undermine psychological well-being. Psychological safety also requires that the physical environment is reliable and not a source of fear.

If we turn to Ukrainian research on psychological state security, we will understand that many students do not feel fully protected from ridicule, insults, neglect by classmates, or humiliation from teachers. Some teachers also reported being subject to ridicule or ignored by colleagues. When we are talking about war, even university students, teachers and staff report continuous demand for psychological support related to feelings of safety, trauma, loss, difficulty, adapting to new forms of education and disruption [1]. This shows the psychological burden that undermines learning when safety (both physical and emotional) is compromised.

When students are worried about physical threats or emotional risk, much of their mental energy is diverted into coping, fear, stress. This reduces working memory capacity, attention, reduces, capacity for complex reasoning. When safety

is present, students cooperate, give peer feedback, and help each other. Without safety, there might be bullying, exclusion and undermining.

In a classroom, the connection between teacher and student often determines how alive or dead learning feels. When a teacher treats a student as a whole person – listening, caring, forgiving – then lessons become more than content: they become conversation, growth, and trust [2]. Good relationships serve as a buffer in difficult times: students who feel connected to their teacher tend to stay engaged, even when life outside the school is chaotic.

Research shows that strong teacher-student relationships are correlated with higher academic engagement, better attendance, fewer behavioural problems, and greater persistence. In other words, when a student feels respected and supported, they are more likely to try, even when things are hard. One study found that good relationships reduced the negative effects of academic pressure and increased social support [4].

Besides, these relationships help teachers too. A teacher who senses mutual respect and connection is less likely to burn out – emotional exhaustion softens when a teacher sees the difference they are making through real ties. In practice, such relationships grow through small consistent acts: greeting students warmly, giving time to listen when a student is upset, showing fairness, acknowledging contributions, admitting one's own mistakes. Trust is built over time through many tiny positive interactions.

To conclude, teacher-student relationships are important, as they are the heart of school life. When there is trust, respect, and mutual understanding between them, even the hardest subjects become more approachable. Students are not afraid to make mistakes, and teachers see the person behind the grades. These human connections keep learning alive, even when everything around seems unstable. As future teachers, we must bring warmth, flexibility, and empathy into our classrooms. Small daily acts – listening, fairness, encouragement – can restore hope and make students feel that school is a safe space, not just a building.

REFERENCES

1. Баніт Ольга. Психологічний супровід освітнього процесу в університетах України в умовах війни. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746074/1/%D0%91%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%82-Article_2025.pdf
2. Minshew, Andy. Why Strong Teacher Student Relationships Matter. URL: <https://www.waterford.org/blog/teacher-student-relationships/>
3. Positive teacher-student relationships: Their role in the classroom management. URL: <https://www.edresearch.edu.au/summaries-explainers/explainers/positive-teacher-student-relationships-their-role-classroom-management>
4. Xiangliang Liu. Effect of teacher–student relationship on academic engagement: the mediating roles of perceived social support and academic pressure. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2024.1331667/full>

Дар'я Буджин
студентка 4 курсу
спеціальності 013 Початкова
освіта КЗ КОР
«Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
Людмила Титаренко
викладач фізико-
математичних дисциплін КЗ
КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(Біла Церква, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

У ХХІ столітті вміння критично мислити стає ключовим компонентом освітньої компетентності, що дозволяє учням аналізувати інформацію, аргументовано висловлюватися, оцінювати рішення та знаходити альтернативні шляхи. У контексті початкової школи уроки математики

виступають одним із найприродніших майданчиків для розвитку цих навичок, оскільки математика вимагає логічного мислення, обґрунтування, перевірки та рефлексії.

Метою цієї статті є виявлення психолого-педагогічних особливостей, які впливають на становлення критичного мислення у молодших школярів, а також обґрунтування ефективних методів і прийомів для їхньої реалізації на уроках математики.

Насамперед, критичне мислення — це цілеспрямована, обдумана діяльність, що включає компоненти інтерпретації, аналізу, оцінки, висновків, пояснення і саморефлексії. Здебільшого ці компоненти взаємопов'язані — учень не просто виконує алгоритм, а має ставити питання «чому?», «як?», «чи є інший спосіб?» і аргументувати вибір.

У математичній освіті критичне мислення спонукає дітей не лише застосовувати відомі алгоритми, але й оцінювати їх, обирати найбільш доцільні методи, обґрунтовувати рішення та аналізувати помилки. «Критичне мислення – це цілеспрямований процес мислення, який дає можливість учневі сприймати, аналізувати, систематизовувати, оцінювати інформацію, результат діяльності та обирати власну позицію, аргументувати власні думки й вчинки, знаходити оптимальне розв'язання проблеми та приймати незалежні правильні рішення» [1, с. 13].

Огляд літератури показує, що методи навчання, ставлення вчителя і зміст задачі відіграють важливу роль у формуванні цієї компетентності. На розвиток критичного мислення також впливають психолого-педагогічні особливості молодших школярів. Наприклад, у молодших школярів домінує наочно-образна пам'ять, вони краще працюють з візуалізаціями, схемами, ілюстраціями. Формування мислення в учнів відбувається поступово: на початковому етапі діти оперують конкретними образами, згодом набувають здатності до абстрагування, узагальнення, аналізу. Учні мають обмежену стійкість уваги, саме через це виникає потреба у зміні видів активності та чітке структуроване завдання — важливі аспекти у плануванні уроку. Учні

в цьому віці ще не завжди можуть усвідомлено контролювати процес мислення, тому їм потрібна підтримка (підказки, запитання, приклади). Щоб зацікавити здобувачів освіти, використовують ігри для цікавості, цей вид діяльності є потенційним мотиватором, який можна інтегрувати в математичні завдання для стимулювання критичного мислення. Для розвитку критичного мислення на уроках математики можна застосовувати задачі, що мають «відкритий кінець» або кілька можливих рішень, які стимулюють учнів порівнювати способи, обговорювати варіанти, шукати аргументи. Такий підхід широко визнається як один із найбільш ефективних для розвитку критичного мислення у математиці. Наприклад, замість просто «знайти добуток», можна запропонувати: «Які ще способи можна використати? Який спосіб буде найзручнішим і чому?». Також рекомендовано ставити учням запитання, що стимулюють аналіз, аргументацію, порівняння. Наприклад:

- «Чому ти обрав саме такий спосіб?»
- «Чи можна розв'язати інакше?»
- «Що буде, якщо змінити дані?»
- «Як би ти пояснив іншим?»

Такий підхід сприяє активному мисленню замість пасивного виконання дій. Робота в парах, групах, обговорення рішень є важливим компонентом при вивченні математики, а саме розвитку критичного мислення. Учні висловлюють і порівнюють різні підходи, виправляють помилки, аргументують власні рішення. Це сприяє розвитку рефлексії, вмінню слухати інші точки зору. Використання чітких критеріїв (наприклад, обґрунтування, аналіз альтернатив, пояснення, обґрунтування вибору) допомагає учням усвідомлювати, що означає «мислити критично».

Поєднання математичного контексту з реальними ситуаціями, використання прикладів із повсякденного життя або міжпредметних зв'язків мотивує учнів і додає сенсу до математичної діяльності. Наприклад, проблемні ситуації зі шопінгу, порівняння цін, аналіз даних.

Особливості формування й розвитку критичного мислення в молодших школярів ґрунтуються на таких основних положеннях:

1. Освітній процес спрямований не на заучування та запам'ятовування нових знань, а на осмислення та перетворення отриманої інформації.

2. Розвиток критичного мислення учнів початкової школи не можливий без залучення технологій активного навчання, коли діти досліджують, шукають, інтерпретують матеріал.

3. Організація навчально-пізнавальної діяльності повинна бути спрямована на формування критичного мислення, якому притаманні постановка та пошук відповідей на питання, обґрунтування та формулювання власних гіпотез та тверджень, аналіз проблеми чи ситуації з різних боків для розуміння сутності розв'язуваної проблеми. [2, с. 43].

При ефективному впровадженні педагогічних заходів розвиток критичного мислення у молодших школярів може позитивно впливати не лише на успішність з математики, але й на загальний інтелект, уміння вирішувати життєві проблеми, аргументувати думку, ставити питання і бути самостійним у мисленні.

З огляду на впровадження технологій розвитку критичного мислення та педагогічний досвід можна стверджувати, що використання методів і прийомів розвитку критичного мислення є доцільним і ефективним у початковій школі. Такі підходи підвищують результативність і якість засвоєння математичного матеріалу, сприяють усвідомленому, критичному та оцінному сприйняттю інформації, процесів і результатів діяльності. Розвиток критичного мислення формує у молодших школярів комплекс компетенцій та здатностей, серед яких логічне мислення, аналітичні уміння, здатність до самостійного навчання та аргументованого прийняття рішень, креативність і вміння застосовувати знання у практичних ситуаціях, комунікабельність, толерантність і навички роботи в групі, а також відповідальність, цілеспрямованість та лідерські якості. Уроки математики стають ефективним майданчиком для розвитку цих навичок, оскільки вони

спонукають учнів аналізувати, оцінювати та обґрунтовувати власні дії, порівнювати різні способи розв'язання задач і знаходити альтернативні шляхи. Формування критичного мислення у початковій школі забезпечує розвиток особистісної автономії, здатності до самостійного мислення, вміння аргументувати власну позицію та приймати обґрунтовані рішення, що сприяє всебічному розвитку учня як особистості, підвищенню його інтелектуального рівня та ефективності навчальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Лякішева А. В., Вітюк В. В., Кашуб'як І. О. Кейсбук методів і прийомів технології розвитку критичного мислення в Новій українській школі : навч.-метод. посіб. для вчит. поч. класів ЗЗСО та студ. спец. 013 Початкова освіта 2-ге вид., переробл. і доповн. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2022. 116 с.

2. Луценко С., Шанскова Т., Розвиток критичного мислення молодших школярів засобами проблемного навчання. *Специфіка фахової підготовки майбутніх учителів на засадах компетентнісного підходу: досвід, реалії, перспективи*. Зб. мат. Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції (29 листопада 2022 року). Житомир, 2022. С 42-45.

Світлана Булітко

Викладач фінансово-економічних дисциплін вищої кваліфікаційної категорії ВСП «Технологічно-економічний фаховий коледж БНАУ» (м. Біла Церква, Україна)

КРЕАТИВНЕ ЗАНУРЕННЯ: ГЕЙМІФІКАЦІЯ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ КОНТЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ ОСВІТІ

Сучасний розвиток ринку праці вимагає від майбутніх фахівців не лише ґрунтовних теоретичних знань, а й володіння "гнучкими навичками" (Soft

skills), а також високого рівня адаптивності до змінних умов. Ефективність навчання економічних дисциплін безпосередньо залежить від технологічної платформи освітнього процесу й гуманізації його структури. У цьому контексті створення комфортного середовища, яке сприяє усвідомленню студентом власної успішності та розвитку його творчого потенціалу, є пріоритетним завданням.

Освітня стратегія спрямована на інтеграцію найновіших технологій, сучасних освітніх тенденцій і нестандартних інноваційних підходів.

Мультимедіа та гейміфікація є ефективними засоби навчання.

Гейміфікація та нейроосвіта: навчання через емоції та взаємодію. Гейміфікація, що передбачає використання ігрових елементів у неігровому контексті, разом із концепцією нейроосвіти, яка враховує механізми обробки інформації мозком, функціонують як потужні чинники успішного засвоєння знань. Стимуляція емоцій через новизну та креативні підходи позитивно впливає на навчальний процес. Практичне впровадження включає наступні інструменти:

- інтерактивні вікторини на платформі Kahoot, зокрема розроблені НБУ та програмою центру фінансових знань «ТАЛАН». Вони сприяють швидкій перевірці знань, забезпечуючи миттєвий зворотний зв'язок і додаючи елемент змагання.

- застосування ігрових середовищ, таких як Minecraft або Roblox, дозволяє студентам не лише вивчати теоретичні основи, а й застосовувати їх на практиці. Наприклад, через моделювання міст чи створення сценаріїв протидії шахрайству. Це розвиває підприємницьку компетентність, креативність і командну роботу.

- використання ігрових телеграм-ботів, таких як «Обираю доброчесність», що слугують доступними мультимедійними інструментами.

- навчальні тренінги на відкритому повітрі, зокрема на тему кібербезпеки. Хоча такі формати частково виходять за межі традиційної

гейміфікації, їхній незвичний формат значно підвищує увагу й залученість студентів.

Інтеграція доповненої реальності (AR), віртуальної реальності (VR) і штучного інтелекту (AI): синтез нових можливостей. Фахівці майбутнього мають бути готовими працювати в умовах активного використання AR, VR і AI.

Сучасний мультимедійний контент виходить за межі статичних ресурсів завдяки інтерактивності та інтеграції з новітніми технологіями.

Приклади впровадження:

- віртуальні тури музеєм грошей НБУ створюють ефект присутності й глибоке занурення у матеріал, що значно перевершує можливості традиційних лекцій.
- використання AI для створення художніх текстів на економічну тематику не лише демонструє практичне застосування технологій, а й стимулює креативні підходи до навчання.

Мультимедійний контент та елементи гейміфікації створюють ідеальні умови для розвитку критичного мислення, креативності й командної роботи.

Креативні мультимедійні проєкти:

Створення коміксів. Студенти отримують можливість візуалізувати складні економічні теми, такі як маркетингові стратегії, кредитна система та управління ризиками. Це поєднання тексту, ілюстрацій і сюжету дозволяє вивчати матеріал більш інтерактивно й зрозуміло. Існує широкий вибір програм для створення коміксів, які відповідають різним потребам і рівням складності. Зокрема, існують онлайн-платформи із готовими шаблонами, такі як Canva, Pixton і StoryboardThat, які дозволяють швидко створювати графічні історії. Для більш простих варіантів можна скористатися такими інструментами, як Chogger чи Makebeliefscomix. Крім того, для користувачів мобільних пристроїв розроблено спеціалізовані додатки, що забезпечують зручність і доступність у створенні коміксів.

Розробка товарного знаку з використанням дошки Padlet. Цей сучасний інструмент сприяє творчій співпраці та ефективному проведенню мозкових штурмів. Padlet Sandbox - це платформа, що дозволяє працювати на спільному цифровому полотні з інтегрованими інструментами для малювання, письма й додавання медіафайлів. Вони стануть у пригоді для: генерації та обміну ідеями, розробки навчальних матеріалів, створення інтерактивних завдань і розваг.

Цілісне навчання. Цей підхід стимулює уяву, інтелект і емоційний інтелект, спираючись на персоналізований підхід до навчання.

Соціально-емоційна складова та впровадження гейміфікації підкреслюють значення інтеграції гри та мультимедіа у навчальний процес.

Студенти залучаються до виконання завдань, які моделюють реальні бізнес-виклики, з акцентом на створенні продукції з виразним візуальним компонентом. Результат їхньої роботи має не лише текстову, але й візуально-комунікативну цінність, що сприяє комплексному розвитку професійних компетенцій.

Фотографічні та відеопроєкти. Студентам пропонуються завдання на зразок створення короткометражного відеоролика, який пояснює переваги конкретної фінансової послуги, або фоторепортажу, що висвітлює діяльність успішного стартапу. Такі проєкти стимулюють не лише творчий потенціал, а й вдосконалюють навички роботи з медіаінструментами, уміння презентувати власні ідеї та формулювати їх чітко й доступно. Процес створення відеопродукції може супроводжуватися гейміфікованими елементами, такими як обмеження у часі, змагання команд за найкращий продакшн або надання умовних "фінансових бонусів" за інтеграцію певних маркетингових технік у готовий ролик.

Постери та рекламні буклети. Такі матеріали виступають ефективними засобами для візуалізації складних економічних понять. Завдання типу "Розробити постер, який зрозуміло і доступно пояснює природу інфляції" або

"Створити рекламну листівку для вигаданого екологічного бізнесу" перетворюються у значущі мініпроекти.

Елементи гейміфікації тут полягають у змаганнях за найефективніший дизайн, який оцінюється за критеріями візуальної привабливості, інформативності та відповідності цільовій аудиторії, або у "маркетингових батлах", де команди презентують свої роботи перед "інвесторами" (роль яких виконують викладачі чи інші студенти), які обирають найкращі рішення. Додатково процес творчої роботи може збагачуватися інтерактивними інструментами, наприклад, використанням онлайн-конструкторів як віртуальних студій дизайну. Це додає технологічний елемент виклику та сприяє зануренню у професійне середовище.

Приклади такої роботи: Всеукраїнському конкурсі рекламних фото та відеоробіт «LIME. Go to read!» (І місце); створення рекламних буклетів для профорієнтація навчального закладу; заходів в межах Всеукраїнських інформаційних кампаній з протидії платіжному шахрайству #ШахрайГудбай.

Мультимедіа та гейміфікація ефективно синтезуються з іншими інноваційними технологіями:

- Мікронавчання (microlearning). Короткі ущільнені блоки тривалістю 5–15 хвилин спрямовані на засвоєння однієї конкретної навички чи ідеї. Завдяки цьому знання засвоюються швидше й легше.

- Цифрові освітні платформи. Такі ресурси, як «PROMETHEUS», «ВСЕОСВІТА», «UGEN», «CAMPSTER», «ДІЯ.ОСВІТА», «ЗРОЗУМІЛО», «ОСВІТОРІЯ», «ТАЛАН», «УМІТИ» пропонують якісний мультимедійний контент — лекції, інтерактивні тести та симуляції.

- Проектна робота й активності у гуртках. Використання мультимедіа (презентацій, відеороликів, симуляцій) стає ключовим у підготовці та презентації проектів. Приклади: "Формування стратегій сталого розвитку в рамках бізнес-планування на прикладі підприємств України"; "Як я бачу себе в професії"; "Публічна служба моєї мрії"; пілотний проект "Сортуємо пластик разом".

Досвід показує, що мультимедійний контент та гейміфіковані технології — це зовсім не короткострокові тренди, а важливі засоби модернізації освіти. Вони дозволяють: збільшити ефективність запам'ятовування шляхом нейроосвіти та мікронавчання; розвинути Soft skills і підприємницький потенціал завдяки творчим завданням і гейміфікованим сценаріям; підготувати особистості до сучасних викликів, інтегруючи AR, VR та AI-технології.

Завершальним етапом є створення вебсайту освітнього підрозділу FinExpert Hub - який став центром знань, навичок та інновацій у підготовці майбутніх фахівців у фінансо-економічній сфері. Цей хаб створено для модернізації освітнього процесу, впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та інтерактивних методів навчання у фінансово-економічну галузь, водночас сприяючи формуванню професійної спільноти.

Метою залишається створення суспільства висококваліфікованих, моральних і продуктивних особистостей. Інтеграція мультимедійних технологій та гейміфікації є одним із ключових елементів досягнення цієї мети.

Список використаних джерел

1. Спірін О. М., Овчарук О. В. Цифрова компетентність і підготовка фахівців: досвід та перспективи впровадження інноваційних технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Т. 84. № 4. С. 1–18.
2. EdCamp Ukraine. Нейропедагогіка: як працює мозок і чому діти не пам'ятають усе, що ми вчимо. URL: <https://www.edcamp.com.ua/novosti/nejropedagogika-yak-praczuuye-mozok-i-chomu-dity-ne-pamyatayut-use-shho-my-vchymo/>
3. Освіта Нова. *Гейміфікація в освіті: переваги та виклики в умовах цифрової трансформації*. URL: <https://osvitanova.com/posts/gejmifikatsiya-v-osviti-perevagy-ta-vyklyky-v-umovah-cyfrovoy-transformatsii-pidruchnyk-298>
4. FinExpert Hub. Вебсайт освітнього підрозділу закладу фахової передвищої освіти. *Фінансово-економічний простір професіоналів*. 2024. URL: <https://sites.google.com/view/finexpert-hub>

Ольга Бутенко

кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри
психології та педагогіки
розвитку дитини,
Уманський державний
педагогічний університет
імені Павла Тичини (м. Умань,
Україна)

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується активним упровадженням цифрових технологій у всі ланки освітнього процесу. Цей процес є складовою частиною ширшої цифрової трансформації суспільства, що охоплює всі сфери життєдіяльності людини. Цифровізація освіти покликана не лише модернізувати засоби навчання, а й забезпечити нову якість педагогічної взаємодії, доступність і безперервність освіти, розвиток цифрової компетентності всіх учасників освітнього процесу. Особливої актуальності питання цифрової готовності педагогів набуває у контексті підготовки майбутніх магістрів дошкільної освіти, адже саме вони формують основи емоційного, когнітивного й соціального розвитку дитини дошкільного віку.

Використання цифрових технологій у дошкільній освіті має на меті створення інноваційного освітнього середовища, що відповідає вимогам часу та викликам сучасного суспільства, зокрема умовам воєнного стану. Цифрові інструменти відкривають нові можливості для підтримки психоемоційного стану дітей, розвитку їхніх пізнавальних і творчих здібностей, а також для організації дистанційної або змішаної взаємодії між педагогами, батьками та вихованцями. Саме тому майбутні магістри дошкільної освіти мають бути готовими ефективно інтегрувати цифрові засоби у свою професійну

діяльність, володіти навичками цифрової педагогіки, інформаційної безпеки та комунікації в електронному середовищі [1].

Розвиток цифрової компетентності педагогів та впровадження цифрових технологій в освітній процес регламентуються чинною нормативно-правовою базою України. Серед основних документів, що визначають стратегічні напрями цифровізації освіти, варто виокремити Концепцію цифровізації освіти в Україні (2025), яка спрямована на формування цифрових компетентностей педагогічних працівників, розвиток цифрової грамотності дітей і створення безпечного освітнього середовища. Закон України «Про освіту» визначає загальні засади впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес, наголошуючи на рівному доступі до якісної освіти в умовах цифрового суспільства.

Метою Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку (2025) є забезпечення цифрової гігієни дітей через запровадження певних обмежень використання цифрових технологій під час освітнього процесу; формування у дітей старшого дошкільного віку компетентностей з використання цифрових технологій; підвищення обізнаності дорослих, безпосередньо дотичних до використання цифрових технологій дітьми [2].

Таким чином, нормативна база формує правове підґрунтя для розвитку цифрової освіти в Україні та забезпечує системність і цілеспрямованість процесу цифровізації педагогічної підготовки. Для майбутніх магістрів дошкільної освіти знання цих документів є важливим аспектом професійної компетентності, оскільки саме вони визначають вимоги до використання цифрових технологій у роботі з дітьми, гарантують дотримання принципів безпеки, етичності та інклюзивності цифрового освітнього простору.

Підготовка магістрів дошкільної освіти в сучасних умовах має бути спрямована на формування цифрової, психолого-педагогічної та комунікативної компетентностей, що забезпечують якісний рівень професійної діяльності майбутніх вихователів. Цифрові технології відкривають перед педагогами нові можливості організації освітнього

процесу, особливо в умовах дистанційного або змішаного навчання, під час евакуації, перебування дітей у прихистках чи тимчасових укриттях. Володіння цифровими інструментами стає невід'ємною частиною професійної готовності педагога до роботи з дошкільниками.

Щоб відвернути увагу дітей від страхів, тривожних переживань чи стресових факторів, магістрам необхідно вміти використовувати різні види діяльності з елементами цифрової взаємодії. Це можуть бути інтерактивні ігри, електронні дидактичні матеріали, мультимедійні театралізовані вистави, онлайн-версії настільних ігор (шахи, шашки), а також творчі програми для малювання, створення аплікацій, колажів чи цифрових поробок із природних матеріалів. Такі інструменти не лише сприяють розвитку пізнавальної активності дитини, а й допомагають їй зменшити емоційну напругу, формують почуття успіху й задоволення від творчого процесу [3].

Психологічний супровід дітей у сучасних умовах освітньої діяльності є надзвичайно важливим компонентом професійної підготовки майбутніх педагогів. Використання цифрових технологій дозволяє ефективно поєднувати освітню і терапевтичну функції навчального процесу. Застосування інтерактивних відео, аудіоказок, релаксаційних програм, онлайн-медитацій та інших цифрових засобів сприяє зниженню тривожності, стабілізації емоційного стану, формуванню почуття безпеки. У цьому контексті важливо, щоб магістри оволоділи навичками цифрової емпатії – умінням добирати віртуальні ресурси, що викликають позитивні емоції, розвивають здатність до співпереживання й підтримки у дітей.

Сучасні цифрові ресурси дозволяють педагогам створювати умови для соціально-емоційного навчання дошкільників. Наприклад, онлайн-ігри, спрямовані на розпізнавання емоцій, інтерактивні книги про дружбу та співпрацю, цифрові пазли чи завдання на командну взаємодію сприяють формуванню емоційного інтелекту дитини. Майбутні магістри дошкільної освіти повинні навчитися інтегрувати такі інструменти у свою педагогічну

діяльність, адже вони поєднують ігрову мотивацію, комунікативну взаємодію та розвиток когнітивних навичок.

Окремої уваги заслуговує використання цифрових технологій у формуванні патріотичного виховання дошкільників. У сучасних реаліях це питання набуло особливої ваги, оскільки виховання любові до Батьківщини, почуття національної гідності та людяності стає моральним орієнтиром для дитини. Цифрові засоби дозволяють урізноманітнити зміст патріотичного виховання за рахунок інтерактивних відеоматеріалів, мультимедійних презентацій, онлайн-екскурсій українськими містами, віртуальних виставок народного мистецтва. Через використання таких ресурсів дитина засвоює морально-етичні цінності, навчається сприймати соціальні реалії, розуміє важливість доброти, взаємодопомоги, мужності й гідності [3].

Під час підготовки майбутніх педагогів важливо формувати не лише вміння використовувати цифрові технології як дидактичний інструмент, а й розуміння їхнього потенціалу у створенні гуманістично орієнтованого освітнього середовища. Використання цифрових засобів має бути спрямоване на підтримку цінності життя, безпеки, милосердя, толерантності. Майбутній магістр повинен уміти підбирати цифровий контент із урахуванням вікових особливостей дітей, їхнього психоемоційного стану, культурного контексту та етичних норм.

Не менш важливою є цифрова комунікація між усіма учасниками освітнього процесу. У сучасних умовах, коли форма організації навчання може змінюватися залежно від безпекової ситуації, педагог повинен забезпечувати ефективну взаємодію між дітьми, батьками, колегами, адміністрацією закладу та спеціалістами допоміжних професій. Для цього використовуються цифрові платформи Zoom, Google Meet, Google Classroom, Microsoft Teams, а також соціальні мережі Viber, Telegram, WhatsApp. Ці інструменти дозволяють проводити індивідуальні та групові консультації з психологами, логопедами, медичними працівниками, юристами, організовувати інформаційно-освітні

заходи для батьків, підтримувати дітей у кризових ситуаціях (під час евакуації, перебування в укриттях чи тимчасових притулках).

Таким чином, використання цифрових технологій у підготовці магістрів дошкільної освіти є важливою умовою підвищення якості сучасної педагогічної освіти. Опанування цифровими інструментами сприяє вдосконаленню освітнього процесу, формуванню готовності майбутніх педагогів до роботи в різних умовах, забезпеченню психолого-педагогічної підтримки дітей і реалізації гуманістичних засад дошкільної освіти. Цифрові ресурси стають не лише засобом навчання, а й потужним інструментом розвитку емоційної культури, творчого мислення та соціальної відповідальності.

Список використаних джерел

1. Бутенко О. Діяльність закладів дошкільної освіти в умовах воєнного стану в Україні. *Психолого-педагогічний супровід особистісного розвитку дитини дошкільного віку в умовах кризових явищ суспільства* : кол. монографія. Умань : Візаві, 2022. С. 7-28.

2. Про схвалення Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку : Розпорядження КМУ від 2 травня 2025 року № 432-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-2025-%D1%80#n11>

Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні : Лист Міністерства освіти і науки України від 02 квітня 2022 р. № 1/3845-22. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikiv-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voyennogo-stanu-v-ukrayini>

Anastasia Butenko,
3-d year student,
Olha Zhalo, English teacher,
Kyiv Regional Council

CULTIVATING SUCCESS THROUGH A WELL-BALANCED LEARNING ENVIRONMENT

A learning environment encompasses various aspects: physical, psychological, social and technological. In fact, the environment itself is a key factor in determining how effectively students learn and how motivated they are to learn. That is why school management and administration tasks are important for creating a positive learning environment, the implementation of which will allow the specific goals of school management and administration to be fully realised.

Schools must be purposefully designed to inspire creativity, independence, and a love for learning to provide students with an exceptional education. Schools must also continually improve their campuses in response to student's needs. In terms of positive environment theory, a positive environment can contribute to student's successful academic adjustment.

The furnishings and floor coverings ought to create areas that are inviting and suitable for their designated functions. For instance, a block area may include bookshelves to distinguish it as a block centre, along with carpeting or foam flooring to absorb the noise when blocks drop. Additionally, the library section should be equipped with a soft, comfortable floor covering for both young children and adults to sit on while they peruse the books.

Another part of the physical environment is the selection and arrangement of materials. Toys and other physical things for the young children in the classroom must be age and developmentally appropriate, as well as linguistically and culturally relevant. For example, the block area should offer a range of blocks so that children with different motor skills may operate them, and these materials should be put in a convenient place.

Another significant part of the physical environment is the design and presentation of visual materials. Visual materials, such as posters that indicate classroom regulations, daily schedules, and procedures to complete a routine (for example, hand washing), assist young children in knowing what to do and better understanding their surroundings. For instance, in the block area, the instructor can identify the centre and use visuals of the various blocks to show their placement on the shelves. This can help children when it comes to clean up the centre.

Teachers should consider lighting and sound when designing their physical environments. They can employ lighting and sound to create a comfortable environment that supports the various activities that take place during the day. To reduce noise, the block area can be carpeted, allowing children to engage in both quiet and more active play activities during centre time.

A comparative study indicates that the psychological environment is the most challenging and certainly the most vital of all the settings. Teachers interact within the psychological setting through their attitudes, enthusiasm, values, and principles. Most students enter the learning process expecting encouragement and support for their studies. The psychological setting provides the conditions for students to present ideas, opinions, and attitudes and to explore issues in class. In practice, teachers can show their concern for students within this setting. Academic achievement is just one facet of education; the effectiveness of schools or teachers in meeting other educational aims is of no lesser significance.

A thoughtfully structured social environment promotes healthy peer relationships, facilitates constructive interactions between adults and children, and offers adults the chance to assist children in reaching their social objectives. In order to establish a classroom atmosphere that encourages positive social interactions, educators must design activities that account for the following factors. Children ought to engage in various types of groups daily. Groups of differing sizes provide unique opportunities for social interaction and learning. Activities that are appropriate for larger groups encompass opening group circle time, story time, meal times, and outdoor activities. Conversely, small groups enable more interaction with

individual children and are particularly effective for teaching new skills and offering feedback. Furthermore, small groups present additional chances for children to enhance their language skills and for educators to support the development of children's communication abilities.

A daily routine within a learning environment ought to encompass both activities initiated by the teacher and those initiated by the child. Activities initiated by the teacher are those that are planned and directed by the teacher, such as story time or a small-group learning session. Generally, a child-initiated activity allows children to follow their interests and explore their passions.

Engaging in activities, games, and toys that necessitate the involvement of two or more children has been demonstrated to improve social interaction. Furthermore, various types of materials encourage distinct forms of play and social engagement. For instance, a board game may be suitable for a pair of children, a home-living area could be better suited for a small group, while a game of duck-duck-goose is designed for a larger group.

In the context of primary education, the integration of innovative technologies and teaching approaches is not only a response to global educational trends but also a necessity for promoting key 21st-century skills such as creativity, communication, collaboration, and critical thinking. English language lessons, being both a linguistic and cultural gateway for young learners, provide a dynamic platform for implementing such innovations.

One method that many teachers might start introducing technology into the classroom is by posting homework assignments online (using learning systems like Moodle, Brightspace, and Blackboard). Easy access to assignments may encourage student participation and assist with organizational development. For classrooms that are fortunate enough to have tablets for students, technology can allow teachers to implement differentiation throughout instruction. Students can work at their own pace during assignments, and teachers have the opportunity for one-on-one instruction.

To conclude, a well-balanced combination of physical, psychological, social, and technological factors forms the foundation of an effective learning environment. The practical strategies for supporting social and emotional learning, such as using various teaching methods, digital technologies, arranging team-oriented activities, making teacher-student solid relationships, avoiding unnecessary rewards, and arranging small celebrations for general achievements, will contribute to cultivating a nurturing atmosphere where all students can progress and succeed.

REFERENCES

1. Creating a positive learning environment. Vanderbilt University, IRIS Center. URL: <https://iris.peabody.vanderbilt.edu/module/env/cresource/q1/p02/>
2. Creating effective learning environments. Divya Kapoor. URL: https://www.teachermagazine.com/in_en/articles/creating-effective-learning-environments
3. The psychological environmental challenges of students in the classroom. Longdom Journals. URL: <https://www.longdom.org/open-access/the-psychological-environmental-challenges-of-students-in-classroom-95073.html>
4. Use of technology in schools: a complete guide. ClassVR Blog. URL: <https://www.classvr.com/resource-hub/blog/use-of-technology-in-schools-a-complete-guide/>
5. What makes a good learning environment? URL: <https://www.edspirit.com/en/what-makes-a-good-learning-environment>

Висіцька Ангеліна,
студентка 4 курсу
бакалавріату спеціальності
013 Початкова освіта,
Ольга Жало,
викладач англійської мови
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖПРЕДМЕТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

З кожним роком англійська мова активніше проникає у всі сфери нашого життя. Оскільки мова є провідником різних форм комунікації в різних галузях людської діяльності, то вона ж є і тим, що оточує наше професійне та побутове життя. Наукові дослідження, ІТ-сфера, медицина, міжнародний бізнес, туризм і, навіть, інструкція до електронного приладу – все це ведеться переважно англійською мовою як мовою міжнародного спілкування та зв'язків. Тому сучасний світ з його лінгвістичною глобалізацією англійської мови потребує людину з добре розвиненим вмінням (компетентністю) вільного володіння нею.

У відповідь цьому запиту сфера освіти, надто початкової, імплементує інтенсивне вивчення англійської мови чи не найпершою. І міжпредметний характер початкової освіти повністю задовольняє принцип зв'язку англійської мови з різними аспектами діяльності через напрямки: «Англійська мова та математика», «Англійська мова та українська мова», «Англійська мова та курс «Я досліджую світ» (ЯДС)», «Англійська мова та музичне мистецтво», «Англійська мова та інформатика», «Англійська мова та фізичне виховання».

Проблему інтеграції знань з різних предметів в освітньому процесі початкової школи досліджували і наголошували на її важливості такі педагоги як К. Д. Ушинський, Я. А. Коменський, С. У. Гончаренко та О. Я. Савченко. Інтеграція знань відбувається через передбачені компетентності з кожного окремого навчального предмету, які в поєднанні утворюють складніше, комплексне поняття міжпредметної компетентності.

Міжпредметна компетентність – здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей. Тобто учень має набути не тільки компетентності з різних предметів,

а й вміти їх поєднувати та використовувати одночасно у будь-якій життєвій діяльності.

Для того, щоб цей процес набув максимально осмисленого та якісного значення, вчителю, як керівнику навчальною діяльністю учнів, потрібно змінити не тільки її зміст, а ще і її форми, методи, прийоми та засоби. Таким чином, кожен елемент уроку з міжпредметними зв'язками буде спрямованим на те, щоб молодші школярі засвоїли як знання, уміння та навички кількох освітніх галузей одночасно, так і зв'язок між ними.

Практичний досвід вчителів початкової школи засвідчує, що реалізація міжпредметних зв'язків на початковому етапі вивчення англійської мови не лише оптимізує освітній процес, а й забезпечує більш глибоке та стійке засвоєння як мовного матеріалу, так і предметних знань і вмінь.

До прикладу, англійська мова та інформатика об'єднані передусім загальною термінологічною базою. Більшість комп'ютерної лексики має англomовне походження (computer, mouse, keyboard, software, internet тощо). Це дозволяє учням природно засвоювати англійські терміни під час вивчення інформатики, а на уроках англійської мови закріплювати їх використання в контексті технологій.

Крім того, інформатика надає технічні інструменти для вивчення англійської мови, учні можуть використовувати текстові редактори (наприклад, Microsoft Word, Google docs) для написання англійських текстів, що розвиває навички друкування та одночасно формує мовні компетентності. Мультимедійні програми (наприклад, PowerPoint, Prezi, Canva) дозволяють учням створювати проєкти на різноманітну тематику та особисті портфоліо англійською мовою, поєднуючи візуальні та текстові елементи.

Ефективним моментом вивчення як англійської мови, так й інформатики може бути програмування, яке розвиває алгоритмічне мислення, що в свою чергу корелює з вивченням граматичних структур англійської мови. Прикладом може слугувати проста у використанні платформа для вивчення основ програмування англійською мовою «Scratch».

До того ж, інформаційні технології урізноманітнюють методи вивчення англійської мови: інтерактивні ігри та вправи (створені, наприклад, у LearningApps, Wordwall чи Kahoot!), онлайн-словники та перекладачі, сучасні освітні платформи (наприклад, Duolingo, British Council LearnEnglish, BBC Learning English, Quizlet) роблять процес навчання більш захоплюючим та ефективним. Водночас англійська мова стає засобом освоєння нових технологій.

Навички роботи з інформацією, що розвиваються на уроках інформатики, можуть застосовуватися для пошуку не тільки україномовних, а й англomовних матеріалів в мережі «Інтернет». Учні вчаться критично оцінювати інформацію, систематизувати її та презентувати результати англійською мовою.

Таким чином, англійська мова як засіб міжнародного спілкування має значні перспективи для інтеграції у всі освітні галузі початкової школи. Її вивчення через міжпредметні зв'язки не лише оптимізує освітній процес, але й стає засобом освоєння нових технологій і активної участі у глобальному інформаційному просторі. Проте питання ефективних шляхів та методів такої інтеграції потребує детального наукового обґрунтування та практичної розробки.

Список використаних джерел

1. Баленко О. А. Реалізація міжпредметних зв'язків на уроках англійської мови
URL: <https://naurok.com.ua/referat-na-temu-realizaciya-mizhpredmetnih-zv-yazkiv-na-urokah-angl-movi-277982.html>
2. Котловий О. А. Міжпредметні компетентності на уроках іноземної мови: їх використання.
URL: <https://eprints.zu.edu.ua/29365/1/%D0%9A%D0%BE%D1%82%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%9E.%D0%90.%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf>
3. Лисицька О. О. Бінарні уроки як шлях реалізації інтегрованого навчання.
URL: <http://hryhorivkabakh.edukit.cn.ua/Files/downloads/%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BD%D1%96%20%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8.pdf>

Viktoriia Vysitska,
2nd-year student,
Olena Schastlyva ,
English teacher,
Kyiv Regional Council
Communal Institution “Bila
Tserkva Humanities
Pedagogical Professional
College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

DIGITAL LEARNING TOOLS THAT COULD BE USED IN TEACHING PRACTICE IN UKRAINIAN SCHOOLS

Nowadays, lessons in schools can be conducted via a monitor screen, and students can complete interactive tasks on their smartphones while a new topic is being explained. The events of recent years have forced Ukrainian education to switch to digital technologies more quickly in order to adapt to the new reality.

Today, digital tools are no longer something extra. Instead, they have become the basis of the educational process, especially when traditional forms of work have become inaccessible. According to the European education network Eurydice, in 2022 alone, more than 300 digital learning centres equipped with modern technology and high-speed internet appeared in Ukraine, and the all-Ukrainian online school covered almost 900,000 users, offering more than 5,000 video lessons [1].

Taking advantage of the modern benefits of the educational process, educators should understand that the true value of digital tools lies in how they change the dynamics of learning. A systematic review published in the journal *Computers & Education* analysed 93 studies on the use of interactive platforms in classrooms in different countries. The results showed that properly integrated digital technologies significantly increase students' motivation to learn [3].

Today, there are many different digital tools that teachers can use for educational purposes. These include applications such as Padlet, LearningApps, Kahoot, Wordwall, PowerPoint and Google Presentations, Google Forms,

Jamboard, and more. They help not only to diversify the learning process, but also to make it more interesting.

Kahoot! is a platform that turns a regular knowledge test into a real competition. The principle is simple: the teacher creates a quiz with questions, students join the game via a unique code, and answer questions from their devices. Each correct answer earns points, and reaction speed adds bonuses. The leaderboard is updated after each question, which children particularly enjoy.

A meta-analysis has shown that using Kahoot! not only improves student achievement, but also significantly improves the classroom atmosphere, as children are not afraid to make mistakes because the game reduces the level of stress that usually accompanies traditional assessment [3].

Kahoot! can be used in several formats. At the beginning of a new topic it can be used to refresh previous knowledge. At the end of the lesson teachers can use it for quick diagnosis of what students have learned. Sometimes, children can create their own Kahoot! to learn how to formulate questions and answer options correctly. This helps them master the material better.

If Kahoot! is all about dynamics and speed, then Padlet is a space for reflection and creativity. It is a huge board that all students in the class can join at the same time and attach their notes, drawings, and photos to. That's how Padlet works, only in a digital format. This opportunity to express their own thoughts increases students' diligence in class and even allows those who do not feel comfortable in traditional oral discussions to open up [2].

Padlet has different display formats: wall, grid, ribbon, map, and timeline. For project work, teachers choose the grid format. This makes it easier to organise material by category. For brainstorming, they choose the wall, where all ideas are arranged chaotically to stimulate associative thinking of children. For some topics, a timeline is ideal, as the information is displayed in chronological order. Students can clearly see how certain events unfold. Another important advantage of Padlet is moderation, which allows the teacher to choose whether approval is required before a post is published, so that there are no cases of inappropriate use of this platform.

LearningApps is an online platform that allows teachers to create a wide variety of interactive exercises. From classic quizzes to complex exercises for establishing sequences or grouping. This platform offers over 30 exercise templates. For example, «Find a Pair», «Fill in the Blanks», «Classification», «Chronological Order», «Crossword», «Puzzle», and more.

LearningApps allows you to present the same topic at three levels of difficulty. Students with a high level of preparation receive tasks with additional elements without hints. Those who need additional support are offered exercises with fewer elements and hints. This way, children work on the same topic, but each on a task that they understand and can complete. Students can also immediately see if they are doing the task correctly and can try again if necessary.

PowerPoint and Google Presentations are other digital tools that help teachers visually demonstrate what they are teaching in class. Without them, it is very difficult to organise a high-quality educational environment today, as modern children are used to perceiving everything visually.

It is important to note that in order to create truly high-quality presentations, teachers need to learn and develop themselves. After all, an interesting presentation is not just a set of text and some pictures. A truly interesting presentation requires a minimum of textual information and more diverse images that can best convey the meaning of complex educational material. In addition, these programmes have many other useful features. For example, inserting videos from YouTube for quick access to them during class; creating graphs, diagrams, and tables; editing images and text (adding various effects, filters, adjusting brightness and transparency); various animated transitions, etc.

Today, all these applications are being significantly improved and allow teachers to use them to enhance the educational process. There are also a large number of new interesting programmes and platforms that will also be used in lessons in the future.

But it is important to remember that each new platform requires time to learn, experiment, and make mistakes. Sometimes teachers get tired of having to constantly

keep up with the latest updates and changes. Recently, more than 300,000 Ukrainian teachers have taken courses in digital literacy [1], but this is not a one-time process; it is a continuous development that requires many important resources, such as time, energy, and motivation.

Whereas digital tools used to be a supplement, today they have become the foundation. The nationwide Mriya platform, which already covers more than 2,200 schools [1], demonstrates the state-wide scale of digital transformation. But the most important developments are not happening at the level of strategies and programmes, but in specific classrooms, where specific teachers make decisions every day: how to improve their lessons; how to engage students who are sitting indifferently; how to explain complex concepts in simple terms, etc.

There are predictions that the coming years will see the integration of artificial intelligence into the educational process [2]. It is important to understand that technology is changing rapidly, but the essence of pedagogy remains unchanged. At the centre of the pedagogical process is the child with their unique needs, pace of development, talents, and difficulties. Experience shows that digital tools work best when teachers understand their pedagogical potential rather than simply using them.

Therefore, the future of Ukrainian education is not only digitalisation and certainly not a return to old methods. The future of Ukrainian education is an environment where technology enhances teacher-student interaction rather than replacing it; students can complete an interactive exercise on Kahoot! but then discuss the results in a live discussion; a PowerPoint presentation is accompanied by a teacher who sees their students' eyes and senses when to pause and explain something difficult again. Technology is a tool. A powerful, effective, multifunctional tool. But you have to know how to use the tool properly to get the most out of it.

Список використаних джерел

1. Eurydice. Ukraine: Digital transformation of education as a strategic path to resilience and innovation. URL: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/news/ukraine-digital-transformation-education-strategic-path-resilience-and-innovation>

2. Frontiers in Education. Digital learning in the 21st century: trends, challenges, and innovations in technology integration. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/education/articles/10.3389/feduc.2025.1562391>
3. Wang A. I., Tahir R. The effect of using Kahoot! for learning – A literature review. Computers & Education. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360131520300208>

Жанна Вихристенко

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри
педагогіки та психології
дошкільної та початкової
освіти

КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ФОРМУВАННЯ ГРУПОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПАРТНЕРСТВА

Сучасна система педагогічної освіти перебуває в стані постійного оновлення, що зумовлено трансформацією соціокультурних запитів, зміною освітніх парадигм та зростанням ролі особистісно орієнтованих підходів. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема організації групової навчальної діяльності майбутніх учителів початкових класів, яка не лише сприяє формуванню професійних компетентностей, а й забезпечує розвиток соціальної зрілості, емоційної чутливості, здатності до партнерської взаємодії. Одним із ефективних засобів реалізації цієї мети є технологія партнерства, що базується на принципах суб'єкт-суб'єктної взаємодії, довіри, співпраці та спільного конструювання знань.

Методологічною основою дослідження виступає концептуальне положення про те, що професійна підготовка педагога повинна ґрунтуватися

на фундаментальних принципах педагогічної науки, які забезпечують цілісне бачення освітнього процесу. Як зазначає І. Костікова, методологічний рівень педагогічного дослідження передбачає формулювання загальних принципів і методів на основі емпіричних і теоретичних досліджень, що дозволяє будувати цілісну теорію педагогічних явищ. У цьому контексті важливою є орієнтація на об'єктивність, обумовленість явищ певними причинами, їх взаємозв'язок і розвиток у часі.

У межах нашого дослідження обґрунтовано доцільність застосування аксіологічного та компетентнісного методологічних підходів. Аксіологічний підхід дозволяє розглядати групову навчальну діяльність як простір формування ціннісної свідомості майбутнього вчителя. Проблема цінностей у педагогіці є однією з ключових, адже саме через усвідомлення моральних ідеалів, соціальних норм, етичних принципів відбувається становлення професійної ідентичності. У працях В. Андрущенка, М. Боришевського, С. Вітвицької, І. Зязюна, Т. Калюжної та інших дослідників акцентується увага на тому, що ціннісна орієнтація особистості є не лише базовою характеристикою, а й регулятивним механізмом її поведінки та діяльності. А. Нікора виокремлює кілька рівнів ціннісних орієнтацій студентів: індивідуальні егоцентричні, родинні, суспільні, громадянські, національні та загальнолюдські духовні. Саме останні є найбільш релевантними для формування гуманістичного типу особистості педагога, здатного до емпатії, толерантності, відповідальності.

Застосування аксіологічного підходу в організації групової навчальної діяльності передбачає створення умов для усвідомлення студентами власних цінностей, прийняття моральних ідеалів, формування мотивації до співпраці та самовдосконалення. Технологія партнерства, у цьому контексті, виступає як інструмент реалізації ціннісного потенціалу освіти. Вона забезпечує можливість для діалогу, рефлексії, спільного прийняття рішень, що сприяє розвитку етичної культури майбутніх учителів.

Компетентнісний підхід, у свою чергу, відповідає вимогам сучасного суспільства, яке потребує фахівців, здатних до самонавчання, критичного мислення, командної роботи, ефективної комунікації. У межах групової навчальної діяльності технологія партнерства дозволяє формувати ключові професійні компетентності через практику спільного вирішення завдань, розподіл ролей, взаємну підтримку, рефлексивне осмислення досвіду. Як зазначають Т. Дмитренко і О. Яресько, методологія педагогіки охоплює способи організації впливу на особистість і управління діяльністю в процесі спілкування суб'єктів педагогічної системи. Саме в цьому процесі відбувається засвоєння, перетворення, збереження та застосування інформації, що забезпечує пізнання і трансформацію педагогічних об'єктів.

Технологія партнерства як педагогічна система базується на принципах рівноправності, відкритості, емоційної безпеки, спільного конструювання знань. У груповій навчальній діяльності вона реалізується через фасилітаційні методи (мозковий штурм, дебати, кейс-аналіз), ритуали єднання (спільні рефлексії, символічні дії), метафоричні інструменти (картки, образи, сценарії), спільне планування та оцінювання результатів. Важливою умовою ефективного впровадження технології партнерства є підготовка викладача як фасилітатора, партнера, наставника, здатного створити безпечне освітнє середовище, мотивувати студентів до співпраці, підтримувати їх у процесі самопізнання та професійного становлення.

Організація групової навчальної діяльності засобами технології партнерства потребує врахування низки педагогічних умов. По-перше, необхідно забезпечити емоційно безпечне середовище, що сприяє відкритості, довірі, готовності до взаємодії. По-друге, важливо формувати мотивацію до співпраці через осмислення спільної мети, значущості колективного результату. По-третє, слід використовувати символічні та метафоричні засоби, які дозволяють глибше залучити учасників до процесу, активізувати їхню уяву, емоційний інтелект, рефлексивні здібності. По-четверте, необхідно забезпечити рефлексивне осмислення досвіду групової взаємодії, що дозволяє

студентам усвідомити власні сильні сторони, зони розвитку, сформувати навички конструктивного зворотного зв'язку.

Таким чином, організація групової навчальної діяльності майбутніх учителів початкових класів засобами технології партнерства є ефективним засобом формування професійної готовності, соціальних компетентностей та ціннісної свідомості. Такий підхід дозволяє не лише опанувати зміст навчання, а й розвивати здатність до співпраці, емпатії, відповідальності — якості, що є визначальними для сучасного педагога. Технологія партнерства відкриває можливості для створення нової культури педагогічної взаємодії, заснованої на довірі, повазі, спільному пошуку смислів, що відповідає гуманістичним засадам освіти ХХІ століття.

Список використаних джерел

1. Кучай О. Професійна підготовка педагога сучасної школи. *Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти*: матер. Всеукр. науково-практ. онлайн-конф. (м. Бердянськ, 14 верес. 2017 р.) . Бердянськ , 2017. С. 80-81.
2. Марко М. М. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування навчально-ігрових технологій у професійній діяльності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 /Мукачівський держ. ун-т. Мукачево, 2018. С. 23-28.
3. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. С. 206-213.
4. Тесленко Т. В. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до розв'язання типових задач професійної діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Прикарпат. нац. ун-т імені Василя Стефаника. Київ, 2017. С. 297-304 .
5. Формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної діяльності: теорія і практика: [колективна монографія] /авт. кол. : О. І. Огієнко, Т. Г. Калюжна, Л. О.Мільто, Ю. Л. Радченко, К. В. Ковтун. Київ, 2016. С. 258-264.

Валерія Власова
кандидат педагогічних наук,
ст. науковий співробітник
відділу мистецької освіти
Інституту педагогіки НАПН
України
(м. Київ, Україна)

ІНТЕГРАЦІЯ АРТТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНІК ТА ГЕЙМІФІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

У контексті сучасних освітніх викликів і зростаючої потреби учнів у емоційній підтримці та внутрішній мотивації особливої значущості набуває інтеграція двох потужних інструментів – арттерапевтичних технік і гейміфікації. Використання арттерапевтичних технік сприяє емоційній наповненості, створює атмосферу психологічного комфорту та відкриває простір для творчого самовираження. Водночас гейміфікація формує новий рівень зацікавленості у навчанні, перетворюючи освітній процес на захопливу гру з чіткими цілями, викликами й системою винагород.

Інтеграція арттерапевтичних технік та гейміфікації в освіту є надзвичайно актуальною, оскільки допомагає реагувати на сучасні виклики, надаючи емоційну підтримку та гнучку мотивацію учням. Поєднання цих інструментів дозволяє створити більш інклюзивне, емоційно безпечне та мотивуюче навчальне середовище, де учні можуть вільно висловлювати себе та активно брати участь у освітньому процесі.

Можливість успішної інтеграції базується на взаємодоповнюючому характері цих двох інструментів. Гейміфікація надає чітку структуру, правила, цілі та систему прогресу (рівні, бали) для завдань арт-терапевтичного характеру. Це робить процес опрацювання емоцій безпечнішим і комфортнішим і більш зрозумілим для учнів, особливо для тих, хто відчуває тривогу перед неструктурованою творчістю чи рефлексією.

Аналіз останніх досліджень та публікацій дає змогу виявити ступінь проведених наукових розвідок і продовжити вивчення проблеми. Дослідження Олени Вознесенської сфокусовані на системному вивченні впливу творчих методів на емоційно-особистісний розвиток здобувачів освіти. Вона наголошує, що арттерапія – це метод зцілення через творче самовираження. Не терапія або лікування, а саме зцілення – досягнення цілісності. Зцілення пов'язане з духовною цілісністю, гармонією духу й тіла. [1]. Впровадження арттерапевтичних технік в освітній процес зосереджується на гармонізації особистості через розвиток здатності до самовираження та самопізнання через мистецтво.

На думку Олени Коваленко, найбільш поширеним і загально прийнятим визначенням гейміфікації в освіті можна вважати її тлумачення як організації гейміфікованих освітніх процесів за допомогою ігрового мислення, механіки, кейсів, спеціальних мотиваційних механізмів з метою отримання якісних програмних результатів навчання[2]. Залучення гейміфікації в освітній процес передбачає використання ігрових технік для підвищення внутрішньої мотивації та задоволеності учнів, що є рушійною силою підтримки їхньої активності та довгострокового пізнавального інтересу

Отже, узагальнюючи підходи Олени Вознесенської та Олени Коваленко, можна стверджувати, що інтеграція арт-терапевтичних технік і гейміфікації дійсно вважається перспективним напрямком у сучасній освіті. Поєднання творчого самовираження та ігрових механізмів створює сприятливе емоційне середовище, знижує тривожність, підвищує внутрішню мотивацію та залученість учнів. Такий підхід сприяє розвитку емоційного інтелекту, креативності, формуванню відповідальності й навичок співпраці, перетворюючи навчання на процес особистісного зростання та гармонійного розвитку..

Інтеграція арт-терапевтичних технік і гейміфікації в освіті демонструє їхню взаємну підсилювальну дію на мотивацію (гейміфікація активізує прагнення до досягнень через використання балів, нагород і рівнів, тоді як

арттерапевтичні техніки наповнюють цей процес глибоким особистісним змістом та емоційною залученістю); розвиток емоційного інтелекту (арттерапевтичні техніки сприяють усвідомленню та вираженню власних емоцій, а гейміфіковані форми навчання, засновані на співпраці та вирішенні проблем, формують соціальні компетентності й емпатію; формування креативності та критичного мислення (арттерапевтичні техніки розвивають творчу уяву, тоді як гейміфікація спонукає до пошуку нестандартних рішень у процесі гри, що підсилює інтелектуальну активність учнів; створення безпечного освітнього середовища (арттерапевтичні техніки допомагають учням висловлювати свої почуття та знімати напруження через творчість, тоді як гейміфікація формує дружню, невимушену атмосферу, зменшуючи рівень стресу під час опанування нового матеріалу). Виходячи з цього, інтеграція підтверджує свою доцільність як сучасна педагогічна стратегія, спрямована на гуманізацію навчального процесу та ефективний розвиток ключових компетентностей.

Елементи гейміфікації та арттерапевтичних технік можна застосувати на різних етапах освітньої діяльності як: – цілісний урок; – структурний елемент уроку; – багаторазове використання.

Нижче подано кілька варіантів інтеграції арттерапевтичних технік і гейміфікації в освітній процес, які демонструють їхній потенціал у формуванні емоційної культури, творчості та мотивації учнів.

Одним із напрямів є освітньо-ігрові проєкти, що передбачають створення командних або індивідуальних творчих місій, у межах яких учні виконують художні завдання в ігровій формі. Наприклад, у «Палітрі емоцій» учасники збирають артефакти, виконуючи творчі завдання – малюють, створюють колажі чи мініскульптури, які символізують певні емоції. Такі проєкти поєднують розвиток емоційного інтелекту з формуванням мистецьких компетентностей, сприяють підвищенню мотивації та залученості учнів у освітній процес.

Ще однією формою є арт-квести або емоційні квести, які інтегрують елементи емоційного занурення з ігровою структурою. У прикладі «Мандрівка до Країни Гармонії» учні проходять низку етапів – створюють символ надії, складають мозаїку бажань, розробляють колективну композицію гармонії. Подібні заняття можуть проводитися як на уроках мистецтва, так і в межах виховних заходів, сприяючи не лише творчому, а й особистісному розвитку школярів.

Окрему цінність мають рефлексивні ігрові практики, де після виконання арт-завдань учні отримують «картки відкриття» або «нагороди за усвідомлення». Кожна така картка містить коротке рефлексивне висловлювання чи запитання, що стимулює самопізнання, усвідомлення власних емоцій і досягнень. Такі практики сприяють розвитку критичного мислення, емпатії, рефлексії та формуванню soft skills, що є важливою складовою сучасної компетентнісно орієнтованої освіти.

Ефективне поєднання арттерапевтичних методів і гейміфікації потребує дотримання певного балансу. Насамперед важливо, щоб ігровий компонент не домінував над мистецькою складовою та не нівелював її емоційного потенціалу. Основна увага має залишатися на процесі творчого самовираження, розвитку внутрішньої мотивації та рефлексії, а не лише на досягненні перемоги чи накопиченні балів.

Не менш суттєвим є створення психологічно безпечного середовища, у якому кожен учень може вільно висловлювати свої почуття через творчість. Тут не існує «правильних» чи «неправильних» рішень – цінується індивідуальність і щирість емоцій. Саме така атмосфера забезпечує емоційний ефект мистецької діяльності, а гейміфікація має підсилювати цю відкритість і прийняття, а не суперечити їй.

Однак, попри очевидні переваги, інтеграція може супроводжуватися певними труднощами. Серед них – значні часові витрати на підготовку та реалізацію занять, необхідність спеціальної підготовки педагога для коректного використання арттерапевтичних технік, а також ризик

формалізації ігрового процесу, коли гра втрачає свій розвивальний і мотивуючий потенціал, перетворюючись лише на зовнішній атрибут уроку.

Подолати ці труднощі можна шляхом чіткого планування освітнього процесу, підвищення кваліфікації вчителів у сфері артпедагогіки та збереження балансу між ігровими та рефлексивними складовими занять. Важливо також забезпечити психологічно безпечне середовище, у якому учні зможуть вільно висловлювати власні почуття та ідеї, зберігаючи інтерес до навчання й довіру до педагога.

Інтеграція арттерапевтичних технік та гейміфікації є доцільною завдяки їхній взаємодоповнюючій здатності впливати на когнітивну, емоційну та мотиваційну сфери людини.

Список використаних джерел

1. Вознесенська, О. Арт-терапія в Україні: стан та перспективи розвитку. – URL: <http://mediaosvita.org.ua/wp-content/uploads/2016/11/2015.pdf>. Дата звернення: 15.10.2025.
2. Коваленко, О. О. Моделі гейміфікації в системах управління навчанням : монографія / О. О. Коваленко, Є. А., Паламарчук. Вінниця : ВНТУ, 2023. 85 с

Олена Войналович
викладач фізичного
виховання,
Коростишівського
педагогічного
фахового коледжу імені
І.Я.Франка
(м. Коростишів, Україна)

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Сучасний етап розвитку освіти в Україні визначається реалізацією Концепції «Нова українська школа», яка спрямована на модернізацію змісту

освіти, впровадження інноваційних технологій навчання та розвиток цифрової компетентності педагогів [1]. Через цифрову трансформацію актуалізується потреба підготовки фахівців нової генерації, здатних ефективно використовувати цифрові інструменти у професійній діяльності. У галузі фізичної культури сучасний вчитель покликаний формувати в учнів навички здоров'язбереження, саморозвитку та командної роботи в умовах цифровізації.

Як зазначає А. Кузьмінський, модернізація професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури передбачає переосмислення її змісту й методів через упровадження змішаного навчання [2]. О. Дишко підкреслює, що формування цифрової компетентності у здобувачів освіти забезпечує готовність до ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі [3].

Попри наявність окремих досліджень, питання формування цифрової компетентності майбутніх учителів фізичної культури в умовах Нової української школи залишається недостатньо розробленим. Воно потребує подальшого теоретичного осмислення та визначення ефективних педагогічних моделей її формування.

Цифрова компетентність визначається як здатність особи ефективно використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології та цифрові ресурси для професійної діяльності, навчання і соціальної взаємодії. Вона є складовою професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури тому, що сучасний освітній процес неможливий без використання цифрових платформ і ресурсів.

У науковому дискурсі існує кілька визначень цифрової компетентності. Вчені (О. Жерновникова, А. Ковтун, О. Наливайко та інші) характеризують її як інтегральну здатність здобувача освіти, яка поєднує комплекс знань, умінь, навичок і рефлексійних установок у взаємодії з цифровим освітнім середовищем [3, с. 292].

С. Скотт розглядає цифрову компетентність як здатність використовувати цифрові медіа й інформаційно-комунікативні технології із чітким розумінням і критичним підходом до комунікації в різних життєвих ситуаціях [3, с. 292].

На основі аналізу наукових підходів цифрову компетентність майбутнього учителя фізичної культури можна визначити як інтегровану здатність ефективно використовувати цифрові ресурси, технології для планування, організації, реалізації та оцінювання освітнього процесу, розвитку фізичних та здоров'язбережувальних компетентностей учнів, для саморозвитку та безперервного професійного навчання. Вона має важливе значення у формуванні ефективної педагогічної діяльності, оскільки, на думку О. Дишко, сучасне інформаційне суспільство вимагає вміння працювати з інформаційно-комунікативними технологіями, онлайн-платформами, мобільними додатками та цифровими пристроями [3, С. 292].

А. Кузьмінський додає, що цифрові технології відкривають нові можливості для реалізації компетентнісного, дослідницько-пізнавального, проєктного та адаптивного навчання, для організації змішаного навчання, забезпечують інтерактивність та індивідуалізацію освітнього процесу, підвищують мотивацію здобувачів освіти до професійного саморозвитку [2, с. 215]. У сфері фізичної культури цифрові засоби сприяють вдосконаленню рухових дій, контролю фізичного стану, планування оздоровчих і спортивних програм, проведенню відеоаналізу та дистанційних тренувань.

Проведені дослідження вчених дають зрозуміти, що цифрова компетентність є основним елементом професійної підготовки здобувачів освіти, що дозволяє їм відповідати вимогам сучасного освітнього середовища та ринку праці.

Для ефективного її розвитку у майбутніх фахівців фізичної культури в умовах Нової української школи доцільно застосовувати комплекс інтегрованих педагогічних моделей, серед яких:

– змішане навчання (поєднання очного та дистанційного навчання, що забезпечує різні типи освітньої взаємодії:

1) здобувач освіти – здобувач освіти (спільне навчання, обговорення та взаємопідтримка);

2) здобувач освіти – викладач (контроль, моніторинг, мотивація);

3) здобувач освіти – освітній контент (інтерактивна робота з цифровими ресурсами);

4) здобувач освіти – інтерфейс (освоєння цифрових платформ, програм тощо)) [2, с. 215];

– використання цифрових ресурсів і платформ (Moodle, Microsoft Teams, Educational Era, LearningApps, Google Classroom, Kahoot, Zoom та багато інших);

– проєктно-дослідницькі та проблемно-орієнтовані методи навчання (розвиток практичних й аналітичних навичок, опанування цифрових інструментів для контролю фізичного стану);

– інтерактивні та мультимедійні технології (використання відеоаналізу рухів, 3D-моделей, доповненої та віртуальної реальності);

– сприяння безперервному професійному розвитку (формування позитивної мотивації до самостійного освоєння нових цифрових технологій та підвищення рівня цифрової компетентності протягом усього професійного життя через онлайн-курси, вебінари, конференції).

Результатом формування цифрової компетентності є підвищення рівня цифрової грамотності майбутніх учителів фізичної культури, здатності ефективно застосовувати інформаційно-комунікативні технології у професійній діяльності та готовності впроваджувати інновації в освітньому процесі.

Отже, цифрова компетентність майбутніх учителів фізичної культури є основним компонентом професійної підготовки в умовах Нової української школи. Її формування забезпечує ефективне використання цифрових технологій в освітньому процесі, розвиток фізичних, оздоровчих і рухових

компетентностей учнів, інтеграцію сучасних інформаційних ресурсів у професійну діяльність, готовність до безперервного саморозвитку та підвищення конкурентоспроможності на ринку праці.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р : станом на 22 серп. 2018 р. URL: <https://surl.lt/ggxluuj>.

2. Кузьмінський А. Цифрова трансформація процесійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах змішаного навчання. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2023. №28. С. 209-221. URL: <https://surl.lu/raeeffi>.

3. Дишко О. Цифрова компетентність майбутніх фахівців фізичної культури в умовах Нової української школи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. №58. С. 290-295. URL: <https://surl.li/insxcc>.

Вікторія Галашевська,
завідувач навчально-
виробничої практики КЗ КОР
«Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

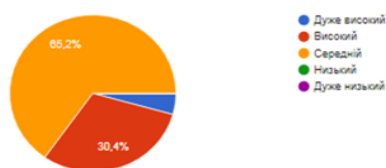
Цифрова трансформація освіти змінює роль педагога — від носія знань до фасилітатора, модератора навчального процесу, здатного ефективно використовувати цифрові ресурси. Тому розвиток цифрової компетентності здобувачів освіти педагогічного коледжу стає стратегічно важливим завданням їхньої підготовки.

Період педагогічної практики — це не лише перевірка професійних умінь, а й можливість інтегрувати сучасні технології в освітній процес.

Цифрова компетентність педагога, відповідно до Рамки цифрової компетентності для педагогів, охоплює здатність ефективно використовувати цифрові ресурси, сервіси й інструменти для організації навчальної діяльності, створення контенту, взаємодії з учасниками освітнього процесу та оцінювання результатів навчання. Складові цифрової компетентності за різними авторами включають: технічні навички (володіння пристроями й програмними засобами), інформаційну грамотність (робота з джерелами, перевірка достовірності), медіаграмотність, здатність до використання цифрових освітніх ресурсів, цифрова етика та безпека.

У контексті педагогічної освіти важливими є також дидактичні аспекти: як інтегрувати інформаційно-комунікаційні технології у зміст навчання, як використовувати цифрові засоби для планування, оцінювання, розвитку креативності й співпраці тощо. З анкетування здобувачів освіти коледжу (рис. 1) видно, що під час проходження практики здобувачі освіти педагогічного коледжу демонструють різноманітні підходи до використання цифрових технологій у освітньому процесі, активно використовують інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності.

Як оцінюєте рівень володіння цифровими

Як часто використовуєте цифрові технології

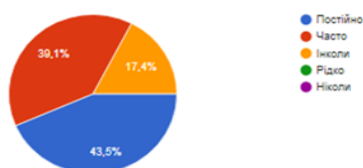

Рис.1. Анкетування з метою вивчення думки здобувачів освіти щодо використання цифрових технологій під час практики

Зокрема, практиканти відзначають ефективність таких цифрових сервісів, застосунків і платформ (рис.2):

- створення інтерактивних уроків за допомогою сервісів Canva, Genially, Nearpod, Wordwall, LearningApps, що дозволяє урізноманітнити форми подачі навчального матеріалу;
- використання Padlet як віртуальної дошки для спільного збору ідей, коментарів або фото з дослідів;
- використання хмарних технологій від Google (Диск, Клас, Форми) для збереження й обміну дидактичними матеріалами для організації дистанційного навчання, взаємодії з учнями, обміну файлами та проведення опитувань;
- застосування відеофрагментів із YouTube EDU, National Geographic Learning, TED-Ed для ілюстрації природничих явищ або соціальних тем;
- створення тестових завдань у сервісах Kahoot!, Quizizz, Mentimeter, що сприяє гейміфікації процесу навчання та підвищенню мотивації учнів;
- запис і монтаж навчальних відео в Clipchamp, CapCut, InVideo, які використовуються як візуальні матеріали під час уроків;
- ведення освітніх блогів або створення сторінок у соціальних мережах з навчальним контентом, що формує цифрову медіакультуру майбутнього педагога.

Які саме інформаційні технології Ви використовуєте під час вивчення методик різних навчальних предметів?

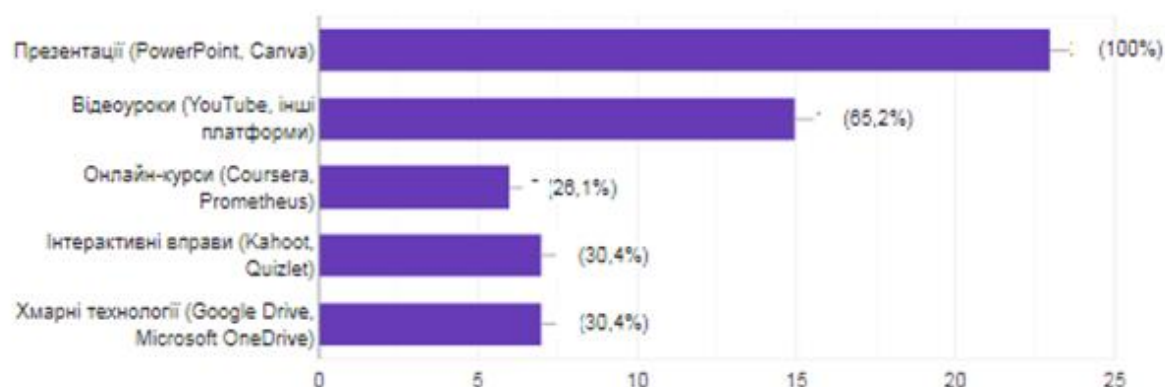

Рис.2. Статистика використання цифрових технологій на педагогічній практиці майбутніми педагогами.

Застосування цифрових технологій під час практичної підготовки сприяє не лише розвитку цифрової компетентності, а й удосконаленню педагогічної майстерності, креативності та критичного мислення студентів. Вони набувають навичок пошуку, аналізу й адаптації інформації, формують уміння проектувати освітній процес відповідно до потреб сучасного учня.

Важливою умовою ефективного розвитку цифрової компетентності є підтримка з боку наставників практики та викладачів коледжу. Вони допомагають практикантам обирати відповідні цифрові інструменти, орієнтуватися у великій кількості ресурсів і застосовувати технології з урахуванням педагогічної доцільності.

Схвальні відгуки стейкхолдерів про практикантів коледжу (рис.3) і аналіз результатів практики (рис.4) засвідчують, що здобувачі освіти мають належний рівень сформованості загальнопедагогічних і спеціальних компетентностей, в тому числі і цифрової.

Наскільки задоволені рівнем практичної підготовки здобувачів освіти коледжу?
5 відповідей

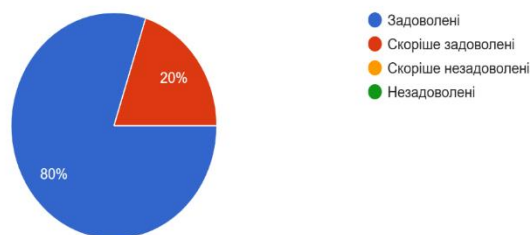

Рис.3. Один з результатів опитування стейкхолдерів щодо рівня практичної підготовки здобувачів освіти коледжу

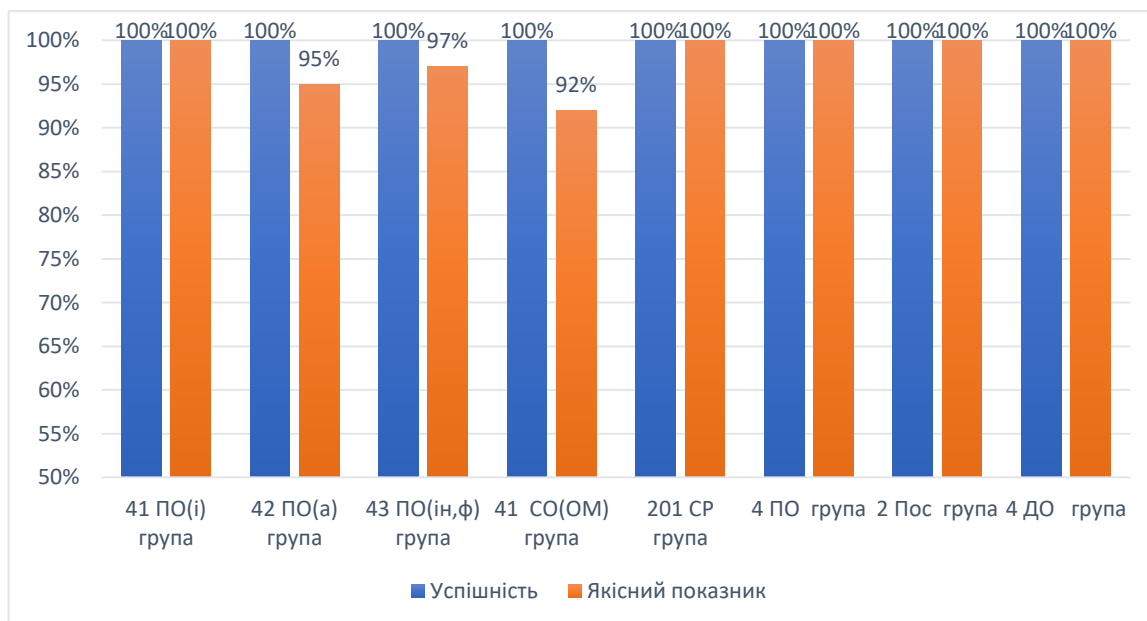

Рис. 4. Результати проходження переддипломної практики

Таким чином, педагогічна практика виступає середовищем для формування професійно-цифрової компетентності майбутнього вчителя. Її успішна реалізація забезпечує підготовку педагога, здатного ефективно працювати в умовах цифрового суспільства, використовувати сучасні інструменти для навчання та виховання покоління цифрових громадян.

Список використаних джерел

1. Концептуально референтна рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників. URL : https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2900-2629_frame_pedagogical.pdf .
2. Годецька Т. Проблематика цифрової компетентності в науковому доробку українських дослідників. Науково-педагогічні студії. 2023. Вип. 7. С. 252-264.
3. Сторонська О., Воробель М. Професійна компетентність педагога в умовах цифровізації освіти. Молодь і ринок. 2023. № 10. С. 72-76.

Аліна Годза,
викладач музичного
мистецтва
з методикою навчання.
КЗ КОР “Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж”

ПОЄДНАННЯ ТВОРЧОСТІ ТА ТЕХНОЛОГІЙ: ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах мистецтво і технології більше не розглядаються як окремі сфери. Натомість вони зливаються в єдину творчу галузь, яка визначає візуальну культуру ХХІ століття. Поєднання творчості та технологій формує новий тип художнього мислення, в якому традиційні навички співіснують з цифровими інструментами, а художник стає не тільки творцем, але й інноватором.

Використання цифрових технологій у візуальному мистецтві можна розглядати як результат творчості, так і як інноваційний процес. Коли інновації розглядаються через призму їх впровадження, вони іноді дозволяють адаптувати існуючі ідеї в нових цифрових формах, тоді як розгляд їх як продукту художньої творчості безпосередньо пов'язує інновації з самим творчим актом [2].

Якщо інновації розглядати з точки зору використання, то іноді можна знайти простір для переналагодження старих ідей у нові цифрові форми, розглядаючи їх як продукт творчих інтелектуальних зв'язків, які трансформуються безпосередньо в самому акті створення [1].

Будь-який художній процес рухається від ідеї до використання, а використання в наші дні дуже часто вимагає розуміння цифрових способів, інструментів і систем. Сучасні технології розширюють художні можливості за рахунок нових видів художнього вираження та втручання у відносини між творцем і твором мистецтва.

О. Цугорка зазначив, що це поміщає цифрове візуальне мистецтво в комп'ютерну техніку, тобто цифрову графіку, живопис і скульптуру. Форми передають використання традиційних художніх методів, але пропонують нові підходи до матеріалу як мистецтва. З іншого боку, щоб бути комп'ютерним художником, потрібно бути не лише художником, а й мати технічну підготовку та знати комп'ютери [5, с.112]. Таким чином, художня освіта стає мостом між естетичним та технологічним вимірами людської діяльності.

Підготовка майбутніх фахівців у сфері образотворчого мистецтва має відбуватися в такому освітньому середовищі, яке адекватно відповідає викликам цифровізації. Педагоги мають бути не лише митцями, а й технологами, щоб правильно включати цифрові інструменти у свою педагогіку. Поєднання творчості та технологій вимагає від педагогів переосмислення традиційних підходів до навчання, зосередившись на адаптивності та міждисциплінарних навичках, що відповідають вимогам швидкозмінного світу.

О. Храмова-Баранова та О. Галенко зазначають, що цифрові технології запровадили нові методи художнього відображення, пропонуючи інноваційні способи представлення реальності. Будь-яка традиція колись була інновацією, а будь-яка інновація може стати майбутньою традицією. У цьому сенсі еволюція мистецтва є безперервним циклом оновлення, де нові технології поступово стають усталеними художніми практиками. Швидкість цифрової трансформації часто переважає здатність суспільства наздоганяти її, що дозволяє інновації та водночас створює проблеми для підтримки художньої автентичності [4, с.83].

Як зазначають М. Пічкур, Г. Соцька, І. Демченко, А. Король, А. Гордаш, цифрове мистецтво є більш партисипативною формою творчості; що робить можливим участь аматорів у творчих процесах. Тому для сучасних художників стає необхідним оволодіти як класичними, так і цифровими техніками [3].

На інституційному рівні цифровізація мистецтва вимагає скоординованої підтримки з боку держави та навчальних закладів. Цифровий

розвиток повинен бути відображений у державних програмах, оскільки технологічний прогрес впливає на культурну та соціальну динаміку.

Державна підтримка мистецтва повинна доповнюватися механізмами, які залучають приватні ініціативи та ресурси, забезпечуючи задоволення культурних потреб громадян у стійкий та інноваційний спосіб. Цифрові технології в мистецтві не тільки змінюють мистецьку освіту, але й вносять внесок у загальний процес культурного та інформаційного розвитку суспільства.

Цифрове та традиційне мистецтво представляють не протилежні категорії, а скоріше відповідні виміри, що стосуються одного й того самого процесу творчості. Вони взаємно взаємодіють; через них ми можемо зрозуміти, як досвід людства трансформується з приходом цифрової ери.

Глобалізація та технологічний розвиток також можуть бути чинниками втрати індивідуальної художньої ідентичності певної нації. Сучасна мистецька педагогіка має бути однаковим заохочувачем новизни та підтримкою культурної автентичності, маючи орієнтацію на етику.

Науковий сенс вивчення цифровізації в мистецькій освіті ґрунтується на тому, як вона усвідомлює, як змінюється творчість у нових умовах інтерактивності, мережевої комунікації та віртуальності. Цифрові технології стали не лише інструментами, а й самим середовищем, у якому творчість розвивається та переосмислюється. Ефект виходить далеко за межі художньої практики в культурні та соціальні сфери з новим поколінням митців і аудиторії, які спілкуються через цифрові платформи. Цей процес демонструє, що поєднання творчості та технологій є не просто тенденцією, а визначальною характеристикою сучасної художньої освіти.

Список використаних джерел:

1. Андрюхіна, Л. М. Цифровізація професійної освіти: перспективи та незримі бар'єри. Освіта та наука. 2020. Т. 22. № 3. С. 116-147.

2. Бистрякова В., Осадча А., Пільгук О. Інновації та технології в сучасному мистецтві. Народознавчі зошити. 2017. № 2 (134). С. 441–447.
3. Пічкур М. та ін. Митець інформаційного покоління: академічна і цифрова парадигма образотворчої підготовки у вищій школі / Пічкур М. О., Сотська Г. І., Демченко І. І., Король А. М., Гордаш А. М. Інформаційні технології і засоби навчання. 2020. Т. 79. №5. С. 296–312.
4. Храмова-Баранова О. Л., Галенко А. В. Розвиток цифрових комп'ютерних технологій, їх вплив на мистецтво і дизайн України. Гуманітарний вісник ЧДТУ. Історичні науки. 2017. Ч. 27. Вип. 11. С. 82–87
5. Цугорка О. П. Образотворче мистецтво і можливості новітніх технологій. Культура і сучасність : альманах. 2015. № 2. С. 111–118.

Kamila Holub,
2nd-year student,
Olena Schastlyva,
English teacher,
Kyiv Regional Council
Communal Institution “Bila
Tserkva Humanities
Pedagogical Professional
College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

THE USE OF GAMIFICATION IN THE ENGLISH CLASSROOM

In recent years, the use of gamification in education has gained significant attention as an effective way to increase student motivation, engagement, and learning outcomes. In the context of English language teaching, gamification provides new opportunities to make the learning process more interactive and dynamic. By turning ordinary classroom activities into game-like experiences, teachers can stimulate students' interest in learning and help them develop linguistic skills in a fun and meaningful way.

The primary goal of a teacher is to engage students and involve them in creative collaboration based on humane and personal principles. Turning the memorization of material into an exciting game and teaching students effective memorization techniques is one way to activate their cognitive interests.

Gamification, as a strategy for transforming the learning process into an engaging game, proves to be a powerful tool for enhancing education in an online environment. It provides an opportunity to generate interest and motivation among students, as well as promotes active engagement in the learning process.

Games allow the teacher to create situations that are close to real life, where students are forced to use the language as the only means of communication. Children who want to participate in the game, in order to fulfill the requirements, must understand what others are saying or writing, and they are also required to speak or write in a foreign language to express their thoughts or provide information. It is the use of game techniques that significantly facilitates the learning of complex grammatical structures, expands vocabulary, helps create life-like situations, and provides children with the opportunity to master essential communication skills and adapt to the realities and needs of the surrounding environment.

The main goal of the school curriculum is to help students develop their communication skills and cultural understanding, enabling them to use English as a tool for interacting with different cultures. Students should learn about the way of life and traditions of English-speaking countries, as well as Ukraine's spiritual heritage, its contributions to global culture, and the everyday life of Ukrainians. It's also important to teach students how to learn effectively.

According to the Cambridge Dictionary, gamification is 'the practice of making activities more like games in order to make them more interesting or enjoyable'. This means we take activities that already exist and add elements or features to make them more interactive and challenging, and therefore more engaging. While this is very common in apps and online games, it is also possible to gamify your English classes, too [1].

Gamification is the pedagogical strategy of bringing elements of games into a learning environment in an intentional and thoughtful way in order to improve student skills. This kind of game-based learning helps students to become further engaged in the content while also developing their critical thinking, collaboration, and problem-solving skills. Furthermore, it provokes students to become more accountable for their own learning, seeing themselves as important members of a team [3].

Game, the crucial element of gamification, increases motivation, and motivation is the key to learning. If something is fun, we want to do more of it. But if something feels like ‘work’, we sometimes have to force ourselves to do it [2].

The game, as a means of cognitive activity for students, plays an important role in English lessons in primary school. It helps create a favorable psychological climate in the classroom and fosters student engagement.

There are some steps to introduce gamification into your class.

The first step to gamifying the classroom is deciding on the topic or theme. The classroom can transform into outer space, and your students can become astronauts, or it can even become a different dimension where students are spies or superheroes. Students can decorate the classroom, design costumes, and invent the character they want to be. This can be done either onsite with materials or online with slides, videos [1].

Competition is a really effective way to engage students in important concepts. A healthy dose of competition challenges students to become a little more invested in any given topic. This is especially useful when the topic is something that is traditionally viewed as ‘boring’, like grammar, literary devices, or reading skills [3].

The use of goals, badges, progress bars, and leaderboards is an excellent method for helping students recognize their own progress through ongoing assessments. Teachers can establish shared goals for the term or year, or collaborate with students to create them together in class. The steps for achieving the goals can be represented by a progress bar, and students can receive specific badges each time

they overcome a challenge (these can be based on the theme (space, jungle, detectives, etc) [1].

A leaderboard can also be created where you highlight a number of students that did well during the week, month, semester or topic. This can be created by the students with arts materials. Alternatively, use a version from an online learning environment like Google Classroom, which you can display regularly to the class.

Rewards are also a great way to motivate students to learn. Points can be represented using physical objects, such as stars or stamps, or with pictures for online classes. If you want to be more creative, you can use things the students have created themselves, such as shields, badges, gems or any other object that represents the theme. It's important these are displayed somewhere in the class, so that students can refer to them regularly [1].

The lesson, built with the help of gamification, helps to maintain the attention of students, ensures that no student in the class remains indifferent, charges them with positive emotions, and emotionally adjusts them to a productive mood. The teacher always has the opportunity to establish the educational process, holding classes. Gamification elements are easily applied to both group and individual events and are suitable for students of all ages. In addition, at the present stage of development of language education, special attention should be paid to the development of a system of self-education, which requires stimulating the educational and cognitive activities of students to organize independent work. In remote and mixed learning formats for teaching English, which is especially important at the moment, various forms of gamification implementation are used.

All in all, gamification in the English classroom goes beyond simply playing games; it focuses on using game mechanics such as points, badges, leaderboards, levels, and challenges to create a sense of achievement and progress. This approach encourages active participation, collaboration, and healthy competition among learners, fostering both intrinsic and extrinsic motivation. Gaming activity is a leading bridge in the methodology of teaching a foreign language and contributes to

the formation of positive qualities of the individual, the active life position of the student in the team, and society.

REFERENCES

1. 6 ways to gamify your English classroom. URL:
<https://www.cambridge.org/elt/blog/2022/11/03/6-ways-gamify-your-english-classroom/>
2. Gamification in the classroom: 3 easy ideas to improve learning. URL:
<https://blog.elsaspeak.com/en/gamification-classroom-3-easy-ideas-improve-learning/>
3. 6 Ways to Gamify your English Language Arts Classroom. URL:
<https://www.secondaryenglishcoffeeshop.com/2021/08/6-ways-to-gamify-ela-classroom.html>

Юрій Дем'янчук

доктор юридичних наук,
доцент,
спеціаліст вищої
кваліфікаційної категорії,
викладач-методист,
старший викладач кафедри
педагогіки і психології
Комунального закладу
Київської обласної ради
„Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж”,
(м. Біла Церква, Україна)

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ОСОБИСТОСТІ”

Правовий захист дітей від насильства та жорстокого поводження є важливою складовою забезпечення прав людини в сучасному суспільстві.

Дитинство — це особливий період у житті людини, під час якого формується світогляд, соціальні навички та загальний розвиток особистості. Тому діти потребують особливого захисту, особливо від дій, що можуть завдати фізичних або психічних травм. Сьогодні перед суспільством стоїть гостра необхідність у створенні ефективних правових механізмів захисту дітей від різноманітних форм насильства. Це охоплює не лише фізичну та психологічну шкоду, а й такі явища, як зневага до потреб дитини, сексуальне насильство, булінг і кібербулінг.

Багато вітчизняних вчених досліджували та розглядали у своїх працях важливі питання, що стосуються досліджуваної проблеми, зокрема, С. О. Короєда, Ю. В. Білоусова, С. С. Бичкової, О. В. Гетманцева, К. В. Гусарова, В. В. Комарова, Н. Ю. Сакари, Ю. Д. Притики, Г. П. Тимченка, С. Я. Фурси й інших науковців України.

Насильство над дитиною – це будь-яка дія або бездіяльність, що завдає шкоди фізичному, сексуальному, психологічному або емоційному здоров'ю дитини [1, с. 164]. Воно може проявлятися у різних формах: фізичне насильство (побиття, опіки), сексуальне насильство (зґвалтування, сексуальні домагання), емоційне насильство (образливі слова, ігнорування) та занедбаність (незабезпечення дитини необхідними для життя умовами).

Фізичне насильство включає навмисне завдання шкоди, яке може призвести до серйозних ушкоджень або навіть загибелі. Фізичне насильство охоплює дії, що можуть включати удари, штовхання, а також інші способи нанесення шкоди, які залишають фізичні ушкодження та можуть навіть призвести до летальних випадків. Психологічне насильство, яке часто менш помітне, порушує самооцінку дитини і завдає їй глибоких емоційних травм. Такі форми насильства, як зневага, словесні образи або ізоляція, можуть мати довгострокові наслідки, відобразившись на здатності дитини розвивати здорові стосунки і позитивне уявлення про себе [2, с. 38].

Сексуальне насильство вважається одним із найбільш травматичних для дитячої психіки. Воно зраджує довіру дитини до дорослих, створює

психологічні бар'єри, що можуть залишатися на все життя. Така травма часто супроводжується почуттям провини та сорому, що ускладнює виявлення та вчасне реагування на проблему.

Сучасна технологічна ера породила нову форму насильства — кібербулінг, який має руйнівний вплив на психіку дитини. За допомогою соціальних мереж та онлайн-платформ зловмисники можуть легко переслідувати, принижувати або шантажувати дитину. Ускладнює ситуацію те, що цей вид насильства часто відбувається поза фізичним середовищем, що робить його менш помітним для батьків і вчителів. Віртуальні атаки можуть залишатися безконтрольними, а жертви кібербулінгу часто соромляться повідомляти про них.

Всі ці форми насильства вимагають своєчасного виявлення, запобігання та правового захисту, щоб діти могли зростати в безпечному та підтримуючому середовищі.

Правовий захист дітей від насильства базується на міжнародних та національних правових актах, спрямованих на забезпечення безпеки та підтримки дітей у їхньому розвитку. Основоположним міжнародним документом є Конвенція ООН про права дитини, яку Україна ратифікувала у 1991 році [3, с. 215]. Цей документ встановлює базові права дитини, зокрема право на захист від жорстокого поводження, експлуатації та дискримінації, і зобов'язує держави забезпечувати належні умови для розвитку дітей, відповідаючи на їхні фізичні, емоційні та соціальні потреби. Конвенція також передбачає право дитини на сімейну турботу, освіту та здорове середовище, що є запорукою її всебічного розвитку.

Національне законодавство в Україні забезпечує додатковий правовий захист дітей. Конституція України гарантує рівні права та свободи для всіх громадян, зокрема й для дітей, і встановлює обов'язок держави захищати їхні права. Закон України „Про охорону дитинства” регулює питання забезпечення захисту інтересів дітей та створює передумови для їхнього благополуччя. Закон акцентує увагу на забезпеченні належних умов життя, виховання та

навчання дітей, а також зобов'язує органи влади реагувати на порушення прав дитини.

Крім того, Закон України „Про запобігання та протидію домашньому насильству” є важливим інструментом для попередження насильства в родині. Він визначає механізми взаємодії органів правопорядку, соціальних служб та інших інституцій у випадках, коли дитина піддається насильству у сім'ї. Закон також передбачає застосування захисних обмежень, зокрема примусового ізолювання особи, яка чинить насильство, що допомагає зберегти безпеку дитини.

Разом ці правові акти формують комплексну правову основу для захисту дітей, створюючи умови, в яких вони можуть розвиватися та відчувати себе захищеними у суспільстві.

На практиці система правового захисту дітей стикається з численними викликами, які ускладнюють ефективне забезпечення безпеки і прав дітей. Одним із головних бар'єрів є недостатня поінформованість населення щодо прав дітей і наявних способів їх захисту. Багато людей не обізнані з тим, які дії можна і потрібно вживати у разі насильства над дитиною. Відсутність відповідної інформації часто призводить до пасивності у ситуаціях, які вимагають термінового втручання, а це, в свою чергу, дозволяє продовжуватися випадкам насильства.

Для запобігання насильству над дітьми важливо проводити освітні кампанії для батьків і дітей, підвищуючи обізнаність про права дитини та можливі шляхи захисту. Крім того, необхідно розробляти сучасні підходи до профілактики насильства в цифровому просторі, включаючи ефективні інструменти для виявлення та блокування кібербулінгу [3, с. 167]. Зміцнення міжвідомчої співпраці, а також розробка програм, спрямованих на підтримку родин, можуть також значно знизити рівень жорстокого поводження з дітьми.

Правовий захист дітей від насильства та жорстокого поводження є необхідною умовою для побудови здорового та безпечного суспільства. Захист прав дитини — це не тільки юридичний, а й моральний обов'язок

кожного громадянина, оскільки від забезпечення безпеки дітей залежить майбутнє суспільства. З огляду на постійні соціальні зміни та технологічний розвиток, перед державою стоїть завдання адаптувати правові норми і механізми захисту, створюючи безпечне середовище для кожної дитини.

Список використаних джерел

1. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798-XII. Дата оновлення: 28.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 07.10.2025).

2. Дем'янчук Ю. В., Суббот А. І., Годяк А. І. Науково-практичний коментар до Глави 12 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією). Київ: Юрінком Інтер, 2020. 792 с.

3. Demianchuk Yu., Savchenko L., Subbot A. Influence of corruption on the economic development of Ukraine in terms of reformation: a retrospective analysis. *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga: Publishing House „Baltija Publishing”, 2018. Vol. 4, № 3 June. P. 276–282.

Veronika Dzhyrna,
3-d year student,
Olha Zhalo, English teacher,
Kyiv Regional Council
Communal Institution “Bila
Tserkva Humanities
Pedagogical Professional
College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

FOUNDATIONS OF A SAFE LEARNING ENVIRONMENT: TEACHING AND CARING IN TIMES OF WAR

Ukraine's education system is under pressure from multiple fronts. The war has damaged or destroyed many school buildings. In numerous cases, entire facilities

are unusable or unsafe. Where schools are functioning, the threat of air raids, power cuts, and damaged infrastructure continue to interrupt lessons. Access to reliable Internet, stable electricity, and sufficient classroom materials is inconsistent, especially in more remote or frontline regions. Many students are learning in a hybrid or fully remote model because in-person classes are not always possible.

Beyond the physical challenges, there are serious concerns about learning loss. Gaps in foundational skills – reading, writing, numeracy – have widened. Some children struggle with basic tasks, especially if their education was disrupted early or carried out entirely remotely for long periods. Teachers and parents notice that students return to class with varying preparedness; some need extra help to catch up.

Mental health and well-being are also under strain. Many students and teachers live under constant stress because of frequent alarms, displacement, loss, uncertainty. This emotional burden affects attention, motivation, social skills, and even how students interact in the classroom. Schools without adequate psychological support struggle more.

Another issue is safety and shelter infrastructure: ensuring that educational spaces are physically safe in war conditions has become essential. For many schools, this means adding shelters or restoring parts of buildings to serve both as classrooms and safe zones. Ensuring heating, good sanitary conditions, clean water, accessible toilets, and general physical comfort becomes more difficult (and more urgent).

Also, there is inequality: students in urban centers often have better infrastructure, more reliable access to the Internet, more resources, while rural or frontline areas tend to lag behind. Vulnerable groups – those displaced, those with fewer material resources, those with limited language or support at home – suffer more severely from disruptions.

Despite all that, adaptation is ongoing. Schools are assessing their safety systematically, and tools have been adopted to check how “child-friendly” and safe a school is in terms of infrastructure, sanitation, comfort. This helps prioritize which schools need what resources first. Shelters, evacuation exits, protective design

elements are being built or restored so that classrooms can double as safe spaces when needed.

There is greater attention to the psychological support of students and teachers, including training, counselling, psychosocial programs, so that emotional safety is considered along with physical safety. Flexible learning formats (in-person, online, blended) are being used depending on local conditions. This flexibility is critical for ensuring continuity when traditional schooling is disrupted.

Reconstruction and modernization of school infrastructure with principles of accessibility, energy efficiency, safe design are being planned or implemented, especially for war-damaged schools. Overall, the picture is one of adversity but also of resilience. The war has forced educators and policy-makers to rethink what a safe, supportive learning environment means. It's no longer enough for classrooms to be simply instructional spaces, they must be safe physically, supportive emotionally, flexible and adaptive, with resources to ensure all children – even those displaced or far from central areas – can access learning that allows them not just to survive but to grow.

Knowing the challenges Ukrainian educators face – interrupted learning, anxiety, damaged infrastructure, stress – it is important to bring the power of safe relationships and flexibility into everyday practice. Research and current adaptations suggest several grounded approaches to achieve this.

First of all, teachers should prioritize emotional check-ins at the start of each class. Every lesson might begin with a moment to ask, “How are you today?” or “Is there anything you want to share?” This gives students space to express their concerns, and helps teachers detect the emotional climate before diving into academics. A student struggling to write a sentence, or reluctant to speak, may need encouragement, not correction. A note in their workbook: “You did well starting this thought,” or a private word of praise can strengthen connection and feeling of safety.

Teachers should be consistent, fair, transparent. Clarity in rules, deadlines, and expectations is important. If there is a promise of feedback by a certain day, it

needs to follow through. When a student makes a mistake, teachers should treat it as part of learning. In unstable times, consistency is a stabilizing force.

Adopting collaborative and participatory teaching styles shifts more toward group work, student-led projects, or peer teaching. Students should be given choices in how they present or explore a visual project, a mini-story, or a role-play. This gives them agency, makes them co-creators, and deepens the relational side of education.

Flexibility is also essential. Preparing for disruption with dual plans and low-tech backups is vital, because classes may be interrupted by power cuts, sirens, or lack of the Internet. It is advisable to always have an “offline mode” backup: worksheets, short reading texts, discussion prompts that do not require tech. And when online learning is available, mixing in interactive digital tasks gives students the sense of incorporation.

Blending academic and psychosocial support, recognizing that many students bear trauma, teachers should embed small reflective or creative tasks – journaling, drawing, short pair-discussions about feelings – into lessons. Also, coordination with school psychologists or social workers for referrals gives additional stage for keeping students’ wellbeing and developing self-care.

Holding regular feedback loops with students, asking: What parts of class are harder? Which activities help you learn?, using mini-surveys or informal polls can help adjust lessons according to students’ needs. This shows respect for student voice, and builds trust.

To help students in such hard times teachers should cultivate a growth mindset culture, encourage mistakes: “This attempt is not wrong; it’s a step toward clarity”, highlight improvement over correctness and, of course, celebrate small steps. Especially in a context where so much is uncertain, reinforcing belief in growth is powerful.

Contextualizing learning to students’ lives connect lessons to what students are experiencing: rebuilding, resilience, histories, community stories. Assignments that reflect real concerns or hopes students have, help motivation and meaning.

These are not easy changes in teaching methods – especially under resource constraints – but each is rooted in the conviction that relationships matter, flexibility is survival, and emotional safety and trust are as essential as curricula.

To conclude, when we talk about today's Ukrainian school – especially in times of war – the main goal is not only to teach but also to preserve humanity, safety, and trust. We have seen that physical and psychological safety are not additional aspects of education but its very foundation. Without them, no pedagogical method or innovation can truly work. If a student or teacher does not feel protected – physically or emotionally – learning loses its meaning. Both Ukrainian and international studies show that the sense of safety directly influences concentration, memory, motivation, and even the ability to dream and plan for the future. In Ukraine's current context, education has become more than instruction; it is a form of care, resilience, and rebuilding.

Despite all the challenges – war, displacement, uncertainty – the education system shows remarkable adaptation and strength. Schools, teachers, and students continue to learn, support each other, and create new ways to stay connected. This proves that even under pressure, learning can survive and grow when built on a foundation of safety, trust, and human connection.

REFERENCES

1. Баніт Ольга. Психологічний супровід освітнього процесу в університетах України в умовах війни. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746074/1/%D0%91%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%82-Article_2025.pdf
2. Minshew, Andy. Why Strong Teacher Student Relationships Matter. URL: <https://www.waterford.org/blog/teacher-student-relationships/>
3. Pypenko I.S., Stadnik A.V., Melnyk Yu.B., Mykhaylyshyn U.B. The Impact of the War in Ukraine on the Psychological Well-Being of Students. URL: https://culturehealth.org/ijsa_archive/ijsa.2023.2.2.pdf

4. Restoring Education for Ukraine's Future. *Alinea International* (October, 2024). URL: <https://www.alineainternational.com/restoring-ukraine-education/>
5. Three years of war in Ukraine: education disruptions deepen mental health crisis for children. URL: <https://plan-international.org/ukraine/news/2025/02/20/ukraine-war-disrupts-education-for-fifth-consecutive-year>
6. Widespread learning loss among Ukraine's children, as students enter fourth year of disruption to education – UNICEF. URL: <https://www.unicef.org/eca/press-releases/widespread-learning-loss-among-ukraines-children-students-enter-fourth-year>

Нікіта Дмитренко
кандидат мистецтвознавства
(доктор філософії),
старший викладач КЗ КОР
“Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж
(м. Біла Церква, Україна)

ДОСВІД ВИКОРИСАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО КОНТЕНТУ ТА ГЕЙМІФІКАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Актуальність. В зростаючих умовах цифровізації світу, освітній процес як важлива та невід’ємна складова нашого життя теж набув значущої трансформації та змін саме в умовах активної цифровізації. Тому вважаємо дане дослідження є актуальним в даному контексті.

Метою дослідження є теоретичне осмислення ефективності використання мультимедійних ресурсів у процесі формування інформаційно-цифрової компетентності вчителів, (зокрема мистецьких дисциплін), з метою підвищення професійної готовності до впровадження інноваційних технологій в процесі навчання студентів.

Ще відносно нещодавно, 15 років тому не було і десятої частини тих допоміжних мультимедійних засобів та інструментів якими ми вільно та активно оперуємо під час викладання матеріалу, якими користуються в повсякденному навчанні також і студенти. Згадаймо інтернет-площадки з освітнім наповненням, такі як -"youtube", де поміж іншого збережено та активно викладаються сотні тисяч відео рядів з історичним та освітнім контентом, які значно допомагають в процесі навчання своєю змістовністю та зручністю. Також нині є спеціалізовані програми такі як - "На урок", та платформа "всеосвіта" які спрощують скажімо створення лекцій та тестування. Не варто забувати і відомі соціальні месенджери, такі як "instagram", "viber", тощо, де поміж іншого є чимало достойного наочного матеріалів для студентів. Також, звичайно не варто оминати активно розвиваючий компонент- штучний інтелект, що активно використовується вже не тільки в розважальному контексті а і в навчально-освітньому. Але останній компонент- програми на основі штучного інтелекту, такі як "Open AI" тощо - теж варто піддавати сумніву та критиці в контексті оцінювання знань, та стосовно послідовності структурованості думок, а також спрощеності в роботі для студента. Через що є ризик вже не тільки повністю генерованості текстового матеріалу та презентацій під час виконання завдань викладача, а і генерованості візуальних мистецьких творів, що їх студенти повсякчас можуть видавати за власно створені.

Хочу виділити наступні важливі позиції, які на нашу думку є ключовими і в контексті яких ми детально розберемо наш досвід під час викладання освітнього матеріалу та навчання студентів.

Інтерактивність: Мультимедійні технології дозволяють створювати інтерактивні курси, віртуальні лабораторії та симуляції, що робить процес навчання більш наочним та захопливим. Дійсно, зручність допоміжних інструментів таких як конструктори тестів, інтерактивні задачі на співставлення (наприклад художник-твір мистецтва, твір мистецтва-епоха (як приклад під час перевірки викладеного матеріалу з історії мистецтва) . Дуже

допомагає також варіант освітніх передач, що дозволяє не обтяжувати студента одноманітністю текстового матеріалу, а подається в зручній та адаптованій візуальній формі.

Як приклад може також бути освітня мобільна гра, яка доступна для роботи також в браузері вашого комп'ютера або смартфона. До речі, гра була розроблена нашим білоцерківчанином, Анатолієм Лавренішином яку ми використовували під час навчання наших студентів на предметі з основ історії образотворчого мистецтва, зокрема мистецтва України. Ця гра доступна для завантаження за посиланням: <https://animaskil.itch.io/uaartgame>

Хочу виділити ключові позиції в контексті ролі саме гейміфікації в освітньому процесі. А саме: мотивація. Ігрові елементи, такі як бали за завдання, рейтинги та досягнення, творчі виставки та перегляди стимулюють студентів до активної участі та подолання труднощів, які без сумніву іноді виникають під час навчання. Конкуренція з однокурсниками в рамках гри може стати додатковим стимулом для досягнення кращих результатів. Але тут важливим уточненням є не протиставлення викладачем одного студента іншому “слабкий-сильний”, а саме заохочення та підкреслення позитивних моментів в кожного, та спонукання до здорової конкуренції та розвитку. Зворотний зв'язок. Гейміфіковані системи часто надають миттєвий зворотний зв'язок про правильність виконання завдань, що дозволяє швидко коригувати помилки і значно вивільнює час під час навчання. Наочність. Відео, анімації та 3D-моделі допомагають візуалізувати складні процеси, що покращує розуміння та запам'ятовування матеріалу. Тут важливо підкреслити що зазвичай інформація швидше засвоюється саме наочним матеріалом, і саме тому анімації, відеоряд який ми використовуємо завдяки технічним засобам - є вкрай важливим компонентом освітнього процесу, і на який не потрібно нехтувати засобами та зусиллям.

В контексті цього вважають однією з найкращих платформ з даним наповненням є “youtube”. Але потрібно дійсно робити велику роботу з відокремлення матеріалу який ви хочете донести студентам та представляєте

його їм. Зручно також самому завантажувати відео ряд на дану платформу для доступності викладу матеріалу студентам під час дистанційних онлайн-занять. Вони можуть як надати дуже цінну важливо інформацію корисну для засвоєння студентами, так і значно спростити процес комунікації між групами, через свою доступність та зручність у користуванні значно економлячи час викладачеві. Але перш ніж така інформація надійде до студента, викладачу потрібно прикласти багато зусиль, щоб матеріал набув значення навчально-методичного посібника, призначеного для допомоги студенту[1].

Комплексний аналіз теоретичних і практичних аспектів використання мультимедійних ресурсів Вважаю, що ефективне впровадження мультимедійних технологій сприяє розвитку цифрової грамотності, критичного мислення, творчих і комунікативних навичок студентів, а також підвищує мотивацію до навчання та забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу, що є вкрай важливим особливо в сучасній ері цифровізації у всіх сферах. Педагогічними умовами для інтеграції мультимедійних ресурсів є підвищення цифрової компетентності викладачів, створення методичного забезпечення, організація сучасного навчального середовища яка в свою чергу є в компетенції навчальних закладів.[2] При дотриманні стану та реалізації технічного забезпечення аудиторій

Список використаної літератури

1. Науковий вісник УМО Серія *Економіка та управління*, Київ, 2018 р. Випуск № 5
2. Строганова Г. М., *Педагогічна академія. Наукові записки*. Український Державний Університет ім. М.П. Драгоманова, Київ, 2025р.
URL: <https://orcid.org/0000-0003-2900-3152>

Юлія Донченко
викладач суспільних
дисциплін
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Сучасна освіта перебуває у стані постійних змін, що зумовлено розвитком цифрового суспільства та стрімким упровадженням ІКТ в усі сфери життя. Цифрові технології стали невід’ємною частиною освітнього процесу, зокрема і в галузі гуманітарних наук. Історична освіта має особливий потенціал для використання цифрових засобів. Події, дати, процеси, карти, джерела – це матеріал, який добре піддається візуалізації, цифровому моделюванню та інтерактивному опрацюванню. Застосування цифрових інструментів дозволяє не лише демонструвати інформацію, а й організовувати пізнавальну діяльність на основі дослідження, співпраці та рефлексії. На думку І. Мельник, цифровізація історичної освіти створює умови для «переходу від монологічного навчання до навчання діалогічного, де учень виступає не пасивним слухачем, а активним співтворцем знань» [3, с. 121].

Використання цифрових інструментів (мультимедійних платформ, онлайн-ресурсів, інтерактивних карт, відеоматеріалів, віртуальних турів, освітніх додатків тощо) відкриває перед педагогом широкий спектр дидактичних можливостей. Вони дозволяють представити навчальний матеріал у більш наочній, інтерактивній та емоційно насиченій формі, що підвищує рівень мотивації студентів до вивчення історії. Завдяки цифровим інструментам здобувачі освіти мають можливість активно взаємодіяти з матеріалом, аналізувати історичні події з різних ракурсів і створювати власні

висновки на основі доступних даних. Цифрові технології стають не лише допоміжним засобом навчання, а й важливим інструментом формування історичного мислення, критичного аналізу джерел та розвитку навичок інформаційної грамотності. Давно доведено, що 80 відсотків інформації ми сприймаємо через зоровий канал. І безліч сучасних цифрових матеріалів нам в цьому допомагають.

Серед цифрових інструментів, що активно використовуються на заняттях історії України в педагогічному коледжі, варто виділити Google Classroom, Kahoot!, LearningApps, Google Earth, використання QR-кодів на заняттях історії, Padlet, Quizlet, а також електронні архіви та музейні віртуальні тури. Ці платформи забезпечують інтерактивність, візуалізацію історичних процесів і розвиток дослідницьких навичок.

Kahoot! – платформа для створення вікторин, тестів та опитувань. Використовуючи даний сервіс створюються запитання, пов'язані з історією, і проводяться інтерактивні сесії на заняттях, що дозволяє оперативно перевіряти знання, здійснювати формувальне оцінювання, проводити опитування та аналіз результатів.

LearningApps – це конструктор інтерактивних завдань, який дозволяє створювати різного типу вправи (кресворди, лінію часу, співставлення дат і подій тощо).

Для візуалізації історичного матеріалу використовується Google Earth, що дає можливість створювати інтерактивні карти, на яких студенти можуть позначати місця важливих історичних подій, слідкувати за рухом армії, розвитком цивілізацій, а також вивчати зміни кордонів країни у течії історії. Після того, як викладач створить основні позначки на карті, здобувачам освіти можна запропонувати завдання, наприклад: позначити на карті місця важливих боїв, підготувати проєкт, де студенти досліджують території, наприклад охоплені повстанням, та їх зміни після підписання угод, порівняти території до і після підписання певної угоди тощо.

Протягом заняття студенти можуть додавати свої позначки та коментарі на спільну карту. За допомогою карти також можна провести групову дискусію, де здобувачі освіти поділяться своїми висновками з приводу певних подій.

QR-коди (Quick Response Codes) є потужним інструментом для інтеграції цифрових ресурсів у навчальний процес. Вони дозволяють швидко перенаправляти здобувачів освіти на онлайн-матеріали, такі як статті, відео, вебінари чи презентації. Використання QR-кодів може значно підвищити інтерактивність уроку та забезпечити додаткові можливості для вивчення історії. Перевагами використання QR-кодів є: швидкий доступ до ресурсів, здобувачі освіти скануючи код можуть миттєво отримувати доступ до додаткових матеріалів; інтерактивність заняття, тобто використання QR-кодів для створення інтерактивних завдань: студенти можуть сканувати код, який веде до онлайн вікторини або тесту на тему уроку; а також додаткові ресурси, за допомогою яких викладачі можуть за допомогою QR-кодів надати студентам доступ до ресурсів для поглибленого вивчення історичних тем, таких як відеоінтерв'ю з істориками, архівні документи, статті тощо. Значною перевагою є також мобільність, адже завдяки QR-кодам здобувачі освіти можуть працювати з навчальними матеріалами поза аудиторією. QR-коди можуть бути розміщені на друкованих матеріалах, як частина робочих зошитів, або в презентаціях, і дозволяють студентам самостійно знаходити додаткову інформацію.

Також для інтерактивної взаємодії та співпраці доцільно використовувати платформу Padlet, яка дає можливість створення інтерактивних стінок, на яких студенти можуть розміщувати свої ідеї, зображення, відео та інші матеріали, що стосуються історичних тем та Quizlet – платформу для створення флеш-карт, що дозволяє здобувачам легко запам'ятовувати факти, дати, імена історичних осіб та інші важливі відомості.

Цікавим для студентів є завдання створювати сторінки відомих постатей в Instagram, що теж дозволяє запам'ятовувати основні факти біографії відомих історичних особистостей.

Аналіз практики застосування цифрових інструментів у процесі вивчення історії України засвідчує їхній позитивний вплив на мотиваційну, когнітивну й емоційну сферу студентів. Цифрові технології роблять освітній процес більш динамічним, гнучким, наближеним до реалій сучасного інформаційного суспільства. Водночас важливо усвідомлювати, що цифровізація навчання – це не самоціль, а засіб для досягнення освітніх результатів. Її ефективність залежить від педагогічного задуму, дидактичної доцільності, методичної підготовленості викладача. Як зазначає В. Комар: «успішне використання цифрових технологій в історичній освіті вимагає поєднання технічних умінь із глибоким розумінням історичної логіки подій і процесів» [2, с. 46].

Отже, використання цифрових інструментів у викладанні історії України є закономірним етапом розвитку сучасної освіти. Цифрові технології не лише урізноманітнюють навчальний процес, а й забезпечують нову якість історичної освіти – інтерактивну, компетентнісну, дослідницьку. Вони розширюють можливості пізнання історичних фактів, формують аналітичне мислення, виховують повагу до минулого й готовність до осмислення сучасності. Однак ефективність цифровізації навчального процесу залежить від професійної підготовки викладача, його методичної культури та вміння поєднувати інноваційні технології з традиційними педагогічними цінностями. У цьому полягає ключова роль сучасного педагога – бути не лише користувачем цифрових засобів, а творцем нової освітньої реальності, у якій історія постає як живий досвід народу, доступний для осмислення кожним студентом.

Список використаних джерел

1. Гуралюк А. Г. Цифрові педагогічні інструменти в освітньому процесі: аналітичний огляд. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2023, № 5(97), С. 14–22.
2. Комар В. А. Цифровізація освітніх і наукових процесів в українському публічному дискурсі (1991–2023). *Європейські історичні студії*, 2023, № 15, С. 33–48.
3. Мельник І. В. Використання цифрових технологій у навчанні історії: теоретико-методичні аспекти. *Педагогічний дискурс*, 2022, № 33, С. 120–127.

Anna Druz,
Anzhela Kolomiets,
3-d year students,
Olha Zhalo, English teacher,
Kyiv Regional Council
Communal Institution “Bila
Tserkva Humanities
Pedagogical Professional
College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

THE ROLE OF SUPPORTIVE LEARNING ENVIRONMENT IN INCREASING PRIMARY SCHOOL STUDENTS’ ACADEMIC ACHIVEMENTS

A nurturing learning environment is fundamental to children’s interest in learning and overall success at school. In Ukrainian primary education, establishing such an atmosphere requires an integrated approach that combines effective classroom organization, emotional support, inclusive teaching, and cooperation with families. This paper outlines the main elements that form a positive classroom culture and suggests actionable ideas for teachers to apply in practice.

Core components of a supportive learning environment include:

1. Classroom organization and design. The way a classroom is arranged can greatly influence pupils’ activity levels and comfort. Configurations such as circles or U-shaped layouts promote cooperation, interaction, and reduce passivity. Additionally, pleasant colours, good lighting, and air quality enhance students’ attention, focus, and overall well-being.

2. Emotional and psychological safety. A warm, trusting relationship between teacher and pupils creates a sense of belonging. When learners feel respected and understood, they are more open to participating and less afraid to make mistakes.
3. Inclusive and Cooperative Learning Approaches. Teaching methods that consider different learning styles and abilities help all children progress. Pair work, small group collaboration, and tasks adjusted to each child's level support equality and teamwork.
4. Structure, Rules, and Predictability. Consistent routines and clear expectations reduce uncertainty. When students understand what is expected, they feel secure and can focus better on learning tasks.
5. Partnership with Families and Community. Involving parents and the local community reinforces students' motivation and creates a support system around the child. Meetings, class events, and regular communication strengthen cooperation between home and school.

Classroom atmosphere greatly influences young children's learning outcomes. Studies confirm that a well-organized, emotionally safe learning space can significantly improve academic achievement. Factors like lighting, layout, and sound levels may raise students' performance by up to 25%. Positive classroom relations also promote persistence, curiosity, and better emotional regulation.

To create a classroom atmosphere that positively influences primary school children's learning outcomes, teachers can apply the following strategies:

1. Varying seating and space usage. Offer students flexibility in choosing where and how they learn – for example, at desks, standing stations, or group tables. This encourages autonomy and movement, important for young learners.
2. Building Trust and Respectful Relationships. Knowing each student's personality, interests, and difficulties allows teachers to connect authentically and adapt teaching methods more effectively.
3. Using Digital Tools Wisely. Educational technologies, such as interactive whiteboards, learning applications, and multimedia resources, can boost engagement if integrated thoughtfully and with clear learning objectives. Using topics, examples,

and activities that are connected with students' experiences, interests, and passions further increases motivation and active participation in the learning process.

4. Embedding Social-Emotional Learning (SEL). Regular SEL activities help children develop empathy, communication skills, and self-control – all essential for maintaining a friendly classroom climate.

5. Encouraging Choice and Student Voice. Giving children a say in classroom life increases responsibility and motivation. When students help make decisions, they feel more invested in learning.

Therefore, creating a supportive learning environment in Ukrainian primary schools demands attention to both the emotional and organizational aspects of education. Teachers, who nurture cooperation, respect, and inclusivity lay the foundation for motivated, confident learners. Continuous reflection, adaptation, and partnership with families ensure that the classroom remains a safe and inspiring space for every child.

REFERENCES

1. National Center on Safe Supportive Learning Environments. (2022). Create a Positive Climate. IRIS Center. URL: <https://iris.peabody.vanderbilt.edu/module/beh1/cresource/q2/p05/>
2. Prodigy Education. (2025). How to Create a Positive Learning Environment. URL: <https://www.prodigygame.com/main-en/blog/positive-learning-environment>
3. Rusticus, S. A. (2022). What are the key elements of a positive learning environment? PubMed Central. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9076804/>
4. Teacher Created Materials. (2023). 10 Ways Teachers Can Create a Positive Learning Environment. URL: <https://www.teachercreatedmaterials.com/free-spirit-publishing/blog/ten-ways-teachers-can-create-a-positive-learning-environment>

Наталія Дукова

викладач природничих
дисциплін

КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»

(м. Біла Церква, Україна)

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО КОНТЕНТУ ТА ГЕЙМІФІКАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

В умовах розвитку цифрової освіти важливу роль відіграють цифрова грамотність і цифрові навички, що характеризують уміння людини використовувати на практиці сучасні інформаційні технології. Для закладів вищої освіти сьогодні є актуальним питання розвитку в здобувача активності, творчості, здатності до самонавчання. Здобувач освіти повинен бути зацікавленим в ефективності та якості свого навчання і не обмежуватися виконанням завдань, розуміти мету отриманих знань, проявляти ініціативу та розвивати свої професійні компетентності. Під час навчання, важливо розвивати навички аналізу та систематизації даних з різних джерел. Тому для формування в здобувачів освіти професійних компетентностей було вирішено впровадити ігрові технології у процес навчання.

Під час реалізації концепції Нової української школи особливу роль відіграє формування ключових компетентностей у молодших школярів. Однією з них є природнича компетентність, яка передбачає розвиток у дітей інтересу до навколишнього світу, здатності спостерігати, аналізувати природні явища, робити висновки та формувати відповідальне ставлення до довкілля. Щоб досягти цього ефективно, сучасний учитель має застосовувати ігрові методи та мультимедійні засоби навчання, особливо на інтегрованому курсі «Я досліджую світ».

Гра є природною формою діяльності дитини молодшого шкільного віку, яка сприяє активному залученню до навчального процесу. Використання навчальних ігор дозволяє створити позитивну мотивацію до пізнання природи; залучити дітей до експериментальної та дослідницької діяльності; сприяти формуванню практичних навичок спостереження, вимірювання, порівняння.

Мультимедійні засоби відіграють важливу роль у сприйнятті та засвоєнні навчального матеріалу, особливо природничого змісту. Для учнів початкової школи важливо бачити, торкатися, спостерігати — через це формується наукове уявлення про світ. Реальні об'єкти (рослини, мінерали, зразки ґрунту), моделі (макети Сонячної системи, будови тіла тварини), таблиці, малюнки, схеми, відеоексперименти, анімації, інтерактивні презентації дозволяють візуалізувати абстрактні поняття, полегшують розуміння складних явищ, а також дають змогу дітям краще запам'ятовувати матеріал через емоційне та образне сприйняття.

Під час вивчення предмету «Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» здобувачі освіти працюють з різними видами практичних завдань та проєктною діяльністю, яка передбачає використання ігор, інтерактивних методів та мультимедійного контенту. Наприклад:

- Створюють інтерактивні ігри у сервісах Kahoot, LearningApps або Wordwall для узагальнення знань за темою «Світ рослин» або «Тіла і речовини».
- Розробляють міні-проєкти для учнів 1,2,3,4 класів, де діти спостерігають за погодою протягом тижня, фіксують дані в таблиці та створюють мультимедійну презентацію результатів.
- Проводять навчальні квести «Рятівники природи», який інтегрує знання з усіх навчальних дисциплін початкової школи. Завдання виконуються на планшетах або за допомогою QR-кодів.
- Моделюють уроки з використанням відеофрагментів або 3D-анімацій (наприклад, відео про кругообіг води в природі або зміну пір року).

- Використовують сервіси доповненої реальності (AR) для вивчення будови тіла людини чи структури Землі за допомогою застосунків типу Quiver, Merge Cube тощо.
- Створюють настільні дидактичні ігри («Природниче доміно», «Вірно – невірно», «Хто швидше?»), які допомагають закріпити поняття в ігровій формі.

Отже, використання ігор, мультимедійного контенту та проєктної діяльності в процесі вивчення дисципліни «Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» має вагомий вплив на якісну підготовку майбутніх фахівців. Такий підхід не лише активізує пізнавальну діяльність здобувачів освіти, а й формує в них практичні вміння, необхідні для реалізації вимог Нової української школи.

Ігрові методи сприяють розвитку креативності, педагогічної майстерності, вміння створювати доброзичливу, емоційно насичену атмосферу навчання, яка є особливо важливою у роботі з молодшими школярами. Мультимедійні ресурси, в свою чергу, дозволяють здобувачам освіти оволодіти сучасними цифровими інструментами, розширюють їхні можливості у створенні наочності, формуванні дослідницьких навичок учнів та організації міжпредметної інтеграції.

Проєктна діяльність, що передбачає застосування ІКТ, ігор та дослідів, розвиває у майбутніх фахівців вміння планувати, прогнозувати результати навчання, працювати в команді, а також формує відповідальне ставлення до змісту і цілей початкової освіти.

Результати впровадження такого підходу до підготовки майбутніх фахівців є позитивними, про що свідчать:

- підвищення рівня методичної грамотності здобувачів освіти;
- сформованість цифрової, комунікативної та проєктної компетентностей;
- готовність майбутніх учителів до використання інноваційних освітніх технологій;

- зростання мотивації до саморозвитку та педагогічного експериментування.

Таким чином, інтеграція ігрових технологій та мультимедійного контенту в освітній процес є ефективною стратегією підготовки конкурентоспроможного, інноваційно орієнтованого вчителя, здатного забезпечити високий рівень природничої компетентності учнів відповідно до викликів сучасної освіти.

Список використаних джерел

1. Бібік Н. М. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі: навч. посіб. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
2. Овчарук О. В. Формування ключових компетентностей в учнів початкової школи в умовах Нової української школи. *Початкова освіта*. 2021. № 3. С. 5–9.
3. Пінчук І. С. Використання цифрових освітніх технологій в початковій школі для формування природничої компетентності учнів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2022. Т. 90, № 2. С. 112–120. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v90i2>

Наталія Дукова

викладач природничих
дисциплін

КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно - педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

Валентин Шуляк

студент 32ПО(а) групи
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Реформування та зміни в суспільстві спонукають і до змін у системі вищої освіти. Сучасний вчитель повинен бути конкурентоспроможним, комунікабельним та мобільним, це у свою чергу призводить до змін в організації навчально-професійної діяльності здобувача освіти, пошуку нових підходів, які забезпечують формування професійних якостей майбутнього вчителя початкової школи.

Мета уроків «Я досліджую світ» у початковій школі полягає у формуванні в учнів цілісного уявлення про навколишній світ, розвитку ключових компетентностей і здатності досліджувати явища природи, суспільства та себе самого через практичну діяльність [1], щоб ця мета була досягнута повністю необхідно знайти шляхи її реалізації і підготувати конкурентоспроможного та вмотивованого майбутнього фахівця. Щоб виділити актуальні проблеми створення сучасного освітнього середовища на уроках «Я досліджую світ» та знайти шляхи подолання цих проблем було проведено анкетування серед працюючих вчителів шкіл міста Біла Церква та здобувачів освіти коледжу. В опитуванні взяло участь два заклади освіти: Ліцей «Перша Білоцерківська гімназія» та Білоцерківський опорний ліцей-гімназія №20 та здобувачі освіти ЗПО(а) групи КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж»

За результатами опитування було виділено 3 основні проблеми створення сучасного освітнього середовища, з яким стикнулись респонденти:

1. Проблема інклюзивності в сучасному освітньому середовищі.

Однією з актуальних проблем створення сучасного освітнього середовища на уроках «Я досліджую світ» є недостатня реалізація принципів інклюзивної освіти. Незважаючи на реформування освітньої системи та

орієнтацію на особистісно-орієнтоване навчання, вчителі початкової школи та здобувачі освіти часто стикаються з труднощами у забезпеченні рівних умов навчання для всіх учнів. Це проявляється у браку адаптованих методик, навчальних матеріалів, технічних засобів та спеціальної підготовки педагогів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Така ситуація ускладнює реалізацію мети курсу «Я досліджую світ», оскільки не всі учні мають змогу повноцінно долучатися до дослідницької та практичної діяльності. Відсутність системної підтримки інклюзивного навчання знижує ефективність формування ключових компетентностей та заважає вихованню толерантності, співпраці й взаємоповаги у класному колективі.

2. Проєктування сучасного освітнього середовища.

Проблема проєктування сучасного освітнього середовища полягає у труднощах впровадження інноваційних технологій через цифровий розрив між рівнем цифрової компетентності викладачів і студентів, а також нерівним доступом до технічних ресурсів. Це ускладнює створення ефективного, інтерактивного та інклюзивного освітнього простору, здатного забезпечити якісну підготовку майбутніх фахівців.

3. Мотивація та проблема професійної підготовки здобувачів освіти.

Серед важливих проблем сучасної педагогічної освіти є невідповідність змісту та методів підготовки майбутніх учителів сучасним вимогам освіти. Недостатня практична спрямованість навчального процесу, обмежене використання інтерактивних технологій і цифрових ресурсів знижують ефективність формування професійних компетентностей майбутніх педагогів початкової школи.

Після детального аналізу проблем, було виділено низку заходів для їх вирішення.

Одним із напрямів удосконалення професійної підготовки є формування інклюзивної культури майбутніх педагогів: введення спецкурсів і тренінгів з інклюзивної педагогіки, під час яких здобувачі освіти вивчають особливості

роботи з дітьми з ООП та моделювання уроків «Я досліджую світ» із залученням адаптованих методів та інтерактивних засобів навчання.

Для усунення цифрового розриву в освітньому процесі педагогічного коледжу доцільно: організувати практичні заняття з використання цифрових платформ (Google Workspace for Education, LearningApps, Canva, Wordwall), що застосовуються під час викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»; проводити цифрові майстер-класи з розробки наочного забезпечення для здобувачів освіти з метою підвищення рівня ІКТ-компетентності; реалізовувати мікропроекти здобувачів освіти із розробки власних цифрових освітніх ресурсів (презентацій, онлайн-тестів, відеоуроків).

Для подолання проблеми низької мотивації та проблем професійної підготовки здобувачів освіти можливо застосовувати метод проєктів і дослідницькі завдання, пов'язані з реальними шкільними ситуаціями; створювати умови для самореалізації через конкурси педагогічної майстерності; розвивати партнерську взаємодію викладача і студента, засновану на довірі, підтримці й рефлексії; удосконалити зміст навчальних дисциплін, інтегруючи елементи практичної педагогіки та цифрової освіти;

Отже, ефективне формування сучасного освітнього середовища в педагогічному коледжі потребує комплексного підходу, що поєднує інклюзивність, цифрову компетентність, мотивацію та практичну підготовку майбутніх учителів. Реалізація зазначених шляхів сприятиме підвищенню якості професійної освіти, формуванню конкурентоспроможних випускників і забезпеченню готовності студентів до роботи в умовах Нової української школи.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 : редакція від на 06.10.2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.

2. Прохоренко, Л. Інклюзивність та безбар'єрність в освіті осіб з особливими освітніми потребами в умовах війни: експериментальне дослідження. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2024. № 4(116). С. 193–210.
3. Honcharuk, V., Bugaenko, T., Shevchuk, I., Liubchenko, N., & Bezlatnia, L. Educational Innovation and Digital Transformation: Interconnection and Prospects for Ukraine. *Futurity Education*. 2024. Т. 4, № 2. С. 61–85.

Ольга Жало,
викладач англійської мови
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

РОЗВИТОК М'ЯКИХ НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ПРОЄКТУ

Роль викладача в сучасному освітньому процесі є багатогранною. Викладач не лише забезпечує формування предметних компетентностей студентів (зокрема, англomовної комунікативної компетентності, що охоплює опанування мовними знаннями, уміннями та навичками й здатність реалізувати їх у життєвих і професійних ситуаціях), але й сприяє розвитку когнітивних, соціальних та міжособистісних навичок, необхідних для успішної навчальної, професійної та особистісної діяльності. Одним із ключових аспектів освітнього процесу виступає розвиток м'яких навичок, що забезпечує гармонійне поєднання освітньої та виховної складових. Формування таких навичок ґрунтується на індивідуальних якостях особистості, її поведінкових та соціальних установках.

Сучасний здобувач освіти повинен уміти активно навчатися впродовж усього життя, вирішувати проблеми, мислити критично, бути креативним,

ініціативним, володіти цифровими компетентностями, навичками соціальної взаємодії та уміти керувати емоціями, вміло застосовувати здобуті знання на практиці та адаптуватися до теперішніх і майбутніх умов ринку праці.

Метою даної публікації є представлення результатів та інсайтів щодо розвитку м'яких навичок здобувачів освіти та їхнього впливу на освітній процес у межах міжнародного проєкту. У педагогічному коледжі здійснюється реалізація міжнародного проєкту «Спільна підготовка молодіжних лідерів у форматі розмовної англійської мови рівний – рівному», що підтримується Пілотною програмою віртуальної служби Корпусу Миру США та координується ГО «Асоціація Кебет». Основним завданням проєкту є розвиток англійської комунікативної компетентності студентів, а також підготовка фасилітаторів для організації та проведення розмовних клубів.

Фасилітація у контексті розвитку м'яких навичок студентів-майбутніх педагогів початкової освіти – це процес організації освітнього середовища, спрямований на активізацію самостійного мислення, співпраці та розвитку навичок ефективної комунікації. У підготовці майбутніх педагогів початкової школи фасилітація допомагає не просто передавати знання, а створювати умови для їхнього усвідомленого засвоєння через взаємодію та рефлексію.

Ключові аспекти фасилітації у процесі розвитку м'яких навичок студентів педагогічних спеціальностей охоплюють кілька важливих складових. Насамперед це комунікація та співпраця, що передбачають стимулювання конструктивного діалогу, формування вмінь працювати в командах, активно слухати та аргументовано висловлювати власну позицію. Важливим є також розвиток критичного та креативного мислення, яке забезпечує здатність до аналізу, вирішення проблемних завдань і прийняття рішень у нестандартних педагогічних ситуаціях. Не менш значущим аспектом виступає емоційний інтелект, що включає розвиток емпатії, стресостійкості та навичок саморегуляції, необхідних для ефективної взаємодії з учнями та колегами. Особливої уваги заслуговують гнучкість та адаптивність, які

виявляються у готовності до змін, застосуванні творчого підходу до викладання та інтеграції інноваційних методів навчання.

Фасилітатор у такому контексті виконує роль наставника та модератора, який НЕ нав'язує готових рішень, а допомагає здобувачам освіти самостійно знаходити шляхи до розв'язання освітніх і професійних завдань. Цей проєкт поєднує розвиток володіння англійською мовою з формуванням м'яких навичок у молоді – і саме цей симбіоз став ключем до надзвичайно цінних результатів.

За час роботи проєкту здобувачі освіти коледжу: зміцнили мовні навички через регулярну розмовну практику; опанували техніки фасилітації, необхідні для ефективного проведення зустрічей розмовного клубу; отримали досвід взаємодії з міжнародними волонтерами; стали активними лідерами, які самостійно організовують розмовні клуби у форматі рівний – рівному. Крім того, під час реалізації проєкту учасники – студенти та педагоги – не лише тренували англійську мову у форматі розмовних клубів, але й пробували себе в ролі фасилітаторів, модераторів, спостерігачів, менторів.

У сучасному освітньому процесі спостерігається свідомий відхід від традиційної моделі формального навчання до формату «рівний – рівному», який ґрунтується на принципах горизонтальної взаємодії, співпраці та спільного творення освітнього простору. Саме в такому контексті найбільш ефективно відбувається розвиток м'яких навичок здобувачів освіти. Модель навчання «Peer-to-Peer» передбачає формування лідерства без авторитаризму, розвиток ефективної комунікації та здатності працювати в команді, гнучкість мислення, а також емоційну зрілість і рефлексію.

Дедалі більшої уваги набувають підходи, що орієнтовані на активну участь здобувачів освіти, розвиток критичного мислення, навичок співпраці та усвідомленого навчання. Саме в такому контексті особливо цінним виявляється досвід розмовних клубів і фасилітації. Ще важливіше – їхні принципи цілком застосовні не лише на заняттях з іноземної мови, а й у викладанні будь-якої навчальної дисципліни.

Інструменти фасилітації як засіб активізації освітнього процесу передбачають створення комфортного та сприятливого середовища для взаємодії учасників. Важливим етапом є формування дружньої атмосфери на початку заняття, що сприяє підвищенню мотивації та готовності до спілкування. З цією метою використовуються такі прийоми, як Ice Breaker (розминка) та Team Building (командоутворення), що широко застосовуються у фасилітаційних практиках для активізації групової динаміки та розвитку співпраці. Значущим інструментом є також забезпечення рівноправної участі всіх студентів шляхом використання техніки «Думай – Обговорюй – Дій» (Think – Pair – Share / Think – Talk – Act), яка передбачає індивідуальне осмислення завдання, обговорення в парах та подальший обмін ідеями у групі. Ефективними є й методи візуального мислення, що стимулюють критичне осмислення, розвиток креативності та формування власної позиції.

Підтримка мотивації студентів у процесі навчання здійснюється завдяки застосуванню інтерактивних методів, які забезпечують активне залучення, роблять освітній процес динамічним, цікавим та ефективним. Такі технології особливо результативні у підготовці майбутніх учителів початкової школи, оскільки вони не лише підвищують рівень засвоєння знань, але й формують практичні навички, необхідні для подальшої професійної діяльності. Серед найбільш ефективних інтерактивних методів варто відзначити:

- гейміфікацію, що передбачає використання ігрових елементів (змагання, бали, нагороди) та реалізується через квест-завдання, інтерактивні вікторини (Kahoot, Quizizz), «колесо фортуни» з навчальними запитаннями;
- **метод кейсів**, спрямований на розгляд реальних ситуацій, які потребують аналізу та прийняття обґрунтованих рішень;
- **рольові ігри**, що дозволяють моделювати реальні педагогічні ситуації (проведення уроків у початковій школі, комунікація з батьками тощо);

- **фасилітаційні техніки** («Світове кафе», «Мозковий штурм», «Шість капелюхів мислення»), які стимулюють розвиток критичного й креативного мислення;
- **цифрові технології**, зокрема використання інтерактивних презентацій (Genially, Canva), віртуальних екскурсій, навчальних додатків і освітніх подкастів.

Фасилітатор у сучасному освітньому процесі розглядається як учитель-помічник і модератор, який не зосереджується на негайному виправленні кожної помилки, а стимулює природне спілкування студентів. Важливим завданням фасилітатора є підтримка активного слухання, постановка відкритих запитань та організація дискусії, що сприяє розвитку критичного мислення та комунікативних навичок.

Обов'язковим етапом є рефлексія та надання зворотного зв'язку, які реалізуються через колективне обговорення результатів заняття (що вдалося, які труднощі виникли, що виявилось найбільш корисним), а також за допомогою фідбек-карток чи онлайн-опитувань. Самоаналіз власних дій, виявлення недоліків і вироблення нових стратегій їх подолання становлять невід'ємну складову фасилітаційної практики. Майбутній учитель має володіти рефлексивним підходом до власної діяльності, що забезпечує його здатність швидко адаптуватися до змін і вдосконалювати професійні методи.

Важливим аспектом фасилітації є також уміння працювати в команді, здійснювати обмін досвідом і зберігати відкритість до нових ідей. У цьому контексті здобувачі освіти активно діляться власними напрацюваннями, запозичуючи та адаптуючи найкращі практики своїх наставників та однолітків для подальшого використання у професійній діяльності.

Найважливішою засадою освітнього процесу є повага до всіх його учасників. Йдеться про повагу до студентів як майбутніх фахівців і особистостей зі своїм баченням, досвідом і потенціалом; до викладачів – як наставників, які щоденно передають знання, енергію та мотивацію; до колег – як партнерів у спільній професійній діяльності, що ґрунтується на взаємній

підтримці. Не менш значущою є повага до думок, ідей і почуттів кожного, навіть якщо вони відрізняються від загальноприйнятих. Саме на основі поваги вибудовується ефективна комунікація, забезпечується емоційна безпека та довіра, які формують справжню педагогічну культуру. У цьому контексті повага виступає не лише правилом взаємодії, а й фундаментальною цінністю, що визначає атмосферу відкритості, довіри та прагнення до професійного і особистісного зростання.

Фасилітація сприяє розвитку гнучкості, емпатії, лідерських навичок та здатності до ефективної співпраці – тих м'яких компетентностей, які є надзвичайно важливими для сучасного педагога. Студенти, залучені до фасилітаційної діяльності, демонструють проактивність, комунікабельність та готовність працювати в команді, що відповідає ключовим компетентностям XXI століття. А підтримка здобувачів освіти з боку викладачів сприяє подальшому розвитку цих навичок і створює нові можливості для навчальної та професійної реалізації студентів. Таким чином, м'які навички виступають невидимою основою сталого розвитку освіти в умовах постійних змін. А створення освітнього середовища, в якому цінуються партнерство, емпатія та ініціативність, сприяє підготовці студентів до реального життя, а не лише до успішного складання тестів.

Список використаних джерел

1. Creativity in the English language classroom. London: The British Council. URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/article/creativity-language-classroom>.
2. Critical thinking as a life skill. URL: https://elt.oup.com/learning_resources/?cc=ua&selLanguage=uk&mode=hub
3. Essential meeting facilitation toolkit. URL: <https://www.sessionlab.com/meeting-facilitation-toolkit>
4. Global Skills: Creating empowered 21st century learners. URL: <https://elt.oup.com/feature/global/expert/?cc=ua&selLanguage=uk>

5. The Cambridge Life Competencies Framework. URL: <https://www.cambridge.org/elt/blog/wp-content/uploads/2018/04/Life-Competencies-Digital-final.pdf>

Ольга Жало,
викладач англійської мови
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Сучасна методика викладання англійської мови перебуває у стані постійних трансформацій під впливом технологічного прогресу, новітніх педагогічних підходів та результатів наукових досліджень. Динамічний розвиток освітніх технологій зумовлює потребу у формуванні вчителя нового типу – фахівця, здатного інтегрувати інноваційні інструменти та методи у освітній процес. У контексті початкової школи особливо актуальним є пошук яскравих, динамічних і водночас ефективних форм організації навчання, які відповідають когнітивним особливостям молодших школярів.

Впровадження інноваційних технологій та підходів у навчанні іноземних мов розглядається як необхідна умова підвищення якості освіти та мотивації учнів. Майбутні вчителі мають бути готовими до критичного переосмислення традиційних методів, адже ті, що вважалися ефективними раніше, нині часто не відповідають запитам покоління цифрових учнів.

Формування готовності здобувачів освіти педагогічного коледжу до інноваційної діяльності здійснюється під час опанування дисциплін методичного та лінгвістичного циклу (методика навчання англійської мови,

англійська мова за професійним спрямуванням, фонетика та граматики англійської мови). Значна увага приділяється інтерактивним платформам, мультимедійним ресурсам, гейміфікації, елементам STEAM-методики та іншим сучасним технологіям та засобам навчання.

Особливим етапом цього процесу є педагогічна практика, зокрема «Пробні уроки та заняття», під час яких студенти демонструють уміння застосовувати інноваційні інструменти у реальних умовах освітнього середовища. Це дозволяє не лише підвищити пізнавальну активність і мотивацію молодших школярів, а й забезпечує поступове становлення майбутнього вчителя як суб'єкта інноваційної діяльності.

Готуючись до проведення уроків англійської мови, студенти педагогічного коледжу активно використовують сучасні цифрові засоби – презентації у сервісі *Canva*, мобільні додатки та різноманітні онлайн-ресурси. Їхній потенціал у вдосконаленні освітнього процесу є беззаперечним, оскільки вони сприяють візуалізації навчального матеріалу, підвищенню пізнавальної активності учнів та розвитку їхньої мотивації до вивчення іноземної мови. Майбутні вчителі залучають молодших школярів до навчальної діяльності через інтерактивні ігри, спільні проєкти, систему відзначення досягнень, руханки, вправи на зняття напруження, а також елементи розважального характеру, що забезпечує створення позитивного емоційного фону на уроці.

Здобувачі освіти широко застосовують інтерактивні платформи *Wordwall* та *LearningApps.org*, які пропонують різні формати навчальних завдань для формування мовних навичок (лексика, граматики, фонетика) та мовленнєвих вмінь (читання, аудіювання, говоріння, письмо). Зокрема, у *Wordwall* передбачено 12 форматів інтерактивних вправ (анаграми, вікторини, пошук слів, зіставлення тощо), що урізноманітнюють процес опанування англійської мови молодшими школярами.

Інтерактивні вправи, створені студентами у сервісі-конструкторі *LearningApps.org*, сприяють формуванню англомовної комунікативної компетентності молодших школярів, реалізації індивідуального підходу до

навчання, а також роблять освітній процес динамічним і результативним. Вони трансформують виконання домашніх завдань із рутинного обов'язку у пізнавальну діяльність, що забезпечує ефективність засвоєння англійської мови на початковому етапі.

Використання ігрових технологій (кресвордів, інтерактивних вправ, навчальних ігор) сприяє підвищенню мотивації та забезпечує більш ефективне засвоєння іншомовного матеріалу. Включення лексики й граматичних конструкцій у цікаві ігрові сценарії полегшує їх запам'ятовування, створює емоційно позитивне середовище та забезпечує занурення учнів у процес вивчення мови. Ігри не лише привертають увагу школярів, а й стають потужним інструментом формування англомовної комунікативної компетентності.

Широкі можливості для цього надають онлайн-ресурси *LearnEnglish Kids*, *BBC Learning English* та інші, що містять аудіо- й відеоматеріали для розвитку навичок та вмінь читання, слухання, говоріння та письма з урахуванням різних рівнів складності. *BBC Learning English*, зокрема, інтегрує тематику екологічної стійкості в освітній контент. Це не лише поєднує вивчення англійської мови з актуальними проблемами сучасності, а й формує в учнів початкової школи екологічну свідомість, навички ощадного використання природних ресурсів та відповідального ставлення до довкілля. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям ELT, орієнтованим на розвиток глобальної компетентності та освіти для сталого розвитку.

Здобувачі освіти педагогічного коледжу активно застосовують цифрові інструменти для інтерактивного оцінювання, створення тестів та вправ, що забезпечують миттєвий зворотний зв'язок, економлять час учителя та викликають інтерес у дітей. Завдяки використанню навчальних додатків освітній процес стає динамічним, доступним і водночас контрольованим, адже з'являється можливість відстежувати прогрес кожного учня в режимі реального часу. Цифрові освітні інструменти (онлайн-платформи та додатки), такі як *Google Forms* чи *Quizizz*, дозволяють не лише зібрати дані, а й надати

школярам детальний аналіз їхніх відповідей, сприяючи реалізації індивідуального підходу до навчання.

Важливим етапом професійної підготовки майбутніх учителів є формування вміння інтегрувати цифрові технології так, щоб вони органічно доповнювали освітній процес. Це передбачає не лише добір додатків чи платформ, а й їхнє цілеспрямоване поєднання з конкретними педагогічними завданнями. Наприклад, використання інтерактивних онлайн-вправ може стати ефективною альтернативою традиційним друкованим завданням, зберігаючи основну мету – засвоєння мовних структур та розвиток комунікативних умінь.

Окрім володіння мовою, підвищена увага сучасної освітньої спільноти приділяється розвитку ключових навичок XXI століття, таких як критичне мислення, комунікація, креативність та співпраця. Інтеграція цих компетентностей у процес вивчення англійської мови та педагогічної практики здобувачів освіти є актуальним завданням уже сьогодні, адже саме вони визначають конкурентоспроможність і професійну мобільність майбутнього педагога.

Педагогічна практика – це не лише можливість навчити, а й навчитися. Рефлексія щодо власної діяльності, виявлення труднощів та пошук ефективних шляхів їх подолання є невід’ємними складовими інноваційного підходу у підготовці вчителя. Формування рефлексивного ставлення дозволяє майбутнім педагогам оперативно адаптуватися до змін, удосконалювати методику викладання та вибудовувати власні стратегії професійного розвитку.

Уміння працювати в команді, обмінюватися досвідом із колегами та відкритість до нових ідей – це ще один аспект, що визначає інноваційну діяльність сучасного вчителя. Майбутні педагоги мають навчитися не лише генерувати власні ідеї, а й творчо адаптувати кращі практики своїх наставників і колег для власної професійної діяльності.

Таким чином, ключовою метою педагогічної практики, зокрема в межах «Пробних уроків та занять», є формування у здобувачів освіти не лише вміння

навчати, а й готовності до інноваційної діяльності в умовах цифровізації освітнього процесу та створення сучасного освітнього середовища. Саме ці компетентності становлять основу професійного зростання майбутнього вчителя та слугують запорукою успішної педагогічної діяльності, здатної відповідати потребам і викликам сучасної школи.

Список використаних джерел

1. Желанова В., Леонтьєва І. Готовність педагога до інноваційної діяльності: структура, критеріальний апарат, діагностичний інструментарій. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. № 41(1) (2024). URL: pedosvita.kubg.edu.ua
2. Popovych, Ihor; Tsiuniak, Oksana; Machynska, Natalia; Bokshan, Halyna; Aleksieieva, Mariia; Los, Oksana y Sultanova, Leila. Pedagogical Conditions of Formation of the Readiness of Future Masters of Primary Education for Innovation Activity. *Revista Inclusiones* Vol: 7 num Especial (2020): 146-159. URL: <https://revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1459>.
3. Stumbrienė, D., Jevsikova, T., & Kontvainė, V. (2023). Key factors influencing teachers' motivation to transfer technology-enabled educational innovation. *Education and Information Technologies*, 1. URL: <https://doi.org/10.1007/s10639-023-11891-6>
4. Polishchuk, S. 2024. Professional Readiness of a Teacher for Innovative Activities: a Qualitative Aspect. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 11, 1 (Mar. 2024), 184–192. DOI:<https://doi.org/10.15330/jpnu.11.1.184-192>. URL: journals.pnu.edu.ua

Ковальова Світлана

кандидат педагогічних
наук. доцент, Київський
обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів
(м. Біла Церква, Україна)

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ В РОБОТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА

В період реформування сучасної освіти важливою складовою системи підвищення кваліфікації є підготовка педагогічних працівників до упровадження цифрових технологій в освітній процес. Цифрова компетентність викладачів та керівників освітніх закладів стає складовою професійної компетентності педагога, викладача, яка активно розвивається із використанням цифрових технологій в усіх сферах педагогічної діяльності. Мистецька освітня галузь в період цифрової трансформації також активно розвивається та удосконалюється. Вчителям мистецтва, зважаючи на специфіку і особливості викладання дисципліни, необхідно опановувати цифрові технології, які дозволять поступового впроваджувати в мистецьку діяльність здобувачів освіти освітні інновації.

Розвиток цифрової компетентності педагогів відбувається в процесі підвищення кваліфікації на усіх етапах навчання. Проблеми розвитку цифрової компетентності викладачів присвячені праці багатьох науковців Р. Гуревича, А. Гуржія, М. Жалдака, Н. Морзе, О. Спіріна, питання упровадження цифрових технологій в освітній процес досліджуються в роботах В. Бикова, О. Глазунової, Р. Гуревич, Н. Морзе, М. Шишкіної [1].

Метою статті є розгляд освітніх можливостей сучасних цифрових інструментів у викладанні мистецтва в процесі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Задля розвитку цифрової компетентності вчителів мистецтва організуються тематичні та авторські курси підвищення кваліфікації. В сьогоденні вчителі мистецтва мають значну можливість вибирати ефективні цифрові інструменти для підготовки уроків та позаурочних заходів. До сучасних цифрових інструментів вчителів мистецтва можна віднести сервіси для створення інтерактивних завдань, сервіси для розробки діагностичних робіт і тестових завдань, сервіси для підготовки візуалуального супроводу уроків мистецтва, а саме: створення інтерактивних та відеопрезентацій, навчального відео, створення інтерактивних флеш-карт, ігрових завдань тощо.

З упровадження дистанційного та змішаного навчання вчителями використовуються платформи та вебсервіси для проведення занять в режимі онлайн, сервіси для миттєвого обміну повідомленнями. Вчителі активно використовують сервіси для проведення відеоконференцій. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти вчителі мистецтва використовують сучасні платформи і сервіси для проведення тестів, опитувань тощо.

Великого значення набувають практичні конференції, семінари та воркшопи, на яких вчителі знайомляться із програмним забезпеченням для організації спільної роботи над мистецькими проєктами, творчими завданнями. Педагоги апробують різні сервіси для корпоративного спілкування, обміну документацією, створення документів, перевірки списку справ, апробують новітні цифрові онлайн-інструменти для візуалізації освітнього процесу, а також вебсервіси для створення навчального відео, роботи з аудіо та відео-файлами, сервіси для онлайн-малювання, імпровізування тощо.

Специфіка викладання мистецтва передбачає використання в освітньому процесі цифрові інструменти під час сприймання мистецьких творів, в процесі роботи над пісенним репертуаром, під час організації мистецької художньо-творчої діяльності. Серед цифрових освітніх матеріалів є навчальне відео, фонохрестоматії, інтерактивні вправи, інтерактивні ігри тощо. Саме тому сучасний вчитель мистецтва повинен вміти не тільки скачувати та зберігати

аудіо, відео, але й створювати власноруч навчальні відео, слайд-шоу, інтерактивні презентації, а також упорядковувати фонохрестоматії, створювати музичні вікторини, конвертувати відео та аудіо-матеріали в потрібні формати, вміти транспонувати аудіо файли в потрібну тональність та перетворювати аудіо-файли в різні формати, створювати інтерактивні вправи тощо.

Окрему ланку цифрових інструментів для викладання мистецтва становлять освітні можливості сервісів Google та сервіси з використання штучного інтелекту. Сьогодні неможливо уявити ефективною роботу вчителя мистецтва без використання додатків Google.

Окрему ланку цифрових інструментів складають сервіси для оцінювання мистецької діяльності і проведення діагностичних робіт.

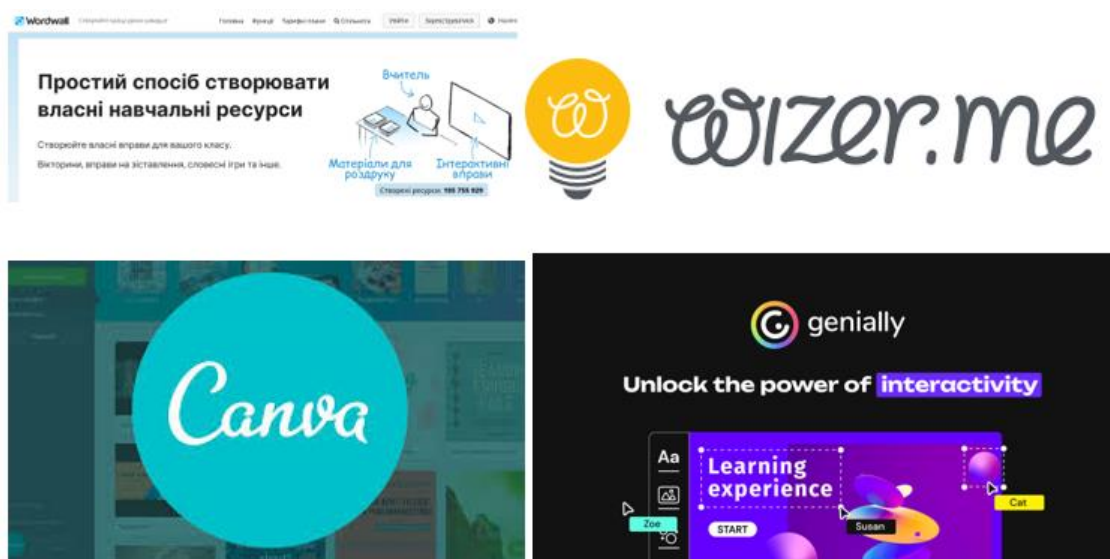

Рис. Сервіси для створення інтерактивних завдань та тестів

З метою підготовки підготовки вчителів мистецтва до набуття практичних навичок роботи з сучасними цифровими інструментами в умовах післядипломної освіти використовують спецкурси, тематичні курси, науково-практичні заходи та участь педагогів в майстер-класах, вебінарах тощо. Прикладом підготовки педагогів мистецької освітньої галузі до використання цифрових інструментів пропонуються тематичні курси підвищення фахової

кваліфікації з проблеми «Методичний і цифровий контент у вивченні предметів мистецької освітньої галузі», які проводяться в Комунальному навчальному закладі Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» та інших тематичних і авторських курсах.

Подальшої уваги потребують висвітлення проблем розвитку цифрової компетентності педагогів в процесі викладання мистецтва із використанням новітніх досягнень ІІІ.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти / В.Ю. Биков // *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2010. № 1 (15). URL : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>.
2. Гуревич Р.С. Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів засобами мультимедійних технологій. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 2007. С. 38–41.
3. DigComp 2.0. (2018). *The Digital Competence Framework for Citizens. Update Phase 1: the Conceptual Reference Model*. November 15, 2018.
4. Bykov, V. & Leshhenko, M. (2016). Digital Humanistic Pedagogy of Open Education. *The theory and practice of social systems management*, 4, 115-130.

Кондратова Людмила

кандидат педагогічних
наук, доцент, завідувач
відділу цифрової
трансформації НАПН
України Інституту
цифровізації освіти НАПН
України
(м. Київ, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ В РОБОТІ ВИКЛАДАЧА

В період активного розвитку цифрової трансформації суспільства, цифровізації освіти, з'являється принципово новий формат освітнього

середовища, побудованого на основі цифрових технологій. В Україні протягом останніх років здійснено значні кроки щодо формування цифрового освітнього середовища в закладах освіти. Серед багатьох освітніх тенденцій значна увага приділяється використанню цифрових інструментів в роботі викладача. До питань розвитку цифрових компетентностей викладачів звертаються дослідники В. Биков, Д. Галкін, Б. Гірш, Г. Крибер, Р. Мартін, Л. Манович, О. Овчарук, О. Спирін, В. Дж. Стоммел та ін. [1]. Активне використання цифрових технологій та цифрових інструментів викладачами освітніх закладів призвело до значних перспективних досягнень, що суттєво впливають на якість освіти. Впровадження цифрових інструментів в освітній процес стало не лише питанням моди, а й необхідною умовою забезпечення якості освіти.

Сучасний заклад освіти розглядається багатьма науковцями як динамічна екосистема, в якій освітній процес стає все більше інтерактивним, насиченим цифровими інноваціями. Завдяки використанню цифрових інструментів викладачі можуть створювати освітні інтерактивні навчальні матеріали, які значно підвищують мотивацію здобувачів освіти до навчання.

Сучасні досягнення науки та освітньої практики все більше уваги приділяє впровадження генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі та під час підготовки викладачів до занять.

Для викладачів стали цікавими сучасні сервіси такі як: ChatGPT, Gemini, Copilot, Perplexity та інші, які допомагають створювати або редагувати тестові завдання, допомогти у створенні інтерактивних завдань, флеш-карт, допомагають у проведенні діагностичних робіт, здійснення опитувань, організації наукових досліджень, створенні посібників. Наприклад, перехід на інструмент Canvas в сервісі Gemini дозволяє розробляти індивідуальні опитування, інтерактивні флеш-карти, тестування, вікторини, інтерактивні ігри тощо (рис.1).

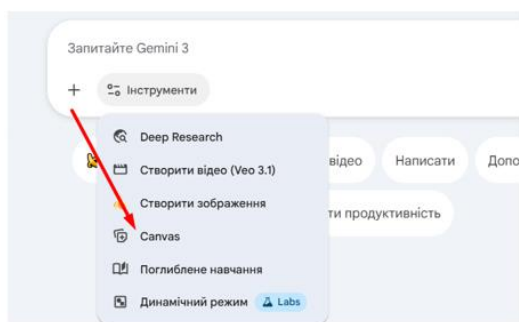

Рис.1 Інструмент Canvas в сервісі Gemini для створення інтерактивних завдань

Для підготовки викладачів до активного впровадження генеративного штучного інтелекту в освітній діяльності проводяться вебінари, цифрові майстерні та авторські курси підвищення кваліфікації в різних закладах післядипломної освіти.

Викладачі наголошують на ефективності використання цифрових інструментів Google для організації практичної освітньої діяльності із здобувачами освіти. Так, Google сервіси дозволяють в онлайн режимі спільно працювати в одному документі, використовуючи режими редагування або пропонування, дозволяють спільно створювати інтерактивні презентації, працювати над створенням звітів в Google таблицях, використовувати Google Keep для створення спільних нотаток та планувати спільну роботи за допомогою оновлених можливостей системи відеоконференцій Google Meet.

Цілком новітнім та ефективним цифровим інструментом серед сервісів Google став інструмент NotebookLM. Саме NotebookLM є новітнім інструментом штучного інтелекту, який відноситься до сервісів Google, який діє як персональний помічник для викладача (рис.2).

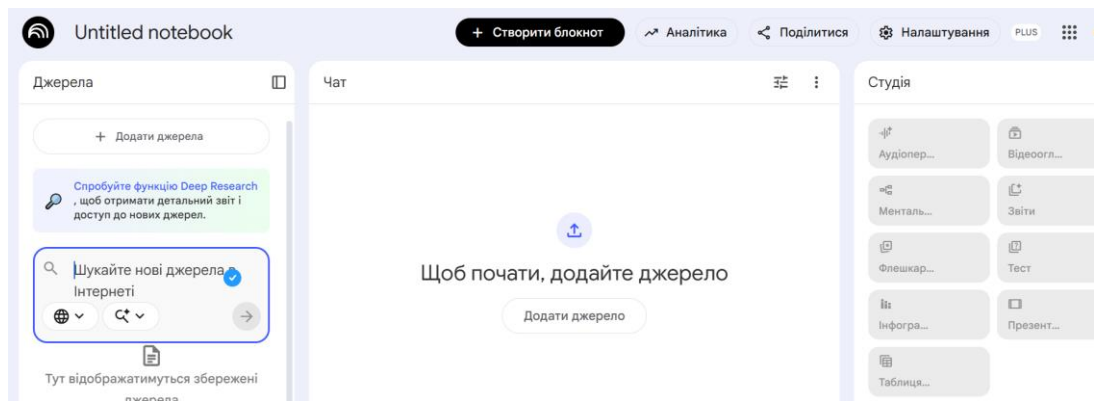

Рис.2 Інноваційний інструмент NotebookLM для створення освітніх матеріалів

Його можливості використовуються педагогами для здійснення досліджень, також в процесі здійснення аналізу інформації. Інструмент NotebookLM дозволяє на основі дібраних джерел різноманітних статей, освітніх нотаток, підібраних відеоматеріалів створювати наступні види інтерактивних освітніх матеріалів як: резюме, відповіді на запитання, схеми, відеоогляди та навчальні матеріали, інфографіки, відеопрезентації, аудіорозповіді у викладі подкастів, флеш-карти, ментальні карти тощо.

Головною перевагою такого інструменту є персоналізація та використання генеративного штучного інтелекту для здійснення обробки джерел та створення освітніх матеріалів, що робить його надійним інструментом для навчання.

Отже, активне використання інноваційних цифрових інструментів в роботі викладачів впливає на розвиток цифрової компетентності педагогів та допомагає робити освітній процес більш цікавим та ефективним. Впровадження цифрових інструментів та генеративного штучного інтелекту дозволяє підвищувати мотивацію здобувачів освіти до навчання, а працю педагогів більш ефективною та сучасною.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. , Спірін О.М. , Пінчук О.П. Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти: Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. 2017 URL: <http://lib.iitta.gov.ua>.

2. Burov O. Ju. Educational Networking: Human View to Cyber Defense. Інформаційні технології і засоби навчання. 2016. Т.52. № 2. С.144—156.
3. Карташова Л.А. Віртуальна школа, електронні навчальні класи – не фантастика, а українська реальність. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://knk.media/stati/1991-virtualna-shkola-elektronni-navchalni-klasi-ne-fantastikaa-ukrajinska-realnist.html>).
4. Пінчук, О.П., Литвинова, С.Г., Буров О.Ю. Синтетичне навчальне середовище – крок до нової освіти. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Том 60. № 4 (2017). С. 28-45.
5. Veltman H., Wilson G., Burov O. Cognitive load. NATO Science Series RTOTR-HFM-104, Brussels, 2004. pp. 97-112.

Наталія Корчинська,
завідувач відділення
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ЗАВІДУВАЧА ВІДДІЛЕННЯ ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна система фахової передвищої освіти функціонує в умовах активної цифрової трансформації суспільства. Створення сучасного освітнього середовища, упровадження нових підходів до навчання здобувачів освіти, поєднання традиційного та інноваційного навчання передбачає формування необхідних ключових компетентностей особистості. Саме цифрова трансформація модернізує освітній процес постійним вдосконаленням освітніх стратегій та методів навчання.

Крім того, цифрові технології допомагають планувати процес навчання в закладі освіти, здійснювати моніторинг результатів навчання студентів, організовувати комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу. Адже основні завдання завідувача відділення закладу фахової передвищої освіти охоплюють як управлінську, так і педагогічно-організаційну діяльність, спрямовану на забезпечення ефективної роботи відділення.

Варто звернути увагу на одну із складових цифрової трансформації освітнього управління – упровадження в закладах освіти електронного документообігу. Адже ведення документації в електронному вигляді дає змогу швидко створювати, редагувати, погоджувати та передавати документи між усіма структурними підрозділами коледжу. Не менш важливо, що електронна система забезпечує постійний та зручний доступ до даних: кожен може отримати необхідну інформацію або внести корективи, навіть працюючи дистанційно. Ведення в електронному вигляді (Google Docs) індивідуального навчального плану (ІПН) здобувача фахової передвищої освіти дає можливість усім учасникам освітнього процесу одночасно та оперативно працювати: студенту формувати та реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію, викладачам фіксувати результати навчання, форми контролю як нормативних, так і вибіркових освітніх компонентів, куратору академічної групи вчасно надавати консультації щодо формування індивідуального навчального плану та його реалізації впродовж усього періоду навчання, завідувачу відділення контролювати виконання ІПН на певних етапах опанування освітньої програми.

Значно допомагає здійснювати збір інформації реєстр даних здобувачів освіти коледжу, адже куратор академічних груп вносить необхідну інформацію про студента, постійно її оновлює, що дає можливість соціальному педагогу та практичному психологу оперативно реагувати на появу осіб із вразливих категорій населення, завідувачу відділення використовувати дану інформацію для аналітичних довідок, звітів.

Усім відомо, що ефективна комунікація є ключовою умовою успіху. Саме цифрові сервіси сприяють налагодженню партнерської взаємодії між учасниками освітнього процесу. Для щоденної взаємодії з адміністрацією, викладачами, студентами в коледжі використовуються такі сервіси:

- ЄДЕБО (Єдина державна електронна база з питань освіти) – для моніторингу контингенту здобувачів освіти;
- електронна пошта (зокрема Gmail, Google Workspace) – для офіційного листування;
- месенджери (Viber, Telegram) – для оперативного інформування та координації дій;
- Google Workspace – для спільної роботи з документами, планування засідань, зберігання звітності;
- Zoom, Google Meet – для проведення нарад, педагогічних рад, консультацій, засідання старостату та под.

З метою здійснення системного моніторингу результатів навчання здобувачів освіти, контролю відвідування ними занять, аналізу успішності студентів під час екзаменаційних сесій, виявлення причин неуспішності та відрахування, організації ефективної самостійної роботи студентів у закладі освіти створена навчальна рада коледжу. Для ефективної взаємодії між активом групи, куратором та завідувачем відділення використовується спеціалізоване хмарне забезпечення Google Workspace for Education (Google Classroom та Google Meet). Доречно зауважити, що даний вебсервіс містить набір безпечних і простих у використанні інструментів, зокрема Gmail, Документи, Клас, Презентації, Диск тощо. Усі члени навчальної ради мають можливість брати участь у відеоконференціях, онлайн-зустрічах, спілкуватися в спільному чаті, мати доступ до звітів відвідування, матеріалів проміжної атестації, семестрових звітів.

Під час засідань секторів навчальної ради використовуються інтерактивні дошки Padlet, Jamboard, що сприяють обміну ідеями, думками

щодо розв'язання проблем або створення певних колективних проєктів, що впливатимуть на підвищення якості навчання.

Одним із ключових досягнень цифрової трансформації є національна платформа «Дія», яка надає доступ до цифрових документів, дозволяє підписувати документи в застосунку, а також отримувати послуги в різних сферах. Саме цей сервіс вступник, а згодом здобувач освіти, використовує для підтвердження вибору навчання в закладі освіти (накладання кваліфікованого електронного підпису), під час реєстрації на проходження національного мультипредметного тесту, для відображення студентського квитка та інших документів про освіту.

Крім того, використання цифрових сервісів сприяє розвитку цифрової компетентності усіх учасників освітнього процесу. Завдяки електронним освітнім платформам, онлайн-курсам, інтерактивним ресурсам та хмарним сервісам і викладачі, і студенти отримують змогу працювати з якісними навчальними матеріалами, брати участь у вебінарах, конференціях, онлайн-дискусіях, постійно розвиватися та вдосконалюватися.

Отже, цифрові технології відкривають нові можливості для підвищення якості освітнього процесу, стимулюють до впровадження інноваційних форм і методів навчання, адаптації змісту освіти до потреб сучасного суспільства та ринку праці.

Цифрові платформи дозволяють швидко обробляти великі обсяги інформації, ефективно здійснювати моніторинг освітніх результатів. Тому це не тільки технічне вдосконалення процесів, а й створення нового освітнього середовища, заснованого на відкритості, інноваційності, гнучкості та постійному професійному розвитку всіх учасників освітнього процесу. Саме цифровізація освіти є ключовим чинником формування компетентної, мобільної та конкурентоспроможної особистості в умовах сучасного світу.

Список використаних джерел

1. Арешонков, В. Ю. Цифровізація вищої освіти: виклики та відповіді. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. № 2(2). С. 13-21. URL: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-2-13-2>.
2. Стойка О. Цифровізація підготовки вчителів в Україні: досвід Угорщини та РП: Освітологія. 2023. № 12. С. 8-16.
3. Цифрові технології в освітньому процесі закладів освіти: збірник матеріалів VII Всеукраїнської інтерактивної науково-практичної конференції. Рівне, РОППО, 2019. 126 с.

Оксана Косяк,

заступник директора з виховної
роботи КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-
педагогічний фаховий коледж»

Єлизавета Вакуленко,

голова студентської ради
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж» 2023-2025 рр.
(м. Біла Церква, Україна)

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКИХ ІНІЦІАТИВ: ДОСВІД ТА КРАЩІ ПРАКТИКИ

У формуванні сучасного освітнього середовища закладу освіти значущу роль відіграють студентські ініціативи, що сприяють розвитку соціально активної, відповідальної та творчої молоді та є інструментом упровадження принципів демократизації освіти. Соціальна активність студентської молоді є важливим кроком у налагодженні партнерства між здобувачами освіти й викладачами, а також практичним проявом компетентнісного підходу щодо організації освітнього простору.

Проблема підвищення рівня соціальної ініціативи молоді є однією з пріоритетних [1]. Залучення здобувачів освіти до управління освітнім

процесом сприяє розвитку громадянської відповідальності, комунікаційних навичок та лідерських якостей. Участь у студентському самоврядуванні, проєктних групах чи волонтерських об'єднаннях дає можливість впливати на прийняття рішень, що стосуються навчання, дозвілля, умов проживання та соціальної активності.

Крім того, реалізація студентських ініціатив сприяє **підвищенню мотивації до навчання**. Створюючи власні освітні проєкти — від проведення тренінгів і тематичних тижнів до ініціювання інноваційних освітніх практик, — студентська молодь глибоко усвідомлює значення здобутих знань і бачить реальні результати своєї діяльності.

У студентських проєктах легко **інтегруються елементи формальної й неформальної освіти** — у конкурсах, дослідницьких і соціальних кампаніях молодь здобуває навички, які не завжди формуються під час вивчення навчальних дисциплін: командоорієнтованість, таймменеджмент, презентативність, комунікабельність у цифровому середовищі.

Крім того, студентські ініціативи демонструють відкритість закладу до інновацій і співпраці, сприяють **формуванню його позитивного іміджу**, розширюють виховний потенціал освіти, можуть бути основою для розвитку молодіжних підприємницьких чи стартап-спільнот, культурних і волонтерських осередків тощо.

Важливим чинником підвищення активності, відкритості та прозорості студентських ініціатив у КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічних фаховий коледж» в умовах пандемії COVID-19 та російсько-української війни стала **цифровізація студентського життя**. У коледжі сформовано цифрове середовище, що об'єднує інформаційні ресурси, засоби комунікації та інструменти для управління проєктами, підтримує креативні ідеї та командну роботу усіх учасників освітнього процесу.

Комунікаційна платформа студентського самоврядування функціонує за допомогою соціальних мереж (Instagram, Telegram, Facebook), Google Workspace (Forms, Docs, Meet, Drive) та платформи Canva. З їх

допомогою забезпечується швидкий обмін інформацією, проведення опитувань, створення візуального контенту для промоції заходів.

Завдяки використанню Zoom, Google Meet, Padlet, Mentimeter, Kahoot! у коледжі **організуються події та акції у змішаному форматі** (онлайн та офлайн), що дозволяє залучати здобувачів освіти до інтерактивних активностей, розширює коло учасників, оскільки перевагами цих платформ є:

- ширший інструментарій для підготовки тестових питань;
- можливість організації вікторин, які передбачають змагання між усіма учасниками освітнього процесу;
- інтегрованість зі смартфоном тощо [3].

Застосування зазначених цифрових платформ забезпечує оперативність комунікації, прозорість прийняття рішень і зручність координації колективної діяльності. При організації роботи студентської ради коледжу з'ясовано, що ефективне використання онлайн-дошки Padlet сприяє розвитку навичок самоорганізації, самостійної роботи, роботи у групах, пошуку й аналізу необхідної інформації, критичному мисленню, творчому вирішенню завдань тощо [2].

Підтримка ефективної взаємодії між студентським самоврядуванням та адміністрацією коледжу забезпечується за допомогою платформ Google Calendar і Trello, що допомагає системно планувати події, розподіляти обов'язки та моніторити виконання завдань.

Підвищенню рівню медіаграмотності вихованців коледжу сприяють **інноваційні студентські проєкти**, такі як: *«Тиждень фінансової грамотності»*, *«Тиждень заощаджень»*, онлайн-челендж *«Чи знаєш ти новий правопис?»*, *«Digital Day»*, *«Воркшоп: заощадження – твоя суперсила»*, *«Міс&Містер коледжу»*, *«Хто зверху по-коледжанськи»*, *«День українського козацтва»*, реалізація яких здійснюється із використанням Google Forms для реєстрації учасників, Canva — для створення візуалів, CapCut і Instagram Reels — для відеопромоції тощо.

У нових реаліях життя українців велика увага у коледжі приділяється **впровадженню цифрового волонтерства** через онлайн-кампанії благодійного та соціального спрямування, у межах яких здобувачі освіти створюють інформаційні пости, освітні відео та медіапроекти, що є важливим чинником розвитку соціальної відповідальності та цифрової культури студентів, такі як: *«Робити добро легко»*, *«Засідання кіноклубу з нагоди Всесвітнього дня запобігання самогубствам»*, *«Соціальна акція до Міжнародного дня людей похилого віку»*, *«Запали свічку пам'яті»*, *«Конкурс соціальної реклами»*, *«Студентська акція до Всесвітнього дня волонтерів»*, *«Акція-перформанс до Дня спонтанного прояву доброти»*.

Освітні цифрові платформи (Classtime, LearningApps, Genially) використовуються не лише для навчання, а й для створення інтерактивних матеріалів студентами, що підсилює їхню творчу ініціативність.

Регулярне проведення вебінарів, тренінгів і майстер-класів із цифрової грамотності дозволяє підвищити компетентність здобувачів освіти у роботі з онлайн-інструментами та мотивує їх до власних ініціатив.

Кращі практики коледжу демонструють, що цифрові інструменти не лише спрощують реалізацію проєктів, а й формують нову культуру студентського лідерства, засновану на відкритості, інноваційності та партнерстві.

Досвід Білоцерківського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу підтверджує, що цифрові інструменти є потужним ресурсом розвитку студентських ініціатив і модернізації самоврядування. Їхнє системне використання сприяє формуванню активного, творчого, медіаграмотного покоління здобувачів освіти, здатного реалізовувати ідеї у цифровому середовищі.

Перспективним напрямом подальшого розвитку є створення **єдиного цифрового хабу студентських ініціатив**, який об'єднає всі проєкти, ресурси та можливості здобувачів освіти у єдину інтерактивну платформу.

Список використаних джерел

1. Данілова А. П. Модель педагогічної підтримки студентської соціальної ініціативи в проектній діяльності. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : збірник наукових праць. Київ, 2012. Випуск 16. Книга 2. С. 86-93.
2. Лисак Л. К. Використання віртуальної дошки PADLET у процесі викладання гуманітарних дисциплін у ЗВО / Л. К. Лисак, В. А. Григор'єва // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 83. С. 107-112.
3. Освіта для цифрової трансформації суспільства / Edukacja dla cyfrowej transformacji społeczeństwa / Education for digital transformation of society : монографія у 2 т. Т. 1 / за наук. ред. В. Кременя, Н. Ничкало, Л. Лук'янової, Н. Лазаренко. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2024. 526 с.

Ірина Круківська
завідувач відділенням
технологічна освіта та фізична
культура
Андрій Алексєєв
викладач педагогічно –
соціальних дисциплін
Коростишівського
педагогічного
фахового коледжа імені І.Я.
Франка
(м. Коростишів, Україна)

ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ: ІНТЕГРАЦІЯ ПРЕДМЕТНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Сучасна підготовка майбутніх педагогів потребує поєднання предметних і педагогічних компетентностей, що може бути реалізовано засобами проєктного навчання, яке сприяє формуванню креативності, самостійності та здатності здобувачів освіти розв'язувати реальні професійні завдання. Проте на практиці інтеграція предметних знань із педагогічними вміннями часто відбувається фрагментарно, без належного методичного забезпечення та системної підтримки, що ускладнює формування цілісної професійної підготовки майбутнього педагога, орієнтованої на вимоги сучасної освіти.

До проблеми проєктного навчання та його формування у здобувачів освіти зверталися науковці (О. Близнюк, Т. Близнюк, Т. Качак, О. Волик та інші) [1; 2]. Розвиток професійної компетентності майбутнього педагога в умовах відкритої освіти аналізував В. Сидоренко. Водночас питання інтеграції предметних і педагогічних компетентностей у процесі проєктного навчання залишається малодослідженим, що зумовлює потребу в подальшому науковому аналізі та практичному обґрунтуванні.

Мета статті: виявити ефективність впровадження проєктного навчання в педагогічному коледжі для інтеграції предметних і педагогічних компетентностей здобувачів освіти.

Сучасна педагогічна освіта вимагає інтеграцію предметних і педагогічних компетентностей, що дозволяє здобувачам освіти педагогічних коледжів ефективно поєднувати теоретичні знання та практичні навички. У словнику М. Вовк проєктне навчання виступає одним із найбільш дієвих засобів їх формування тому, що воно сприяє розвитку креативності, аналітичного мислення, комунікативних умінь, самостійності та відповідальності [3, с. 214].

Як зазначають Т. Качак, О. Близнюк і Т. Близнюк воно передбачає застосування різноманітних методів та засобів навчання, інтеграцію знань із різних предметних галузей [1, с. 46]. О. Волик додає, що важливою умовою навчання є процес об'єднання предметних (знання та вміння у конкретних предметних сферах) із педагогічними компетентностями (уміння організовувати освітній процес, застосовувати методики навчання, працювати з групою здобувачів освіти) [2, с. 15].

За даними проведених досліджень О. Волик та В. Сидоренко, інтеграція забезпечує цілісну професійну підготовку, оскільки майбутній педагог одночасно опановує глибокі знання з предметів і здатність їх ефективно передавати, застосовувати педагогічні технології та інноваційні підходи [2, с. 15.].

Предметні компетентності інтегрують предметні знання та навички, а педагогічні компетентності дозволяють здобувачам освіти орієнтуватися у професійній діяльності, реалізовувати міжпредметні завдання та будувати освітні траєкторії. Проектне навчання відбувається через різні види проектів: дослідницькі, пошукові, творчі, рольові, практично-орієнтовані, інформаційні, навчально-телекомунікаційні. Проекти можуть бути короткостроковими, середньостроковими або довгостроковими, а за характером інтеграції – монопроектами, міждисциплінарними чи позапредметними.

Реалізація проектного навчання, на думку Т. Качак, О. Близнюк і Т. Близнюк, включає такі етапи [1, с. 47]:

1. Дослідницький – визначення теми, мети, гіпотези та методів дослідження.
2. Аналітичний – збір і аналіз інформації, планування реалізації проекту.
3. Практичний – впровадження проекту.
4. Презентаційний – оформлення та представлення результатів.
5. Контрольний – оцінювання результатів і якості виконання.

Таким чином, проектне навчання в педагогічному коледжі забезпечує цілісну підготовку майбутніх педагогів через об'єднання предметних і

педагогічних компетентностей, формує професійну самостійність, критичне мислення та здатність до інноваційної діяльності.

Для підтвердження ефективності цієї інтеграції було проведено дослідження в Коростишівському педагогічному коледжі імені І. Я. Франка протягом 4 місяців шляхом спостереження, анкетування та аналізу студентських робіт і презентацій проєктів. Учасниками були здобувачі освіти 3-4 курсів спеціальностей «Початкова освіта» та «Технологічна освіта».

У таблиці 1 подано узагальнені показники до та після впровадження проєктного навчання.

Таблиця 1

Напрями розвитку компетентностей	Показники до впровадження проєктного навчання	Показники після впровадження проєктного навчання	Зміни
Пізнавальна активність	58%	85%	+27%
Креативність та інноваційність	46%	78%	+32%
Самостійність у навчальній діяльності	52%	81%	+29%
Комунікативні навички	61%	88%	+27%
Лідерські якості й ініціативність	40%	72%	+32%
Здатність інтегрувати предметні та педагогічні знання	50%	83%	+33%

Після впровадження проєктного навчання здобувачі освіти продемонстрували суттєве підвищення всіх ключових компетентностей. Найбільший приріст спостерігався у здатності інтегрувати предметні та педагогічні знання (на 33%), креативності та інноваційності (на 32%), у розвитку лідерських якостей (на 32%), що свідчить про ефективність проєктної діяльності як інструменту формування предметних і педагогічних компетентностей майбутніх педагогів.

Результати показують, що колективна робота над проєктами сприяє розвитку комунікативних навичок і вміння працювати в команді, а самостійне виконання дослідницьких завдань стимулює пізнавальну активність і відповідальність за результат.

З досвіду викладачів Коростишівського педагогічного коледжу імені І. Я. Франка для впровадження проєктного навчання потрібно застосовувати:

- планування міждисциплінарних проєктів із чітким поєднанням предметних і педагогічних компетентностей;
- використання різних видів проєктів;
- організація етапів реалізації проєкту з розподілом ролей і завдань;
- система оцінювання, що враховує індивідуальні досягнення та командну роботу;
- стимулювання здобувачів освіти до застосування креативних та інноваційних рішень;
- наставництво для підтримки самостійної та колективної діяльності.

Впровадження проєктного навчання дозволяє одночасно розвивати предметні знання та педагогічні компетентності, що підтверджує необхідність його системного використання в освітньому процесі педагогічних коледжів.

Проєктне навчання в педагогічному коледжі ефективно поєднує предметні та педагогічні компетентності здобувачів освіти, сприяючи розвитку пізнавальної активності, креативності, самостійності, комунікативних та лідерських навичок. Подальші дослідження можуть

зосередитися на розробці міждисциплінарних проєктів, аналізі різних видів проєктної діяльності, удосконаленні системи оцінювання та наставництва.

Список використаних джерел

1. Близнюк Т., Качак Т., Близнюк О. Проєктне навчання для розвитку пізнавальної активності студентів. *Освітні обрії*. 2024. №2(59). С. 44-49. URL:<https://surl.lt/olldws>.
2. Волик О. Ю. Організаційно-педагогічні умови формування проєктної компетентності у студентів педагогічних коледжів. *Вісник післядипломної освіти*. 2022. №21(50). С. 10-23. URL: <https://surl.li/dtxjml>.
3. Педагогічна освіта в Україні: теорія і практика: словник / М.П. Вовк та ін. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2021. 312 с. URL: <https://surl.li/tmzlmw>.

Анна Куліш
викладач фізичного
виховання,
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

«STEM TA SPORT» – ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОГІЙ У СИСТЕМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У сучасному освітньому просторі зростає роль інноваційних підходів до підготовки педагогічних кадрів. Серед пріоритетних напрямів модернізації особливе місце посідає впровадження STEM-підходу, що ґрунтується на інтеграції науки, технології, інженерії, мистецтва та математики у єдину методологічну систему. У галузі фізичної культури цей підхід набуває нової функціональності, оскільки поєднує фізіологічні, біомеханічні та цифрові

аспекти діяльності людини та створює основу для підготовки компетентного, технологічно грамотного та креативного вчителя.

Як зазначає Ростока М. Л., Кравченко Ю. А., саме STEM-освіта є «ключовим чинником формування інноваційного мислення та цифрової компетентності педагогів та сприяє розвитку міждисциплінарної взаємодії у професійній діяльності» [3, с. 17].

Такий підхід формує здатність до критичної оцінки інформації, моделювання навчальних процесів, використання інноваційних технологій для покращення результативності навчання.

Зауважимо, фізична культура традиційно розглядається як галузь, що орієнтується на формування здоров'я, витривалості та соціальної активності. В умовах цифрової трансформації галузь дедалі більше потребує науково-технічного підґрунтя. Концепція «STEM та Sport» передбачає впровадження у спортивно-педагогічну підготовку інноваційних цифрових технологій від використання фітнес-трекерів і датчиків руху до аналітичних платформ, що дозволяє візуалізувати фізичні параметри студентів.

За спостереженнями А. Дрокіної, впровадження цифрових технологій у професійній освіті сприяє формуванню інтерактивного навчального середовища та стимулює пізнавальну активність, співпрацю та аналітичне мислення майбутніх педагогів [2, с. 4-5].

По суті, у галузі фізичного виховання це можливість переходу від традиційної демонстраційної моделі навчання до системи активної взаємодії *«студент – цифровий симулятор – викладач»*.

Слід звернути увагу, STEM в освітньому середовищі передбачає поєднання науково-дослідного підходу з практичною діяльністю. Майбутній учитель фізичної культури має вміти моделювати спортивні процеси, аналізувати біомеханічні дані, використовувати VR-тренажери для розвитку рухових навичок, створюючи інтегровані навчальні ситуації, які поєднують знання з фізіології, інформатики, анатомії та психології спорту.

У спортивно-педагогічній освіті цифрові технології реалізуються через VR/AR-симуляції, що дозволяє відтворювати умови тренувань у безпечному середовищі, сенсорні технології та трекери руху *Polar, Garmin, Xiaomi Mi Band* для моніторингу навантаження, аналітичні системи типу *Google Fit, MyFitnessPal, Strava* для збору даних і побудови персональних планів, а також мобільні додатки для зворотного зв'язку між студентом і викладачем [2, с. 4].

Упровадження цих технологій підвищує ефективність засвоєння навчального матеріалу, а також сприяє розвитку цифрової культури майбутнього педагога. Як підкреслює М. Ростока, саме поєднання STEM-компонентів із цифровими інструментами формує основу освіти нового покоління – «Освіти 4.0» і «Освіти 5.0», що орієнтується на трансдисциплінарність і компетентнісний підхід [3, с. 18].

Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури має будуватися на принципах:

- 1) *інтегрованості*, що передбачає об'єднання природничо-наукових, технічних і гуманітарних дисциплін через спільні навчальні проєкти;
- 2) *дослідницької діяльності*, що має за мету виконання STEM-проєктів (наприклад, аналіз біомеханіки руху у VR-середовищі);
- 3) *практико-орієнтованості* – створення ситуаційного навчання, що імітує роботу вчителя під час уроку фізичної культури із застосуванням цифрових технологій;
- 4) *рефлексивності* – самооцінювання результатів діяльності за допомогою аналітичних інструментів [3, с. 18].

Застосування зазначених принципів забезпечує формування цілісного професійного мислення майбутніх учителів фізичної культури, поєднання теоретичних знань із практичними навичками роботи з цифровими технологіями [1, с. 6]. Описаний підхід активізує розвиток творчого потенціалу здобувачів освіти, навчає виокремлювати взаємозв'язок між педагогічними, науковими й технічними аспектами діяльності, а також

дозволяє формувати компетентності, що необхідні для роботи в інноваційному освітньому середовищі.

Основною умовою результативного упровадження моделі «STEM та Sport» виступає педагогічне проєктування освітнього процесу на основі інтерактивних методів моделювання, навчальних експериментів та кейс-технологій. Застосування цифрових лабораторій, VR-тренажерів та мобільних застосунків створює умови для наближення навчання до реальних професійних ситуацій, та сприяє розвитку відповідальності, аналітичного мислення, вмінню самостійно приймати педагогічні рішення у процесі навчання і тренувальної діяльності.

Дослідження Антоненко І. В. підтверджує, що «застосування STEM-технологій потребує створення лабораторій, оснащених 3D-принтерами, сенсорними наборами, голографічними екранами та програмним забезпеченням для проєктування рухів» [1, с. 6]. Для навчальних програм із фізичної культури це передбачає перехід від теоретичного вивчення анатомії до її візуалізації через цифрові моделі.

У межах реалізації Національної стратегії розвитку STEM-освіти до 2027 року особлива увага приділяється формуванню інноваційного освітнього середовища, саме фізична культура є основним простором інтеграції технологій, що сприяє формуванню здоров'язбережувального та науково-експериментального простору. Впровадження STEM-підходу у підготовку вчителів фізичної культури сприятиме розвитку цифрової, комунікативної та дослідницької компетентностей, підвищенню якості педагогічної освіти, формуванню навичок критичного мислення та аналітичної оцінки даних та підготовці фахівців, що здатні до адаптації у високотехнологічному освітньому середовищі.

Отже, інтеграція STEM-технологій у підготовку майбутніх учителів фізичної культури є важливим чинником модернізації освітнього простору. Поєднання наукового підходу, споривної діяльності, а також цифрових інструментів формує нову генерацію педагогів, що орієнтуються на інновації,

міждисциплінарніс і розвиок творчого потенціалу здобувачів освіти. Модель «STEM та Sport» уверджується як ефективна модель професійної підготовки педагога нового часу.

Список використаних джерел

1. Антоненко І. В. STEAM-освіта – перспективи розвитку. *STEM та STEAM: науково-практичні тенденції розвитку цифровізації в умовах євроінтеграції*, Львів–Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 5-8. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/523/406>
2. Дрокіна А. С. Використання цифрових технологій для реалізації STEM-освіти в професійній діяльності майбутнього учителя початкової школи. *Теорія і методика професійної освіти*, 2024. 17 с.
3. Ростока М. Л., Кравченко Ю. А. STEM-акценти цифрової трансформації освіти (аналітичний огляд). *Аналітичний вісник у сфері освіти й науки*, Вип. 20, 2024. С. 17-56.

Ольга Леонова

викладач української мови та літератури
КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ЦИФРОВІ РІШЕННЯ ДЛЯ ТВОРЧОГО НАВЧАННЯ

На сучасному етапі школа перебуває у стані постійного оновлення. Це зумовлюється активним упровадженням цифрових технологій у всі сфери життя. У цих умовах змінюється роль учителя як фасилітатора освітнього процесу. Педагог має не лише передавати знання, а й уміло організовувати

освітній простір, у якому здобувач освіти стає суб'єктом пізнання, творчості та комунікації. Особливої актуальності набуває питання використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на уроках української мови – предмета, який відкриває нові можливості для розвитку мовленнєвої компетентності молодших школярів, сприяє підвищенню мотивації до навчання та формуванню цифрової грамотності з раннього віку.

Інформаційно-комунікаційні технології у початковій освіті розглядаються як система засобів, методів і форм навчання, що ґрунтуються на використанні комп'ютерів, мультимедіа, мережевих сервісів і програмних продуктів для розвитку освітньої діяльності здобувачів освіти. Це дає можливість підвищити якість засвоєного навчального матеріалу, формувати у дітей уміння працювати з інформацією, розвивати комунікативну культуру та готувати їх до життя в умовах інформаційного суспільства.

Застосування ІКТ на уроках української мови сприяє реалізації компетентнісного підходу, що визначено Державним стандартом початкової освіти. У процесі мовної освіти вони виконують як пізнавальну, так і розвивальну функцію: формують навички мовного аналізу, розширюють лексичний запас, стимулюють творчу уяву учнів.

Важливо підкреслити, що ІКТ не є самоціллю, а лише педагогічним інструментом, ефективність якого залежить від методичної грамотності вчителя. Оптимальне поєднання традиційних і цифрових засобів створює умови для розвитку мовлення, мислення та емоційного інтелекту молодших школярів.

У практиці сучасного вчителя ефективно зарекомендували себе кілька напрямів.

Інтерактивне навчання.

Особливої популярності набули онлайн-платформи LearningApps, Wordwall, Quizizz, ClassDojo, Google Classroom, які дають змогу реалізувати інтерактивний підхід до навчання. Урок стає динамічним, спонукає учнів до змагань та активної участі. Такі ресурси дозволяють у формі гри повторювати

орфографічні правила, будову слова чи лексичне значення, при цьому формуються навички колективної роботи. Так, при вивченні частин мови можна використовувати вправи типу «з'єднай слова», «знайди зайве», «склади речення» у *LearningApps*, що допомагають закріпити граматичний матеріал у формі гри. Використання *Wordwall* для створення мовних вікторин чи пазлів розвиває логічне мислення та креативність.

Мультимедійна підтримка.

Застосування коротких відеофрагментів, інтерактивних схем і презентацій допомагає створити наочне поле сприйняття, яке особливо важливе для дітей молодшого віку. Так, під час вивчення теми «Речення і текст» учитель може використати анімаційний ролик, де учні разом із героями складають зв'язну розповідь.

Також на уроках розвитку зв'язного мовлення ефективними є мультимедійні презентації та інтерактивні дошки, які дають змогу візуалізувати мовні явища, стимулювати дискусію, спільне створення текстів, а також використовувати фото- й відеоматеріали для формування контекстного розуміння.

Творчі цифрові завдання.

Значний потенціал мають завдання, що передбачають створення власного цифрового продукту — короткої казки, вірша, коміксу або мультимедійної листівки. Такі види діяльності не лише розвивають мовлення, а й формують елементи емоційного інтелекту, самовираження й естетичного смаку.

Цифрове оцінювання.

Онлайн-опитування, інтерактивні вікторини та тестування дозволяють здійснювати формувальне оцінювання в реальному часі. Учитель одразу бачить результати, а учні — свій прогрес, що підвищує мотивацію до навчання.

Креативні завдання з використанням ІКТ сприяють формуванню комунікативної компетентності. Наприклад, створення коротких відеороликів,

аудіозаписів власного читання або мініпрезентацій українських казок активізує мовленнєву діяльність, стимулює емоційно-ціннісне ставлення до рідного слова.

Педагогічні спостереження показують, що систематичне використання цифрових засобів на уроках української мови підвищує рівень мотивації учнів, поліпшує засвоєння орфографічних правил, збагачує словниковий запас. Учні стають активнішими, охочіше беруть участь у колективних формах роботи, демонструють упевненість у висловленні власних думок. Застосування ІКТ сприяє переходу від пасивного сприймання навчального матеріалу до його активного осмислення, формує навички самостійної діяльності, пошуку інформації, а також розвиває інформаційну культуру школярів.

З іншого боку, виникає потреба у постійному підвищенні цифрової компетентності вчителів. Сучасний педагог має не лише володіти технічними навичками роботи з цифровими ресурсами, а й уміти обирати ті інструменти, що відповідають віковим особливостям учнів і цілям уроку.

Важливо також дотримуватися принципів безпеки та цифрової етики, пояснюючи дітям правила роботи в інтернеті, культуру цитування, толерантне спілкування у віртуальному середовищі. Таким чином, ІКТ у початковій школі стають не тільки засобом навчання, а й основою формування культури відповідального користувача цифрового простору.

Впровадження ІКТ у навчання української мови в початковій школі демонструє значні позитивні результати, а саме: зростає пізнавальна активність здобувачів освіти – діти виявляють більший інтерес до мови, із великим задоволенням виконують завдання, що містять елементи гри чи мультимедіа; зростає рівень мовленнєвої самостійності: учні частіше створюють власні тексти, використовують нові слова, експериментують зі стилем, а також формується цифрова компетентність – уміння користуватися цифровими ресурсами відповідально, творчо та безпечно.

Отже, використання ІКТ на уроках української мови в початковій школі є одним із ключових чинників підвищення ефективності освітнього процесу, що дає змогу поєднати пізнавальний та емоційно-творчий аспекти навчання, створюючи атмосферу співтворчості між учителем та учнем.

Список використаних джерел

1. Крохмальна В., Захожа О. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб розвитку мовленнєвої компетентності молодших школярів. *Початкова школа*. 2020. №7. С. 12–17.
2. Богданець-Білоskalенко. Цифрова освіта в умовах нової української школи: виклики і перспективи. *Педагогічна думка*. 2024. №3. С. 45–52.
3. Жорова І. Використання мультимедійних технологій у навчанні української мови молодших школярів. *Освітній простір України*. 2022. №28. С. 66–74.

Ольга Литвин,
методист навчально-
методичного кабінету
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА КОЛЕДЖУ

Заклади фахової передвищої освіти України все активніше працюють над створенням сучасного освітнього середовища для підготовки конкурентоспроможних фахівців, й КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж» не є винятком. У цьому процесі особливе місце

займає цифровізація освітнього середовища, основні вектори якої пов'язані з розвитком ресурсів і матеріально-технічної бази закладу освіти, формуванням кадрового забезпечення, підготовкою програмних і навчально-методичних матеріалів [2]. «Цифровізація» у розумінні інформаційної спільноти – це цифровий спосіб зв'язку, запису, передачі даних з допомогою цифрових пристроїв. Але науковці Е. Вартанова, М. Максєнко, С. Смірнов уточнюють зміст цього поняття – це не тільки переклад інформації в цифрову форму, а комплексне вирішення інфраструктурного, управлінського, поведінкового, культурного характеру [1]. Отже, розвиток Інтернету і мобільних комунікацій є базовими технологіями цифровізації – своєрідної зміни парадигми того, як ми думаємо, як ми діємо, як ми спілкуємося із зовнішнім середовищем і один із одним, а технологія тут – скоріше інструмент, аніж мета [3].

У сучасних умовах цифрової трансформації освіти коледж виступає не лише освітнім, а й інноваційно-методичним центром розвитку. Науково-методична діяльність у коледжі спрямована на створення відкритого освітнього середовища, здатного забезпечити формування цифрової, професійної та дослідницької компетентностей викладачів і здобувачів освіти, і здійснюється за такими напрямками: аналітико-прогностичний, організаційно-методичний, інноваційно-цифровий, комунікаційно-професійний

моніторинг освітньої діяльності та освітніх потреб, цифрової грамотності учасників освітнього процесу, виявлення напрямів удосконалення науково-методичної роботи;

— планування роботи навчально-методичного кабінету та науково-методичної ради, планування й координація діяльності циклових комісій, кафедри педагогіки і психології, творчих груп, професійних спільнот;

— використання електронних платформ навчання, цифрових ресурсів, технологій штучного інтелекту, змішаного та дистанційного навчання;

— створення умов для обміну педагогічним досвідом через вебінари, онлайн-конференції, віртуальний навчально-методичний кабінет.

Як бачимо, використання сучасного освітнього цифрового середовища вносить зміни й у науково-методичну діяльність коледжу:

- цифрові інструменти дозволяють автоматизувати виконання завдань працівниками навчально-методичного кабінету, таких, як: збір даних, статистичний аналіз, форматування текстів, анкетування і опитування, рейтингове оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників, що підвищує ефективність науково-методичної роботи;

- цифрові платформи допомагають педагогічним і науково-педагогічним працівникам легко спілкуватися один з одним, ділитися своїми досягненнями, брати онлайн-участь у науково-практичних конференціях, вебінарах, семінарах, круглих столах, публікувати статті та інші науково-методичні матеріали, що сприяє активізації науково- методичної діяльності викладачів циклових комісій і кафедри педагогіки і психології – полегшується співпраця та обмін досвідом;

- цифрові бібліотеки, онлайн-курси та інші ресурси, що забезпечують для викладачів та здобувачів освіти найсучасніші наукові досягнення, сприяють підвищенню якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі – стають доступними науково-методичні ресурси.

У науково-методичній роботі коледжу ефективними у використанні є такі цифрові інструменти:

- Google Classroom – забезпечує організацію дистанційного та змішаного навчання викладачів, спілкування учасників освітнього процесу та обмін ресурсами;

- Zoom, Google Meet – використовується для проведення відеоконференцій та інших онлайн-заходів;

- електронні бібліотеки, що надають доступ до підручників, навчальних посібників, наукових статей, книг, журналів та інших наукових матеріалів;

- онлайн-курси дають можливість викладачам і здобувачам освіти пройти навчання з різних освітніх галузей;

- інструменти для спільного редагування документів допомагають викладачам і здобувачам освіти спільно працювати над науковими текстами, статтями, проєктами та іншими матеріалами;
- онлайн-сервіси для перевірки робіт на плагіат;
- цифрові платформи для публікацій дозволяють публікувати наукові статті, тези доповідей та інші наукові матеріали в Інтернеті;
- соціальні мережі використовуються викладачами для спілкуватися один з одним, з колегами із інших регіонів, надають можливість ділитися своїми дослідженнями, обговорювати наукові досягнення та інші науково-методичні матеріали.

Особливе місце займає віртуальний навчально-методичний кабінет, який інформує викладачів про нові нормативно-правові акти, перспективу атестації, віртуальні методичні та інші заходи, інтернет-конференції, семінари, вебінари; надає можливість представити власний досвід роботи, мати доступ до необхідної інформації в будь-який час доби; містить матеріали для тих, хто атестується, рубрику «Новини», яка відображає освітню, наукову та інноваційну діяльність викладачів та здобувачів освіти, висвітлює науково-видавничу, науково-методичну та проєктну діяльність педагогів;

Щоб використання цифрового середовища в науково-методичній діяльності було успішним, необхідно планувати впровадження цифрових технологій в науково-методичну роботу коледжу; надавати викладачам доступ до необхідного апаратного і програмного забезпечення та постійного з'єднання з мережею Інтернет; навчати педагогів користуватися цифровими інструментами для науково-методичної роботи; використовувати інструменти штучного інтелекту та досліджувати принципи їх відповідального впровадження; заохочувати та стимулювати викладачів, які активно використовують цифрові технології в науково-методичній діяльності.

Отже, в сучасному освітньому середовищі коледжу науково-методична діяльність в умовах цифрової трансформації стає стратегічним інструментом забезпечення якості освіти. Її ефективність визначається здатністю

педагогічного колективу до аналітики та інновацій, використання цифрових ресурсів у роботі та професійному розвитку, що забезпечує конкурентоспроможність випускника та коледжу, успішну адаптацію їх до вимог сучасного суспільства.

Список інформаційних джерел

1. . Гаврілова Л. Г., Топольник Я. В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени // Інформаційні технології і засоби навчання, №5, Том 61, 2017.– С. 1-14.
2. Гуревич Р., Гордійчук Г., Кобися В., Коношевський Л. Цифрове освітнє середовище в закладах освіти. Scientific Issues of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University. Section: Pedagogics and Psychology. 2023. № 73. С. 7-12. DOI: <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-73-7-12>.
3. Карплюк, С. О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. *Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку*: матеріали методологічного семінару НАПН України. 2019. С. 188–197.

Юлія Літвін

викладач психолого-педагогічних дисциплін,
викладач-методист
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕТНОСТІ ТА МЕДІАГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Сучасний освітній простір переживає активну цифрову трансформацію, яка змінює підходи до навчання, викладання й організації педагогічної діяльності [1, с.3]. Цифрова компетентність і медіаграмотність сьогодні є невід'ємними складовими професійної підготовки майбутнього педагога. Вони забезпечують здатність ефективно використовувати інформаційно-

комунікаційні технології (ІКТ) у професійній діяльності, критично оцінювати інформацію та створювати якісний цифровий контент [3].

Згідно з Концепцією розвитку цифрових компетентностей громадян України [4], цифрова грамотність охоплює не лише технічні навички, але й уміння безпечно, етично та ефективно взаємодіяти в цифровому середовищі. Педагогічна освіта має стати ключовим осередком формування цих умінь, адже саме викладачі готують нове покоління педагогів, здатних навчати дітей у цифровому суспільстві [2, с.45]

У Білоцерківському гуманітарно-педагогічному фаховому коледжі питання формування цифрової компетентності та медіаграмотності здобувачів освіти є одним із пріоритетних напрямів роботи. Цей процес відбувається майже на кожному етапі навчання, адже сучасний педагогічний фаховий коледж орієнтується на підготовку конкурентоспроможного фахівця, здатного творчо та впевнено використовувати цифрові інструменти у своїй професійній діяльності.

Цифрові технології інтегровані в освітній процес як на теоретичних, так і на практичних заняттях. Викладачі активно використовують мультимедійні платформи, електронні навчальні курси, віртуальні кабінети, освітні сервіси Google Workspace for Education, Canva, LearningApps, Padlet тощо. Значна увага приділяється формуванню у здобувачів освіти уміння критично аналізувати інформацію з мережі, працювати з відкритими джерелами, верифікувати дані та створювати власні медіапродукти.

Особливе місце у процесі формування цифрової компетентності займає дисципліна «Педагогіка з основами психолого-педагогічних досліджень». Під час її вивчення здобувачі освіти вчаться використовувати різноманітні інтернет-ресурси та інструменти штучного інтелекту (зокрема, ChatGPT, Canva, Wordwall та інші) для створення навчальних матеріалів, дидактичних ігор, тестів і презентацій для учнів початкової школи.

Такі технології допомагають студентам розробляти інтерактивні, змістовні та сучасні уроки, що сприяють підвищенню мотивації учнів і

формуванню в них навичок самостійного навчання. Крім того, у межах курсу викладачі заохочують студентів до розробки власних педагогічних досліджень, у яких використовуються онлайн-опитування, аналітичні інструменти Google Forms, Google Sheets, Mentimeter, що розвиває навички збору та аналізу даних у цифровому середовищі.

Окремим важливим компонентом курсу є тема «Організація медіаосвіти в початковій школі», яка має на меті сформуванню у здобувачів освіти знання та практичні навички з розвитку медіаграмотності молодших школярів.

В межах цієї теми майбутні педагоги знайомляться з принципами критичного мислення та аналізу медіаконтенту, вчать створювати безпечне інформаційне середовище у класі, опановують основи фактчекінгу, розпізнавання фейкової інформації, набувають умінь використовувати навчальні відео, подкасти, інтерактивні ресурси для розвитку медіаосвіти дітей.

Здобувачі освіти розробляють власні мініпроекти медіаосвітнього спрямування, створюють короткі навчальні відео, добірки мультимедійних матеріалів, які потім використовують у навчальній практиці.

Під час вивчення дисципліни особливе місце посідає робота з інтерактивною дошкою Miro - онлайн-платформою для спільної взаємодії, планування уроків і творчої роботи в групах.

Miro дозволяє створювати візуальні схеми, ментальні карти, діаграми, організовувати спільне обговорення ідей у режимі реального часу, поєднувати традиційне навчання з елементами дистанційного формату, урізноманітнювати уроки завдяки інтерактивним інструментам (стікери, таймер, шаблони) та що дуже важливо, вона дає можливість одночасно працювати на дошці всім учням класу, створюючи власний освітній простір.

Таким чином, здобувачі освіти отримують практичні навички роботи з цифровими сервісами, які вони зможуть ефективно застосовувати як у онлайн-, так і в офлайн-навчанні.

Отже, формування цифрової компетентності та медіаграмотності у Білоцерківському гуманітарно-педагогічному фаховому коледжі здійснюється системно й послідовно, інтегровано в освітній процес. Викладачі створюють умови для розвитку у студентів умінь використовувати цифрові ресурси, критично мислити, творчо підходити до створення навчальних матеріалів та ефективно комунікувати в цифровому середовищі.

Використання сучасних технологій таких як Miro, інструменти штучного інтелекту, онлайн-платформи для медіаосвіти - дозволяє здобувачам освіти не лише підвищити власний рівень цифрової грамотності, а й бути готовими впроваджувати ці технології в майбутній професійній діяльності, що є запорукою успішної цифрової трансформації освіти.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Цифрова трансформація освіти і науки України: виклики, стратегії, завдання. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. №80(6). С. 1–15.
2. Морзе Н. В., Барна О. В. Формування цифрової компетентності педагогів у контексті розвитку освіти України. *Освітологічний дискурс*. 2021. №3. С. 45–58.
3. European Commission. European Framework for the Digital Competence of Educators (DigCompEdu). Luxembourg: Publications Office of the EU, 2017.
4. Концепція розвитку цифрових компетентностей громадян України. – Затверджено розпорядженням КМУ від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>

Таїсія Лобко

викладач методики навчання
української мови з
каліграфією,
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ЦИФРОВА ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ТВОРІВ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЧИТАННЯ

В умовах цифровізації освіти спостерігається тенденція зниження читацької активності дітей молодшого та середнього шкільного віку. Традиційні форми подання художніх текстів дедалі частіше поступаються місцем інтерактивним форматам. У зв'язку з цим виникає потреба пошуку сучасних інструментів, здатних підвищити інтерес дітей до читання. Одним із дієвих засобів є цифрова візуалізація творів дитячої літератури.

Цифрова візуалізація – це процес подання текстового матеріалу у формі цифрових образів, анімацій, інтерактивних ілюстрацій чи відеофрагментів із використанням мультимедійних технологій [1, с. 54].

Основна мета такого підходу – перетворити читання на емоційно насичену, наочну й інтерактивну діяльність.

Теоретичні основи візуалізації в педагогіці досліджували такі науковці, як: Л. Виготський, який підкреслював важливість наочності у розвитку мислення; Д. Ельконін та О. Леонтьєв, які визначали роль діяльнісного підходу у формуванні читацьких навичок; Г. Костюк і В. Сухомлинський, що наголошували на емоційно-естетичному сприйманні художнього тексту [1, с. 55].

Сучасні дослідники – О. Савченко, Н. Гавриш, О. Пашина – аналізують вплив цифрових технологій на мотивацію навчання. У контексті цифрової освіти проблему інтеграції мультимедіа у процес читання розглядають І. Іванюк, Н. Морзе, Т. Тихонова, О. Спрін [1, с. 56].

Використання цифрової візуалізації в освітньому процесі базується на поєднанні літературознавчого аналізу з мультимедійною підтримкою. Така інтеграція активізує різні канали сприймання – зоровий, слуховий, емоційний – і сприяє формуванню стійкого інтересу до книги.

Основні педагогічні можливості цифрової візуалізації:

- підвищення мотивації через емоційне залучення;
- розвиток візуального мислення;
- підтримка учнів з різним рівнем читацької підготовки; - стимулювання дискусій і рефлексії [1, с. 57].

Наприклад: у процесі роботи з казкою Г. Х. Андерсена «Снігова королева» учитель може запропонувати мультимедійну презентацію з ілюстрованими сценами, звуковими ефектами, короткими анімаціями, які супроводжують текст. Це допомагає учням глибше зрозуміти образи та сюжет [1, с. 58].

Використання цифрової візуалізації в освітньому процесі базується на поєднанні літературознавчого аналізу з мультимедійною підтримкою. Така інтеграція дозволяє активізувати різні канали сприймання – зоровий, слуховий, емоційний – і сприяє формуванню стійкого інтересу до книги [2, с. 24].

Під час вивчення твору Всеволода Нестайка «Тореадори з Васюківки» учитель може використати інтерактивну карту пригод героїв, яку учні переглядають на екрані. Кожна локація відкриває короткий фрагмент тексту з аудіосупроводом, що заохочує до подальшого самостійного читання.

Форми цифрової візуалізації у дитячій літературі:

- ілюстровані електронні книги (e-book) – тексти, що містять інтерактивні малюнки;
- буктрейлери – короткі відеоролики за мотивами літературного твору; віртуальні виставки та 3D-ілюстрації – дають змогу розглянути літературний світ у просторовому форматі;

- аудіовізуальні подкасти – поєднують читання уривків із візуальним рядом [2, с. 32].

Розглянемо приклади використання цифрової візуалізації під час роботи з дитячими літературними творами:

Ілюстровані електронні книги (e-book): під час читання казки «Котигорошко» учні працюють з електронною версією книги у BookCreator або StoryJumper. Вони натискають на інтерактивні малюнки, щоб «оживити» героїв, послухати звуки битви чи пісню братів. Після читання – обговорюють, як мультимедійні ефекти допомагають краще зрозуміти характер персонажів. Електронні книги збагачують інтерес до читання, допомагають зрозуміти глибше сюжет твору [2, с. 33].

Буктрейлери: після прочитання казки «Лис Микита» І. Франка учні створюють або переглядають буктрейлер – короткий відеоролик із зображеннями героїв, уривками тексту й музичним супроводом. Учитель обговорює з дітьми, які кадри найкраще передають головну ідею твору. Буктрейлери формують навички критичного мислення, уяву, формують уміння стисло передавати зміст твору [2, с. 35].

Віртуальні виставки та 3D-ілюстрації: на уроці за твором «Аліса в Країні Див» учні відвідують віртуальну виставку ілюстрацій, створену в Genially або ThingLink, де можна роздивитися кімнату Аліси, Чеширського кота у 3D чи інтерактивну карту пригод. Після цього діти створюють власну віртуальну «галерею героїв» казки. Віртуальні виставки та 3D-ілюстрації розширюють просторове мислення, креативність [2, с. 36].

Аудіовізуальні подкасти: під час знайомства з віршем Лесі Українки «На зеленому горбочку» учні слухають аудіоподкаст із записом читання вірша у супроводі ілюстрацій та музики. Далі – малюють власну картинку за прослуханим або створюють короткий подкаст із власним читанням. Аудіовізуальні подкасти покращують виразність мови, уміння поєднувати слово, звук і образ [3, с. 78].

Інтерактивні інструменти цифрової візуалізації: Canva, Genially, BookCreator, StoryJumper, Powtoon, Animaker, ThingLink. Дослідники О. Іванюк, О. Спірін, Т. Тихонова доводять, що інтерактивні онлайн-інструменти розвивають медіаграмотність і творче мислення учнів, а також дають змогу створювати цифрові книги, комікси, буктрейлери та інтерактивні сторінки [3, с. 133].

Отже, систематичне використання цифрової візуалізації збільшує обсяг добровільного читання у дітей, підвищує рівень розуміння змісту та сприяє розвитку медіаграмотності. Цифрова візуалізація є сучасним ефективним інструментом формування читацької мотивації. Поєднання тексту, зображення, звуку та інтерактивності дозволяє адаптувати літературу до потреб нового покоління. Вона повинна виступати мотиваційним мостом до читання, а не заміником книги.

Список використаних джерел

1. Гресько М. І. Стратегії популяризації дитячої літератури: вплив цифрових трансформацій на читацький досвід. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 3. С. 54 – 61. URL : https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5287/BDI_2023_4-118_123.pdf?isAllowed=y&sequence=1.
2. Морзе О. В. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника : методичний. Київ : КУБГ, 2021. 48 с. URL : <https://elibrary.kubg.edu.ua/27905/1/digital%20comp%20teacher%20Morze.pdf>.
3. Пашина О. Принципи візуалізації та інтерактивності на уроках української мови. Особистісно-професійна компетентність педагога : теорія і практика: збірник наукових статей. Суми, 2023. 207 с.

Valentina Lukyanenko,
the head of the cycle committee
of
teachers of foreign languages,
English and French teacher,
teacher-methodologist,
Kyiv Regional Council
communal institution
«Bila Tserkva applied
humanitarian
Pedagogical professional
college»
(Bila Tserkva, Ukraine)

THE USE OF A DIGITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES IN INSTITUTIONS OF PROFESSIONAL PRE-HIGHER EDUCATION

Digital technologies in the modern world are not only a technical means of learning but also a living environment. Taking into account all the events that have taken place and continue to take place in our country and around the world, the use of digital technologies is becoming an increasingly common phenomenon in the educational space, a phenomenon that opens new opportunities for students to study at any convenient time, in any place, the possibility of designing individual educational trajectories, the possibility of transition from simple consumption of electronic resources to their creation. The reason for significant changes in daily life and in the learning process is the relentless development of digital technologies. It should be noted that the digital environment requires completely different approaches and forms of work with students from pedagogical workers. A pedagogical worker becomes not only a carrier of knowledge that he shares with students, but also a guide in the digital world, which is why it is important for him to have a sufficiently high level of digital competence.

It is common knowledge that a foreign language is a means of intercultural communication, and for its perfect study, teachers need to use various technologies and adhere to didactic principles in foreign language learning. The use of various

learning technologies, including digital ones, by students of various specialties for perfect mastery of a foreign language and professional communication is especially relevant. Nowadays, the importance of using digital technologies in the formation of foreign language competence is recognized by the majority of leading Ukrainian and foreign scientists and methodologists.

In the field of digitalization of education, constant scientific research is conducted. The works of V. Bykov, R. Gurevich, O. Lyashenko, etc. are devoted to the specified problem; the information principles of training future teachers to work with the "network generation" in the context of the transformation processes of the analysis of the information and digital educational space of Ukraine are substantiated; the problem of the use of digital technologies in the educational environment of higher education institutions (I. Potyuk) [4], as well as the issue of determining the readiness of a higher education institution for digital transformation (O. Barna, O. Kuzminska) [1] were investigated.

Researchers claim that the introduction of digital technologies into the practice of learning foreign languages can solve a number of important problems of the educational process, in particular, shorten the time gap between familiarization with new phenomena and control of results, overcome the problem of insufficient differentiation of learning, taking into account the individual characteristics of students, establish the process of purposeful learning and methods of independent work.

In general, digital technologies, like the Internet, open up new opportunities for communication and effective interaction in the educational environment, and as the practice of working in the college shows, it is an inexhaustible source of information and comes in handy in times when traditional classroom learning is not possible. The use of digital technologies in English and French classes at college helps to create and maintain conditions that are the closest to authentic environments. It also allows the teacher to take into account the individual characteristics of students, increase their motivation to learn foreign languages and intensify listening, speaking, reading and writing skills in foreign languages. The

use of all possible digital technologies by the teachers of the cyclic foreign language commission in their work helps to strengthen their work and the process of learning English and French in particular. Teachers constantly monitor the latest innovations that can be used to attract students and motivate them to learn foreign languages; engage in professional self-development, constantly improve their knowledge, skills and competencies to achieve better learning results, attend various seminars, webinars and workshops focused on the use of digital learning technologies. This helps them to become professionals in the use of digital resources and to be in trend of all changes.

Having analyzed the modern challenges, risks and experience of the implementation of digitization of education and science in institutions of higher education, the teachers of the cyclic commission of foreign languages from the moment of acquiring knowledge and skills of using digital resources began to introduce it into their work: first the simplest digital elements, and then elements of more complex resources; gradually added new, more complex resources and platforms for learning a foreign language; used digital tools - online platforms, sites with games, workshops, video and audio materials, created personalized educational material for students learning a foreign language. Digital platforms contributed to the use of various materials that were adapted according to the requirements of teachers and students. During the learning process, teachers received feedback from students, because their opinions about the use of digital resources used in classes helped to understand what suits students best, what difficulties they have in their work, and what changes can be made to improve their digital education and teacher education.

However, it is important to keep a balance between digital and traditional forms of work. While digital technologies significantly improve the process of learning foreign language, it should not be forgotten that not all classes should be digital. Therefore, teachers of the cycle commission continue to use traditional forms of work in groups for learning foreign languages as well.

From the work experience, teachers of the cycle committee are deeply convinced that the flexibility of the teacher will always be one of those qualities that will contribute learning foreign languages, because language, like the world, does not stand still and is constantly changing. And teachers of foreign languages, as indispensable assistants in the process of learning them, should always be aware of all changes.

Список використаних джерел

1. Барна О. В., Кузьмінська О. Г. Визначення готовності закладу вищої освіти до цифрової трансформації. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи : матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 30 квітня, 2020). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 92–94.
2. Дубасенюк О. А. Цифровізація вищої освіти: сучасні виклики, ризики, досвід // Цифрова трансформація та диджитал технології для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики [Електронний ресурс]: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 26 січня 2023 р. / За заг. ред. І. Жуховського, З. Шарлович, О. Мандич / Міжнародна Академія Прикладних Наук (Республіка Польща) Державний біотехнологічний університет (Україна). Ломжа, Польща, 2023. Ч. 1. 362 с. С. 307-311.
3. Загребнюк Ю. В. Використання сучасних цифрових технологій під час вивчення іноземної мови (англійської) у вищих навчальних закладах // тези доповідей IV міжнар. наук. онлайн-конф. «Імплементація європейських стандартів в українські освітні дослідження» (26 червня 2020 р.).
4. Потюк І. Є. Використання цифрових технологій в навчальному середовищі закладів вищої освіти: офлайн та онлайн формати. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2021. Вип. 11(79). С. 219–221.

Лариса Медвідь
викладач психолого-
педагогічних дисциплін,
викладач-методист
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ІНТЕГРАЦІЯ SOFT SKILLS У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

У професійній підготовці педагогів м'які навички (soft skills) розуміються як комунікація, емоційний інтелект, здатність співпрацювати, критичне мислення, самоорганізація є невід'ємною складовою компетентнісного підходу. Без усвідомлення цього переходу існує ризик, що випускники, навіть з ґрунтовними теоретичними знаннями, не будуть готові до реальних викликів освітньої діяльності [2, с.12]. Саме тому інтеграція soft skills в освітній процес при вивченні дисциплін психолого-педагогічного циклу є стратегічним завданням.

На заняттях психології, різноманітних методик майбутні педагоги постійно залучаються до мініпроектів, тренінгів, рольових ігор, кейс-ситуацій, що не являються окремими «ігровими вправами», а є складовою частиною навчальної дисципліни.

Дослідження показують, що успіх інтеграції soft skills значною мірою залежить від компетентності викладача як фасилітатора змін [5, с.8], а тому важливо пам'ятати і про те, що впроваджуючи таку діяльність викладачі потребують підтримки, особливо методичної. Для них варто проводити спеціальні тренінги з фасилітації груп, рефлексій, технік коучингу, обмін практиками між викладачами дисциплін психолого-педагогічного циклу [1, с.34].

У міжнародній педагогічній літературі широко обговорюється модель поєднання «онлайн + офлайн + ігрові елементи» як способу інтеграції

soft skills. Такі ігрові симуляції адаптуються та використовуються при вивченні дисциплін психолого-педагогічного спрямування (наприклад, створення сценаріїв вирішення педагогічного конфлікту в грі) [3, с.21].

Важливо також враховувати труднощі. Наприклад невідповідність між нормативними документами, що акцентують hard skills, і очікуваннями ринку праці, де soft skills дедалі більше цінуються. Також варто звернути увагу на методичну невизначеність, а саме на відсутність стандартизованих моделей, які б показали, як саме й коли впроваджувати ті чи інші м'які навички. Для покращення розуміння здобувачам освіти пропонується програма «Шлях до розуміння», метою якої є розвиток навичок ефективного спілкування, медіації, конструктивного вирішення конфліктів серед здобувачів закладів фахової передвищої освіти [5, с.9].

У практиці Білоцерківського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу ці підходи також використовуються: наприклад, здобувачам освіти пропонується участь у обговоренні педагогічних ситуацій, які трапляються під час проходження різних видів практики – вони аналізують педагогічні ситуації, моделюють їх у ролях, презентують рішення, отримують зворотний зв'язок від колег і викладача, а наприкінці - рефлексують власні навички комунікації, емпатії, управління конфліктом.

Наприклад, у межах обговорення теми «Розвиток емоційної сфери дитини» здобувачі освіти працюють у групах, кожна з яких розробляє сценарій моделювання конкретної емоційної ситуації (наприклад, тривога або гнів) та презентує його з подальшим обговоренням - що відчували, як комунікували, які стратегії регулювання запропонували. Під час такої діяльності вони вчаються слухати, взаємодіяти, висловлювати аргументовано думки, аналізувати конфліктні емоційні стани. Також викладач проводить рефлексію - запитує, що було складно, що вдалося, як спільна взаємодія вплинула на результат.

Інша можлива реалізація - створення серії «міжсесійних завдань», коли після лекцій чи опанування теоретичного матеріалу здобувачі отримують

завдання у парах або групах: наприклад, провести короткі інтерв'ю між собою (на тему педагогічних очікувань, стресу, адаптації), потім на занятті презентують результати, обговорюють труднощі проведення, конфлікти, що виникали, і запропонують способи подолання. Це все стимулює навички ведення діалогу, емпатії, активного слухання.

Під час вивчення курсу «Вступ до спеціальності» використовується модель «студент як фасилітатор»: під час розбору педагогічних ситуацій одна група готує сценарій, інша його рольове відтворення, а решта являються глядачами з функцією зворотного зв'язку (конструктивна критика, пропозиції). При цьому теоретичний блок доповнюється активною взаємодією, що тренує навички координації, аргументації, ведення дискусії.

Для оцінювання soft skills під час навчання використовуються різноманітні рубрики, самооцінка студентами до й після діяльності, взаємооцінювання, короткі рефлексійні записи («Що я зробив/не зробив? Що мав би змінити?»).

Різноманітні завдання для розвитку soft skills отримують здобувачі освіти, щоб стати справжніми професіоналами своєї справи, а завдання викладача не просто подати цікаво матеріал, а забезпечити формування практичних вмінь, які стануть запорукою успішної професійної діяльності в майбутньому.

Отже, інтеграція soft skills у професійну підготовку студентів через дисципліни психолого-педагогічного циклу - це не просто формування «навички спілкування», а кардинальна зміна підходу до побудови освітнього процесу: активні форми, рольове відтворення, проєктна робота, рефлексія та оцінювання.

Список використаних джерел

1. Коркішко О., Дрига А., Онищенко Р. Зміст та складові soft skills особистості майбутнього викладача. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2024. № 2(106). С.34-36.

2. Охріменко Л. «Розвиток “soft skills” як складова фахової підготовки майбутніх вчителів початкових класів». *Молодь і ринок*. 2023. № 3, С.12-14.
3. Пирожок Г. Ю. «Формування ключових soft skills у студентів педагогічного коледжу». *Педагогічні науки*. 2022. № 98(7). С.21-24.
4. Степанова Н. М. «Розвиток soft skills майбутніх педагогів під час викладання громадянознавчих курсів у закладі вищої освіти». *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 1(208), с. 35-38.
5. Цілина М. «Формування soft skills і компетенцій у здобувачів вищої освіти як підґрунтя адаптації майбутніх фахівців до професійної діяльності». *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2023. № 11. С.7-11.

Victoria Minata, 3-d year student, applicant of Junior Bachelor's degree in Primary Education,
Olha Zhalo, English teacher, Kyiv Regional Council Communal Institution “Bila Tserkva Humanities Pedagogical Professional College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

BUILDING CONFIDENCE, COOPERATION, AND GROWTH: PRINCIPLES OF AN EFFECTIVE LEARNING ENVIRONMENT

The educational environment is one of the key factors in effective learning and the comprehensive development of a child. It includes not only the classroom space but also the atmosphere of interaction, emotional comfort, and safety. A well-organized environment creates conditions for the development of creative abilities, supports interest in learning, and helps children feel valued and protected.

In designing the educational environment for primary school, it is essential to consider the child’s developmental characteristics, as well as their psychological and emotional readiness for learning. The space in which students spend their time should, first and foremost, provide safety and comfort. At the same time, it should

offer opportunities for active learning, collaboration, and social engagement. A well-structured educational environment must maintain a balance between instructional and play-based activities, thereby supporting both cognitive and socio-emotional growth.

It is important for children to feel safe in their learning environment. A safe educational environment is one where conditions are created for learning and working that do not endanger the physical or emotional health of children and staff. In such an environment, there are no forms of bullying, sufficient resources are available for prevention and all rights and norms of physical, psychological, informational, and social safety are respected.

When children come to class, the first thing they should feel is that their safety is a priority. This means there is no danger in their surroundings: furniture does not obstruct movement, corridors are well lit, windows and doors are functional, and sports or play areas are free of sharp edges or gaps that could cause injury.

To ensure the safety and well-being of primary school students in their learning environment, certain measures should be taken. First, review the classroom furnishings. Cabinets, shelves, and other items should be arranged in a way that does not obstruct children's movement between rows. Rugs should be removed to prevent tripping and falling. Attention should also be paid to the corridors, as primary school students are very active and tend to run around during breaks. The presence of unnecessary objects can become an obstacle and pose a risk of injury.

Today, in times of war, schools must ensure the availability of reliable and well-equipped shelters for children and staff. Each shelter should have at least two exits and be furnished to allow occupants to remain there for up to 48 hours. It should include seating and rest areas (benches and chairs), drinking water, non-perishable snacks (such as biscuits), light sources (flashlights), fire-fighting equipment, a telephone or radio, and first-aid kits.

Teachers should regularly conduct safety drills with students, explain behavioral rules during air raid alerts, and practice actions in various emergency situations. A clear understanding of established procedures helps reduce stress and

prevent panic among pupils. In the absence of a suitable shelter, the school should switch to online learning.

Other aspects of safety are also important, such as fire safety. Schools must regularly inspect evacuation routes, provide alternative exits for unforeseen situations, install fire alarm systems, and ensure the availability of fire extinguishers.

In addition to physical safety, it is essential to create a psychologically safe educational environment. This implies a space of trust and support – a place where pupils and teachers can express their thoughts freely and make mistakes without fear of judgment or ridicule. When a child feels ashamed or afraid to speak up, they do not feel secure, which affects not only their emotional well-being but also their ability to learn, participate in classroom and school life, and remain open to new experiences.

In such a school, the teacher is not merely an instructor but also a facilitator of the emotional atmosphere. They listen to what children are experiencing, notice signs of stress, and provide opportunities for open discussion.

The task of every teacher is to create a friendly and supportive classroom atmosphere. This involves not merely the absence of aggression but the active promotion of kindness, mutual support among classmates, and participation in shared decision-making – for example, discussing class rules together with the pupils. Teachers and students collaboratively establish the norms they are expected to follow: how to communicate respectfully, how to resolve conflicts, and how to respond when someone feels hurt by a peer's words or actions. Such practices contribute to the prevention of bullying and other negative behaviors in the school environment.

A school that prioritizes safety and well-being is a place where a child arrives with trust, joy, and the expectation that the day will be positive. When a school consistently takes steps to ensure this, it makes significant progress in supporting every child's development. A school where the classroom is not only a place for learning but also a space of safety and comfort is the result of continuous effort and

attention to detail. It is created through small, seemingly insignificant actions that, in reality, have a profound and lasting impact.

Communication with parents is also an integral part of the educational process. Shared responsibility between parents and the school helps prevent misunderstandings and ensures consistency in behavior management and emotional support for children.

Digital safety should not be overlooked. Today, the Internet has become an important part of life for both adults and children; however, not all users know how to navigate it safely. Children are particularly vulnerable to risks such as clicking on unknown links, sharing personal information, falling victim to cyberbullying or online scams, and interacting with strangers. Teachers and parents play a crucial role in educating children about responsible Internet use and in explaining potential online risks.

Finally, it is essential to continuously monitor and assess students' behavior: do children genuinely feel safe, are they following to the established rules, and are there any "weak spots" in the system? If such issues are identified, strategies should be implemented to address and prevent them.

The learning environment in the classroom has a significant impact on the progress of primary school pupils. Research shows that the organization of space, teaching strategies, and the emotional atmosphere directly influence students' motivation, cooperation, and academic achievement.

Teaching methods and the organization of the learning process significantly influence the success of children. Pupils acquire information more effectively when teachers use interactive flashcards, online educational games such as LearningApps or WordWall, as well as posters, diagrams, drawings, and presentations. Active teaching methods, interactive lessons, and the integration of modern technologies contribute to improved material retention and the development of critical thinking skills.

It is also important to consider students' individual needs and provide opportunities for self-expression and personal development. Creating a positive,

friendly, and engaging learning environment in the classroom is a key factor in ensuring high achievement among primary school pupils. This requires a comprehensive approach that includes optimal physical conditions, a supportive emotional atmosphere, and the effective organization of the learning process. Considering these aspects helps to develop each pupil's potential and promotes high learning outcomes.

Involving children in the lesson, or occasionally entrusting them with part of the instructional process, fosters confidence and teamwork. Pupils can prepare mini-presentations or interactive games for their classmates, promoting mutual respect and a shared enthusiasm for learning. The beginning or end of a lesson can be dedicated to moments of gratitude, reflection, or sharing new information and experiences. Such practices set a friendly tone in the classroom and help reduce stress.

To increase pupils' engagement, lessons can occasionally be conducted in non-traditional locations – for example, holding a math lesson in the foreign language classroom. It has been proved that changing the location helps avoid distractions and allows better focus on learning. The monotony of remaining in the same space can lead to tiredness and stress, whereas a change of scenery “restarts” the brain and lowers psychological strain. Additionally, new environments have a positive effect on memory, cognitive processes, and the retention of new information, thereby making learning more effective. Experiencing different settings also provides fresh impressions and encourages creativity.

To maintain emotional well-being in the classroom, an “emotional corner” can be created where children can express their feelings publicly or anonymously on a daily basis. The teacher can later review these notes to gain insight into the pupils' emotional states and adapt lessons accordingly. This practice helps the teacher identify sources of stress and provide appropriate support, while enabling students to develop the ability to recognize and express their emotions.

Another effective strategy is the creation of a “mistake corner,” where students can share their unsuccessful attempts and reflect on what they have learned.

This approach helps to reduce the fear of making mistakes and fosters a growth mindset, in which failures are regarded as integral to the learning process. Such practices help children understand that everyone makes mistakes and there is no need to be afraid of them; instead, they should face different situations with courage and understand that these are life lessons to be learned.

Organizing the educational environment is a complex process that requires time, effort, and the active involvement of all stakeholders in the educational process, including teachers, pupils, parents, school administration, and the wider community. Creating a safe, comfortable, and supportive environment extends beyond the physical conditions of the classroom to encompass emotional, psychological, social, and digital dimensions. Through collaborative efforts, it is possible to establish a setting in which every child feels protected, confident, and motivated to learn.

Such an environment promotes not only the acquisition of knowledge but also the development of personality and the cultivation of skills in mutual respect, cooperation, and responsibility. Attending to physical and psychological safety, fostering a positive classroom climate, employing interactive teaching methods, and maintaining open communication with parents lay the foundation for the harmonious development of each child.

Therefore, an effective educational environment is the result of continuous collaborative work, attention to detail, and the commitment of every adult to make the school a place where children come with joy, trust, and confidence in their own abilities.

REFERENCES

1. Теоретичні засади формування розвивального освітнього середовища початкової школи України. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153585639.pdf>
2. Primary School Students and the Learning Environment They Need. URL: <https://parasworldschool.com/primary-school-students-and-the-learning-environment-they-need/>
3. School Environments and Elementary School Children's Well-Being in

Northwestern Mexico. URL:
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2020.00510/full>
4. What Makes a Good Learning Environment? URL: <https://www.virtual-college.co.uk/resources/what-makes-a-good-learning-environment>
5. What Makes a Good Learning Environment? URL:
<https://raccoongang.com/blog/what-makes-good-learning-environment/>

Valeriia Molokova,
2nd-year student,
Olena Schastlyva ,
English teacher,
Kyiv Regional Council
Communal Institution “Bila
Tserkva Humanities
Pedagogical Professional
College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

TOP EDUCATION TECHNOLOGIES THAT ARE IN TREND NOWADAYS

The modern world is constantly evolving, various digital technologies are developing and gaining popularity at a rapid pace, that's why contemporary education is undergoing significant changes. Modern technologies replace traditional teaching methods. More and more frequently, we can observe the use of cutting-edge technologies in the educational process, as these technologies provide new opportunities for both educators and students. The introduction of these technologies into the learning process has become an integral part of the modern world, as their use enhances the effectiveness of student learning and fosters greater student engagement with the learning material. Additionally, the use of technology improves the learning process, making it more accessible and flexible.

The aim of this research is to explore and analyze which of the latest technologies are currently the most widespread, popular, and commonly used in the educational process.

The latest trends in modern educational technologies are improving and simplifying the learning process, while also changing the approach to it. Therefore, let's take a look at some of the top trends.

Artificial intelligence has gained significant popularity and is now widely applied everywhere, including the educational process. By using intelligent technologies, the educational process can be personalized for students to ensure individualized learning and adaptation to each student's specific needs [3]. The use of artificial intelligence allows for the automation of certain processes that previously took up a lot of time and energy. Thanks to this automation, teachers now have more time for the more intellectual and demanding aspects of their work [2]. The use of artificial intelligence makes the learning process more accessible, and more flexible, allowing each student to fill in learning gaps through the ability to adapt to their individual needs.

Mixed reality (MR) combines the best features of virtual reality (VR) and augmented reality (AR). It transforms the learning process by blending the physical and digital worlds. This technology allows students to interact with 3D models, simulations, and virtual environments [1]. Additionally, this technology enables students to learn from home by watching various courses and videos from teachers. The use of this technology improves knowledge retention, as when a student can see exactly what they are dealing with, learning becomes much more effective. This technology helps make any topic easier to understand. Typically, special 3D glasses are required to experience this technology, which provide the ability to see virtual reality [4].

Another innovative technology is gamification. It is the use of game techniques to make tasks more interesting, enjoyable, and accessible. In education, gamifying the learning experience may involve adding badges, leaderboards, limited-time challenges, and other social and interactive features to lessons [2]. When teaching children, it's important to use this technology because positive emotions are crucial for them, and gamification helps them experience these emotions. This technology makes the learning process much more engaging and

encourages more students to participate. One popular gamified platform is Duolingo, a language-learning platform that incorporates various gaming features to keep players engaged and focused. As learners progress in language study on the platform, they can see their ranking rise based on earned points and move up to higher leagues [2].

In a modern world where attention spans are decreasing, nanolearning has become a great solution. This innovative approach breaks down complex topics into bite-sized, easily digestible modules that can be completed and mastered in a matter of minutes. Nanolearning addresses the need of today's students for the flexibility of education on the go, which is what makes it ideal for the current generation. With the help of short videos, interactive quizzes, and mini-lectures, nanolearning delivers knowledge in a format that's both engaging and efficient [1].

Online education is becoming increasingly popular with interest from working professionals to learn new things, technology.

Online education is useful to remove barriers to classroom based learning. A student can repeat or study any subject or topic without any problems [4].

Now, you can study from any corner of the world where there is internet access.

Modern technologies are transforming and improving the educational process, making it easier, more accessible, and more flexible. These technologies include: artificial intelligence (AI), which helps automate certain processes that previously required a lot of time and energy. It also allows the learning process to be adapted to the individual needs of each student; next is mixed reality (MR) which combines virtual reality and augmented reality, allowing students to interact with 3D models and virtual environments, helping them better understand and retain the material; gamification makes learning interesting and engaging by adding game techniques and elements such as rewards and competitions, motivating students to actively participate in the educational process; nanolearning allows students to acquire new knowledge through short videos that don't require much time, making it an ideal option for people who have limited time but still want to learn; and the latest is *online*

education is rapidly gaining popularity and allows students to learn from anywhere in the world at any time, making the learning process more accessible and flexible. These technologies are changing the educational process, making it more effective, easier, more interesting, accessible, and flexible.

REFERENCES

1. Top EdTech Trends for 2025. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/top-edtech-trends-2025-aver-europe-3gbef>
2. Top 8 educational technology trends to watch. URL: <https://www.transcenda.com/insights/top-8-educational-technology-trends-to-watch>
3. Trends in Educational Technology to Watch Out 2024 and Beyond. URL: <https://adamosoft.com/blog/edutech-solutions/trends-in-educational-technology/>
4. Recent Trends in Educational Technology. URL: <https://www.nascollege.org/econtent/ecotent-10-4-20/dr%20vandna/Recent%20M%20ED%20II%2019-4.pdf>

Ніна Молокова,
викладач суспільних
дисциплін
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Кожна сучасна держава вирішує безліч різноманітних проблем: політичного, економічного, соціального характеру. Але є одне завдання без якого усі інші втрачають сенс, бо саме воно і є вирішальним фактором існування країни. І завдання це – виховання гідного громадянина - патріота своєї держави та духовно багатой особистості .

У законодавчих та нормативних документах (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки, Концепція виховання

дітей та молоді у національній системі освіти та ін.) саме виховання моральності визначається як одне з головних завдань освітнього процесу [1].

Вважаємо, що професійна діяльність вчителя початкових класів має певну специфіку. Адже він працює з молодшими школярами, вікові особливості яких характеризуються підвищеним ступенем емоційності, здатністю до наслідування, спрямованістю на пізнання навколишньої дійсності. Тому вчитель має поєднувати професійні якості, як-от любов до дітей, знання педагогічних методик та вміння використовувати сучасні технології, з особистісними рисами, такими як терпіння, чесність, справедливість, гуманізм, повагу до учнів.

Передовий педагогічний досвід підтверджує нерозривність формування професійних компетентностей майбутніх фахівців освіти з питанням про їхнє ціннісне наповнення.

Теоретико-методологічні засади формування духовно-моральних цінностей у студентів педагогічних навчальних закладів обґрунтовано у наукових роботах Г. Балла, І. Беха, М. Боришевського, М. Євтуха, І. Зязюна, В. Кременя, О. Сухомлинської та інших.

Науковцями встановлено, що діти, які навчаються у вчителів з високим рівнем культури та моральних якостей, суттєво відрізняються від дітей, які навчаються у вчителів з відносно нижчим рівнем культури відповідно до таких характеристик особистості, як доброта, врівноваженість, доброзичливість, товариськість, сердечність [3].

Звідси моральна компетентність виступає показником і одночасно результатом професійно-особистісної готовності вчителя до роботи у школі, тому що виконання будь-якого педагогічного завдання має моральний зміст.

Моральна компетентність (від лат. «competentes», «competentis» - відповідний, здібний) – це готовність, спроможність і потреба жити згідно з традиційними моральними нормами, що включає моральну свідомість, емоційну чутливість, відповідальність, етичну рефлексію та стійкість.

Мораль - це система принципів, ідей, законів і правил поведінки, які регулюють гуманні стосунки між людьми і лежать в основі побудови суспільних відносин [3].

Прикладом моральної компетентності можуть бути такі здатності вчителя:

- розуміння морального змісту педагогічної професії;
- необхідності розвитку культурних потреб та інтересів;
- здійснення етичної рефлексії власних учинків;
- вміння розв'язувати конфлікти, розуміти почуття та потреби вихованців;
- ставитися до кожного учня як до особистості;
- захищати його права та конфіденційну інформацію;
- створювати в класі етичне, безпечне середовище.

Це створює для навчального закладу широке поле діяльності спрямованої як на формування професійних якостей майбутніх фахівців освіти так і на формування їх ціннісних орієнтацій.

Значний потенціал для формування моральної компетентності майбутніх учителів початкової школи містить гуманітарна підготовка, яка здійснюється у закладах фахової передвищої освіти. Перш за все, це дисципліни філософського та соціологічного спрямування.

Зокрема, метою курсу «Філософія» є формування майбутнього вчителя початкових класів як всебічно розвинену особистість, яка має визначені світоглядні позиції, духовні інтереси, ціннісну орієнтацію. Філософська дисципліна «Етика» вивчає особливості, зміст, принципи та функції моралі, моральні норми та принципи, характер діяльності педагога та його моральних взаємин у педагогічному середовищі.

Програми цих навчальних дисциплін передбачають активне використання інтерактивних методів навчання: моделювання ситуацій, рольові ігри, дискусії, мозкові штурми метод проєктів, метод групової дискусії, написання есе.

Використання різних методів проведення занять сприяють не тільки глибоко володіти фаховими знаннями, а й бути здатним усвідомлювати значення своєї професійної діяльності для суспільства, володіти високим рівнем загальної культури, відзначатися сформованістю якостей педагога, відповідати за наслідки своїх дій і вчинків. Тому, зважаючи на особливості професійної діяльності вчителя, наголосимо на тих духовно-моральних цінностях, які, на нашу думку, є визначальними для педагога як людини і професіонала: професійна мораль, професійний обов'язок, професійна відповідальність, професійна етика, професійна педагогічна справедливість, професійна честь та професійна гордість.

Вірність вимогам педагогічної моралі – справа честі і совісті вчителя, мірило його суспільної цінності і поваги, основа для самоповаги і самоствердження особистості.

Список використаних джерел:

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII : станом на 22 верес. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Гринюк С. П., Желуденко М. О. Аксіологічний підхід до формування професійної компетентності в майбутніх фахівців. *Modern researches in psychology and pedagogy* : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. С. 111-127. URL: https://www.researchgate.net/publication/342825006_AKSIOLOGICNIJ_PIDHID_DO_FORMUVANNA_PROFESIJOI_KOMPETENTNOSTI_V_MAJBUTNIH_FAHIVCIV
3. Шулежко І. О. Моральна компетентність вчителя. *Освітній проєкт «На Урок»*: публікація. 2023. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-moralna-kompetentnist-vchitelya-357376.html>

Veronika Moskalenko,
3-d year student,
Olha Zhalo, English teacher,
Kyiv Regional Council
Communal Institution “Bila
Tserkva Humanities
Pedagogical Professional
College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

CHANGES A TEACHER CAN MAKE TO CREATE A POSITIVE LEARNING ENVIRONMENT IN UKRAINIAN SCHOOL

Education is one of the most important parts of our life. Schools do not only give knowledge, they also teach children how to communicate, how to behave, and how to prepare for the future. That is why the classroom atmosphere is very important. A positive learning environment means that students feel safe, respected, and motivated. It is not just about books and tests, but also about how children feel during the lessons.

Unfortunately, many students in Ukrainian schools sometimes feel too stressed or afraid of making mistakes. Some children lose motivation because they do not understand the purpose of what they are learning, while others feel shy or excluded. That is why teachers need to reflect on what can be improved. A good teacher can influence not only students' knowledge but also their attitude towards learning and life.

The idea of a positive learning environment and its impact on learning outcomes is supported by many modern researchers and educational institutions. Thornbury notes that respect and communication in the classroom help students learn more effectively [2]. The Cambridge Life Competencies Framework also highlights that schools should not only give academic knowledge but also develop life skills, such as teamwork, problem-solving, and creativity [1].

Many other researchers agree that motivation and emotional support are very important. When students are stressed or afraid, their memory and concentration do

not work well. On the other hand, when children feel comfortable and interested, they learn faster. This shows that the atmosphere in the classroom is just as important as the subject itself [3; 4].

The aim of this study is to show what specific changes a teacher can make in a Ukrainian school in order to create a positive learning environment for all students.

The first and most important aspect of creating a positive learning environment is building respect. Students often feel that teachers focus mainly on criticism, which can make them afraid to respond for fear of appearing unprepared or foolish. However, mistakes should be viewed as a natural and essential part of the learning process. Learners need to understand that it is acceptable to make mistakes, and their efforts should be encouraged rather than judged.

Respect also involves listening to students' opinions and providing opportunities for self-expression. When mutual trust exists between teachers and students, learners tend to feel more confident, motivated, and comfortable, which contributes to more active participation in classroom activities.

Another important factor in creating a positive learning environment is the use of creativity. In many schools, lessons are still largely based on memorization and repetition of exercises. While certain knowledge must indeed be acquired through practice. Lessons that lack variety can lead to boredom and reduced motivation among students.

To increase engagement, teachers can integrate group projects, discussions, role plays, and educational games. For example, in English lessons, students may act out short dialogues; in history, they can prepare presentations; and in art, they can work collaboratively on creative tasks. Such methods not only make learning more enjoyable but also promote the development of communication, collaboration, and problem-solving skills.

Every classroom includes children with different abilities and learning needs. Some students grasp new material quickly, while others require more time and support. In addition, there may be learners with special educational needs. When the

same type of task is assigned to all students, those who struggle may feel lost, while more advanced learners may lose interest.

To address this, lessons should include differentiated tasks that cater to varying levels of ability. For instance, the same topic can be presented through visual aids for some students and through more challenging activities for others. Inclusiveness also involves ensuring that every child – regardless of background, language, or ability – feels valued and welcome in the classroom community.

Students are not robots. Students are not machines; they experience emotions and personal challenges that can significantly affect their learning. When the emotional aspect of education is overlooked, learners may lose interest and motivation. Therefore, providing emotional support is an essential component of a positive learning environment.

Students have feelings and problems, and sometimes these feelings influence their studies. If the teacher ignores the emotional side, children may lose interest. That is why emotional support is very important. The teacher should create a friendly atmosphere, where bullying is not allowed, and where students help each other. Educators can organize class meetings to talk about kindness, teamwork activities, and moments of reflection. For example, at the end of the week, students can share what made them happy or proud. Such small activities can improve the whole climate in class.

We should not also forget about the classroom itself. A positive environment is not only about relationships but also about the physical space. If the class is grey, boring, and empty, it is hard to feel inspired. Primary school teachers should decorate the classroom with students' work, posters, and plants. A reading corner or a creative board can also motivate children. Even small details like colourful charts or seasonal decorations can change the atmosphere. A good classroom should feel warm and welcoming.

Traditionally, teachers in Ukrainian schools are seen as strict authorities. But modern education should be based on cooperation. Students should have a chance to take part in decisions, for example, in making class rules or choosing topics for

projects. When students feel that their voice matters, they become more responsible and interested in learning.

In conclusion, I believe that the role of the teacher in creating a positive learning environment is very big. Respect and trust, creative lessons, inclusiveness, emotional support, comfortable space, and cooperation – all these things can make school a better place. If Ukrainian school teachers pay attention to these aspects, students will not only learn more effectively but also grow as happy and confident individuals.

A positive learning environment is not about luxury or expensive resources. It is about the teacher's attitude and the way children feel in the classroom. That is why every teacher should remember: knowledge is important, but without comfort and support, real learning cannot happen.

REFERENCES

1. The Cambridge Life Competencies Framework. (2018). Cambridge University Press. URL: <https://www.cambridge.org/elt/blog/wp-content/uploads/2018/04/Life-Competencies-Digital-final.pdf>
2. Thornbury, S., Watkins, P. (2007). The CELTA Course Trainee Book. Cambridge: Cambridge University Press.
3. What Makes a Good Learning Environment? URL: <https://www.virtual-college.co.uk/resources/what-makes-a-good-learning-environment>
4. What Makes a Good Learning Environment? URL: <https://raccoongang.com/blog/what-makes-good-learning-environment/>

Наталія Мусієнко,
завідувач заочного відділення
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАОЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ

Сучасний етап розвитку освіти характеризується активним упровадженням цифрових технологій та інструментів у всі сфери діяльності

закладу освіти. Особливої актуальності це набуває в процесі організації освітнього процесу заочної форми навчання, де ефективна комунікація, доступ до навчальних матеріалів та зворотний зв'язок між викладачем і здобувачем освіти значною мірою залежать від якості використання цифрових інструментів. Саме цифрові ресурси сьогодні виступають засобом реалізації принципів відкритості, гнучкості та індивідуалізації навчання.

Упровадження цифрових технологій у заочну освіту дає змогу створювати інтерактивне освітнє середовище, у якому поєднуються самостійна робота здобувачів освіти, онлайн-консультації, відеолекції, тести та інші засоби взаємодії при дистанційному та змішаному навчанні. Це не лише підвищує ефективність освітнього процесу, а й забезпечує постійну підтримку студентів, незалежно від часу та місця їхнього перебування.

Отже, вивчення особливостей використання цифрових інструментів у діяльності заочного відділення є важливим напрямом удосконалення освітнього процесу, який сприяє підвищенню якості освіти, розвитку цифрової компетентності всіх учасників освітнього середовища та формуванню сучасного професійного мислення.

Заочна форма навчання є однією із форм здобуття певного рівня фахової передвищої/вищої освіти особами, які здобули загальну середню освіту. Здобувати освіту за заочною формою навчання мають право громадяни України незалежно від роду і характеру їх занять та віку.

У Законі України «Про освіту» (стаття 9) прописано, що заочна форма здобуття освіти - це спосіб організації навчання здобувачів освіти шляхом поєднання очної форми освіти під час короткочасних сесій і самостійного оволодіння освітньою програмою в проміжку між ними [1].

Робота заочного відділення в Комунальному закладі Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж» здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», інших Законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, Типового положення про

організацію освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти, Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2023 року No 510,

установчих документів закладу освіти, Положення про організацію освітнього процесу в коледжі, інших документів закладу, визначених законодавством.

У КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж» заочне відділення працює з 2004 року.

На заочному відділенні коледжу здійснюється підготовка фахових молодших бакалаврів за спеціальностями АЗ Початкова освіта, 013 Початкова освіта, 231 Соціальна робота; бакалаврів за спеціальностями АЗ Початкова освіта, 012 Дошкільна освіта та 013 Початкова освіта.

Коледж здійснює підготовку фахівців за заочною формою навчання за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» та першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на основі договорів на освітні послуги з фізичними та юридичними особами.

У 2023/2024 н. р. контингент здобувачів освіти заочної форми навчання становив 156 осіб, у 2024/2025 н. р. – 159, у 2025/2026 н. р. – 148.

На заочному відділенні створені необхідні умови для систематичної роботи здобувачів освіти під час навчального року. З цією метою, крім настановної та лабораторно-екзаменаційних сесій, проводяться групові та індивідуальні консультації з усіх навчальних дисциплін. У своїй роботі викладачі заочного відділення постійно застосовують цифрові інструменти Google, що включають пакет Google Workspace for Education, який містить сервіси для навчання здобувачів освіти. Один з найважливіших – Google Classroom: платформа для викладачів і студентів, що дозволяє створювати класи, дистанційно здійснювати освітній процес, спілкуватися зі здобувачами, розміщувати завдання, оцінювати роботи, які студенти виконують на навчальних заняттях та в міжсесійний період. Викладачі розміщують в Google

Classroom завдання для контрольних робіт, виконання яких є обов'язковим у міжсесійний період, матеріали до заліків та екзаменів.

Сесія для здобувачів освіти заочної форми навчання проводиться в змішаному форматі. Під час сесії здійснюються усі форми освітнього процесу, передбачені навчальним планом: навчальні заняття (лекції, семінарські, практичні), індивідуальні заняття, консультації, виконання індивідуальних завдань. Отже, цифрові інструменти стали першою необхідністю в організації освітнього процесу здобувачів заочної форми навчання.

Для ефективної організації роботи заочного відділення кожному здобувачу заочної форми навчання надаються необхідні методичні матеріали: виклики на екзаменаційно-лабораторні сесії, графіки освітнього процесу на рік з необхідною інформацією, розклади лекційно-практичних занять на час екзаменаційно-залікових сесій, завдання для виконання контрольних та курсових робіт. Усі матеріали, необхідні для успішного навчання, розміщуються в Google Classroom, розклад сесії, рекомендації до написання курсових робіт – на сайті коледжу.

Для здобувачів заочної форми навчання в Google Classroom розміщуються програми всіх видів практик, вимоги до оформлення документації: щоденників практики, оціночних відомостей, звітів.

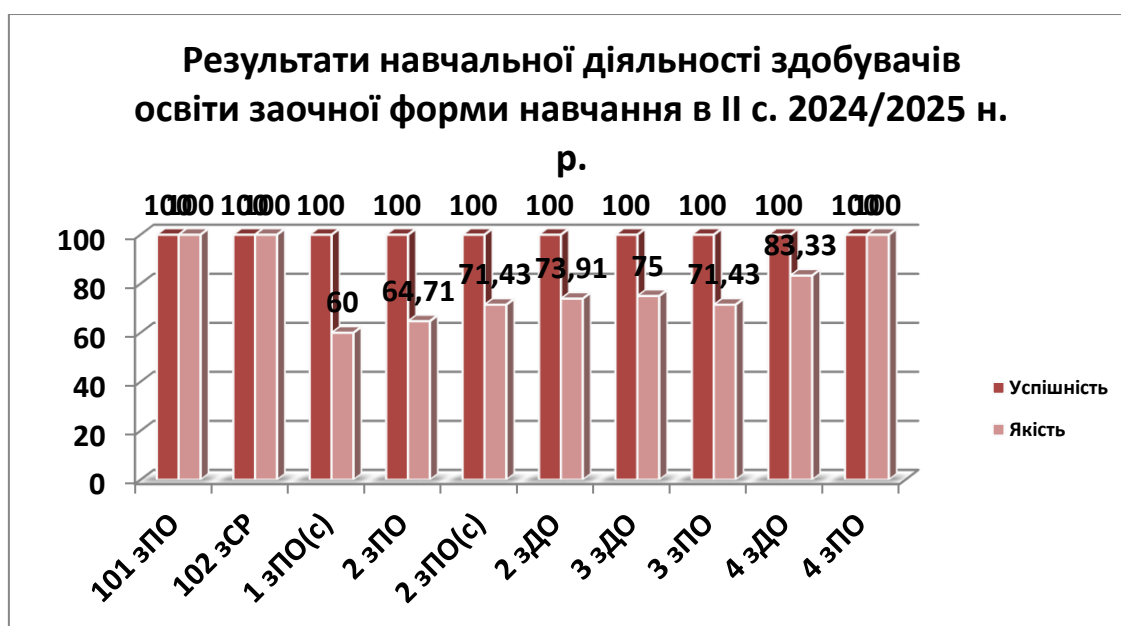
У Google Classroom проводяться відеозустрічі зі здобувачами освіти заочної форми навчання, з цією метою створені класи «Година спілкування» для кожної групи. На цих зустрічах студенти знайомляться з графіком освітнього процесу на навчальний рік, строками сесій, здійснюється аналіз навчальної діяльності здобувачів освіти.

В організаційній роботі заочного відділення коледжу застосовуються Google форми для опитування та отримання інформації про вибірккові дисципліни. Здобувачі освіти заповнюють Google форму, вибираючи ті дисципліни, що будуть внесені до індивідуального навчального плану.

Доцільне застосування цифрових технологій дає хороші результати. Можна цю думку підтвердити, проаналізувавши навчальну діяльність

здобувачів освіти заочної форми навчання в II семестрі 2024/2025 н. р. Другий семестр 2024/2025 н. р. закінчили 125 здобувачів освіти.

Аналіз рівня навчальних досягнень показав, що з 125 здобувачів освіти з результатом 90-100 балів завершили II семестр 15 здобувачів; з результатом 70-100 балів - 79; успішність становить 100%, якісний показник рівня навчальних досягнень здобувачів заочної форми навчання - 79,98%, у I семестрі якісний показник становив 58,82%; у порівнянні з I семестром якісний показник рівня навчальних досягнень здобувачів освіти зріс на 21,16%.

Державну атестацію в 2024/2025 н. р. проходили 34 здобувачі освіти заочної форми навчання: 11 здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійного ступеня «бакалавр», 23 здобувачі освіти фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» спеціальності 013 Початкова освіта. Здобувачі першого (бакалаврського) рівня успішно склали державну атестацію. Державний іспит «Педагогіка з методиками навчання в початковій школі» з результатом 70-100 балів склали 11 здобувачів освіти (якісний показник становить 100%); державний іспит «Програмування з методикою навчання інформатики в початковій школі» з результатом 70-100 балів склали 5 здобувачів (якісний

показник - 100%), державний іспит «Англійська мова з методикою навчання» з результатом 70-100 балів склали 4 здобувачі (якісний показник - 100%), державний іспит «Основи корекційної педагогіки та інклюзивної освіти» склали 2 здобувачі освіти (якісний показник складає 100%).

Серед здобувачів фахової передвищої освіти на «відмінно» та «добре» склали державний іспит «Педагогіка з методиками навчання в початковій школі» 20 здобувачів (якісний показник становить 86,96%), державний іспит з додаткової кваліфікації «Основи алгоритмізації та програмування з методикою навчання інформатики в початковій школі» склали 13 здобувачів, з результатом 70-100 балів - 11 (якісний показник становить 84,62%), державний іспит «Англійська мова з методикою навчання» склали 10 здобувачів, на «відмінно» та «добре» - 10 (якісний показник - 100%).

З відзнакою завершила повний курс навчання Борисюк В. (9,09%).

Отже, використання цифрових технологій – необхідність сьогодення. Вони відкривають нові можливості для викладачів та здобувачів освіти, допомагаючи забезпечити якісне і ефективне навчання в умовах війни, сприяють підвищенню мотивації до навчання, розвивають критичне мислення студентів, допомагають зменшити освітні втрати. Спільна робота викладачів та здобувачів освіти в Google Workspace for Education сприяє успішній співпраці всіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Людмила Мушинська,
викладач психолого-
педагогічних дисциплін КЗ
КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»

ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВІДЕО У ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У сучасному світі, що стрімко змінюється завдяки цифровим технологіям, освіта переживає справжнє перетворення. Нам більше не достатньо лише традиційних методів – нам потрібні інструменти, які запалюють іскорку в очах дитини, стимулюють її пізнавальну активність та допомагають формувати соціальні й емоційні навички.

Саме тут на допомогу приходять мультимедійні засоби, а особливо відео. Для майбутнього вчителя початкової школи відео — це не просто екран, це потужний інструмент виховного впливу. Воно робить виховну роботу ефективнішою, адже молодші школярі краще сприймають інформацію у візуальній та аудіовізуальній формі. Відео дарує їм емоційний зв'язок, підвищує зацікавленість і перетворює навчання на захопливу подорож. Використання навчальних відео у виховній роботі сприяє підвищенню її ефективності, формує цифрову компетентність педагогів-початківців та створює мотивуюче освітнє середовище.

Справжній педагог нового покоління має не лише знати, де подивитися відео (так, без YouTube не обійтися, але вибір контенту має бути ретельним та етичним!), але й вміти створювати власні матеріали. Уявіть, як майбутні вчителі можуть використовувати сервіси на кшталт Powtoon для створення анімаційних історій, Biteable для коротких сюжетів, що промовляють до душі, або Edpuzzle, щоб вставити в ролик інтерактивні запитання. Це дає свободу творчості і розвиває їхню цифрову грамотність.

Плануючи виховні заходи, варто пам'ятати, що відео повинно бути не випадковим доповненням, а логічною частиною педагогічного сценарію. Тривалість ролика має бути короткою — до семи хвилин, адже увага молодших школярів обмежена. Мова й зображення повинні бути чіткими, доступними для сприйняття дітьми. Важливо передбачити етап обговорення після перегляду, оскільки саме він сприяє осмисленню побаченого і переходу від споглядання до дії.

Відео можна ефективно використовувати під час ранкових зустрічей, годин спілкування або занять з формування ціннісних орієнтацій. Наприклад, на початку дня педагог може запропонувати коротке мотиваційне відео на тему доброти, дружби, взаємоповаги чи толерантності. Такі сюжети допомагають створити позитивну атмосферу в класі та налаштовують дітей на співпрацю. Тематичні відео-огляди з пізнавальним змістом (про природу, здоров'я, пори року) можуть стати основою для короткої бесіди, в ході якої діти висловлюють власні враження та роблять висновки. Корисними є також відео-руханки або короткі танцювальні вправи, які підвищують баланс енергії та активізують учнів перед початком занять.

Під час годин класного керівника або виховних занять педагог може використовувати відео як відправну точку для обговорення певної проблеми. Перед переглядом доцільно поставити дітям запитання: «Що означає бути відповідальним?» або «Як можна допомагати іншим?». Після перегляду відбувається обговорення, у ході якого діти висловлюють свої думки, співпереживають героям, аналізують ситуації. Далі можна запропонувати практичну діяльність: створення власної короткої історії, малюнка або інсценізації, що відображає головну ідею відео. Через деякий час варто повернутися до теми, аби з'ясувати, чи вдалося застосувати отримані знання у повсякденному житті. Такий підхід забезпечує тривалу дію виховного впливу.

Ефективність застосування відео у виховній роботі залежить від педагогічного задуму та усвідомленості його використання. Не слід сприймати відео як розвагу без конкретної мети. Кожен відеоматеріал має бути

підібраний з урахуванням віку, рівня розвитку та соціального досвіду дітей. Важливо заздалегідь перевірити технічні умови: якість звуку, зображення, доступність контенту та відсутність сторонньої реклами. Відео повинно не лише інформувати, а й спонукати до рефлексії, діалогу, спільної діяльності.

Таким чином, навчальні відео у виховній роботі відкривають значні можливості для формування цінностей, розвитку уваги, мислення, комунікативних навичок і позитивного соціального клімату в класі. Для молодших школярів це особливо важливо, оскільки саме у цьому віці формуються базові моральні орієнтири. Майбутні педагоги мають навчитися добирати, створювати й інтегрувати відео у виховний процес, організовувати обговорення та практичну активність учнів, а також оцінювати результативність своєї роботи. Усвідомлене застосування мультимедійних засобів робить виховний процес більш сучасним, динамічним і змістовним.

Використання відео у виховній діяльності не є самоціллю, а виступає інструментом формування особистості дитини, розвитку її творчого потенціалу та емоційної культури. Впровадження мультимедійних ресурсів у педагогічну практику сприяє підвищенню якості виховного процесу в початковій школі та становленню педагогів нового покоління, здатних працювати у цифровому освітньому середовищі.

Список використаних джерел

1. Єсьман І. В. Педагогічна освіта батьків молодших школярів в умовах Нової української школи. Педагогічний альманах, 2021, № 49.
2. Горват М. В., Кузьма-Качур М. І. Професійна діяльність вчителя початкової школи з учнями покоління Альфа. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія, 2021, Т. 7, № 1, с. 26–35.
3. Мар'євич Н. Педагогічні умови мистецької підготовки вчителя до організації музично-ігрової діяльності. Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія: Педагогіка. Психологія, 2022, № 2.

Аліна М'якушко
Студентка
КЗ «Прилуцького
гуманітарно-
педагогічного
фахового коледжу імені
Івана Франка»
(м. Прилуки, Україна)
Ольга Хомич
Викладач
КЗ «Прилуцького
гуманітарно-
педагогічного
фахового коледжу імені
Івана Франка»
(м. Прилуки, Україна)

ІНТЕРАКТИВНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У контексті стрімкого розвитку технологій сучасна початкова школа переживає глибоку цифрову трансформацію, яка зумовлена стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, змінами у соціальному та освітньому середовищі, а також впровадженням нових освітніх концепцій, орієнтованих на формування ключових компетентностей учнів, що передбачає їх активну участь у навчальній діяльності, стимулює розвиток критичного мислення, творчих здібностей, самостійності та вміння приймати рішення на основі власного досвіду. Інтерактивні цифрові технології створюють умови для того, щоб кожен учень міг проявити ініціативу, експериментувати, моделювати ситуації та отримувати зворотний зв'язок у реальному часі, що значно підвищує ефективність навчання та мотивацію.

Згідно з Digital Education Action Plan (Європейська Комісія, 2020–2027), формування цифрової компетентності дітей має розпочинатися саме в

початковій школі, оскільки цей період є критичним для розвитку когнітивної гнучкості та стійких навичок роботи з інформацією.

Одним із ключових аспектів сучасного навчання є використання інтерактивних цифрових інструментів, таких як інтерактивні дошки, планшети, освітні платформи, онлайн-симулятори, цифрові лабораторії та освітні ігри. Ці інструменти забезпечують диференційоване навчання, дозволяючи адаптувати завдання під рівень підготовки та індивідуальні особливості кожного учня. Завдяки цьому навіть у класах із різними рівнями знань учні можуть досягати успіху, відчувати себе включеними у навчальний процес та формувати впевненість у власних силах.

Використання мультимедійних ресурсів дозволяє реалізовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію знань. Наприклад, під час вивчення природознавства учні можуть застосовувати математичні навички для аналізу даних, досліджень чи експериментів, а також удосконалювати мовні навички, описуючи власні спостереження. Подібна інтеграція сприяє формуванню цілісного та системного розуміння світу, розвиває аналітичне мислення, стимулює креативність та готує учнів до застосування знань у практичних життєвих ситуаціях.

Важливим компонентом є формування цифрової культури учнів. Це передбачає не лише навички роботи з цифровими пристроями, а й вміння оцінювати достовірність інформації, дотримуватися правил етичної поведінки в Інтернеті, забезпечувати безпеку особистих даних, критично мислити та відповідально використовувати цифрові ресурси. Формування цифрової культури з ранніх класів сприяє розвитку самостійності, відповідальності та готовності до подальшого навчання у середній та старшій школі, а також до життя в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Впровадження гейміфікації у навчальний процес підвищує мотивацію учнів і робить заняття більш інтерактивними та захопливими. Використання освітніх ігор, інтерактивних вправ, онлайн-квестів та вікторин робить навчання більш цікавим і динамічним. Інтеграція гейміфікації дозволяє

підтримувати концентрацію уваги, створює позитивний емоційний фон та розвиває креативність учнів, що, безперечно, підвищує ефективність навчання.

Інтерактивні технології дозволяють поєднувати індивідуальні, групові та колективні форми навчання. Учні можуть виконувати частину завдань самостійно на планшетах або комп'ютерах, частину – у групах на онлайн-платформах, а іншу частину – у форматі презентацій, дискусій та обговорень. Такий підхід формує соціальні навички, вміння ефективно взаємодіяти з однокласниками, обмінюватися знаннями та досвідом.

Підготовка педагогів є важливою умовою успішної цифрової трансформації. Вчителі повинні володіти високим рівнем цифрової компетентності, знати сучасні методики інтеграції технологій у навчальний процес та вміти поєднувати традиційні та інноваційні підходи. Програми підвищення кваліфікації, участь у семінарах та професійних спільнотах дозволяють педагогам оволодіти навичками ефективного використання інтерактивних інструментів, що безпосередньо впливає на якість навчання та розвиток учнів.

Досвід зарубіжних країн, таких як Фінляндія, Естонія та Сінгапур, показує, що комплексний підхід, що включає підготовку педагогів, технічну інфраструктуру та інтеграцію гейміфікації, є ключовим для ефективної цифровізації освіти.

В Україні цифрові технології активно впроваджуються у рамках програми «Нова українська школа» та ініціативи «Всеукраїнська школа онлайн». Оснащення класів інтерактивними дошками, планшетами, доступ до мультимедійних платформ, а також методична підтримка педагогів створюють умови для успішної реалізації навчального процесу та підвищення якості освіти.

Серед переваг інтерактивних технологій варто відзначити підвищення ефективності навчання, розвиток когнітивних, соціальних та емоційних компетентностей учнів, формування позитивної мотивації та активної участі у

навчальному процесі. Однак існують і проблеми, серед яких нерівний доступ до цифрових ресурсів, відсутність достатньої кількості кваліфікованих педагогів та потреба у постійному оновленні матеріально-технічної бази. Усвідомлення цих викликів дозволяє розробляти стратегії подолання бар'єрів та забезпечити ефективну цифрову трансформацію освіти.

Метою даної роботи є комплексний аналіз ролі інтерактивних цифрових технологій у початковій школі, огляд теоретичних основ, методичних підходів, практичного досвіду та перспектив розвитку. Дослідження показує, що інтерактивні інструменти ефективно підтримують розвиток ключових компетентностей, формують цифрову культуру та підвищують загальну якість освітнього процесу.

Таким чином, інтеграція інтерактивних цифрових технологій у початкову школу є важливим елементом сучасної освіти, який забезпечує підвищення мотивації учнів, розвиток критичного та творчого мислення, формує компетентності XXI століття та готує дітей до активної та успішної участі в інформаційному суспільстві, роблячи навчання та викладання більш зосередженим на учнях, сприяючи самостійності учнів і допомагаючи їм відчувати себе впевненіше та підвищувати мотивацію.

Список використаних джерел

1. Гнатюк, О. В. Інтерактивні технології у початковій школі. Київ: Освіта, 2020.
2. Петренко, І. П. Цифрові інструменти у навчанні молодших школярів. Львів: Літера, 2019.
3. National Research Council. Enhancing Learning Through Digital Tools and Technologies. Washington, DC: National Academies Press, 2021.

Лілія Нечипоренко
викладач англійської мови
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО КОНТЕНТУ ТА ГЕЙМІФІКАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Сучасна система освіти переживає значні зміни, спричинені цифровізацією та оновленням підходів до навчання. Одним із ключових напрямів удосконалення підготовки майбутніх фахівців є використання мультимедійних технологій і елементів гейміфікації, що підвищують зацікавленість здобувачів освіти, стимулюють їхню творчість і професійну активність.

Розробка ефективних стратегій професійного розвитку педагогів є надзвичайно важливим завданням. Сучасний педагог повинен виконувати роль модератора, розробника освітніх траєкторій, тьютора, організатора проєктного навчання, координатора освітніх онлайн-платформ та розробника цифрових навчальних інструментів, що неможливо без розвитку його інформаційно-цифрових компетенцій [2].

Дослідниця J. Сох, пропонує 15 основних навичок професійного розвитку XXI століття:

- професійний розвиток – адаптивність;
- командоорієнтованість (soft skill);
- інноваційність;
- навчання впродовж життя;
- знання про сучасні технології;
- здатність мотивувати учнів;
- здатність до розширення можливостей [3].

Мультимедійний контент поєднує різноманітні форми подання інформації – текст, зображення, відео, аудіо та інтерактивні елементи. Його застосування в навчальному процесі дозволяє візуалізувати складні концепції, покращує засвоєння матеріалу та сприяє індивідуалізації навчання.

У процесі підготовки майбутніх фахівців мультимедійні ресурси використовуються для:

- демонстрації професійних ситуацій (відеореєстри, віртуальні лабораторії, симуляції);
- розроблення інтерактивних презентацій і навчальних відео;
- створення цифрових навчальних платформ і курсів (Moodle, Google Classroom, Kahoot, Quizizz, Mentimeter тощо).

Досвід показує, що здобувачі освіти, які працюють із мультимедійним контентом, краще засвоюють теоретичні знання та швидше набувають практичних навичок.

Гейміфікація – це використання ігрових елементів як системи мотивування до навчального процесу, у той час як *game-based learning* – це навчання, яке повністю засноване на грі, в якій закладені певні мета, завдання та результати. Гейміфікація передбачає застосування ігрових елементів у неігровому середовищі [1]. У навчальному процесі вона створює позитивний емоційний настрій, формує дух змагання та підвищує активність студентів. Основні інструменти гейміфікації:

- система балів і рейтингів (наприклад, за активність у дискусіях або виконання завдань);
- віртуальні нагороди та бейджі;
- освітні ігри та квести, пов'язані з професійною діяльністю;
- симуляційні платформи, на яких здобувачі освіти можуть відпрацьовувати навички в умовах, наближених до реальних.

Наприклад, під час підготовки педагогів ефективно використовуються онлайн-вікторини (Quizizz, Kahoot) та інтерактивні сценарії уроків, що

формують практичні вміння організації освітнього процесу. Такий ресурс як Duolingo for Schools – приклад персоналізації й щоденної практики, який пояснює здобувачам освіти принцип «щоденних навчальних звичок».

Інтеграція мультимедійних ресурсів і гейміфікаційних технологій забезпечує:

- підвищення внутрішньої мотивації до навчання;
- розвиток критичного мислення та креативності;
- формування навичок командної взаємодії;
- набуття цифрової компетентності, необхідної сучасному фахівцю [2].

Крім того, гейміфіковані мультимедійні середовища дозволяють викладачам здійснювати індивідуальний підхід, швидко отримувати зворотний зв'язок і оцінювати прогрес студентів у реальному часі.

Досвід використання мультимедійного контенту та гейміфікації свідчить про їх високу ефективність у підготовці майбутніх фахівців. Вони не лише підвищують інтерес студентів до навчання, а й створюють умови для формування сучасних професійних компетентностей. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розроблення інтегрованих освітніх платформ, що поєднують мультимедійність, інтерктивність і гейміфікаційні підходи.

Список використаних джерел

1. Дьоміна І. Як навчання на основі ігор розвиває навички 21-го століття. URL : <https://nus.org.ua/2018/03/12/yak-navchannya-na-osnovi-igor-rozvyva-navychky-21-go-stolittya> (дата звернення: 19.10.2025)
2. Колеснікова І. В., Орлова О. А. Професійний розвиток педагогів в умовах цифровізації освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 64. Т. 2. URL : <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/64.2.35> (дата звернення: 19.10.2025)
3. Cox J. 15 Professional Development Skills for Modern Teachers, 2019. URL : <https://www.teachhub.com/professional-development/2019/11/15-professional-development-skills-for-modern-teachers> (дата звернення: 19.10.2025)

Опаряк Вікторія

викладач мистецьких дисциплін
КЗКОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний фаховий
коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО КОНТЕНТУ ТА ГЕЙМІФІКАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

В час, коли розвиток науки і техніки сягнув свого апогею, постає питання про доречне використання на практиці усіх науково-технічних досягнень. Також залишається відкритим запит про володіння, розуміння та використання техніки, мультимедійного контенту і гейміфікації різними поколіннями у навчальних закладах.

Покоління міленіалів, старших міленіалів, а тим більше покоління Альфа ще не до кінця усвідомили наслідки сучасних цивілізаційних змін та інформаційно-наукового вибуху другої половини XX ст. початку XXI століття. Покоління меленіалів (покоління Y, народжені приблизно з 1982) тільки починали адаптуватись жити у цифрових технологіях, вони вирости в епоху появи інтернету і це, відповідно, вплинуло на їх ставлення до звичного життя та традицій, постійно прагнуть росту, шукають баланс між особистим життям та фаховою самореалізацією. Створення персональних комп'ютерів та мережі Інтернет значно спростило отримання, використання і передачу інформації, стало прискорювачем змін і допомагає підвищувати фахові компетентності. Покоління зумерів (покоління Z, народжені приблизно з 1995 по 2012) вважають «цифровими аборигенами», так як технології, інтернет – для них це невідємна частина життя, тому вони інколи і агресивно використовують техніку, соціальні мережі, тощо. Покоління Альфа триватиме до середини 2020 років. З раннього віку контактують з різноманітними гаджетами, ростуть у світі планшетів, штучного інтелекту, формують дружбу у віртуальному середовищі.

У ХХІ столітті колосальної ваги набули наукові відкриття та технічні прориви останніх десятиріч в фізиці, біології, математиці, інформатиці, техніці, роботизації, освоєнні Всесвіту. Розвиток ІТ-технологій та роботизація виробництва – змінюють виробництво і життя людства, ліквідують ручну працю, міняють економіку і суспільство [1, с. 13].

Нажаль, ручну працю замінюють роботами, на заміну індустріально-інформаційного етапу розвитку, людство переходить до інтелектуального засобу виробництва, коли головним знаряддям праці стає не машина і руки людини, а людський мозок. В зв'язку з цим повинна змінюватися і освіта: цілі, завдання, методика. Сучасним викладачам важко зрозуміти здобувачів освіти, так як вони належать до покоління Y, а здобувачі до покоління Альфи. Тому, суспільство, яке вчасно зрозуміє необхідність впровадження освітніх реформ, буде в майбутньому управляти світом. Україна може стати піонером нової освітньої моделі. Нова освіта України може змінити країну і світ докорінно. Психологи і фізіологи вже давно дійшли висновку, що індивідуальні розумові здібності (мислення, сприймання, уявлення) не варто розглядати ізольовано, без взаємодоповнення рухового, загального та ІТ-розвитку здобувача освіти [1, с. 13].

Тому важливе застосування гейміфікації та мультимедійного контенту на різних етапах занять у закладах освіти. Організація занять залежить від мети, яку перед собою ставить викладач.

Оптимальні способи використання гейміфікації в системі занять такі:

- все заняття будується на використанні ігрових елементів;
- під час заняття, як його структурний елемент (вправи на введення в заняття);
- під час заняття, як фізкультхвилинка;
- під час заняття створюються ігрові ситуації (наприклад, вправи на розвиток креативності) [1, с. 15].

Наприклад, під час вивчення теми «Шаржі та портрети» здобувачам освіти можна запропонувати подорож віртуальною мистецькою галереєю, де перший слайд актуалізує їх знання з видів мистецтва (вони побачать приклади зображень п'яти видів мистецтва і назвуть, які саме є на екрані). Наступний слайд познайомить із портретом, як видом образотворчого мистецтва, далі здобувачі познайомляться із шаржом та карикатурою та їх різницею. І родзинкою буде показ фото із міжнародного чемпіонату з селища Сінтра в передмісті Лісабона (Португалія), на який Микола Дмитрух, тернопільський художник, світовий рекордсмен із написання шаржів, відправив свої творчі роботи із зображенням Івана Марчука, Депардье та Броді. Після такого застосування мультимедійного контенту здобувачі освіти діляться на три групи: художники-графіки, художники-живописці та художники-декоративно-прикладного мистецтва, кожна група виконує карикатуру-портрет свого друга і наприкінці уроку по рядах показують свої твори.

Мистецькі предмети в сучасній освіті взагалі не можна проводити без мультимедійного контенту. Так як здобувачі освіти мають побачити, як саме виглядає та чи інша картина, архітектура, музей, тощо. Відповідно, при знайомстві із музичним контентом, певним стилем чи творчістю композитора обов'язково необхідно використовувати аудіо та відео формати для передачі інформації. Це створить захопливу атмосферу, різні формати допомагають краще зрозуміти та запам'ятати інформацію.

В сучасному ІТ-світі друкування на клавіатурі дозволяє швидко вводити інформацію, що є ключовим для роботи, навчання та спілкування, тому важливо на заняттях з інформатики вводити гейміфікацію. Гейміфікація – застосування ігрових технологій, елементів для покращення компетентностей. Тобто, доцільно на заняттях застосовувати Touch Typing Study, RATATYPE, itnauka (клавіатурний тренажер), де нам пропонують ігри, тести, які дозволяють розвинути навички не лише швидкого та сліпого друку на клавіатурі (ігри «Падаючі слова»).

Список використаних джерел

1. Клименко В. В., Тополов Є. В. Психологічний супровід як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів : методичний посібник. Київ. Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України, 2015.

Панченко Тетяна,
кандидатка психологічних
наук,
завідувачка кафедри
педагогіки і психології
КЗ КОР«Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Постійний науково-технічний прогрес, активна інтеграція сучасних технологій, у тому числі й інформаційних, у різні сфери життя людей зумовлює необхідність розвитку продуктивного мислення, рефлексивності, суб'єктності, усвідомлення людьми важливості зв'язків між знаннями та діяльністю.

Навчання протягом життя стає важливою діяльністю сучасної людини, оскільки від наявності, якості, обсягу набутих компетентностей залежить рівень соціальної адаптивності та життєвої реалізації.

У сучасному суспільстві переважна більшість інформації зосереджується у віртуальному інтернет-просторі, що виступає основною технічною платформою для зберігання, пошуку та поширення знань. Сутність цифровізації освіти таким чином полягає у перенесенні освітнього процесу в цей віртуальний простір, який все більше забезпечує реалізацію функцій навчання, самонавчання, перенавчання через використання мультимедійних та інтерактивних технологій у дистанційному чи змішаному форматі [4].

Питання особливостей використання цифрових технологій у сучасному суспільстві досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні науковці (Д. Белл, М. Гайдеггер, С. Леві, Е. Мазур, С. Пінкер, А. Турен, Ю. Гришина, С. Квіт, О. Лис, О. Романовський та ін.). На думку вчених і практиків, цифровізація освітньої сфери, яка охоплює практично усі вікові категорії здобувачів освіти, є на даний час безальтернативним процесом [3].

Цифровізація сучасного освітнього простору є одним з важливих чинників, які впливають на психічну складову діяльності людини. Саме тому більшість учасників освітнього процесу потребують як знань щодо того, яким чином цифровізація впливає на індивідуальність кожного, так і ефективної психологічної підтримки.

Загальні світові тенденції зумовлюють необхідність активізації зусиль у вдосконаленні власної інформаційної компетенції всіх учасників педагогічного процесу в Україні [1]. Використання інформаційних технологій в освітньому процесі сприяє розвитку пізнавальної та розумової активності здобувачів освіти, забезпечує можливість використання нових методів у навчальній діяльності, робить процес навчання більш цікавим та ефективним.

На думку вчених, серед психологічних проблем, що потребують першочергового розв'язання через цифровізацію освіти в Україні, є такі [4]: підвищення психологічної готовності людей різного віку до оволодіння цифровими компетентностями і відповідно до цифровізації всіх ланок освіти; урахування в проєктуванні та розробленні нових цифрових технологій освіти психологічних особливостей їх використання педагогами; активне впровадження та розвиток віртуальних освітніх просторів, націлених на опрацювання компетенцій, заданих навчальними системами; проєктування та розроблення дистанційних навчально-розвивальних курсів на ґрунті концепції продуктивного дистанційного навчання у віртуальному просторі; поєднання навчання у віртуальному просторі з інтелектуальним розвитком учнів, з формуванням та розвитком їх суб'єктності; розкриття психолого-педагогічних можливостей інфокомунікативних, мультимедійних та інтерактивних

технологій у навчальному процесі; виявлення потенціалів використання штучного інтелекту або його елементів (зокрема, у форматі чат-ботів) у дистанційному навчанні; вивчення засобів управління груповою динамікою у дистанційних навчально-розвивальних курсах, виявлення її впливу на ефективність навчання тощо.

На думку С. Максименка, цифровізація може змінювати характер когнітивних процесів особистості, структуру відносин у сфері освіти, що зумовлює необхідність формування психологічної готовності до нових умов і форматів навчання [4].

Психологічна готовність є найвагомішим суб'єктивним показником, що характеризує ступінь успішності будь-якої діяльності людини, це складне системне особистісне утворення, яке являє собою єдність та взаємообумовленість мотиваційного, когнітивного, операційно-процесуального та емоційно-вольового компонентів, і забезпечує здатність як педагогів, так і здобувачів освіти до успішного вирішення завдань навчання, у тому числі з використанням цифрових технологій

Серед зовнішніх та внутрішніх чинників, які обумовлюють психологічну готовність учасників освітнього процесу до цифровізації навчання, можна виокремити такі: обставини та умови діяльності, створення відповідного навчального середовища; особливості педагогічної організації освітнього процесу, його стимулювання та оцінки результатів; достатній рівень мотивації до використання інформаційних технологій у навчальній діяльності, зокрема самостійній; сформованість знань, навичок і умінь щодо її планування, організації та здійснення; усвідомлення необхідності дотримання вимог доброчесності у процесі виконання завдань; особливості власного психофізичного стану.

Психологічна готовність педагога до кардинальних змін в організації освітнього процесу з використання ефективних цифрових технологій значною мірою залежить від того, наскільки успішно він опановує основи цифрової

грамотності на буденному чи побутовому рівні. Це допомагає подолати психологічні бар'єри цифровізації освітнього процесу в цілому.

Інформатизація всіх сфер сучасного суспільства зумовлює актуальність набуття та вдосконалення інформаційної компетентності педагогів. Ця компетентність розглядається як інтегральна характеристика індивіда, котра дозволяє здобувати, свідомо опрацьовувати та використовувати інформацію з різних джерел як у повсякденному житті, так і у професійній діяльності [2].

У структурі інформаційної компетентності дослідники виокремлюють три взаємопов'язані складові: *загальна інформаційна* (характеризує вміння ефективної роботи з усіма видами інформації); *діагностична, або комп'ютерно-технологічна* (поєднує навички користування сучасними комп'ютерними засобами та програмним забезпеченням; забезпечує здатність здійснювати моніторинг, діагностування, тестування тощо); *предметно орієнтовна, або процесуально-діяльнісна* (розуміється як уміння використовувати сучасні комп'ютерні технології у роботі з інформацією, коли особистість готова застосовувати розроблені навчальні програми, демонстраційні програми, електронні підручники, енциклопедії, електронні лабораторії та ін.) [5].

Стосовно готовності здобувачів освіти до сприймання цифрового сегменту в освіті, слід зазначити, що оскільки молоді люди мають попередньо сформоване мотивоване рішення про навчання, то його цифровізація не вимагає додаткової зовнішньої мотивації. На думку дослідників, цифрова компетентність сучасної молоді може бути більш високою у порівнянні з її загальною життєвою компетентністю [6]. Сучасна молодь сприймає інтернет-мережу як основне джерело інформації та ефективний засіб комунікації, а необхідність використання різноманітних програмно-технічних засобів як звичні та комфортні складові повсякденного життя.

Наявність в інтернет-мережі великого обсягу інформації дозволяє користувачам отримувати додаткові відомості, необхідні для вирішення проблемних питань і завдань освітнього процесу, швидко переключатися на

різні джерела. Мислення у такому випадку стає більш активним, але разом з тим надмірна кількість інформації ускладнює її засвоєння та отримання необхідних знань. Поява так званого кліпового мислення як здатності сприймати інформацію у швидких фрагментах призводить до того, що людина менше використовує уяву, рефлексує в умовах постійного оновлення інформації, швидко втомлюється, нудиться від великих обсягів тексту. Останнім часом змінюється навіть спосіб читання – від лінійного до варіантів розміщення тексту короткими блоками з гіперпосиланнями або підкріпленими яскравими ілюстраціями. Така обробка інформації може призводити до негативних змін у процесах мислення, оскільки починає працювати переважно короткочасна пам'ять замість довготривалої, а через постійну зміну інформаційного потоку глибокий аналіз інформації стає ускладненим або навіть неможливим.

Використання в освітньому процесі цифрових інструментів вимагає розвитку не лише інформаційної компетентності та технічної грамотності, а й розвитку критичного мислення учасників освітнього процесу, здатності обирати ті сервіси, які відповідають конкретним навчальним завданням, та здатності до ефективного аналізу отриманої з різних джерел інформації.

Слід врахувати також, що суттєвими психологічними проблемами реалізації цифрового підходу в процесі навчання є: інформаційне перенавантаження, що може призводити до нервового виснаження, зниження загальної та розумової працездатності; віртуалізація свідомості; зниження мотивації до самостійної розумової діяльності та підготовки власних інтелектуальних продуктів; плагіат; інтернет-залежність.

Зважаючи на те, що цифровізація освітнього процесу в сучасному суспільстві є основою для створення нових підходів до організації освітнього середовища, нових форм і методів професійної підготовки фахівців, слід обов'язково враховувати як позитивні, так і небажані процеси, які її супроводжують; здійснювати комплексну профілактику негативного впливу цифрового середовища на особистість кожного учасника освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Барабаш. О.О. Диджиталізація вітчизняної освіти: проблеми і перспективи в умовах глобалізації. *Право України*. 2022. № 12. С. 109–121.
2. Когут І. Інформаційна компетентність як структурний компонент професійно-педагогічної комунікативної компетентності педагога в сучасному освітньому просторі. *Освітологічний дискурс*. 2018. № 3–4(22–23). С. 246-255.
3. Кремень В., Биков В., Ляшенко О., Литвинова С., Луговий В., Мальований Ю., Пінчук О., Топузов О. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи: наукова доповідь загальним зборам НАПН України «Науковометодичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи». *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2022. № 4(2). С. 1–49.
4. Максименко, С. Д. Психологічні детермінанти цифровізації освіти в Україні: Наукова доповідь загальним зборам НАПН України «Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи», 18-19 листопада 2022 р. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4(2), 1-7. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4228>
5. Матохнюк Л. О. Психологічний аналіз інформаційної компетентності особистості: методологічний аспект : монографія. Вінниця : ФОП Рогальська І.О., 2108. 275 с.
6. Торба Н.Г. Психологічні проблеми цифровізації у сучасному педагогічному вимірі. *Цифровізація вищої освіти та цифрова грамотність: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації*, 29 січня–10 березня 2024 року. Львів–Торунь : Liha-Pres, 2024. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741352/1/29B8.pdf>.

Парфенова Тетяна,
вчитель початкових класів,
БПМЛГ № 16 ім. М. О.
Кириленка
Білоцерківської міської ради
Київської області
(м. Біла Церква, Україна)

ІННОВАЦІЙНА ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ІКТ-ТЕНДЕНЦІЙ: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Цифрова трансформація освіти сьогодні є одним із ключових напрямів модернізації освітнього процесу в Україні та світі.

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчання змінює традиційні підходи до викладання, управління та оцінювання, забезпечуючи новий рівень гнучкості, індивідуалізації та доступності освіти.

Сучасна школа поступово перетворюється на цифровий освітній простір, де поєднуються технологічні інновації, педагогічні стратегії та потреби учнів. Використання інтерактивних платформ, систем управління навчанням, цифрових ресурсів, віртуальних лабораторій і засобів аналітики даних сприяє підвищенню ефективності навчального процесу та розвитку компетентностей XXI століття — критичного мислення, творчості, співпраці й цифрової грамотності.

Згідно з сучасними освітніми трендами, цифрова трансформація передбачає створення цілісної цифрової екосистеми закладу освіти — від модернізації інфраструктури до формування нової культури використання технологій у педагогічній діяльності.

Такий підхід забезпечує не лише технологічне оновлення школи, а й стратегічний розвиток освіти в умовах постійних змін та глобальних викликів.

Ключовими викликами цифрової трансформації є:

нерівний доступ учнів до техніки та інтернету;
опір частини педагогів і батьків новим технологіям;
потреба у зміні методик викладання та форм оцінювання;
питання цифрової безпеки й інформаційної гігієни.

Отже, успішна цифрова трансформація передбачає не лише модернізацію технічної бази, а й формування цифрової культури в колективі та розвиток цифрових компетентностей учителів.

У своїй практиці вчитель орієнтується на актуальні тенденції, визначені у вітчизняних і міжнародних дослідженнях [1; 2]. Серед них:

Гібридне та змішане навчання, що поєднує традиційні й цифрові форми роботи.

Цифрові компетентності педагогів і учнів як основа нової освітньої культури.

Інтерактивний контент та адаптивне навчання, що враховує індивідуальні темпи та інтереси учнів.

Інформаційна безпека й медіаграмотність, які формуються з молодшого шкільного віку.

Аналітика даних для оцінювання результатів навчання та планування освітнього процесу.

Мобільність і гнучкість, що дозволяють забезпечити безперервність навчання навіть у кризових умовах.

У Білоцерківському природничо-математичному ліцеї-гімназії №16 ім. М. О. Кириленка протягом останніх років активно впроваджуються цифрові рішення, зокрема:

використання інтерактивних дощок, планшетів, освітніх платформ (Google Classroom);

проведення внутрішніх тренінгів для педагогів із цифрової грамотності;

упровадження змішаного навчання в початкових класах;

персоналізація навчання через цифрові системи моніторингу;

організація комунікації з батьками в онлайн-середовищі;

розроблення шкільної політики безпечного використання цифрових ресурсів.

Учитель підкреслює, що впровадження цифрових інструментів позитивно вплинуло на мотивацію учнів, їхню активність і впевненість у використанні технологій.

Цифрова трансформація створює передумови для:

- розширення доступу до якісної освіти незалежно від місця проживання;
- розвитку цифрової грамотності та критичного мислення;
- гнучкого реагування школи на виклики часу (воєнний стан, карантин тощо);
- індивідуалізації навчального процесу;
- удосконалення системи управління школою та моніторингу результатів;
- розширення міжнародної співпраці у сфері освіти.

Досвід свідчить, що цифрова трансформація має бути системною, поетапною і педагогічно обґрунтованою. Її основою є людина — учитель, який володіє цифровими компетентностями, уміє поєднувати традиційне й інноваційне навчання, формуючи у дітей не лише знання, а й уміння діяти в сучасному цифровому світі.

Адже, майбутнє освіти — за гармонійним поєднанням технологій і гуманістичних цінностей, де цифрові інструменти служать не заміною, а продовженням живого педагогічного спілкування.

Список використаних джерел

1. Digital transformation of education as a strategic path to resilience and innovation. Eurydice/EACEA, 2025. URL: <https://eurydice.iea.gov.ua/news/ukraine-digital-transformation-of-education-as-a-strategic-path-to-resilience-and-innovation>
2. Ukraine accelerates e-literacy through public infrastructure. DigitalState Gov-Tech, 2025.
3. Volkogon V. State and prospects of digital transformation of education and science in Ukraine. *Problems of lifelong education*, № 1, 2024.

Парфенова Юлія
викладача інформатики
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ ТА МЕДІАГРАМОТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Поступова цифровізація освіти вимагає нових підходів до професійної підготовки майбутніх учителів. Одним із ключових завдань педагогічних фахових коледжів є формування в учасників освітнього процесу цифрової культури – системи цінностей, знань і навичок, що забезпечують безпечну, ефективну та відповідальну діяльність у цифровому середовищі.

Згідно з Концепцією розвитку цифрових компетентностей в Україні (КМУ, 2021) та оновленою рамкою DigComp 2.2 (European Commission, 2022), цифрова грамотність охоплює не лише володіння ІКТ-інструментами, а й уміння створювати, аналізувати та критично оцінювати інформацію, протидіяти дезінформації, дбати про цифрову безпеку й етику комунікації.

У педагогічному коледжі викладач інформатики стає рушійною силою цифрової трансформації. Його завдання – не просто навчити студентів користуватись програмами, а сформувати в них цифрове мислення та медіаграмотність.

Ефективними підходами в роботі є:

- інтеграція цифрових інструментів у різні дисципліни – використання Canva for Education для створення дидактичних матеріалів, Padlet для колективної роботи над проєктами, Mentimeter для інтерактивних опитувань;
- проведення тренінгів і воркшопів для викладачів: «Створення безпечного освітнього цифрового середовища», «Інфомедійна грамотність педагога», «Цифрові інструменти Google Workspace у змішаному навчанні»;

- використання національних онлайн-платформ, таких як Дія.Цифрова освіта (2021–2024), EdEra, Prometheus, що сприяють самонавчанню педагогів і популяризації цифрової культури.

Медіаграмотність розглядається сьогодні як частина громадянської та професійної компетентності. За дослідженнями UNESCO (2023), учитель має не лише вміти аналізувати джерела інформації, але й навчати цьому учнів, пояснюючи механізми фейкових новин, інформаційних маніпуляцій та алгоритмів соціальних мереж.

У практиці коледжу результативними виявились такі форми роботи:

- кейс-заняття: аналіз медійних повідомлень на тему освіти, екології чи соціальних проблем із визначенням достовірності джерел;
- проєкт “Інформація під мікроскопом” – студенти створюють інфографіки або короткі відео, пояснюючи, як розпізнати фейки у ЗМІ;
- міні-курс «Медіаграмотність майбутнього вчителя» — підготовка презентацій, есе та тестів у Google Forms з елементами самоперевірки.

У межах цифрової трансформації освітнього процесу в педагогічному коледжі впроваджуються такі інноваційні рішення:

- використання хмарних сервісів для створення спільних документів і проєктів (Google Docs, Jamboard, Trello);
- створення цифрових портфоліо студентів за допомогою Notion або Google Sites, де зібрано результати їхніх творчих і навчальних досягнень;
- елементи гейміфікації через сервіси Wordwall, LearningApps, Quizizz, які мотивують студентів до самостійного опрацювання матеріалу;
- застосування елементів штучного інтелекту (AI-інструментів) у підготовці дидактичних матеріалів — наприклад, використання ChatGPT-подібних сервісів для створення тестів чи перевірки текстів на плагіат.

Такі інструменти не лише підвищують ефективність навчання, а й формують у студентів навички роботи з новітніми цифровими технологіями, що є необхідним для сучасного педагога.

Отже, формування цифрової та медіаграмотності у педагогічному коледжі — це цілісний процес, що поєднує підвищення кваліфікації викладачів, модернізацію освітнього середовища та розвиток критичного мислення студентів. Розвиток цифрової культури є передумовою якісної підготовки конкурентоспроможного фахівця, який не лише вміє користуватись технологіями, але й усвідомлює соціальні, етичні та комунікаційні наслідки їх застосування.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку цифрових компетентностей в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 167-р.
2. European Commission. The Digital Competence Framework for Citizens 2.2: DigComp 2.2. — Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022.
3. UNESCO. Media and Information Literacy Curriculum for Teachers, 2023.
3. Дія. Цифрова освіта. — Міністерство цифрової трансформації України, 2024. <https://osvita.diia.gov.ua>

Ніна Рибак,
заступник директора
з навчально-виховної роботи
Білоцерківського ліцею-
гімназії №12
Білоцерківської міської ради
Київської області

СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ЦИФРОВОГО КЛАСУ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ «МРІЯ»

Цифрові технології кардинально змінили світ освіти, їх переваги незаперечні. Але сучасні технології на сьогодні не є самоціллю, наразі багато сервісів є ще й потужними педагогічними інструментами.

З червня 2024 року наш заклад освіти долучився до пілотування освітнього застосунку «Мрія». «Мрія» - не лише додаток, який дублює паперовий журнал, а нова українська державна цифрова освітня система, що інтегрувала вже існуючі цифрові інновації інших цифрових педагогічних систем. Звісно, розробники розширили функціонал новими можливостями задля оптимізації освітнього процесу для всіх його учасників.

Найпомітнішим досягненням пілотного проєкту «Мрія» є організаційний. Інтуїтивно простий у використанні, цей інструмент став основою повсякденного класного життя, централізуючи в одному цифровому середовищі матеріали, завдання, зворотний зв'язок зі здобувачами освіти та комунікацію з батьками, незалежно від того, чи присутні учні в класі, чи ні. Адаптивні інструменти управління навчанням мають продумані засади конфіденційності даних.

Для здобувачів освіти в додатку «Мрія» доступні: розклад уроків, домашні завдання з зазначеним часом їх, інструмент моніторингу досягнень, персоналізована бібліотека, чат для спілкування з класом і вчителями.

Батьки в «Мрія» бачать інтерактивні графіки успішності дитини, розклад, добірку корисного контенту. Спілкування з учителями та іншими батьками організовано в захищених чатах на базі технології додатку Signal.

Педагоги заповнюють цифрові журнали, календарні плани, створюють домашні завдання, користуються бібліотекою для самовдосконалення та безпечними чатами для взаємодії з учнями й батьками.

Додаток дозволив зробити навчальну програму та очікувані результати навчання видимими для всіх учасників освітнього процесу, зменшив паперовий тягар на педагогів та відкрив можливість прозоро відстежувати навчальний поступ кожного учня. Нова цифрова платформа стала зручним засобом відстежувати і вчителю, і батькам дитини, як формується розуміння, обізнаність, компетентність кожної.

«Мрія» — це перший крок до створення персоналізованої системи навчання. Використання даних про результати навчання в класі наразі не лише

для звітності, а й для миттєвого реагування. Коли система аналізує успішність, учитель негайно коригує завдання відповідно до потреб кожного учня, персоналізуючи шлях, пропонуючи додаткову практику, переглядаючи складність або змінюючи тип вправ. Згодом, за ідеями подальшого вдосконалення «Мрія» всю рутину з персоналізації виконуватиме цифровий помічник. Теоретично реалізувати таку ідею не складно, це те, що вже здійснюють учителі нашої школи: спостерігають, визначають поступ кожного учня та коригують навчальний зміст. Мета наразі дуже актуальна — уникнути орієнтації на середнього учня, створити ситуацію, коли кожен здобувач освіти працює на власному рівні складності, має чіткий зворотний зв'язок і беззаперечне відчуття власного прогресу.

Цифрові технології не замінять учителя чи людські стилі навчання, вони розширяють їх, звільняють час педагогу для творчості та реалізації креативних ідей. За умови продуманого систематичного використання додаток «Мрія» допомагає вчителю витратити менше часу на управління, організацію та комунікацію з батьками та більше часу на підготовку навчального матеріалу, а здобувачу освіти допомагає перейти від ролі пасивного слухача та спостерігача до ролі активного учасника власного освітнього прогресу.

У глобальному плані важливіше значення має «технологія» зовсім не цифрова. Важливіші педагогічні технології, як набір дизайнів та звичок конкретного педагога, таких як дослідження, зворотний зв'язок, а також психологічна атмосфера, увага до добробуту дітей, від цього залежить кожен хороший клас, а цифрові системи роблять педагогічні технології більш помітними. Цифрові помічниками завжди залишаться лише помічниками, інструментами, які мають оптимізувати, покращувати та звільнити час усіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел

Мрія – державна освітня екосистема. URL: <https://mriia.gov.ua/app>

Ружицький Валерій
кандидат педагогічних наук
директор
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В РОБОТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Штучний інтелект став однією з ключових технологічних революцій ХХІ століття, що впливає на різні галузі життя, включаючи освітній процес. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі надає безліч можливостей для поліпшення ефективності підготовки майбутніх фахівців.

Проблема можливостей штучного інтелекту набула уваги в працях багатьох дослідників: В. Бикова, Н. Морзе, О. Осадчого, О.Спіріна, М.Шишкіної та ін. Деякі дослідники Н. Апатов, Н. Балик, А. Верлань, М. Жалдак, І. Забара, І. Іваськів, К. Любченко, Ю. Рамський, Ю. Триус розглядали питання використання штучного інтелекту в освіті[1]. У роботі Топузова О. та Алексєєвої С. описано можливості застосування штучного інтелекту в освітньому процесі закладів середньої освіти в умовах воєнного стану. В.Осадчий зазначає, що постійний розвиток цифрових технологій зумовлює необхідність їх переосмислення у сфері фахової передвищої освіти, зокрема в управлінських процесах[2].

Штучний інтелект (ШІ) розглядаються науковцями як властивість автоматичних систем брати на себе окремі функції інтелекту людини, наприклад, вибирати й ухвалювати оптимальні рішення на основі раніше одержаного досвіду й раціонального аналізу зовнішніх дій. Штучний інтелект здатен як інженерна система обробляти, застосовувати й удосконалювати здобуті знання та вміння [3]. Штучний інтелект відіграє значну роль в освіті та відкриває нові освітні можливості, а також породжує

низку проблем в навчанні. Ми розглядаємо штучний інтелект як інноваційне освітнє явище, яке на сьогодні може потужно змінити освіту, доповнити педагогічну та управлінську діяльність та допомогти керівникам освітніх закладів удосконалювати освітній процес.

Як доводить досвід, штучний інтелект все більше застосовуються для удосконалення управління освітнім закладом та покращення процесу прийняття управлінських рішень. Штучний інтелект допомагає керівнику виконувати та автоматизувати рутинні завдання, допомагати здійснювати пошук потрібної інформації, здійснювати глибокі дослідження, обґрунтовувати аналітичні дані, здійснювати стратегічне планування освітнього процесу та планування управління закладом освіти [1].

Штучний інтелект започатковує нову еру в освітньому керівництві, яка визначається синергетичним партнерством між людським розумінням та інструментами штучного інтелекту. Новітні інструменти штучного інтелекту в сьогоденні підтримують керівників освітніх закладів, пропонують комплексні інструменти, які допомагають їм здійснювати прийняття рішень, надавати аналітичні дані для оптимізації функціонування школи.

Наприклад, потужним інструментом який допомагає керівнику закладу освіти здійснювати аналітику навчання та стратегічного менеджменту є платформа Civitas Learning. Вона використовує прогностну аналітику, щоб ідентифікувати студентів, які перебувають у зоні ризику (наприклад, не скласти іспити). Це дозволяє управлінцю прийняти рішення про вчасну психологічну чи академічну підтримку. Іншою платформою є BrightBytes, яка аналізує дані про використання технологій у закладі освіти та їхній вплив на результати навчання і допомагає керівнику закладу освіти приймати рішення про впровадження певних цифрових інструментів.

Відома платформа ChatGPT (наприклад версія Claude) використовується управлінцями здійснювати стратегічне планування освітнього процесу. Завантаження звітів про роботу закладу освіти нейромережа допомагає проводити SWOT-аналіз. Такий SWOT-аналіз є ефективним методом

стратегічного планування, що допомагає оцінити внутрішній стан організації та її положення в зовнішньому середовищі тощо. Також ChatGPT може допомагати управлінцям у формулюванні цілей закладу за SMART або розробляти стратегію розвитку закладу.

Отже, активний розвиток цифровізації освіти та використання штучного інтелекту в освіті є інноваційним явищем, особливо в діяльності управлінців. Дослідження питання використання такого явища в освіті надало можливість розуміти, що ця освітня інновація зараз активно розвивається і має велике майбутнє. Використання чат-ботів також можна віднести до інноваційних процесів. Подальшого розгляду потребують питання використання штучного інтелекту для підвищення якості освіти, які допомагають управлінцям проводити підготовку до проведення важливих педагогічних заходів та в організації методичної роботи.

Список використаних джерел

1. В. Бахрушин. Чого не вистачає у Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні. Retrieved from https://zn.ua/ukr/EDUCATION/shtuchniy-intelekt-i-osvita-350946_.html
2. Доценко І. О. Актуальні проблеми упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у вищій освіті / І.О.Доценко // Гірничий вісник : науково-технічний збірник / м-во освіти і науки України, ДВНЗ «КНУ». –Кривий Ріг, 2017. Вип. 102. с. 117-120
3. Візнюк, Н.Бугай, Л.Куцак, А.Поліщук. Використання штучного інтелекту в освіті \ Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми Вип. 59. С.14-21. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-59-14-22>

Ольга Рябошапка

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри психології та
педагогіки розвитку дитини
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Сучасні події, стрімкий поступ науково-технічного розвитку спричиняють трансформації у кожній сфері людського буття. Освітня галузь не стоїть осторонь цих процесів. Пандемія COVID-19, а також повномасштабна агресія з боку Росії, держави-загарбника, докорінно міняють звичний устрій функціонування усіх аспектів життя. Війна, розв'язана Росією проти України, остаточно закріпила стратегічний напрямок розвитку нашої держави – інтеграцію до Європейського Союзу, що, своєю чергою, диктує нові підходи та коригує пріоритети у всілякій людській діяльності. Як наслідок, реформи охоплюють і сферу освіти, що найбільш помітно простежується у впровадженні освітніх технологій.

Словник філософських термінів дає таке трактування поняття «технологія»: це послідовність кроків та дій, що виконуються із застосуванням специфічних засобів у межах конкретного виробничого циклу. Подібне тлумачення є універсальним і знаходить своє застосування у різноманітних галузях, включно з навчальною сферою.

У сучасному світобудові, що пронизує людське буття, ми спостерігаємо численні технологічні рішення. Коли ж мова заходить про сферу А Освіта, то тут натрапляємо на такі терміни, як «технології навчання», «педагогічні технології» (або «технології здобуття знань»), «технології виховання» та «управлінські технології», і це далеко не повний перелік.

Завдяки застосуванню інформаційних технологій, переформатовується освітній процес, разом із методами та засобами його здійснення. Унаслідок цього, розширюється аспект платформ, призначених для втілення освітньої діяльності та конструювання окремих її частин, що приваблює молоде покоління завдяки своїй енергійності, візуальній привабливості, легкості доступу та загальній прийнятності. Крім того, слід підкреслити, що інформаційні технології надають можливість для роботи у будь-який час доби та незалежно від місця розташування.

Дистанційне здобуття знань переважно реалізується через такі ресурси, як GoogleMeet, Zoom, Classroom, месенджер Viber для мобільних пристроїв, електронну пошту, а також Moodle (що більш характерно для студентів закладів вищої освіти) та інші сервіси.

Стосовно роботи з дітьми старшого дошкільного віку та учнями початкової школи, слухним рішенням буде залучення мультимедійних навчальних програм. Наприклад, smart-кейс «Розумники» підходить для обох цих вікових груп, оскільки його програма охоплює як підготовку до школи, так і завдання безпосередньо для шкільного навчання. Цей мультимедійний продукт пройшов державну апробацію упродовж кількох років і отримав рекомендації від Міністерства освіти і науки України.

Цікавість цієї програми посилюється можливістю її завантаження на особисті гаджети дітей. Це дає змогу впроваджувати ще одну досить привабливу методику – BYOD (Bring Your Own Device, що означає «користуйся власним пристроєм»), а також втілювати ротаційні моделі для мовно-літературної («Щоденні 5») та математичної («Щоденні 3») освітніх сфер, зокрема, дозволяючи дітям самостійно виконувати завдання з мови та математики.

Мультимедійні уроки «Нова школа» пропонують освітній контент, який включає не лише пояснювальний матеріал, але й тестові завдання та інтерактивні тренажери. Тут також існує можливість вибору матеріалів, відповідно до віку дитини та певної освітньої галузі.

Доцільність використання мультимедійного контенту підтверджується тим, що він дає змогу одночасно активізувати зоровий та слуховий канали сприйняття, що суттєво покращує засвоєння навчальної інформації. Сучасна, ігрова динаміка сюжету та інтерактивна взаємодія з персонажами формують невимушену, дружню атмосферу для навчання та комунікації.

Варто підкреслити, що мультимедійний освітній контент може застосовуватися як уривками – для знайомства, вивчення, закріплення чи повторення матеріалу, так і як цілісний навчальний блок. Важливою та актуальною платформою для навчання молодших школярів став безкоштовний міжнародний проєкт «Вивчаю – не чекаю». Його розробили War Child Holland та ГС «Освіторія» у співпраці з Міністерством освіти і науки України та за підтримки таких донорів, як UBS Optimus Foundation, Jacobs Foundation, Roger Federer Foundation та Fourfold Foundation. Додаток був створений українськими педагогами на основі технологій від War Child (організації, що сприяє забезпеченню доступу до освіти дітям, які постраждали від військових дій).

Завдяки підходу мікронавчання, дитина здобуває знання, переглядаючи відеоуроки, а закріплення матеріалу відбувається під час гри в інтерактивні міні-ігри, передбачені програмою. Додаток містить відео та ігри, повністю адаптовані для українських дітей відповідно до чинної освітньої програми України. За словами розробників, цей контент можна використовувати як під час очного навчання у класі, так і під час дистанційних занять.

Звісно, впровадження цифрових технологій в освітній процес неабияк приваблює молодь, зокрема нинішнє покоління, для якого гаджети – це фактично вроджена річ. Однак, як склалися обставини, цифрові засоби, котрі раніше залучали лише час від часу, тепер стали ключовими, замінюючи інші методики, і саме через них організовується змішане, дистанційне та очне навчання.

Список використаних джерел:

1. Трофаїла Н.Д. Інноваційні технології підготовки майбутніх вихователів до емоційного розвитку дітей дошкільного віку. *Проблеми освіти: збірник наукових праць ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України*. Вінниця: ТОВ «Нілан – ЛТД», 2018. Вип.88 (частина 2). 346 с.
2. Підлипняк І. Ю. Технології Mind-Fitness як засіб розвитку когнітивної сфери у дітей дошкільного віку. *Věda a perspektivy*. № 8(15). 2022. С. 123–134
3. Іщенко Л.В. Формування готовності майбутніх вихователів до реалізації сучасних педагогічних технологій у закладах дошкільної освіти. *Věda a perspektivy* № 2 (9) (2022). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/1213/1211> (дата звернення: 30.10.2025).
4. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник / О. Янкович, Ю. Беднарек, А. Анджеевська. Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.
5. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
6. Вивчаю – не чекаю. Про проект. URL: <https://primary.org.ua/about/> (дата звернення: 30.10.2025).

Наталія Рябчук
завідувач відділення інженерії
програмного забезпечення,
Віктор Левченко
викладач,
Фаховий коледж інженерії,
управління та
землевпорядкування
Державного некомерційного
підприємства
«Державний університет
«Київський авіаційний
інститут»

НАВЧАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ «БАЗИ ДАНИХ»

Дисципліна «Бази даних» [1] грає надзвичайно важливу роль у підготовці майбутніх фахівців з інженерії програмного забезпечення, оскільки

формує знання, вміння і навички, пов'язані із організацією, зберіганням та обробкою інформації – ключового ресурсу сучасного інфомодерністського світу. Розуміння принципів побудови і нормалізації баз даних (БД), мов запитів, вміння забезпечувати цілісність і безпеку даних дає змогу здобувачам освіти створювати ефективні програмні рішення, що працюють із великими обсягами інформації, в тому числі веб-додатки, корпоративні системи, мобільні сервіси та інші системи масового обслуговування. Перелічені компетенції мають реальну цінність лише за умови вміння застосовувати їх на практиці, тому ключовою задачею викладача є забезпечення неперервної (в межах дисципліни) взаємодії здобувачів освіти з конкретними системами управління базами даних (СУБД), наприклад, PostgreSQL, MySQL, MS SQL Server чи Oracle. Організувати взаємодію здобувача освіти з СУБД в даний час не становить жодної проблеми – більшість з них є безкоштовними, мають зручний графічний інтерфейс та працюють на будь-якій операційній системі – отже, здобувач освіти може встановити необхідне програмне забезпечення на власному персональному комп'ютері і виконувати практичні завдання локально. Однак сучасні тенденції освіти, пов'язані, зокрема, із широким впровадженням онлайн-режиму, вимагають більш гнучкої й керованої організації навчального процесу. За умов просторового і часового розділення викладача і здобувачів освіти найбільш ефективним рішенням є централізоване розміщення навчальної БД на сервері та забезпечення доступу здобувачів освіти до неї. Таке рішення дозволяє викладачеві контролювати виконання завдань, аналізувати запити кожного здобувача освіти, бачити результати їх виконання, виявляти помилки, надавати методичні вказівки і рекомендації. Централізоване розташування СУБД створює спільний навчальний простір, де всі учасники працюють на єдиній платформі, що забезпечує безпеку і стабільність, а також наближує процес навчання до реальних умов роботи інформаційних систем [2].

Для організації централізованого доступу здобувачів освіти до СУБД не потрібна дорога або спеціалізована техніка, як це може здатися на перший

погляд. Навіть на базі суттєво застарілих з точки зору теперішнього часу комп'ютерних засобів можна створити повноцінне середовище для керованої і контрольованої викладачем віддаленої роботи здобувачів освіти. У закладі освіти, який представляють автори цієї публікації, було проведено експеримент із розгортання відповідної інфраструктури з використанням двох СУБД: MS SQL Server Express 2022 на комп'ютері з операційною системою Windows 10 та PostgreSQL 13.22 for Raspbian, встановленої на мікрокомп'ютері Raspberry Pi. Параметри відповідного апаратного забезпечення представлені у наступній таблиці.

Таблиця 1 – Апаратні та програмні засоби для розгортання СУБД у навчальному режимі

СУБД	ОС	Процесор	ОЗП	Постійна пам'ять	Вартість, грн (10.2025)
MS SQL Server 2022 Express for Windows	Windows 10	Intel Xeon E3-1220 v3; 3,10 ГГц	32 Гб	512 Гб (SSD)	~5000 грн
PostgreSQL 13.22 for Raspbian	Linux Raspberry Pi 5.10.63+	ARM1176; 700 МГц	512 Мб	8 Гб (SD card)	~750 грн (з картою SD)

В експерименті з експлуатації навчальної інфраструктури брали участь приблизно 55 здобувачів освіти, закріплених за відділенням інженерії програмного забезпечення (3 академічні групи). Для кожного здобувача освіти було створено власну БД з персональним обліковим записом та правами доступу, що дозволяє створювати і модифікувати таблиці (Data Definition Language), додавати, редагувати і видаляти дані (Data Manipulation Language), виконувати запити на вибірку (Data Query Language). Для виконання запитів у віддаленому режимі здобувачам освіти було запропоновано використовувати наступні програмні засоби:

- MS SQL Server Management Studio 2022 – для СУБД MS SQL Server;
- pgAdmin 4; version 9.7 – для СУБД PostgreSQL.

Слід зазначити, що організація віддаленого доступу до навчальної БД, взагалі кажучи, вимагає вживання заходів безпеки, адже пряме відкриття портів СУБД у мережу Інтернет створює ризик несанкціонованого доступу та втрати даних. Для забезпечення захищеного з'єднання необхідно виключити можливість прямого підключення користувачів до серверів БД, застосовуючи захищені канали зв'язку.

Для MS SQL Server, що працює у середовищі Windows, найзручніше створити VPN-з'єднання між здобувачем освіти і навчальним сервером. В цьому випадку з'єднання з СУБД здійснюється так, ніби здобувач освіти перебуває у внутрішній мережі закладу освіти, а всі зовнішні порти SQL Server залишаються закритими для публічного доступу. Для PostgreSQL доцільно використовувати так зване SSH-тунелювання при якому здобувач освіти підключається до пристрою по захищеному каналу SSH, створюючи локальний порт, що перенаправляється на порт PostgreSQL-сервера. Всі комунікації між клієнтом і сервером шифруються, а автентифікація здійснюється за логіном, паролем або SSH-ключем. Застосування цих методів дозволяє не лише захистити навчальні БД від несанкціонованого втручання, але й створює умови, максимально наближені до реальних корпоративних систем, де безпека та контроль доступу є ключовими вимогами до інфраструктури.

Результати виявили високу стабільність та цілком достатню для навчального процесу швидкість роботи перелічених СУБД. Це підтвердило, що подібна інфраструктура може бути ефективно використана в освітніх цілях без значних фінансових витрат і складного технічного забезпечення. Завдяки централізованому доступу до СУБД викладач міг протягом заняття підключатися до баз даних здобувачів освіти, переглядати створені ними таблиці, структури та запити. Це дозволило спільно аналізувати результати роботи, виконувати запити в демонстраційному режимі, обговорювати помилки, оптимізацію й альтернативні способи розв'язання завдань. Подібний підхід не лише підвищив ефективність засвоєння матеріалу, а й створив

атмосферу співпраці, у якій здобувачі освіти відчували безпосередній зв'язок між теорією та практикою.

Список використаних джерел

1. Міністерство освіти і науки України. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzeni-standarti-vishchoi-osviti?__cf_chl_tk=6qv.8dCWGn2dpmHTHrrNfurZcACILcmDFElek3NyEN8-1759492776-1.0.1.1-2iioFkl6mKerriSi5sCTOBOJtIxiMiW6R.y3ZpsvnMg (дата звернення: 10.10.2025).
2. Костенко О. Б. Організація баз даних та знань : конспект лекцій (для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 126 – Інформаційні системи та технології) / О. Б. Костенко, І. О. Гавриленко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 92 с.

Лілія Савінчева
викладач фізичної культури
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ТА МЕДІАГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Освіта — основний інструмент для формування інноваційного, конкурентноспроможного суспільства. Закон України «Про освіту» визначає інформаційно-цифрову компетентність як одну з ключових, необхідну кожній сучасній людині. Тому особливої значущості це завдання набуває в закладах,

що здійснюють підготовку майбутніх педагогів. Адже вони повинні не лише володіти цифровими та медіакомпетентностями, а й бути спроможними ефективно формувати їх у здобувачів освіти нових поколінь.

Мета статті — проаналізувати особливості формування групи компетенцій: цифрова, інформаційна та медійна грамотність у здобувачів освіти педагогічного коледжу, визначити найбільш ефективні методи та підходи для розвитку цих компетентностей у контексті сучасних освітніх трансформацій.

Запропонований Hoobs R. (2021) підхід пропонує план перетворення споживачів інформації на активних, творчих учасників процесу, навчання засобами цифрового контенту. Особливого сенсу праця авторки набула під час війни в Україні та її інформаційної подачі. Дослідження Т. Вакалюк та О. Слободяник (2021) виявило «неоднорідність та недостатність цифрової грамотності» студентів — майбутніх учителів початкових класів. Автори пропонують комплексну методичну систему, що поєднує модернізацію змісту навчання та використання активних й інтерактивних методів. А головним результатом є формування цілісної професійно-орієнтованої цифрової компетентності. Як встановили Nurzhanova S., Stambekova A.(2023) рівень цифрової грамотності вчителя впливає на компетентність у застосуванні технологій у навчальному процесі. Крім того, авторки виявили відмінності у сприйнятті цифрових інструментів, зумовлені гендерними та віковими факторами, що вказує на недоцільність уніфікованих підходів та вимагає створення індивідуалізованих навчальних програм. Н. Родіонова (2024) визначила найбільш ефективні методи та інструменти для інтеграції медіаграмотності в освітній процес закладів вищої освіти України. Дослідниця зазначає, що інтеграція ІІІ у вищу освіту допоможе підготувати конкурентноспроможних майбутніх фахівців та сприяє формуванню соціально відповідальних медіакористувачів.

Глибинні трансформації сучасного освітнього простору, зумовлені процесами цифровізації, вимагають переосмислення змісту професійної

підготовки майбутніх педагогів та системного підвищення кваліфікації викладацького складу. У цьому контексті ключову роль набуває формування цифрової та медіаграмотності як інтегральної компетентності, що забезпечує здатність здобувачів освіти до ефективного, безпечного та критичного функціонування в інформаційно-цифровому середовищі [1]. Що стосується фахових закладів педагогічної освіти, зокрема коледжів, то тут ця компетентність набуває подвійного значення: з одного боку, вона є невід'ємним елементом професійної культури майбутнього вчителя, а з іншого — це потужний інструмент модернізації та оптимізації системи навчання.

Цифрова грамотність як структурний комплекс компетентностей інтегрує:

- технологічну підготовку щодо ефективного використання цифрових засобів;
- креативні підходи для розробки та адаптації освітнього контенту;
- комунікацію та продуктивну взаємодію в онлайн-середовищі;
- механізми забезпечення кібербезпеки.

У свою чергу, медіаграмотність розкривається через систему критико-рефлексивних практик:

- деконструкція інформаційних повідомлень дозволяє зрозуміти, оцінити та протистояти впливу;
- ідентифікація маніпулятивних технологій;
- конструювання власних медіатекстів.

Відповідно до даних сучасних педагогічних досліджень, саме комплексне формування цифрової та медіаграмотності забезпечує необхідний рівень професійної готовності майбутніх педагогів до реалізації освітніх інновацій [2, 3].

Структура запропонованої моделі формування цифрової та медіаграмотності в умовах педагогічного фахового коледжу складається з наступних компонентів:

1 рівень — організаційно-педагогічний:

- модернізація навчальних програм (модульні програми);
- створення цифрового освітнього середовища (цифрові уроки, мультимедійні дошки, портфоліо):
- впровадження системи професійного розвитку викладачів (тренінги та коучинг).

2 рівень — змістовно-технологічний:

- реалізація міждисциплінарних проєктів;
- використання інтерактивних методів навчання;
- формування критичного мислення (кейс-уроки, рольові ігри).

3 рівень — рефлексивно - оцінювальний:

- моніторинг рівня розвитку компетентностей (тести, анкетування);
- формування цифрового кейсу, портфоліо;
- рефлексія педагогічного досвіду.

В умовах стрімкої цифровізації медіаграмотність набуває статусу ключової компетентності. Інтеграція цифрової та медіограмотності в освітнє середовище педагогічного коледжу є актуальним завданням, спрямованим на розвиток критичного мислення та формування медіакомпетентностей здобувачів освіти - майбутніх педагогів.

Оптимізація процесу формування зазначених компетентностей у закладі педагогічної освіти досягається шляхом реалізації інтегрованого підходу.

Системне формування цифрової та медіаграмотності в умовах педагогічного фахового коледжу створює передумови не лише для підвищення якості педагогічної діяльності, а й для становлення громадянина нового типу — соціально-відповідального, критичного, стійкого до інформаційних маніпуляцій.

Список використаних джерел

1. Aydın, M. K., Yildirim, T., & Kuş, M. Teachers' Digital Competences: A Scale Construction and Validation Study., 2024 URL: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1356573> (дата звернення 21.10.2025)

2. Шапран Ю. П., Солодовник А., Солодовник Д. Управління розвитком цифрової компетентності здобувачів вищої і фахової передвищої освіти. Перспективи та інновації науки. 2024. № 3(37). С. 700-711.

URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3\(37\)-700-711](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-700-711) (дата звернення: 21.10.2025)

3. Шостак І. О., Ніколенко К. В., Петровська К. В. Розвиток цифрової грамотності здобувачів вищої освіти в Україні як відповідь на воєнні виклики. Академічні Візії. 2024. №30 С. 8-10 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11082338>

Наталія Саражинська,
викладачка інформатики
КЗ КОР “Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж”
(м. Біла Церква, Україна)

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ, ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРАКТИЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ

Сьогодні інструменти штучного інтелекту (ШІ) є ключовими чинниками змін багатьох сфер суспільного життя, зокрема й освіти. ШІ, як окрема галузь інформатики, дозволяє фахівцям створювати інтелектуальні системи для аналізу великих даних, для деталізованої персоналізації. Ці системи виконують дії, що схожі на навчання та вибір варіантів під час прийняття рішення, імітуючи цим когнітивні процеси людини. Використання в освітньому процесі систем ШІ відкриває можливості для персоналізації освітнього процесу, для підвищення ефективності діяльності викладача та автоматизації рутинних завдань педагогів. Але стрімке впровадження цих технологій породжує ще й етичні, правові й педагогічні викликів, що потребують наукового та правового обґрунтування та ретельних досліджень.

Ці дослідження мають базуватися на теоретичних основах штучного інтелекту, аналізі сучасних тенденцій його впровадження в різноманітних сферах освіти та визначити практичні напрями й етичних особливості впровадження ШІ в педагогічну царину.

Ключовими компонентами наукових досліджень про штучний інтелект є машинне навчання, нейронні мережі та глибинне навчання, вони характеризуються можливістю розв'язувати складні задачі, на вирішення яких були б задіяні доволі значні ресурси людського інтелекту.

Нині масштаби застосування ШІ в освіті вражають. Понад 60% студентів США вважають обізнаність у сфері технологій ШІ край необхідними для майбутньої кар'єри, а 50% опитаних гадають, що саме ця сфера цифрової грамотності є ключовою навичкою для здобуття освіти в закладах вищої школи. Серед найважливіших ініціатив - навчання педагогів, масштабні інвестиції великих компаній та інтеграція ШІ в державні навчальні стандарти та програми.

Найвагоміші ініціативи останнього часу такі:

Навчання педагогів: Національна академія штучного інтелекту (AFT, Microsoft, OpenAI, Anthropic) забезпечує безкоштовне навчання 1,8 млн викладачів [2];

Інвестиції: Microsoft реалізує програму Microsoft Elevate (\$4 млрд) із метою навчити 20 млн осіб навичкам ШІ [1]; Google інвестує \$150 млн у проєкти освіти, пов'язані з моделлю Gemini for Education [3];

Державні ініціативи: Саудівська Аравія запроваджує обов'язкові програми ШІ у всіх школах із 2025–2026 рр.;

Український контекст: створено Інструктивно-методичні рекомендації щодо впровадження технологій ШІ у закладах освіти (проєкт 2025 р.) [4].

Масове впровадження ШІ в освіту створює ризики дотримання академічної доброчесності та несе певні етичні виклики, зокрема при використанні мовних генеративних моделей у студентських творчих роботах. Найважливіша задача для педагогічних колективів - знаходження балансу між

захистом академічної доброчесності та стимулюванням особистої творчості кожного здобувача освіти та підтримкою інноваційних ініціатив.

Оптимальна політика під час інтеграції ШІ у кожному закладі освіти має базуватися на принципах прозорості, ціннісного підходу, чітких правил та адаптивних завдань. Це сприятиме формуванню культури відповідального використання технологій. Принцип прозорості означає обов'язкове цитування фактів використання систем ШІ як в освітній діяльності, так і в науковій. Ціннісний підхід передбачає відмову від політики недовіри та тотального відстеження, так званої “педагогіки недовіри” на користь підходів, що засновані на довірі. Краще заздалегідь визначити допустимі межі та встановити правила прийнятного використання інструментів ШІ, обговорити заборонені сценарії використання. Наприклад, заборонити використання генеративного ШІ для певних завдань, але водночас дозволяти для перевірки граматики, перекладу, узагальнення відео, створення аудіо за умови повного цитування фрагментів, що створені ШІ. Варто все ж таки усвідомлювати кожному педагогів, що використання нейромереж студентами вимагає видозмін завдань, прийомів та підходів до оцінювання.

Сучасні інструменти штучного інтелекту безмовно оптимізують рутинні педагогічні процеси та підвищують ефективність освіти. Серед них: Magic School, Eduaide.AI, Diffit.AI, Notebook LM, Learn Your Way, Napkin, Sora 2, Vidu AI, Suno. Ці сервіси допомагають створювати навчальні матеріали, адаптувати контент і розвивати інноваційне навчальне середовище.

Штучний інтелект є потужним каталізатором змін в освіті, здатним забезпечити індивідуалізацію навчання, підтримку викладачів і розвиток цифрової грамотності. Його впровадження має спиратися на етичні принципи, відкритість і людиноцентричний підхід. Баланс між інноваціями та академічною доброчесністю визначатиме успішність інтеграції ШІ у навчальний процес.

Список використаних джерел

1. Microsoft. (2025). Microsoft Elevate Initiative Report. URL: <https://www.microsoft.com/ai>
2. OpenAI. (2025). AI and Education Partnerships. URL: <https://openai.com>
3. Google Education. (2025). Gemini for Education Overview. URL: <https://edu.google.com>
4. Міністерство освіти і науки України. Інструктивно-методичні рекомендації щодо впровадження ШІ в освіті, 2025.

Семигайло Ірина

викладач кафедри педагогіки і
психології дошкільної та
початкової освіти
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(Біла Церква, Україна)

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ СПІВПРАЦІ ВИКЛАДАЧА І ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ: ВІД GOOGLE WORKSPACE ДО GENIALLY

У сучасному інформаційному суспільстві освіта зазнає значних змін під впливом цифрових технологій. Цифрова компетентність стає важливим елементом професійної діяльності викладачів і невід’ємною частиною освітнього процесу здобувачів освіти.

Процес цифровізації в освіті передбачає не лише набуття технічних умінь для роботи з цифровими ресурсами, але й формуванню культури взаємодії в цифровому середовищі. Він охоплює навички ефективної співпраці, створення та розповсюдження інформації в онлайн-просторі. Одним із ключових напрямів покращення якості освіти є інтеграція цифрових інструментів, які сприяють спільній роботі, продуктивній комунікації та партнерству між викладачами й здобувачами освіти. Зокрема, такі платформи,

як Google Workspace та Genially, відіграють важливу роль завдяки їхній зручності, інтерактивності та широким можливостям для творчого співробітництва.

Google Workspace — це інтегрований пакет продуктивних інструментів, які забезпечують ефективну роботу та спілкування в організації. Ось декілька причин, чому варто користуватися Google Workspace:

Google Workspace пропонує зручність і доступність. Ви можете працювати з будь-якого пристрою або місця, яке має доступ до Інтернету. Всі ваші файли зберігаються в хмарі, тому немає потреби тримати їх на комп'ютері чи флешці. Це дозволяє швидко та легко отримувати доступ до документів, таблиць або презентацій у будь-який момент і з будь-якої локації. Завдяки цьому ви не залежите від фізичного носія даних, а також мінімізуєте ризик їх втрати через несправності обладнання.

Ще одна перевага Google Workspace – ефективна співпраця. Користувачі можуть одночасно працювати над одним документом, редагувати, залишати коментарі та втілювати зміни в реальному часі. Це підвищує продуктивність та сприяє більш злагодженій роботі, особливо під час дистанційного навчання. Вам не потрібно обмінюватися файлами через електронну пошту чи зберігати їх локально – спільний доступ до документів і можливість спільної роботи гарантують максимальну зручність і оперативність.

Оновлена комунікація. Google Workspace пропонує інструменти для ефективного спілкування, зокрема Gmail, Google Meet і Google Chat. Завдяки їм можна легко надсилати електронні листи, організовувати відеоконференції та обмінюватися повідомленнями з колегами. Це спрощує взаємодію в команді та знижує потребу в надмірному використанні електронної пошти.

Надійний захист даних. Google дбає про безпеку користувацької інформації та реалізує комплексні заходи безпеки. Google Workspace забезпечує шифрування даних як у процесі передачі, так і в стані спокою, підтримує двофакторну аутентифікацію та захищає від зловмисних програм. Таким чином, ваші дані залишатимуться конфіденційними та надійно

захищеними від несанкціонованого доступу. Завдяки автоматичному резервному копіюванню всі ваші дані в Google Workspace завжди зберігаються в безпеці. Навіть у випадку випадкового видалення чи пошкодження файлів ви зможете відновити їх із резервної копії. Крім того, потужні центри обробки даних Google забезпечують високу надійність і доступність інформації, захищаючи її від втрат унаслідок технічних збоїв або непередбачених обставин.

Управління правами доступу. Google Workspace надає можливість детально налаштовувати доступ до документів та інших ресурсів вашої організації. Ви можете визначати, хто матиме доступ до конкретних файлів, а також встановлювати права на перегляд, редагування або спільне використання. Такий підхід забезпечує повний контроль над вашими даними та значно знижує ризик несанкціонованого доступу до конфіденційної інформації.

Genially — це хмарна платформа, яка поєднує елементи презентації, гри та навчального контенту. Вона пропонує безліч можливостей для використання у навчальному процесі. Незалежно від того, чи ви створюєте матеріал для здобувачів освіти або колег, чи надаєте своїм студентам інструменти для самостійної роботи, варіанти застосування практично необмежені. Ось кілька способів використання:

Інтерактивні презентації. Скористайтесь сучасними шаблонами або створіть власну презентацію з нуля, додаючи інтерактивні елементи, які дозволяють вставляти відео, текст чи інший контент. Для взаємодії з цими елементами потрібно лише клацнути на них або навести курсор. Завдяки шаблону Vibrant Flipped Classroom ви також можете анімувати тексти та встановлювати ефектні переходи.

Інфографіка. У Genially є різноманітні креативні шаблони, які допоможуть вам та вашим студентам організувати інформацію. Наприклад, шаблон Horizontal Info Mondrain ідеально підходить для упорядкування

контенту. Ви можете скористатися безкоштовними елементами платформи або завантажити власні графічні матеріали.

Відеоконтент. Використовуйте широкі можливості анімації та переходів у Genially. Створіть презентацію, а потім запишіть екран із додаванням музики — так у вас вийде захопливе навчальне відео. Заздалегідь налаштовані теми, як-от Genial Video Presentation, уже включають музику та анімацію, і все, що вам залишиться зробити, — це додати свій унікальний контент.

Вікторини можуть стати чудовим способом поєднати навчання та розваги. Створіть цікаву та захопливу вікторину у формі гри! Такий підхід зробить процес оцінювання приємнішим для здобувачів освіти або дозволить їм проявити свої знання, створюючи власні вікторини для однокласників за допомогою шаблону Genial Quiz. Якщо вам більше до вподоби статична графіка без інтерактивних елементів, Genially також стане у нагоді. Ви можете розробити проєкт з нуля або скористатися готовим шаблоном Figures and Data. До нього легко додати QR-код, а вже готовий флаєр чи графіку можна зберегти у форматі PDF або зображення. Це дозволяє обмінюватися матеріалами як у цифровому вигляді, так і друкованими.

Використання сучасних цифрових інструментів, таких як Google Workspace та Genially, відкриває нові горизонти для реалізації принципів партнерства, спільної творчості та студентоцентрованого підходу в освіті. Завдяки їх застосуванню розвиваються цифрові компетентності викладачів і студентів, формуються навички командної роботи, креативного мислення, самостійності та відповідальності.

Зрештою, такі ресурси роблять навчальний процес динамічним, інтерактивним і спрямованим на досягнення спільної мети — виховання компетентного та цифрово грамотного фахівця, що відповідає викликам сучасності.

Список використаних джерел

1. 6 причин, чому варто запровадити Google Workspace у вашій компанії
URL: <https://marketer.ua/ua/6-reasons-why-you-should-implement-google-workspace-in-your-company/>
2. Прус Ольга Вікторівна. 15 способів використання Genially в класі.
URL: <https://naurok.com.ua/stattya-na-temu-15-sposobiv-vikoristannya-genially-v-klasi-291138.html>

Ольга Сергєєнко
кандидат педагогічних наук,
проректор з начальної роботи
КЗВО КОР «Академія
мистецтв
імені Павла Чубинського»
(м. Київ, Україна)

ВПРОВАДЖЕННЯ ГІБРИДНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Цифрова трансформація закладів освіти є невідворотним процесом, що вимагає перегляду традиційних педагогічних парадигм. В умовах формування економіки знань і високих вимог ринку праці до цифрової компетентності фахівців, створення сучасного освітнього середовища, здатного забезпечити підготовку конкурентоспроможних кадрів, стає пріоритетним завданням. Ключовим архітектурним елементом такого середовища є інтеграція різних форм навчання, зокрема змішаного та гібридного.

Сучасний освітній простір зазнає кардинальних змін, спричинених технологічним прогресом та глобальними викликами. Цифрова трансформація перестала бути лише питанням оснащення закладів освіти комп'ютерами; вона перетворилася на назрілу ключову необхідність, що вимагає перегляду основних підходів до навчання. Сучасний світ вимагає фахівців, які швидко навчаються та мають високу цифрову компетентність. Тому заклади вищої освіти мають створити гнучке та ефективне освітнє середовище.

Таким чином, інтеграція різних форм навчання, і зокрема моделей змішаного (Blended Learning) та гібридного (Hybrid Learning) навчання, відіграє ключову роль у формуванні такого середовища.

Їхнє впровадження дає змогу не лише забезпечити безперервність освітнього процесу в кризових умовах, але й суттєво підвищити якість підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних адаптуватися до викликів цифрового суспільства. Тому в даних умовах використання гібридних та змішаних моделей навчання відіграє важливу роль у модернізації освітнього процесу та підвищенні його ефективності.

Незважаючи на поширене використання, терміни «змішане» та «гібридне» навчання часто потребують чіткого розмежування [1].

Змішане навчання (Blended Learning) передбачає поєднання традиційних очних занять із синхронною або асинхронною онлайн-діяльністю, де більшість навчального контенту залишається під контролем викладача та ЗВО. Ключова особливість полягає в тому, що студентів поділяють на групи, і вони чергуються між онлайн- та офлайн-заняттями за встановленим планом. Онлайн-компонент найчастіше використовується для самостійної роботи, засвоєння теорії чи контролю знань, тоді як очні зустрічі зосереджені на обговоренні, практиці та спілкуванні.

Гібридне навчання (Hybrid Learning) є більш гнучкою моделлю, яка дозволяє студентам обирати, як брати участь у навчанні (очно чи дистанційно), причому обидва формати можуть проходити одночасно та є рівноцінними за навчальними результатами. Це вимагає від викладача одночасного управління двома навчальними потоками та використання технологій, які гарантують рівну якість взаємодії для всіх, наприклад, високоякісні відеоконференції та інтерактивні дошки. Гібридне навчання підкреслює гнучкість і рівноцінність навчальних результатів в обох середовищах.

Впровадження гібридних та змішаних моделей має позитивні наслідки для всіх учасників освітнього процесу.

Впровадження моделей змішаного та гібридного навчання дозволяє ефективно використовувати потенціал цифрових технологій. Вони слугують єдиною точкою доступу до навчальних матеріалів, завдань, оцінок та комунікації. Прикладами таких платформ є Moodle, Google Classroom, а також Google Workspace як комплекс інструментів для взаємодії в навчанні.

Головною перевагою є можливість індивідуалізації навчання. Завдяки асинхронному онлайн-компоненту, студент отримує доступ до навчальних матеріалів у зручний для нього час і темп. Це дозволяє більш глибоко засвоїти складні теми та, навпаки, швидше пройти вже відомий матеріал. Така автономія, підкріплена гнучким графіком, суттєво підвищує внутрішню мотивацію до навчання. Дослідження показують, що персоналізований темп, забезпечений цифровими засобами «зменшує відсоток академічної неспішності, оскільки студенти можуть повертатися до матеріалу стільки разів, скільки це необхідно [3, с. 45].

Сучасний ринок праці вимагає від фахівців не стільки знань, скільки компетентностей – здатності застосовувати ці знання на практиці. Моделі змішаного і гібридного навчання є ідеальним середовищем для розвитку таких навичок. Зокрема відбувається формування **цифрової компетентності**: безпосередня робота студентів із цифровими інструментами розвиває їхню цифрову грамотність, що є критичною складовою професійної майстерності майбутнього фахівця [2].

Інтеграція цифрових технологій дозволяє зробити освітній процес максимально практикоорієнтованим. Замість теоретичних описів процесів, студенти можуть використовувати цифрові симуляції для відпрацювання складних професійних навичок. У вокальному мистецтві (спів) – застосування спеціалізованого програмного забезпечення для візуалізації акустичних параметрів голосу, в інструментальному виконавстві – аудіоредакторів для моделювання концертних залів, у хореографічному мистецтві – моделювання 3D простору з використанням віртуальних репетицій, моделюючи різні сцени та освітлення.

Успіх впровадження змішаного та гібридного навчання залежить від декількох умов, які потребують своєї реалізації: наявність надійної і сучасної інфраструктури (Moodle, Google Classroom, а також Google Workspace), надійних платформ для відеоконференцій, що підтримують інтерактивні функції (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet), здійснення освітньої аналітики, трансформації ролі викладача від транслятора знань до оволодіння навичками. Замість читання лекцій, викладач тепер скеровує студентів, допомагає їм орієнтуватися у великих обсягах інформації, стимулює критичне мислення під час обговорень та забезпечує індивідуальну підтримку, вибір оптимальних цифрових інструментів та форматів навчального матеріалу.

Змішане та гібридне навчання є не лише реакцією на виклики часу, але й стратегічною перевагою, що трансформує заклади вищої освіти у гнучкі та динамічні освітні установи. Подальше дослідження має бути зосереджене на розробці універсальних методів, методик для оцінки ефективності змішаної та гібридної моделей навчання, забезпечення належної підготовки викладачів до роботи у новому, технологічно насиченому середовищі. Впровадження цих моделей гарантує підготовку фахівців, готових до викликів цифрового суспільства.

Список використаних джерел

1. Кремень В. Г. Вища освіта України в контексті світових тенденцій: трансформаційні процеси. Київ : Знання, 2021. 368 с.
2. Спірін О. М. Цифрова компетентність як складова професійної майстерності майбутнього фахівця. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 77, № 3. С. 1–18.
3. Вовк Н. О. Моделювання сучасного освітнього середовища: теоретичні та прикладні аспекти : монографія. Львів : Світ, 2022. 240 с.

Наталія Слущка
викладач вищої
кваліфікаційної
категорії, викладач-методист,
викладач мистецьких
дисциплін, КЗ КОР
«Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

Сучасна система освіти в Україні перебуває на етапі модернізації, що передбачає переорієнтацію на компетентнісний підхід, розвиток творчої особистості та формування ціннісних орієнтацій. У цьому контексті особливої ваги набуває мистецька освіта, адже вона спрямована не лише на оволодіння художніми техніками, але й на формування креативності, естетичного смаку, духовності, здатності до самовираження.

Професійна підготовка майбутніх здобувачів освіти образотворчого мистецтва є важливою складовою розвитку сучасної педагогічної науки та практики. Вчитель мистецтва покликаний виховувати у здобувачів освіти здатність бачити красу в навколишньому світі, розуміти мистецькі явища, формувати творче мислення. Проте процес навчання мистецьких дисциплін має низку актуальних проблем: недостатня інтеграція мистецьких знань з іншими освітніми галузями, обмеженість матеріально-технічної бази, переважання репродуктивних методів навчання, нестача практичної підготовки, а також виклики, пов'язані з цифровізацією та дистанційним форматом освіти.

Мета роботи - виявити та обґрунтувати особливості теоретичних аспектів актуальності вивчення мистецьких дисциплін майбутніми вчителями образотворчого мистецтва.

Сучасна система освіти перебуває на етапі оновлення, де значна увага приділяється мистецьким дисциплінам як засобу розвитку креативності, емоційного інтелекту, естетичної культури та духовності. Підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва вимагає не лише оволодіння художніми техніками, а й формування методичної компетентності, уміння організувати творчий процес, адаптувати навчальні програми до потреб здобувачів освіти.

Дослідники (Н. Миропольська, Л. Масол, О. Рудницька та ін.) наголошують на тому, що основними проблемами у процесі професійної підготовки вчителя образотворчого мистецтва є:

- недостатня інтеграція мистецьких дисциплін з іншими галузями знань;
- орієнтація на репродуктивне навчання замість розвитку творчої індивідуальності;
- обмеженість практичного досвіду студентів у роботі з дітьми;
- недосконале матеріально-технічне забезпечення мистецької освіти;
- потреба в оновленні методик викладання з урахуванням сучасних цифрових технологій та міждисциплінарних підходів.

Таким чином, вивчення мистецьких дисциплін є основою професійного становлення майбутнього педагога, який здатний навчати й виховувати здобувачів освіти у дусі сучасних освітніх цінностей.

Сучасний стан підготовки вчителів образотворчого мистецтва характеризується низкою труднощів. По-перше, спостерігається недостатня інтеграція мистецьких дисциплін з педагогікою, психологією та іншими освітніми галузями, що ускладнює цілісність підготовки. По-друге, матеріально-технічна база часто не відповідає сучасним вимогам: бракує спеціалізованих аудиторій, сучасних матеріалів і цифрових засобів навчання.

Важливою проблемою залишається орієнтація навчального процесу на відтворення зразків замість розвитку творчої індивідуальності студентів. Крім того, практична підготовка до роботи з дітьми часто обмежується короткочасною педагогічною практикою. У поєднанні з викликами дистанційної та змішаної форми навчання це створює додаткові труднощі для майбутніх педагогів.

Подолання виявлених проблем можливе завдяки впровадженню інноваційних методик викладання мистецьких дисциплін, які поєднують традиційні підходи з новітніми технологіями. Перспективним є використання інтерактивних форм роботи (майстер-класи, проєктна діяльність, арт-терапевтичні практики), а також застосування цифрових ресурсів для створення та презентації художніх творів.

Важливо розширювати практичну підготовку студентів, забезпечуючи їм можливість роботи з дітьми різних вікових категорій. Удосконалення освітніх програм, розвиток матеріально-технічної бази та формування методичної компетентності майбутніх учителів сприятимуть підвищенню якості мистецької освіти.

У результаті підготовка вчителя образотворчого мистецтва відповідатиме сучасним вимогам Нової української школи, а також європейським стандартам освіти.

Отже, стає очевидною актуальність вирішення проблеми пошуку ефективних шляхів удосконалення підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Це передбачає оновлення змісту мистецьких дисциплін, використання інтерактивних форм навчання, поєднання традиційних та інноваційних методів, а також посилення практико-орієнтованого підходу.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт базової середньої освіти. – К.: 2020.

2. Масол Л. Мистецька освіта в контексті сучасних освітніх реформ. – К.: 2020.
3. Миропольська Н. Креативність у професійній діяльності вчителя мистецтва. – Харків: 2019.
4. Рудницька О. Педагогіка: загальні та мистецькі аспекти. – Тернопіль: 2017.
5. Савченко О. Професійна підготовка майбутнього вчителя в умовах Нової української школи. – К.: 2021.

Наталія Слущка
викладач вищої кваліфікаційної
категорії, викладач-методист,
викладач мистецьких дисциплін,
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний фаховий
коледж»
(м. Біла Церква, Україна)
Вікторія Ткаченко
здобувач освіти КЗ КОР
«Білоцерківський гуманітарно-
педагогічний фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

РОЗВИТОК МЕДІАГРАМОТНІСТІ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»

Розвиток інформаційного суспільства спричиняє потребу у впровадженні сучасних цифрових інструментів у навчальний процес. Уроки мистецтва є унікальним простором, де поєднуються різні види мистецької діяльності — музика, живопис, театр, кіно, дизайн. Медіатехнології розширюють межі художнього сприйняття, забезпечують інтерактивність, дозволяють здобувачам освіти створювати власний художній продукт, спілкуватися мовою сучасної культури. Це відповідає сучасним вимогам, де основна увага приділяється розвитку креативності, критичного мислення, емоційного інтелекту та цифрової грамотності.

Медіатехнології — це сучасні цифрові засоби, які поєднують слово, зображення, звук, відео та інтерактивні елементи. Їх використання на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» сприяє формуванню в здобувачів освіти естетичного смаку, розширює світогляд і підсилює емоційне сприйняття мистецьких творів, розкриває їхній вплив на підвищення пізнавальної активності здобувачам освіти, розвиває творчі здібності і формувати цифрові компетентності школярів.

Мета роботи - виявити та обґрунтувати особливості теоретичних аспектів актуальності вивчення розвитку медіаграмотності у процесі викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» майбутніми вчителями образотворчого мистецтва у здобувачів освіти школи.

Сучасна освіта вимагає впровадження інноваційних підходів, які відповідають цифровим викликам ХХІ століття. Мистецька освіта є особливо чутливою до змін, адже поєднує традиційні художні засоби з новими формами візуальної культури. Використання медіатехнологій на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» дозволяє:

- активізувати емоційно-чуттєве сприйняття мистецьких творів;
- зробити навчання більш інтерактивним і наближеним до реального культурного простору;
- розвивати креативність, естетичний смак і цифрову грамотність здобувачів освіти;
- забезпечити міжпредметну інтеграцію (музика, живопис, театр, література, кіно).

Таким чином, актуальність теми зумовлена потребою модернізації мистецької освіти та підготовки здобувачів освіти до життя в умовах медіакультури, де поєднання традиційного й цифрового мистецтва стає невід'ємною частиною освітнього процесу та сьогодення.

Дослідження використання медіатехнологій на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» активно розвивається в Україні. Низка науковців та

педагогів вивчають ефективність застосування цифрових інструментів у мистецькій освіті. Ось деякі з них:

- **Т. Фурсикова** розглядає теоретичні проблеми медіакомпетентності майбутніх учителів мистецьких дисциплін, зокрема взаємозв'язок медіакомпетентності з креативністю та її складниками.
- **О. Кіргізов** теоретично обґрунтовує можливості арт-терапії та медіатехнологій як інструментів формування адаптивної поведінки у дітей і підлітків з особливими освітніми потребами, зокрема з РДУГ.
- **Т. Мочан** аналізує значення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі з молодшими школярами, розкриваючи можливості використання прикладного програмного забезпечення та їх переваги на уроках образотворчого мистецтва в початковій школі.
- **М. Бельмега** підкреслює важливість використання сучасних технологій на уроках образотворчого мистецтва, зокрема, активізацію навчальної роботи учнів та посилення їхньої ролі як суб'єкта навчальної діяльності.
- **С. Давидова** зазначає існування низки переваг використання мультимедійних технологій (відео-хроніки, репродукції плакатів, картин і фотографій, фрагменти художніх фільмів) і можливості їх впровадження у навчальний процес майбутніх учителів.

Ці дослідження свідчать про зростаючий інтерес до інтеграції медіатехнологій у мистецьку освіту та їхній потенціал у розвитку творчих здібностей здобувачів освіти.

Значення медіатехнологій у мистецькій освіті - допомогти зробити уроки мистецтва більш інтерактивними, емоційними та пізнавальними, бо вони:

- стимулюють інтерес і мотивацію здобувачів освіти;
- створюють умови для творчого самовираження;
- допомагають візуалізувати складні мистецькі поняття;
- формують цифрову компетентність здобувачів освіти.

Медіатехнології можна поділити на види, що застосовуються на уроках мистецтва:

1. Презентаційні технології (PowerPoint, Canva, Genially):

Використовуються для створення яскравих мультимедійних презентацій із зображеннями картин, музичними фрагментами, відео, біографіями митців.

2. Відеоматеріали та віртуальні екскурсії:

- Перегляд відеофільмів, мультфільмів, фрагментів вистав.
- Віртуальні тури музеями світу (Лувр, Прадо, Національний художній музей України).

Це дозволяє «занурити» учнів у світ мистецтва, не виходячи з класу.

3. Інтерактивні дошки та додатки:

- Використання інтерактивних платформ (Kahoot, LearningApps, Wordwall) для перевірки знань у формі гри.
- Онлайн-малювання (Aggie.io, Sketchpad, AutoDraw) — створення власних художніх робіт у цифровому форматі.

4. Аудіо- та відеоредактори:

- Учні можуть створювати короткі відео- чи аудіопроєкти (музичні колажі, відеоекскурсії, буктрейлери про митців).
- Програми: CapCut, Audacity, Canva Video.

5. Доповнена та віртуальна реальність (AR/VR):

- Занурення у 3D-простір картин або сценічних постановок.
- Використання додатків (Google Arts & Culture, Artivive) для вивчення творів мистецтва.

Отже, медіатехнології є потужним інструментом модернізації уроків мистецтва. Вони дозволяють урізноманітнити форми роботи, зробити навчання інтерактивним, емоційно насиченим і ближчим до сучасного культурного середовища. Використання цифрових засобів не лише підвищує мотивацію учнів, а й формує у них важливі компетентності XXI століття: комунікативну, інформаційну, художньо-естетичну та креативну.

Таким чином, медіатехнології стають невід’ємною складовою сучасного інтегрованого курсу «Мистецтво» і відкривають нові можливості для самовираження учнів і педагогів.

Список використаних джерел:

1. Кондратова Л. Г. *Мистецтво. 5–6 класи: модельна програма для закладів загальної середньої освіти*. Київ: 2022. 29с.

2. Локшина О. І. *Інноваційні технології навчання у мистецькій освіті*. – Київ: Освіта України, 2021. 36с.

3. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої освіти. Київ: МОН України, 2016. 40с.

Стаднік Надія

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри
педагогіки і психології,
Комунального закладу
Київської обласної ради
«Білоцерківський гуманітарно-
педагогічний фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

Юлія Волинець

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної та
початкової освіти
Інституту післядипломної
освіти
Київського столичного
університету імені Бориса
Грінченка (м. Київ, Україна)

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

Дошкільна освіта є фундаментальною ланкою в системі формування особистості, що покликана гармонійно та цілеспрямовано готувати дитину до

активного життя в суспільстві. Її головною метою є створення умов для реалізації природного потенціалу кожного вихованця з опорою на загальнолюдські та національні цінності. Успішна реалізація завдань творчого розвитку дітей у закладі дошкільної освіти (далі ЗДО) залежить від низки чинників, серед яких:

- високий рівень творчого та інтелектуального потенціалу педагогічного складу;
- орієнтація на індивідуальні потреби та інтереси дітей, що реалізується через принцип дитиноцентризму;
- здатність педагогічного колективу до самоорганізації, що забезпечує ефективну взаємодію в інтересах кожної дитини.

Ці чинники формують основу для створення освітнього середовища, сприятливого для всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Організація освітнього процесу в ЗДО базується на низці нормативно-правових актів, які визначають зміст, структуру та принципи функціонування дошкільної освіти (Закон України «Про дошкільну освіту», 2024; Закон України «Про освіту», 2017; Національна доктрина розвитку освіти, 2002; Положення про заклад дошкільної освіти, з оновленнями від 26.09.2023; Державний стандарт дошкільної освіти, 2021) [1].

Наша мета – розкрити роль цифрових інструментів у розвитку педагогічної майстерності майбутніх вихователів, яка є надзвичайно важливою в умовах цифровізації освіти та трансформації професійної підготовки педагогів ЗДО. У сучасному освітньому просторі цифрові технології стали невід’ємною складовою професійної підготовки педагогічних кадрів. Зокрема, в контексті формування педагогічної майстерності майбутніх вихователів ЗДО, цифрові інструменти відіграють важливу роль як засіб розвитку професійних компетентностей, творчого потенціалу та здатності до самоорганізації.

Педагогічна майстерність – це інтегрована якість особистості педагога, яка включає знання, навички, емоційний інтелект, креативність, здатність до

рефлексії та ефективної комунікації. Цифрові інструменти сприяють розвитку кожного з цих компонентів: методична компетентність формується через використання освітніх платформ (Google Workspace, LearningApps, ClassDojo), що дозволяють створювати інтерактивні завдання, візуалізувати навчальний матеріал та організовувати зворотний зв'язок; креативність розвивається завдяки мультимедійним сервісам (Canva, Genially, Powtoon), які дають змогу майбутнім вихователям створювати сучасні дидактичні матеріали, презентації, відео та інтерактивні ігри; комунікативна компетентність посилюється через онлайн-взаємодію в середовищах Zoom, Microsoft Teams, Padlet, що моделюють реальні освітні ситуації; рефлексивність підтримується цифровими щоденниками, портфоліо, анкетуванням, що дозволяє студентам – майбутнім вихователям ЗДО аналізувати власну діяльність та планувати професійне зростання.

Важливо зазначити, що цифрові інструменти не замінюють педагогічну майстерність, а є її ресурсом, який розширює можливості майбутнього вихователя ЗДО. Вони сприяють формуванню гнучкого мислення, адаптивності до змін, здатності працювати в команді та ефективно взаємодіяти з дітьми дошкільного віку в умовах цифрового середовища.

Разом із тим, цифровізація освіти ставить перед нами нові виклики: необхідність формування цифрової грамотності, критичного мислення щодо інформаційного контенту, забезпечення технічних умов для якісного навчання. На підставі опрацювання відповідей студентів, які здобувають спеціальність «Дошкільна освіта», визначено низку узагальнених висновків, що відображають основні тенденції та особливості їхнього професійного становлення, а саме: майбутні вихователі проявили позитивне ставлення до вивчення дисциплін професійного спрямування. Також, нами узагальнено інформацію щодо ресурсів та видів діяльності, які використовують майбутні вихователі та в яких найчастіше беруть участь. Майбутні вихователі ЗДО найчастіше готуються до семінарських, практичних занять з використанням таких засобів, як: Canva, WORD, VN, ChatGPT (III), Google, застосунок для

презентацій Microsoft PowerPoint, Gmail, ЕНК, глосарії, форуми, Google Meet, Google Classroom, Google документи, Google дошка, база даних Google Scholar (Академія), LearningApps, mind map (інструмент для створення мап думок або мап пам'яті, асоціативної карти для діаграм на якій відображають слова, ідеї, завдання, або інші елементи), Kahoot (ігрова платформа), Pinterest, InShot (відео редактор) [2].

Таким чином, застосування сучасних цифрових програм, освітніх практик та ресурсів створює сприятливі умови для майбутніх вихователів ЗДО щодо розвитку професійної компетентності, а також формування здатності ефективно вирішувати завдання професійної діяльності, спираючись на набуті теоретичні знання та практичні навички, здобуті в процесі опанування фахових дисциплін у закладі вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти України. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf . 26 с.

2. Волинець Ю.О., Стаднік Н.В. Особливості формування комунікативної компетентності дітей старшого дошкільного віку в конструктивній діяльності. *Traditions and new scientific strategies in the context of global transformation of society : Scientific monograph. Baltija Publishing, Latvia, Riga.* 2024. С. 26–48. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/48597/1/Y_Volynets_Monograph_2024_FPO.pdf.

Олена Счастлива
завідувач навчально-
методичного кабінету
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-
педагогічний фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ

Сучасна система освіти переживає період змін, зумовлених глобальною цифровою трансформацією. Даний процес охоплює всі рівні освітньої діяльності – від організації управління закладом, навчальної, виховної та методичної роботи до індивідуальної роботи викладачів та здобувачів освіти. Саме тому в умовах цифровізації суспільства особливого значення набуває розвиток цифрової компетентності всіх учасників освітнього процесу – педагогів, здобувачів освіти, адміністрації.

Цифрова трансформація освіти певною мірою залежить від рівня цифрової компетентності педагога, його рівня володіння цифровими технологіями, їх продуктивного застосування в освітній діяльності та якості підготовки молоді до життя у цифровому суспільстві [2].

В умовах змішаного та дистанційного навчання, цифрової трансформації освіти, педагоги мають ефективно працювати, підвищуючи якість освітньої діяльності та готувати успішних, конкурентноспроможних майбутніх фахівців.

В наш час цифрова компетентність є ключовою складовою професійної майстерності педагога. Вона передбачає не лише володіння технічними навичками, а й здатність ефективно використовувати цифрові ресурси для навчання, комунікації, оцінювання, самоосвіти та професійного зростання.

Згідно Рамки цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників, цифрова компетентність – це динамічна комбінація знань, умінь, навичок, поглядів, способів мислення, цінностей у сфері цифрових технологій, що визначає здатність особи провадити професійну та навчальну діяльність з використанням таких технологій [1].

Цифрова компетентність включає в себе впевнене, критичне та відповідальне використання і взаємодію з цифровими технологіями для навчання, роботи та участі у суспільному житті. Термін «цифрова компетентність» охоплює такі поняття як комп'ютерна, інформаційна грамотність та медіаграмотність, комунікація та співпраця, створення цифрового контенту, безпека (включаючи захист персональних даних у цифровому середовищі та кібербезпеку), а також розв'язання різнопланових проблем і навчання впродовж життя у цифровому суспільстві [1].

Розвиток цифрової компетентності педагогічного й науково-педагогічного працівника базується на усвідомленні таких понять, як цифрове освітнє середовище, цифрове суспільство, електронне навчання, а також безпека в цифровому середовищі [1].

Проте цифрове середовище вимагає від педагогічних й науково-педагогічних працівників використання інших технологій навчання, іншого сприйняття картини світу, зовсім інших підходів і форм роботи зі здобувачами освіти. Педагогічний працівник стає також провідником у цифровому світі, саме тому йому важливо володіти цифровою компетентністю на високому рівні.

У КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж» здійснюється цілеспрямована робота з підвищення рівня володіння цифровими навичками викладачів та здобувачів освіти. Для цього для викладачів проводяться тренінги та курси з використання цифрових інструментів, розробляються семінари, організовуються роботи творчих груп, що значно допомагає викладачам трансформувати і цифровізувати свою педагогічну діяльність. Розвиток цифрової компетентності здобувачів освіти

постійно проводиться через інтеграцію програм з розвитку цифрової грамотності в навчальні плани, опанування технічних цифрових навичок, розвиток критичного мислення, формування цифрової безпеки.

Починаючи з 2020 року, педагогічний колектив працює над науково-методичною проблемою «Цифрова трансформація коледжу як умова створення сучасного освітнього середовища, підвищення якості освіти та підготовки конкурентоспроможного фахівця», що забезпечує стратегічний напрям модернізації освітнього процесу.

Упродовж останніх п'яти років у коледжі функціонує семінар-практикум, спрямований на системний розвиток цифрової компетентності викладачів. У межах роботи семінару було опрацьовано широке коло питань, що стосуються впровадження та ефективного використання середовища G Suite for Education, застосування цифрових інструментів Google Classroom, Google Meet, Google Forms для підтримки дистанційного та змішаного навчання, а також керування інтегрованими додатками. Окрему увагу приділено сервісам створення навчального відеоконтенту та засадам безпечного використання штучного інтелекту в освітньому процесі.

Завдяки системній роботі семінару викладачі коледжу активно застосовують цифрові інструменти, інтернет-сервіси, освітні платформи та цифрові застосунки у віртуальному навчальному середовищі.

У 2025 році, на узагальнюючому етапі роботи над проблемою педагогічні й науково-педагогічні працівники коледжу пройшли тестування «Цифрограм для вчителів» на національній онлайн-платформі Дія.Освіта. Результати проходження тестування на національній онлайн-платформі Дія.Освіта «Цифрограм для вчителів» засвідчили високий рівень сформованої цифрової компетентності у більшості викладачів коледжу.

Отже, можемо підсумувати, що одним із основних елементів – рушіїв побудови цифрової трансформації закладу освіти стає питання підвищення цифрової компетентності всіх учасників освітнього процесу. У закладах фахової передвищої освіти розвиток цифрової компетентності реалізується

через упровадження сучасних освітніх платформ і систем управління навчанням (LMS); використання цифрових ресурсів у викладанні, проєктній і дослідницькій діяльності; підвищення кваліфікації педагогів через курси, тренінги, онлайн-навчання; а також залучення студентів до створення навчального контенту та використання технологій у практичній роботі.

Розвиток цифрової компетентності всіх учасників освітнього процесу є необхідною умовою підвищення якості освіти в епоху цифрових змін. Від рівня цифрової культури педагогів і здобувачів освіти залежить ефективність освітнього процесу, інноваційність підходів та конкурентоспроможність майбутніх фахівців. Основним завданням сучасного коледжу є створення цілісного цифрового освітнього середовища, що стимулює безперервне професійне зростання та розвиток цифрової грамотності.

Список використаних джерел

1. Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників. URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2622-ramka_cifrovoi_kompetentnosti_pedagogicnih_j_naukovo_pedagogicnih.pdf
2. Цифрова трансформація освіти і науки. URL: <https://mon.gov.ua/tag/tsifrova-transformatsiya-osviti-i-nauki>

Ірина Товт

кандидат історичних наук,
доцент, старший
викладач кафедри педагогіки і
психології
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-
педагогічний фаховий
коледж»

Єлизавета Вакуленко

магістрантка Білоцерківського
інституту
неперервної професійної
освіти
ОП «Педагогіка вищої школи»
(м. Біла Церква, Україна)

СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Сучасна освіта стикається з численними викликами, серед яких: швидкий розвиток технологій, зміни на ринку праці, глобалізація та необхідність адаптації до нових умов. У цьому контексті важливим є створення освітнього середовища, яке не лише забезпечує засвоєння знань, а й формує у студентів компетенції, необхідні для успішної професійної діяльності.

Використання сучасних технологій, таких як віртуальні лабораторії, онлайн-курси та інтерактивні платформи, дозволяє створити динамічне та інтерактивне навчальне середовище. Інтеграція теоретичних знань з практичною діяльністю через стажування, проекти та кейс-методи сприяє розвитку професійних навичок здобувачів освіти. Адаптивні освітні програми, що враховують індивідуальні потреби та інтереси студентів, забезпечують персоналізований підхід до навчання.

Поєднання знань з різних галузей сприяє формуванню комплексних компетенцій, необхідних для вирішення складних професійних завдань. Формування комунікаційних, лідерських, критичних та емоційних компетенцій є невід'ємною частиною сучасної освітньої програми [1, с. 17].

У сучасних умовах підготовки майбутніх фахівців важливу роль відіграють педагогічні стратегії, спрямовані на формування конкурентоспроможної особистості. Ефективна організація освітнього процесу передбачає використання інноваційних підходів, що сприяють розвитку критичного мислення, самостійності та професійної мобільності студентів. До ключових складових таких стратегій належать моделювання навчального процесу, наставництво та коучинг, а також систематична оцінка результатів навчання й надання зворотного зв'язку.

Моделювання навчального процесу передбачає використання проєктної діяльності, симуляцій та рольових ігор, що дозволяє здобувачам освіти

розвивати аналітичне мислення та здатність приймати ефективні рішення. Наставництво й коучинг сприяють розвитку особистісного потенціалу студентів, адже педагоги, виступаючи наставниками, надають необхідну підтримку, допомагають визначити індивідуальні цілі та орієнтири професійного зростання. Важливим елементом також є регулярна оцінка досягнень здобувачів освіти та надання конструктивного зворотного зв'язку, що стимулює саморозвиток і формує відповідальне ставлення до навчання [2, с. 37].

Практична складова підготовки майбутніх фахівців є ключовою ланкою у формуванні їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку праці. Вона забезпечує поєднання теоретичних знань із реальним досвідом, сприяє розвитку професійних компетентностей, гнучкості та адаптивності. Важливими напрямками такої підготовки є проходження практик, активна взаємодія з ринком праці, а також розвиток підприємницьких навичок, що формують готовність здобувачів освіти до самореалізації у професійному середовищі.

Стажування та практична діяльність забезпечують співпрацю здобувачів освіти з підприємствами та організаціями, що дозволяє їм отримати реальний досвід та адаптуватися до умов майбутньої професійної діяльності. Інтеграція з ринком праці здійснюється через організацію ярмарків вакансій, зустрічей із потенційними роботодавцями та участь у професійних заходах, що сприяє налагодженню корисних контактів і підвищенню шансів на працевлаштування. Водночас розвиток підприємницьких навичок, зокрема навчання основам бізнесу, управлінню проєктами та інноваційному мисленню, допомагає здобувачам освіти формувати ініціативність і готовність до самостійного професійного розвитку [3, с. 69].

Створення сучасного освітнього середовища є ключовим фактором у підготовці конкурентоспроможних фахівців. Інтеграція інноваційних технологій, практичної діяльності та розвитку м'яких навичок сприяє формуванню у здобувачів освіти необхідних компетенцій для успішної

професійної діяльності. Важливим є також адаптація освітніх програм до змін на ринку праці та потреб суспільства.

Список використаних джерел

1. Бахтіярова Х.Ш., Арістова А.В., Волобуєва С.В. Інноваційні технології навчання: Навч.посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів: відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядник словника Волобуєва С.В. К.: НТУ, 2017. 172 с.
2. Ребуха Л.З. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф.. Л.З. Ребухи. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 143 с.
3. Хом'юк І.В., Петрук В.А., Голюк О.А., Хом'юк В.В. Інноваційні технології в освітньому процесі: монографія / І.В.Хом'як, В.А. Петрук, О.А. Голюк, та ін. Вінниця: ВНТУ, 2020. 88 с.

Олена Тимченко

викладач природничих
дисциплін КЗ КОР
«Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Сучасна освіта вступає у фазу глибокої цифрової трансформації, де штучний інтелект (ШІ) поступово стає не просто технологічним інструментом, а повноцінним учасником освітнього процесу. Його впровадження у процес навчання природничих дисциплін відкриває нові можливості для візуалізації складних понять, індивідуалізації навчання та розвитку критичного мислення. Це особливо актуально для дисциплін, які оперують абстрактними або

складними для безпосереднього спостереження об'єктами, таких як хімія та анатомія людини.

Основна наукова проблема, на думку зарубіжних дослідників, полягає у пошуку педагогічно доцільних способів інтеграції інтелектуальних систем у процес навчання без втрати гуманістичного підходу. Важливо не лише забезпечити технологічну ефективність, а й зберегти роль педагога як організатора пізнавальної діяльності здобувачів освіти [1, с. 15-18].

Одним із провідних напрямів упровадження ШІ в освітній процес є персоналізоване навчання, яке враховує індивідуальні здібності здобувачів освіти та темпи опанування ними знань. Сучасні системи, побудовані на алгоритмах машинного навчання, такі як Squirrel AI Learning чи Content Technologies, Inc., здатні аналізувати відповіді студентів, визначати прогалини у знаннях і формувати індивідуальні освітні траєкторії.

У процесі вивчення природничих дисциплін, як стверджують Chen, Chen і Lin [2, с. 75265] ці системи можуть:

- автоматично добирати завдання для удосконалення вмінь розв'язування задач, складання рівнянь реакцій або розуміння будови атома;
- формувати індивідуальні траєкторії вивчення будови органів через інтерактивні тривимірні моделі людського тіла. Так, програми на основі штучного інтелекту (Complete Anatomy AI, Kenhub Smart Trainer) адаптують візуалізацію навчального матеріалу відповідно до попереднього рівня знань користувача, що підвищує ефективність опанування знань.

Штучний інтелект має унікальну здатність генерувати візуальні образи, які замінюють традиційні схеми або демонстрації. У процесі навчання хімії це – віртуальні моделі атомів, молекул хімічних перетворень речовин, створені за допомогою BioRender AI, Molecule.ai або Chemix AI. Здобувачі освіти отримують можливість спостерігати, як змінюється просторова будова молекули під час утворення хімічних зв'язків, перебіг хімічної реакції в режимі реального часу. Віртуальні лабораторії дають змогу проводити

експерименти без ризику для здоров'я чи витратних матеріалів, а також забезпечують можливість багаторазового повторення дослідів.

У процесі вивчення анатомії візуалізаційні можливості ШІ ще ширші. Наприклад, платформи BodyViz AI чи Zygote 3D Atlas створюють детальні тривимірні моделі людського тіла, що дозволяють «зазирнути» всередину фізіологічних систем органів без хірургічного втручання. Такі моделі генеруються на основі реальних медичних даних (МРТ, КТ-зображень), які аналізуються нейронними мережами. Завдяки цьому здобувачі освіти мають можливість вивчати не лише будову органів, але й їх функціонування через інтерактивну симуляцію.

Додатково, системи на основі генеративного ШІ (наприклад, DALL·E, Midjourney, RunwayML, Leonardo AI, Stable Diffusion XL, Gemini та інші) дозволяють створювати візуальні зображення високої деталізації, які допомагають студентам зрозуміти просторову будову об'єктів, їхні функції та взаємозв'язки. Особливо ефективним це є у вивченні анатомії людини, де точність форми, кольору, пропорцій та взаємного розташування органів відіграє вирішальну роль у формуванні системного мислення, а також суттєво покращує якість освітнього контенту і стимулює візуальне мислення.

Сучасні генеративні системи на основі глибинних нейронних мереж використовують текстові промти (prompt engineering) для створення ілюстрацій. Промт – це детальний текстовий запит, який описує бажане зображення, стиль, пропорції, кольорову гаму та ступінь реалістичності. Якість і точність отриманої візуалізації безпосередньо залежать від чіткості й наукової точності цього опису. Для створення анатомічних зображень створюють промти, що містять:

- анатомічні терміни (латинські або англомовні);
- параметри масштабу і перспективи (3D анатомічна модель, мікроскопічний вигляд);
- точні фізіологічні характеристики;
- стиль подачі (медичний, науковий, прозора візуалізація систем).

Такі промти дозволяють отримати ілюстрації, що відповідають академічним вимогам, забезпечуючи високу точність пропорцій і структури. Зауважимо, що для забезпечення достовірності візуалізацій педагог має поєднувати генеративні системи з науковими базами даних (Visible Human Project, BioDigital Human, Open Anatomy Project), оскільки це дозволяє перевіряти правильність топології органів, співвідношення розмірів і анатомічних орієнтирів. Водночас застосування гібридного промт-підходу (поєднання текстового опису та еталонного зображення) значно підвищує точність результату.

Наприклад, різним генеративним системам було надано однаковий текстовий запит на створення гіперреалістичного медичного зображення внутрішньої будови шлунка людини. Запит передбачав детальний переріз із

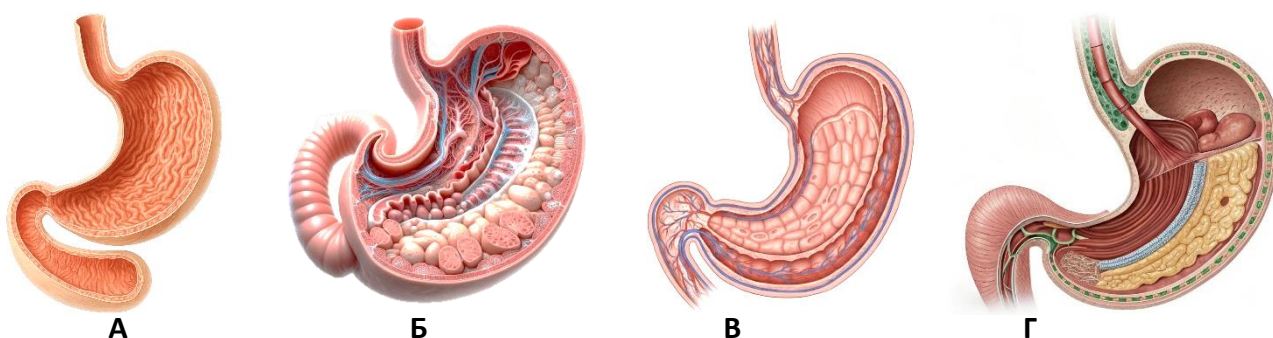

Рис. 1. Зображення внутрішньої будови шлунка різними генеративними системами:

A – ChatGPT; Б – Microsoft Designer; В – Gemini; Г – Recraft

відображенням усіх оболонок, залоз, рельєфу органу та збереженням правильних пропорцій у форматі 8K. Як показано на рисунку 1, різні системи виконали завдання по-різному, демонструючи різний рівень деталізації та точності відтворення анатомічних структур. Це свідчить про необхідність уважного формулювання текстових запитів і ретельного вибору платформи для генерації зображень, оскільки якість і наукова цінність результату залежать від цих факторів.

Водночас використання штучного інтелекту для створення ілюстрацій сприяє:

- розвитку візуального мислення і просторового уявлення;

- підвищенню мотивації до вивчення природничих дисциплін;
- активному залученню студентів до процесу моделювання знань;
- формуванню навичок точного наукового опису об'єктів.

Інтеграція ШІ в освітній процес не зменшує значення викладача, навпаки, трансформує його роль. Педагог забезпечує якісне управління процесом, в якому не лише організовує роботу з цифровими інструментами, а й допомагає здобувачам освіти інтерпретувати отримані дані, розвиває критичне мислення та цифрову грамотність [3, с. 32-35].

Варто відзначити, що ключовою компетентністю сучасного педагога стає вміння працювати з потоками інформації, створювати й адаптувати цифрові ресурси під конкретні навчальні цілі. Важливо також формувати у студентів розуміння етичних аспектів застосування ШІ: коректне використання автоматизованих матеріалів, дотримання авторських прав і критичне ставлення до результатів, згенерованих машиною.

Штучний інтелект у процесі навчання природничих дисциплін забезпечує якісно новий рівень взаємодії між студентом, викладачем і навчальним контентом. Поєднання аналітичних можливостей машин із творчістю та емоційним інтелектом людини сприяють створенню високоякісного візуального контенту, проведенню безпечних віртуальних експериментів, розвитку аналітичного і просторового мислення здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Holmes W., Bialik M. & Fadel C. Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning. Boston : *Center for Curriculum Redesign*, 2021. 230 p.
2. Chen L., Chen P., & Lin Z. Artificial Intelligence in Education: A Review // *IEEE Access*, 2020. Vol. 8, P. 75264-75278.
3. Luckin R. Machine Learning and Human Intelligence: The Importance of Teacher-AI Partnership. London : *UCL Press*, 2019. 240 p.

Tyshchenko Artur,
2nd-year student,
Olena Schastlyva ,
English teacher,
Kyiv Regional Council
Communal Institution “Bila
Tserkva Humanities Pedagogical
Professional College”,
(Bila Tserkva, Ukraine)

REQUIREMENTS FOR A MODERN LESSON IN A PRIMARY CLASSROOM

The modern world is constantly evolving, with technology continually advancing, and the education system evolving in tandem. As the education system changes, so do the requirements for modern lessons. Both students and teachers must adapt to new teaching methods and technologies.

Recent studies emphasize the importance of structured lesson plans, active learning strategies, and technological advancements in primary education.

The purpose of this research is to identify and analyze the key requirements of a modern lesson in a primary classroom.

The primary objectives of modern education are moral and intellectual development, the cultivation of creative and critical thinking, and the ability to work effectively with information. A key feature of such learning is that students do not receive ready-made knowledge from the teacher but acquire it through their own activities.

A modern lesson should create conditions in which students can analyze, compare different viewpoints and approaches, express and justify their own opinions, relying on facts, scientific laws, personal observations, and the experience of others [1].

A modern lesson at school should meet the key criteria.

First of all, teachers should utilize advanced scientific achievements and pedagogical expertise and design lessons based on educational principles.

Additionally, they should create conditions that foster active cognitive engagement among students, taking into account their interests, abilities, and needs.

A good idea is to ensure interdisciplinary connections and consider the level of development of students, stimulate motivation, and promote comprehensive personality development.

Secondly, it is crucial to maintain both logical consistency and emotional engagement in the educational process. Teachers also need to use rational and effective educational tools.

The connection of educational material with real life and personal experience of students adds to the formation of independent learning skills and the need for constant acquisition of new knowledge.

Finally, a comprehensive approach to diagnostics, forecasting, design and planning of each lesson is also important [1].

During the lesson, the teacher plays the role of a mentor and psychologist in the world of knowledge. It is impossible to achieve progress in learning without the active involvement of students, awakening their curiosity and interest in the material being studied.

Modern educational approaches are based on the principle of individualization of learning, which involves creating a personal development path for each student in accordance with his/her abilities, interests and personal characteristics. The teacher does not dictate or control, but acts as a support and guide, helping the student to reveal his own potential, find himself, and realize his capabilities [2].

A real teacher helps the child realize his uniqueness, develops faith in his own strength and contributes to the formation of self-esteem. This becomes a driving force not only for successful learning, but also for personal development, the formation of independence, the acquisition of important social and cognitive skills. In such an environment, students have the opportunity to succeed [2].

All in all, a modern lesson in primary school should be well-planned, student-centered, and technology-driven. Meeting these requirements helps create a positive

learning environment, which in turn leads to better academic results and overall student development.

REFERENCES

1. Do You Know How Should Modern Lesson Look Like? URL: <https://assignmentexpert.com/blog/do-you-know-how-should-modern-lesson-look-like/>
2. Карпюк К. Т. Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Тернопіль: «Видавництво Астон», 2020. 144 с.

Ірина Фастовець

Голова циклової комісії викладачів фізичного виховання, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, викладач фізичного виховання КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж» (м. Біла Церква, Україна)

СТВОРЕННЯ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

На сьогодні перед сучасною освітою стоять основні завдання, це підготовка майбутніх конкурентоспроможних фахівців початкових класів. Ставлячи за мету, ми можемо передбачити можливості та творчі здібності наших студентів після закінчення гуманітарно-педагогічного фахового коледжу, які можуть самостійно вирішувати та підвищувати свій професійний рівень.

Сучасні студенти спрямовують свою діяльність на вирішення нестандартних завдань у майбутній професійній діяльності, набуваючи

предметно-специфічних знань і умінь. Для подальшого пошуку вони усвідомлюють що необхідно розробляти та реалізовувати сучасні завдання для пошуку нових знань їх майбутньої професії вчителя початкових класів. Ці рішення характеризуються наявністю та способу розробки нових знань, вмінь які б могли допомогти вирішити зазначену проблему.

На думку доцента кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій КНЗ КОР «КОІПОПК», кандидат педагогічних наук Лакізи О. М. студенти гуманітарно-педагогічного фахового коледжу проявляють та виховують здатність самостійно приймати рішення у нестандартних ситуаціях. Знаходячи оригінальні та вірні шляхи розв'язання різних педагогічних проблем, комбінують варіанти різної інформації в сучасному освітньому середовищі [1, с. 57-64].

На думку старшого викладача кафедри природничо-математичних дисциплін Качуровського В. С., професійна компетентність знань наших студентів повинна мати такі знання, як: нормативні документи у галузі фізичної культури; програмно-педагогічні вимоги до фізичного виховання; державний стандарт початкової школи [2, с. 170-194].

Тому можна вважати актуальною проблемою на сьогодні, це формування професійної компетентності майбутніх вчителів початкової школи що загалом взаємо пов'язує наших студентів до професійного інтересу своєї майбутньої педагогічної діяльності. У студентів формуються особисті якості, знання, уміння та навички для успішного здійснення процесу під час проходження педагогічної практики, що дає їм можливість набути уміння і навички про особисту діяльність та оцінку здобувача фахової світи.

Отже можна вважати що проблемою підготовки майбутніх вчителів початкових класів це набрані знання, вміння та навички студентів застосовувати їх під час проходження практики у школі, де формуються найважливіші професійні знання та вміння, прагнення до самовдосконалення як вчителя молодших класів.

Однією з важливих завдань виладачів КЗ КОР БГПФК це підготовка майбутніх вчителів початкових класів, які в майбутньому зможуть застосовувати отримані знання, вміння та навички для творчого підходу щодо вирішення професійних завдань. Під час навчання у студентів коледжу закладається база сучасних знань, формується мотивоване прагнення до самовдосконалення як майбутнього вчителя.

Цією думкою поділився доцент кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій КНЗ КОР «КОПОПК», кандидат педагогічних наук Лакіза О. М., що розвиток творчих умінь у майбутніх учителів фізичної культури є один з шляхів удосконалення підготовки висококваліфікованих фахівців, які творчо будуть виконувати свої професійні обов'язки.

Тому основа успіху у вирішенні цих завдань це здатність викладачів коледжу здійснювати певні маніпуляції з поняттями, образами, ідеями у свідомості студентів, де найголовнішим компонентом психологічного механізму їх поведінки буде високий розвиток внутрішнього плану дій особистості.

Формуючи творчі вміння студентів на заняттях та під час проходження педагогічної практики, необхідно створювати умови, що будуть дозволяти їм виявляти свою ініціативу, давати змогу не відчувати страху перед неправильно обраними рішеннями та зробленими помилками. Тому необхідно навчити їх вивільнити свої творчі сили та допомагати стимулювати свій природний процес саморозвитку особистості. Ця якість буде проявлятися через вміння створювати нестандартну атмосферу, бачити свої проблеми, знаходити нові оригінальні й продуктивні шляхи їх вирішення, творчо використовуючи різні потенціали.

Науковцем Забіякою Ю. було зазначено, що діяльність вважається творчою, якщо її продукт характеризується новизною, яка може мати як об'єктивний, так і суб'єктивний характер [3].

Аналіз структури творчих умінь, проведений низкою вітчизняних і зарубіжних дослідників, дозволив виявити основні їх компоненти [3]:

- мотиваційно-аксіологічний, основою якого є особистісно значимі мотиви й ціннісні установки, позитивне ставлення до формування й розвитку творчих здібностей, потреби їхнього застосування на практиці, пізнавальна та професійна спрямованість, особиста установка на придбання й творчу реалізацію своїх знань, умінь, навичок, що також виражається в ціннісному ставленні до майбутньої професійної діяльності;
- когнітивний компонент, який охоплює систему набутих знань, умінь, навичок творчої діяльності майбутніх учителів фізичної культури, що є основою його майбутньої професійної діяльності, а також певні властивості пізнавальної діяльності, що впливають на її ефективність і розвиток творчості;
- діяльнісно-когнітивний компонент, що характеризується здатністю творчо підходити до вирішення проблемних завдань, застосовувати засвоєні прийоми й методи генерування, аналізу, синтезу та комбінування ідей, до перенесення досвіду, передбачення, подолання стереотипів; прагненням до творчої співпраці в процесі розв'язання задачі;
- особистісно-рефлексивний – сукупність особистісних якостей (ініціативність, винахідливість, гнучкість і критичність розуму, інтуїція, упевненість у собі, натхнення, емоційний підйом у творчих ситуаціях), відповідальність за результати творчої діяльності, застосування навичок самоконтролю, самоаналізу, прогнозування результатів своєї діяльності, саморозвиток особистості.

Список використаних джерел

1. Лакіза О. М. Безпечне проведення уроків та занять з фізичної культури / Заступник директора школи. 2012. № 8. С. 57-67
2. Лакіза О. М., Качуровський В. С. Фізична культура / Методичні рекомендації щодо організації та змісту навчально-виховного процесу у закладах освіти Київщини у 2013/2014 навчальному році : інформаційно-методичний збірник / Біла Церква : КОПОПК, 2013. Ч. 1. С. 179-194.

3. Забіяко Ю. Професійна підготовка фахівців фізичної культури та спорту
Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві:
збірник наукових праць. № 2 (22), 2013 Електронний ресурс. Режим
доступу: file:///C:/Users/ACER/Downloads/Fvs_2013_2_6.pdf

Ірина Фастовець

Викладач вищої кваліфікаційної
категорії, викладач-методист,
викладач фізичного виховання КЗ
КОР «Білоцерківський гуманітарно-
педагогічний фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

Надія Овчарова

Викладач вищої кваліфікаційної
категорії, викладач-методист,
викладач фізичного виховання КЗ
КОР «Білоцерківський гуманітарно-
педагогічний фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО СЕРЕДОВИЩА В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Проблема професійного розвитку є однією з найважливіших у житті людини. Професія вчителя дозволяє задовольнити основний спектр власних потреб, часто стає основою для побудови стосунків з людьми, а головне, дає можливість оновити свої здібності реалізувати себе.

Для студентів КЗ КОР БГПФК на сьогоднішній вибір професії вчитель початкових класів – це важливий етапу їхнього життя, який залежить від багатьох факторів нашої реальності:

- характеристика вибору майбутньої професії, яка повинна вказувати на важливість обраної професії;

- характер особистості студента, який пов'язаний із вимогами і потребами майбутньої професії вчителя початкових класів
- їх готовність до свідомого вибору майбутньої професії [1, с. 19].

Чинники, які спонукають до усвідомленого вибору майбутньої професії :

- соціальне та моральне прагнення у своїх силах та позитивне ставлення до різних видів праці;
- здібності та можливості студентів, які впливають на їх психологічний стан та усвідомлення у своїх потребах, цілей;
- прогнозування інтелектуальних, емоційних, мотиваційно-вольових процесів, оцінка співвідношення своїх можливостей та потреби у досягненні певного результату [1, с. 19].

Важлива передумова професійного самовизначення це формування в особистості професійно важливих якостей – певних психічних, психологічних та фізичних властивостей, що відповідають вимогам певної професії і сприяють її успішному оволодінню. Підготовка до свідомого вибору професії передбачає активне формування таких психологічних якостей, як здібності, інтереси, цінності, прагнення, професійні плани, ідеали, переконання.

Дослідження Дубровіна І. В., Теплова Т. М., які стверджують, що проблема професійного розвитку особистості студента є однією з найважливіших для сучасної системи освіти, що спостерігаються під час їх професійного самовизначення. Організація освітньої діяльності не дозволяє та ускладнювати та свідомо прогнозувати розвиток освітньої професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів [2, с. 13].

Проблеми професійного самовизначення наших студентів полягає, насамперед, у тому, що випадковий вибір професії призводить до небажаних наслідків: низька продуктивність праці; помилки та дефекти в роботі.

Тому правильний та своєчасний вибір професії збільшує продуктивність і бажання працювати вчителем на 10-15%.

Вибір професії – одне з найважливіших стратегічних рішень у житті людини. Це складний момент самовизначення – свідомий вибір життєвої позиції, який

стає вирішальним фактором у виборі шляхів та вирішення певних життєвих ситуацій. Процес самовизначення закінчується досягненням стійкої позиції в певній сфері соціального життя та формуванням відповідних переконань, принципів, цінностей та мотивації.

Тому сьогодні можна виділити цінність мотивації студентів до професійного самовизначення [2, с. 13]:

- обізнаність студентів щодо змісту та умов праці майбутньої професії вчителя початкових класів;
- формування професійних інтересів під час вибору професії;
- наявність мотивації та спеціальних здібностей при виборі професії;;
- відсутність досвіду і практики і обраній галузі діяльності;
- відповідність інтересів, здібностей та нахилів вимогам професії.

У процесі професійного самовизначення наших студентів інколи виникають суперечності:

- між прагнення до самостійної та кваліфікованої допомоги дорослих (вчителів);
- між соціальною орієнтацією молоді переважно на престижні професії та потребою держави у спеціалістах;
- можливість продовжувати освіту після закінчення навчання у коледжі;
- наміри та прагнення до незалежності під час рішення щодо вибору професії вчителя початкових класів;
- можливості та бажання приймати зважені рішення щодо вибору професії;
- стан здоров'я та медико-фізіологічні вимоги професії;
- між професійними намірами вирішення певних життєвих ситуацій.

Тому сьогодні мотивація відіграє важливу роль у процесі професійного самовизначення, що має велике значення на етапі свідомого вибору майбутньої професії.

Мотивація свідомого вибору студентами професії вчителя початкових класів, спрямована на усвідомлення вибору та оволодіння певним видом професійної

діяльності, правильна оцінка свої індивідуальних здібностей і планів. Важливо мотивувати їх соціальну значимість, індивідуальні нахили та здібності, враховуючи процес розвитку та вікові зміни сучасних студентів [4, с. 280], напрямок мотивації на певні етапи розвитку які потребують освітнього впливу.

Список використаних джерел

1. Житник О. В. Психологічні чинники мотивації вибору особистістю нової роботи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології». К., 2004. 19 с.
2. Балл Г. О. Феномен вибору в контексті соціальної поведінки. Соціальна психологія. 2005. № 1. С. 3-13.
3. Максименко С. Д. Життєвий шлях особистості як базова категорія генетичної психології. Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Психологічні науки. 2014. Вип. 2.12. С. 5-13
4. Панок В. Г., Рудь Г. В. Психологія життєвого шляху особистості: Монографія. К. : Ніка-Центр, 2006. 280с.

Олександр Хоренко,
спеціаліст вищої категорії,
викладач – методист, викладач
фізики і математики (м. Біла
Церква, Україна)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ І ФІЗИКИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Глибокі трансформаційні процеси, пов'язані з розвитком цифрових технологій переживає сучасна освіта. Не лише засобом оптимізації освітньої

діяльності, а її потужним каталізатором її модернізації стає цифровізація. Саме поняття “цифровізація освіти” означає системне впровадження цифрових технологій у всі складові освітньої діяльності [1]. Для цього потрібно створити цифрове освітнє середовище, у якому буде відбуватися одночасно навчання, комунікація, оцінювання та професійний розвиток. Використання цифрових інструментів дає можливість перейти до гнучких, інноваційних моделей навчання — змішаного, дистанційного, персоналізованого [1]. Тому навчальний процес у закладах освіти потребує нових форм, методів і засобів навчання, орієнтованих на розвиток цифрової грамотності та інтерактивної взаємодії. Безперечно, це стосується викладання фізики та математики — дисциплін, які формують аналітичне, логічне та критичне мислення. Навчання фізики і математики потребує не лише засвоєння теоретичних знань, а й формування стійких компетентностей, які забезпечують здатність застосовувати набуті знання у практичній діяльності. На сучасному етапі розвитку освіти таке поєднання найкраще можна зробити за допомогою цифрових засобів. Вони виступають потужним інструментом підвищення якості навчання, оскільки сприяють візуалізації складних процесів, розвитку дослідницьких навичок, створенню інтерактивного освітнього середовища, яке мотивує здобувачів освіти до самостійного пізнання [2]. Саме використання цифрових технологій дає змогу зробити освітній процес більш динамічним, інтерактивним і науково обґрунтованим. Це говорить про, що ключовим чинником модернізації педагогічної діяльності, зокрема у викладанні фізики та математики є, якраз, цифровізація освіти. Зрозуміло, що це означає перехід від традиційних лекційних форм навчання до інтегрованого цифрового навчання, використання хмарних лабораторій, симуляцій, цифрових вимірювальних комплексів, платформ для дистанційної комунікації та контролю знань. Для цього впроваджено інтеграцію таких інструментів у навчальні курси: створення віртуальних лабораторних робіт із фізики, використання Google Forms і Quizizz для оцінювання, застосування Desmos для візуалізації функцій, організація спільних математичних проєктів у Google

Workspace. Така інтеграція цифрових інструментів сприяє розвитку дослідницьких умінь, критичного мислення, здатності працювати в команді. Також широке використання при навчанні фізики та математики мають такі цифрові ресурси:

- Електронні підручники і навчальні платформи (наприклад, «Мій Клас», «На урок», Google Classroom, Moodle);
- Віртуальні лабораторії (PhET Interactive Simulations. Algodoo. Crocodsl Physics);
- Онлайн-тренажери та симулятори;
- Мультимедійні засоби – навчальні відео, анімації, презентації, 3D-моделі;
- Цифрові вимірювальні комплекси та сенсорні пристрої (Arduino. Einstein. Pasco).

Застосування їх дозволяє перейти від репродуктивного засвоєння знань до активної дослідницької діяльності, що є основою формування компетентностей нового покоління [2].

Фізика - це експериментальна наука, і тому вона потребує не лише теоретичних знань, а й можливості моделювання, тому цифрові технології дають можливість створювати віртуальні лабораторії (PhET, Algodoo, Crocodile Physics), проводити симуляції, використовувати мультимедійні презентації, відеолекції, інтерактивні моделі [2]. Такі інструменти розвивають у здобувачів освіти навички критичного мислення та аналізу даних. Так, використання симуляторів PhET дозволяє здобувачам самостійно змінювати параметри експерименту та спостерігати закономірності, що значно підвищує рівень розуміння фізичних явищ.

На відміну від фізики, математика формує логічне мислення, алгоритмічну культуру, аналітичні здібності. Інтерактивні середовища (GeoGebra, Desmos, Wolfram Alpha) допомагають візуалізувати процеси та реалізовувати диференційоване навчання. Наприклад, за допомогою платформи GeoGebra здобувачі освіти можуть інтерактивно досліджувати функції, будувати

графіки, виконувати геометричні побудови, що сприяє формуванню просторового мислення [3]. Отже, застосування цифрових інструментів при навчанні фізики і математики дає позитивний результат, оскільки вони дають змогу поєднувати традиційні методи з інноваційними підходами, створюючи умови для дослідження та експерименту. А це в свою чергу приводить до інтеграції цифрових технологій у всі етапи навчання, застосування змішаного навчання, формування цифрової компетентності педагогів, створення електронних освітніх ресурсів і розвиток STEM-освіти.

Попри всі переваги, цифровізація освіти має певні виклики. До них належать:

- нерівний доступ до ресурсів;
- потреба в підвищенні цифрової грамотності педагогів;
- недостатня матеріально-технічна база;
- потреба в методичних рекомендаціях;
- ризик перевантаження цифровим контентом.

Але ці проблеми не заважають використанню цифрових інструментів при вивченні фізики і математики, а навпаки стимулюють розвиток інноваційних рішень. Тому перспективними напрямками модернізації є впровадження змішаного та адаптивного навчання, розробка цифрових освітніх контентів українською мовою, створення національних платформ для STEM-освіти [3]. Виходячи з вищесказаного, зрозуміло, що цифровізація освіти є чинником модернізації викладання фізики та математики. Використання цифрових технологій підвищує мотивацію, сприяє формуванню дослідницьких та інформаційних компетентностей. Викладач має стати організатором цифрового освітнього середовища, наставником у світі інформації тому, що майбутнє освіти — у гармонійному поєднанні людського потенціалу та технологій.

Список використаних джерел:

1. Биков В. Ю. Цифрове освітнє середовище: сучасний стан і перспективи розвитку. Київ: ІТЗН НАПН України, 2020.

2. Морзе Н. В., Барна О. В. Інноваційні цифрові технології в освіті. Київ: КНЕУ, 2021.
3. Ткачук Г. В. Цифровізація освітнього процесу як чинник модернізації викладання природничо-математичних дисциплін. Освітній простір України, 2022.

Тетяна Хоренко
заступник директора з
навчально-виховної роботи
КЗ КОР «Білоцерківський
гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ КОЛЕДЖУ НА СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ

Цифрова трансформація є незворотним процесом, що кардинально змінює всі сфери життя, включно з освітою. Для педагогічного коледжу, який готує майбутніх учителів, це не просто впровадження нових технологій, а стратегічна умова для підвищення конкурентоспроможності, гнучкості та, головне, якості освітньої діяльності та якості самої освіти.

Різноманітні питання, пов'язані з ефективністю цифровізації в управлінні освітніми ресурсами, досліджували такі українські науковці, як І. Кучерак [1], І. Шахіна, О. Подзигун, А. Петрова, Г. Гордійчук [2], Т. Павлиш, В. Бесараб, О. Терещенко, М. Рогів [3] та інші.

Основна мета цифровізації полягає у досягненні цифрової трансформації усіх напрямів діяльності коледжу для підвищення якості освіти, створення сучасного цифрового освітнього простору, який забезпечує ефективну інтеграцію цифрових технологій у всі аспекти навчальної, методичної, наукової та адміністративної діяльності. Означене досягається шляхом реалізації наступних завдань: інтеграція цифрових технологій в усі аспекти освітнього процесу; розвиток цифрової інфраструктури; підвищення

цифрової компетентності; моніторинг та оцінка результативності. Основний акцент робиться на впровадженні цифрових освітніх платформ, автоматизованих систем управління, розширенні доступу до електронних ресурсів, підвищенні цифрової грамотності всіх учасників освітнього процесу.

Цифровізація значно спрощує управлінські та рутинні процеси, що безпосередньо впливає на ефективність системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності коледжу. Для спрощення управлінських процесів у коледжі впроваджено електронний документообіг, цифрові платформи для обліку успішності (електронні журнали, індивідуальні картки, системи управління навчанням – LMS), ведення навчальних планів та програм. Це вивільняє час викладачів та адміністрації для більш суттєвих завдань, пов'язаних із якістю. У коледжі створено єдине цифрове освітнє середовище (Google Workspace for Education), яке забезпечує оперативний збір, зберігання та аналіз даних про освітню діяльність (відвідування, успішність, результати опитувань), створення відеозустрічей і конференцій, та їх проведення. Мобільні додатки, доступні на iOS і Android, дозволяють користувачам робити фото та прикріплювати їх до завдань, ділитися файлами з інших додатків та мати офлайн доступ до інформації. Педагог може відстежувати прогрес кожного здобувача освіти, а після оцінки його роботи, повернути її, супроводжуючи коментарями. Це є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері якості освіти коледжу.

Особливе місце у цьому процесі займають аналіз і звітність, зокрема, порівняння результатів за семестри/роки, виявлення сильних і слабких сторін трансформації, рекомендації для подальших змін (більше практико-орієнтованих занять, удосконалення освітньо-професійних та навчальних програм усіх спеціальностей). Робота над науково-методичною проблемою «Цифрова трансформація коледжу як умова створення сучасного освітнього середовища, підвищення якості освіти та підготовки конкурентоспроможного фахівця» (2020-2025 р.) сприяла упровадженню нових методик викладання,

застосуванню нових методів і технологій навчання, інтеграції освітніх компонентів, розвитку soft skills, підвищенню якісного показника успішності студентів, зростанню конкурентоспроможності випускників. Упродовж роботи над науково-методичною проблемою здійснювався моніторинг впливу цифрової трансформації закладу освіти на успішність здобувачів освіти, що полягав у системному процесі збору, аналізу й оцінювання даних, що показують, як зміни в освітньому середовищі впливають на результати навчання, мотивацію та розвиток студентів.

Були застосовані такі методи збору даних:

- кількісні: електронні журнали, тестування, статистика успішності, аналітика LMS (Google Classroom);
- якісні: інтерв'ю, анкетування, соціологічні дослідження, спостереження;
- порівняльний аналіз: динаміка показників «до» і «після» трансформації (рис. 1).

Рис. 1. Порівняльний аналіз: динаміка показників «до» і «після» трансформації.

Результати роботи над проблемою також були використані для коригування навчальних планів, розробки індивідуальних навчальних планів здобувачів освіти.

Одним із інноваційних трендів сучасності в рамках цифрової трансформації коледжу є застосування штучного інтелекту для вирішення нагальних завдань. Усі учасники освітнього процесу активно використовують

цей інструмент, який кардинально підвищує продуктивність роботи та дозволяє швидко вирішувати рутинні завдання.

Цифрова трансформація безпосередньо впливає на якість освітнього процесу, роблячи його більш гнучким, індивідуалізованим та орієнтованим на формування компетентностей майбутнього. Цифрові технології роблять навчання більш пристосованими до реалій сьогодення, забезпечуючи можливості для змішаного та дистанційного навчання. Це особливо важливо для закладу освіти в умовах сучасних викликів. Створення та використання цифрових освітніх ресурсів, інтерактивних доповнень та віртуальних сценаріїв (VR/AR) робить матеріал більш захоплюючим та зрозумілим. Це забезпечує формування актуальних цифрових компетентностей у майбутніх педагогів.

Запровадження у коледжі перевірки курсових робіт на запозичення за допомогою академічної антиплагіатної системи Unicheck дозволило підвищити рівень академічної доброчесності, оригінальність курсових робіт, а також стало стимулом до якісного виконання та ретельного аналізу використаних джерел інформації (рис 2).

Рис. 2. Результати написання курсових робіт здобувачами освіти в 2024/2025 навчальному році

У коледжі активно використовуються навчальні ігри (гейміфікації), квести та система винагород, які забезпечують цифрові інструменти, що посилює мотивацію до навчання та самоосвіти. Робота над науково-методичною проблемою показала, що цифрова трансформація сприяє розвитку у здобувачів освіти мобільності, вмінь самостійно навчатися, швидко адаптуватися до мінливих умов, що є критично важливим для сучасного вчителя.

Для забезпечення якості освіти викладачі коледжу постійно підвищують свій рівень цифрової компетентності. Це стосується освоєння сучасних інструментів, створення цифрового контенту та ефективної роботи в електронному освітньому середовищі.

Отже, цифрова трансформація є ключовою організаційно-педагогічною умовою посилення якості освіти в педагогічному коледжі. Вона створює екосистему цифрових рішень, яка оптимізує систему внутрішнього забезпечення якості освіти через спрощення управління, автоматизацію збору даних та об'єктивізацію моніторингу, а також підвищує якість освіти через модернізацію змісту, персоналізацію навчання та формування актуальних цифрових компетентностей у майбутніх педагогів.

Успішна цифрова трансформація вимагає не лише технічного оснащення, а й комплексної зміни підходів та ментальності всіх учасників освітнього процесу, починаючи від стратегічного планування і закінчуючи щоденною викладацькою практикою. Тільки так ми зможемо забезпечити якісну підготовку вчителів, які будуть успішними в цифрову епоху.

Список використаних джерел:

1. Кучерак І. В. Цифровізація та її вплив на освітній простір у контексті формування ключових компетентностей. *Інноваційна педагогіка*. 2020. №22(2).С.91–93.

URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/22/part_2/22.pdf.

2. Цифровізація як перспективний напрям розвитку сучасної системи освіти / Шахіна І. та ін. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. № 63. С. 65–75. URL: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-63-65-77>.
3. Цифровізація освітнього процесу в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану / Т. Павлиш та ін. Освітні обрії. 2023. № 1 (56). С. 106–109.

Любов Черниш

викладач психолого-педагогічних дисциплін,
КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж»
(м. Біла Церква, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІА ТА ГЕЙМІФІКАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Цифрова трансформація виступає одним із ключових викликів сучасної економіки, суспільства й освіти, зумовлюючи формування нового типу фахівця, для якого цифрові технології є невід’ємною складовою професійної діяльності. Вона змінює освітнє середовище та підходи до підготовки конкурентоспроможних кадрів. Використання мультимедійного контенту та елементів гейміфікації підвищує мотивацію здобувачів освіти, розвиває критичне мислення й практичні навички. Особливого значення цифрові технології набувають в інклюзивній освіті, забезпечуючи рівний доступ до якісного навчання для всіх здобувачів освіти.

У процесі цифрової трансформації відбувається переосмислення принципів, цінностей та підходів до навчання і викладання. Змінюються традиційні моделі професійного розвитку, що охоплюють формальну,

неформальну та інформальну освіту. Освітній процес модернізується завдяки впровадженню нових форм, методів і технологій навчання. З'являються нові способи створення й поширення знань, нові типи мислення та професійної взаємодії. Формується гібридний інтелект, що поєднує людські й цифрові можливості. Це зумовлює глибокі зміни в когнітивних здібностях сучасного фахівця. Успішна професійна діяльність сьогодні потребує впевненого й відповідального використання цифрових технологій. Важливими стають цифрова грамотність, уміння створювати контент, комунікувати, співпрацювати й застосовувати цифрові інструменти для творчості, громадянської активності та соціальної інтеграції.

У 2020 році Міністерство цифрової трансформації провело комплексне дослідження рівня цифрових навичок населення України, під час якого визначено, що 53% українців (віком від 17 до 70 років) володіють цифровими навичками на рівні «нижче середнього», відповідно до методології Європейської комісії; у 15% такі навички відсутні; найбільш розвиненими у населення України є комунікаційні та інформаційні навички (понад 70%); навички вирішення проблем та роботи з програмним забезпеченням потребують найбільшої уваги [5].

У 2021 році створено Рамку цифрових компетентностей громадян України в межах міжнародного проєкту Erasmus+ «dComFra». Вона містить 6 сфер, 30 компетентностей і 6 рівнів володіння. Цифрова компетентність визначена як ключова для сучасної людини, включає критичне мислення, цифрову безпеку, медіаграмотність, створення контенту, комунікацію та самонавчання [5].

Використання мультимедійних ресурсів дає змогу адаптувати навчальний матеріал до потреб студентів з особливими освітніми потребами, створюючи умови для персоналізованого навчання. Застосування візуальних, аудіальних і інтерактивних засобів сприяє подоланню труднощів у сприйнятті інформації, активізує пізнавальну діяльність і розвиває навички самостійного опрацювання матеріалу.

Кузьма-Качур М., Паллаг Є. розглядають гейміфікацію як процес ігрової взаємодії, що активізує інтелектуальну, пізнавальну та комунікативну діяльність здобувачів освіти, створюючи позитивну й мотивувальну атмосферу навчання. Вона передбачає використання елементів гри в освітньому процесі, що робить навчання більш цікавим і захопливим, формує стійкий інтерес до знань і розширює пізнавальні можливості студентів. Особливо ефективним застосування ігрових технологій є на початковому етапі навчання, оскільки вони сприяють розвитку особистості, стимулюють пізнавальну активність і допомагають формувати навички орієнтації в різних життєвих ситуаціях [3].

Гета А., Заїка А., Коваленко В. Зазначають, що гейміфікація це впровадження в освітній процес різноманітних ігрових елементів, із застосуванням або без використання онлайн-технологій, з метою залучення здобувачів освіти до виконання дидактичних завдань, підвищення їхньої успішності та розвитку практичних умінь і навичок. Використання гейміфікації сприяє створенню доступного й інклюзивного освітнього середовища, забезпечуючи рівний доступ усіх учасників до якісних освітніх послуг [1, с. 22].

Гейміфікація охоплює використання різноманітних методів організації навчальної та виховної діяльності, а також інструментів оцінювання результатів навчання здобувачів. У контексті інклюзивної освіти вона спрямована на підвищення мотивації здобувачів освіти з особливими освітніми потребами до засвоєння й дотримання правил поведінки, розвиток пізнавальної активності, сприяння адаптації та соціалізації. Крім того, гейміфікація допомагає усвідомити важливість навчання для особистісного зростання, формує навички самоконтролю, самооцінки та розуміння власного прогресу.

Ключовими аспектами гейміфікації в інклюзивному навчанні виступають: постановка чітких цілей і завдань; отримання певних бонусів та винагороди за власну діяльність, найменші успіхи та прогрес у цілому;

емоційна насиченість (позитивні емоції, відчуття задоволення від процесу навчання). Так, практика інклюзивного навчання свідчить про використання різних елементів гейміфікації, що мотивують до активної навчально-пізнавальної діяльності учнів з особливими освітніми потребами й приносять їм неабияке задоволення [4].

Гейміфікація, своєю чергою, забезпечує умови для активної та рівноправної участі кожного студента в освітньому процесі завдяки використанню системи досягнень, командній роботі, виконанню ігрових завдань і сюжетних місій.

Метою наукових досліджень є оцінка ефективності використання мультимедійного контенту та гейміфікації у підготовці майбутніх фахівців в інклюзивному освітньому середовищі та опис практичного досвіду їх впровадження. Відповідно, завдання цих досліджень включають аналіз сучасних освітніх технологій із мультимедіа та гейміфікацією, визначення переваг і труднощів їх застосування, демонстрацію практичних прикладів та розробку рекомендацій для інтеграції цих технологій у освітній процес, особливої уваги заслуговує практичне застосування платформ Genially, Canva, Kahoot! і LearningApps. Використання презентацій, інтерактивних схем, відео- та аудіоматеріалів покращує засвоєння складних теоретичних концепцій. Мультимедійні симуляції професійних процесів дозволяють студентам набувати практичних навичок без ризику для реальної діяльності. Поєднання мультимедіа та гейміфікації підвищує мотивацію студентів, активізує навчальний процес і сприяє розвитку практичних компетенцій.

Гейміфікація є потужним мотивуючим інструментом: застосування балів, досягнень, рейтингів і сюжетних завдань підвищує активність студентів, стимулює самостійне навчання та розвиток командної взаємодії. Її ефективність проявляється у збільшенні середнього рівня успішності студентів на 15–20% у порівнянні з традиційними методами навчання [2].

Для студентів з особливими освітніми потребами гейміфікація створює емоційно комфортне середовище, де освітній процес сприймається як цікава

та доступна діяльність. Практичні результати показали, що застосування мультимедійних платформ дозволяє скоротити час на пояснення теоретичного матеріалу на 30% і водночас збільшити обсяг практичних завдань. Студенти демонструють більшу зацікавленість у навчанні, активну участь у групових завданнях, а формування професійних компетентностей стає ефективнішим, особливо у практичному застосуванні знань. Водночас виникають певні труднощі: необхідність технічного оснащення (комп'ютери, планшети, VR-окуляри), підготовка викладачів для роботи з мультимедійними та гейміфікованими ресурсами, а також ризик інформаційного перевантаження при надмірному використанні мультимедіа.

Отже, дослідження свідчать, що інтеграція мультимедійного контенту та елементів гейміфікації в інклюзивному освітньому середовищі сприяє забезпеченню рівних можливостей, підвищує мотивацію до навчання та формує конкурентоспроможних фахівців. Інтерактивні ресурси стимулюють активну участь студентів у освітньому процесі та сприяють самостійному опануванню складних професійних компетентностей.

Список використаних джерел:

Гета А. В., Заїка А. М., Коваленко В. В. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання: навчальний посібник / за заг. ред. Ю. Носенко. Полтава : ПУЕТ, 2018. 261 с.

Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.

Кузьма-Качур М. І., Паллаг Є. В. Гейміфікація як інструмент формування пізнавального інтересу здобувачів початкової освіти. *Актуальні проблеми розвитку педагогічної освіти: інновації, виклики, перспективи. Збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції*. Мукачево, 15.03.2024. Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 313 с. С. 147–154.

Матвєєва Н. Гейміфікація в навчанні учнів з особливими освітніми потребами: переваги та недоліки. *Молодь і ринок*. 2025. № 4 (236). С.139-143

Сидоренко В., Геревенко А., Головка Д., Чертов В., Коссова-Сіліна Г. Застосування цифрових технологій і штучного інтелекту при розробленні навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх кваліфікованих робітників в умовах профільної освіти: освітньо-професійна програма для короткотермінових курсів підвищення кваліфікації. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2025. 65 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**Створення сучасного освітнього середовища для
підготовки конкурентоспроможних фахівців в
умовах цифрової трансформації закладу освіти**

*Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*

05 листопада 2025 року

Рекомендовано до друку 29.12.2025 року

Комунальний заклад Київської обласної ради
«Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж»,
09107, м. Біла Церква, Київська область, вул. Ярослава Мудрого, 37